

WET van 2 juni 1936, houdende vaststelling van het Surinaams Wetboek van Koophandel (G.B. 1936 no. 115), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1937 no. 121, G.B. 1944 no. 58, G.B. 1946 no. 13, G.B. 1948 no. 16, G.B. 1963 no. 164, G.B. 1970 no. 38, G.B. 1971 no. 76, G.B. 1975 no. 23, S.B. 1983 no. 1, S.B. 1983 no. 93, S.B. 1997 no. 35, S.B. 2003 no. 93.

ALGEMENE BEPALING

Artikel 1

Het Surinaams Burgerlijk Wetboek is, voor zoverre daarvan bij dit Wetboek niet is afgeweken, ook op de in dit Wetboek behandelde onderwerpen toepasselijk.

EERSTE BOEK VAN DE KOOPHANDEL IN HET ALGEMEEN

EERSTE TITEL VAN BOEKHOUDING

Artikel 2

Ieder, die een bedrijf uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles, wat zijn bedrijf betreft, naar de eisen van zijn bedrijf, in een der volgende talen: Nederlands, Duits, Frans, Engels, Italiaans, Portugees of Spaans, aantekening te houden op zodanige wijze, dat uit de gehouden aantekeningen te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.

Artikel 3

Hij is voorts verplicht alle jaren, binnen de eerste zes maanden van elk jaar, een naar de eisen van zijn bedrijf ingerichte balans op te maken en eigenhandig te ondertekenen.

Artikel 4¹

Hij is gehouden de boeken en bescheiden, waarin hij overeenkomstig artikel 2 aantekening heeft gehouden, alsmede de balansen, de ontvangen brieven en telegrammen en afschriften van de uitgaande brieven en telegrammen tien jaar lang te bewaren.

Artikel 5

Het staat de rechter vrij ten voordele van ieder aan diens boekhouding zodanige bewijskracht toe te kennen, als hij in elk bijzonder geval meent te behoren.

Artikel 6

De rechter is bevoegd in de loop van een rechtsgeding, op verzoek of ambtshalve, aan ieder der partijen of aan een van haar de openlegging te bevelen van de boeken, bescheiden en geschriften, welke zij ingevolge artikel 4 moeten houden, maken of

¹Gew. bij G.B. 1970 no. 38.

bewaren, ten einde daarvan inzage of een uittreksel te nemen of te doen nemen, voorzoveel hij dit nodig acht in verband met het punt in geschil.

Artikel 7

Het staat de rechter vrij, uit de niet-voldoening aan zijn bevel de gevolgtrekking te maken, welke hem geraden voorkomt.

Artikel 8

Wanneer de boeken, bescheiden of geschriften zich bevinden op een andere plaats dan die, waar de rechter voor wie de zaak dient, zijn zetel heeft of zitting houdt, is deze bevoegd om hetzij aan de plaatselijke rechter, hetzij aan het hoofd van het plaatselijk bestuur op te dragen daarvan de verlangde inzage te nemen en van zijn bevinding een procesverbaal op te maken en over te zenden.

Artikel 9

Men kan iemand slechts noodzaken zijn boekhouding over te leggen, indien dit strekt ten behoeve van hem, die als erfgenaam, als belanghebbende in een gemeenschap, als vennoot, als aansteller van factours of bewindvoerders, daarbij een regelrecht belang heeft, en voorts in geval van faillissement.

TWEEDE TITEL VAN ENIGE SOORTEN VAN VENNOOTSCHAP

EERSTE AFDELING ALGEMENE BEPALING

Artikel 10

De in deze titel genoemde vennootschappen worden geregeerd door de overeenkomsten van partijen, door dit Wetboek en door het burgerlijk recht.

TWEEDE AFDELING VAN DE VENNOOTSCHAP ONDER EEN FIRMA EN VAN DIE BIJ WIJZE VAN GELDSCHIETING OF EN COMMANDITE GENAAMD

Artikel 11

De vennootschap onder een firma is de maatschap, tot de uitoefening van een bedrijf onder een gemeenschappelijke naam aangegaan.

Artikel 12

Iedere vennoot, die daarvan niet is uitgesloten, is bevoegd in naam van de vennootschap te handelen, gelden uit te geven en te ontvangen, en de vennootschap aan derden en derden aan de vennootschap te verbinden.

Artikel 13

Handelingen, welke niet tot de vennootschap betrekkelijk zijn of tot welke de

vennoten volgens de overeenkomst niet bevoegd zijn, worden onder de bepaling van artikel 12 niet begrepen.

Artikel 14

In een vennootschap onder een firma is iedere vennoot wegens de verbintenissen der vennootschap hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Artikel 15

De vennootschap bij wijze van geldschieting, anders en commandite genaamd, wordt aangegaan tussen een persoon, of tussen meer dan een hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten, en een of meer andere personen als geldschieters.

Artikel 16

Een vennootschap kan alzo te gelijker tijd zijn een vennootschap onder een firma, ten aanzien van de vennoten onder de firma, en een vennootschap bij wijze van geldschieting, ten aanzien van de geldschieter.

Artikel 17

Behoudens de uitzondering, in het tweede lid van artikel 27 voorkomende, mag de naam van de vennoot bij wijze van geldschieting in de firma niet worden gebezigd.

Deze vennoot mag noch daden van beheer verrichten noch in de zaken van de vennootschap werkzaam zijn, zelf niet uit kracht van een volmacht.

Hij draagt niet verder in de schade dan ten belope van de gelden, welke hij in de vennootschap heeft ingebracht of heeft moeten inbrengen, zonder dat hij immer tot teruggave van genoten winsten verplicht zij.

Artikel 18

De vennoot bij wijze van geldschieting, die de bepalingen van het eerste of van het tweede lid van het vorig artikel overtreedt, is wegens alle schulden en verbintenissen van de vennootschap hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Artikel 19

Een vennootschap onder een firma moet worden aangegaan bij authentieke of bij onderhandse akte; het gemis van een akte mag echter aan derden niet worden tegengeworpen.

Artikel 20²

De vennoten onder een firma zijn verplicht de vennootschap te doen inschrijven in het handelsregister, overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Artikelen 21-25³

Vervallen.

² Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

³ Vervallen bij G.B. 1937 no. 121.

Artikel 26⁴

Zolang die inschrijving in het handelsregister niet is geschied, wordt de vennootschap onder een firma, ten aanzien van derden, aangemerkt als algemeen voor alle zaken, als aangegaan voor een onbepaalde tijd, en als geen der vennoten uitsluitende van het recht om voor de firma te handelen en te tekenen.

Artikel 27⁵

De firma van een ontbonden vennootschap mag, hetzij uit kracht van de overeenkomst, hetzij indien de gewezen vennoot, wiens naam in de firma voorkwam, daarin uitdrukkelijk toestemt, of, bij overlijden, diens erfgenamen zich daartegen niet verzetten, door een of meer personen worden aangehouden, die, ten blijke daarvan, een akte moeten uitbrengen, en dezelve doen inschrijven in het handelsregister overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

De bepaling van het eerste lid van artikel 17 is niet toepasselijk, indien de afgetredene van vennoot onder een firma vennoot bij wijze van geldschieting is geworden.

Artikel 28⁶

De ontbinding van een vennootschap onder een firma vóór de tijd bij de overeenkomst bepaald, of door afstand of opzegging tot stand gebracht, haar verlenging na verloop van het bepaalde tijdstip, en alle veranderingen in de oorspronkelijke overeenkomst gemaakt, welke derden aangaan, zijn aan de voormelde inschrijving onderworpen.

Artikel 29

Bij de ontbinding van de vennootschap moeten de vennoten, die het recht van beheer hebben gehad, de zaken der gewezen vennootschap in haar naam vereffenen, tenzij bij de overeenkomst anders was bepaald of de gezamenlijke vennoten (die bij wijze van geldschieting daaronder niet begrepen) hoofdelijk en bij meerderheid van stemmen een andere vereffenaar hebben benoemd.

Indien de stemmen staken, beschikt de kantonrechter zodanig als hij in het belang van de ontbonden vennootschap meest geraden acht.

Artikel 30

Indien de staat van de kas der ontbonden vennootschap niet toereikt om de opeisbare schulden te betalen, zijn de vereffenaars bevoegd de benodigde penningen te vorderen; iedere vennoot moet deze voor zijn aandeel in de vennootschap inbrengen.

Artikel 31

De gelden, welke gedurende de vereffening uit de kas der vennootschap kunnen gemist worden, mogen voorlopig worden verdeeld.

⁴ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

⁵ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

⁶ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

Artikel 32

Na de vereffening en scheiding blijven, indien daaromtrent niets is overeengekomen, de boeken en papieren, tot de gescheiden vennootschap behoord hebbende, berusten onder die vennoot, die daartoe bij meerderheid van stemmen, of, bij staking, door de kantonrechter, verkozen is; niettemin behouden de vennoten of hun rechtverkrijgenden daartoe de vrije toegang.

DERDE AFDELING VAN DE NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 33⁷

De naamloze vennootschap is de vennootschap met een in aandelen verdeeld maatschappelijk kapitaal, waarin iedere vennoot voor een of meer aandelen deelneemt. De vennoten (aandeelhouders) zijn niet persoonlijk aansprakelijk voor hetgeen in naam der vennootschap wordt verricht.

De vennootschap wordt, op straffe van nietigheid, opgericht bij een notariële akte, tenzij de staat oprichter of mede-oprichter is.

Artikel 34

Het vervallen van de deelneming als vennoot van een of meer personen heeft op zichzelf geen invloed op de rechtsgeldigheid van de deelneming door de overblijvende vennoten.

Artikel 35

De akte van oprichting van een naamloze vennootschap wordt verleden in de Nederlandse taal. Bij die akte verschijnen de partijen in persoon of worden krachtens schriftelijke volmacht vertegenwoordigd.

Artikel 36

De akte van oprichting vermeldt de naam, de plaats van vestiging en het doel van de vennootschap; de naam vangt aan of eindigt met de woorden Naamloze Vennootschap, hetzij voluit geschreven, hetzij afgekort tot "N.V". De plaats van vestiging moet gelegen zijn in Suriname.

Artikel 37

De akte van oprichting vermeldt het bedrag van het maatschappelijk kapitaal, het aantal en het bedrag van de aandelen, alsmede het aantal aandelen, waarvoor ieder van de oprichters in de vennootschap deelneemt.

Artikel 38⁸

⁷ Gew. bij S.B. 1983 no. 93

⁸ Gew. bij S.B. 1983 no. 93, S.B. 1997 no. 35, S.B. 2003 no. 93

De naamloze vennootschap kan niet aanvragen alvorens de President heeft verklaard, dat hem van bezwaren niet is gebleken.

De bij het vorig lid bedoelde verklaring mag alleen worden geweigerd op de overweging, dat de vennootschap strijdt met de goede zeden of de openbare orde, dat de akte niet voldoet aan hetgeen bij wet is voorgeschreven of dat niet blijkt, dat de oprichters te zamen voor ten minste een vijfde gedeelte in het maatschappelijk kapitaal deelnemen.

Ter verkrijging van die verklaring moet de akte van oprichting of een ontwerp daarvan aan de President worden ingezonden, waarbij gevoegd is een bewijs van storting in de Staatskas van een bedrag van Sf. 350.000,- (Driehonderdvijftigduizend gulden) voor administratiekosten.

Het bepaalde ten aanzien van de administratiekosten in het vorige lid is niet van toepassing op een vennootschap waarbij de Staat oprichter of mede-oprichter is.

Bij weigering van de verklaring wordt de reden daarvan aan de verzoeker medegedeeld.

Artikel 39⁹

De bestuurders zijn verplicht de akte van oprichting en de in het voorgaande artikel bedoelde verklaring openbaar te maken door middel van het Gouvernements-Advertentieblad. Te dien einde wordt een volledig afschrift der akte, door de notaris, voor wie de akte verleden is, voor afschrift getekend, met een afschrift der verklaring bij het Gouvernements-Advertentieblad ingezonden.

Artikel 40¹⁰

Bestuurders zijn voor hun handelingen, verricht vóórdat de bij het voorgaand artikel bedoelde bekendmaking en de door de Handelsregisterwet gevorderde inschrijving van de zaak der vennootschap hebben plaats gehad of voordat ten minste tien ten honderd op elk bij de oprichting geplaatst aandeel is gestort, hoofdelijk voor het geheel aan derden verbonden, onverminderd de aansprakelijkheid van de naamloze vennootschap, voor zover binnen de grenzen van de akte van oprichting is gehandeld.

Artikel 41

De naamloze vennootschap is rechtspersoon.

Artikel 42

Indien bij de akte van oprichting een bepaalde tijd niet is vastgesteld, wordt de vennootschap geacht voor onbepaalde tijd te zijn aangegaan.

Artikel 43¹¹

De procureur-generaal is bevoegd van de betrokken kantonrechter de ontbinding te vorderen van de naamloze vennootschap, welke werkzaam is in strijd met de goede zeden of de openbare orde.

De rechter, de vennootschap ontbonden verklarende, bepaalt tevens het tijdstip,

⁹ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

¹⁰ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

¹¹ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

waarop de ontbinding gerekend wordt een aanvang te hebben genomen.

Het vonnis, waarbij de vennootschap ontbonden wordt verklaard, houdt in de benoeming van één of meer curators; de kantonrechter treedt op als rechter-commissaris.

De verevening van de zaken der ontbonden vennootschap geschiedt door de curator onder toezicht van de rechter-commissaris, overeenkomstig de bepalingen van het Surinaams Faillissementsbesluit 1935.

Het vonnis, waarbij de vennootschap ontbonden wordt verklaard, moet worden aangekondigd in het Gouvernements- Advertentieblad. Van de ontbinding wordt tevens opgave gedaan ten kantore van het handelsregister ter inschrijving. Aanspraken, door derden te goeder trouw verkregen vóórdát een en ander is geschied, worden geëerbiedigd.

Artikel 44¹²

Uit alle geschriften, gedrukte stukken en aankondigingen, waarin de naamloze vennootschap partij is of welke van haar uitgaan, met uitzondering van telegrammen en reclames, moeten de volledige naam der vennootschap volgens de akte van oprichting en de plaats waar haar zaak volgens het handelsregister is gevestigd, duidelijk blijken.

Indien melding wordt gemaakt van het maatschappelijk kapitaal der vennootschap, moet daarbij tevens worden vermeld welk bedrag is geplaatst en hoeveel van het geplaatste bedrag is gestort.

Artikel 45

Van de bepalingen van deze afdeling mag slechts worden afgeweken, indien en voor zover dit uit die bepalingen zelf blijkt.

Artikel 46¹³

In deze afdeling wordt onder de plaats, waar een vennootschap is gevestigd, verstaan de plaats van vestiging van de vennootschap volgens de akte van oprichting.

Artikel 47

Indien in een akte van oprichting enig recht wordt toegekend aan of voor de geldigheid van enig besluit van de algemene vergadering de aanwezigheid of instemming wordt vereist van de houders van zoveel aandelen als te zamen een zeker gedeelte van het maatschappelijk kapitaal der vennootschap uitmaken, wordt, tenzij het tegendeel uit de akte van oprichting blijkt, onder kapitaal verstaan het geplaatste gedeelte van het maatschappelijk kapitaal.

§ 2

VAN DE AANDELEN

Artikel 48

Aandelen zijn de gedeelten, waarin het maatschappelijk kapitaal bij de akte van oprichting is verdeeld.

Onderaandelen zijn de onderdelen, waarin de aandelen krachtens de akte zijn of mogen worden gesplitst.

De bepalingen van deze afdeling over aandelen en aandeelhouders vinden

¹² Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

¹³ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

overeenkomstige toepassing op onderaandelen en houders van onderaandelen, voor zover uit die bepalingen niet anders blijkt.

Artikel 49

Een aandeelhouder kan niet ontheven worden van de verplichting tot volledige storting van het bedrag van zijn aandeel, behoudens het bepaalde in artikel 67.

Het is echter geoorloofd aan hen, die zich in hun beroep belasten met het voor eigen rekening plaatsen van aandelen, bij overeenkomst toe te staan, voor de door hen genomen aandelen minder dan het volle bedrag te betalen, mits ten minste vier en negentig ten honderd van het volle bedrag wordt betaald in Surinaams wettig betaalmiddel.

Ten aanzien van de verplichting tot storting op een aandeel heeft nimmer schuldvergelijking plaats.

Artikel 50

Aan een aandeelhouder kan niet, zelfs niet door wijziging van de akte van oprichting, tegen zijn wil enige verplichting boven de in het vorig artikel bedoelde storting worden opgelegd.

Artikel 51

De bewijzen van aandeel worden op naam of aan toonder gesteld.

Bewijzen van aandeel aan toonder mogen niet aan de aandeelhouders worden afgegeven dan tegen storting van ten minste het volle bedrag van die aandelen, behoudens de bepaling van het tweede lid van artikel 49.

Artikel 52

Tegenover de latere verkrijger te goeder trouw staat aan de naamloze vennootschap niet het bewijs open, dat een aandeel aan toonder niet is volgestort of een aandeel op naam niet is gestort hetgeen een vanwege de vennootschap op het aandeelbewijs gestelde verklaring als storting vermeldt.

Artikel 53

In geval van faillissement van de naamloze vennootschap is de curator bevoegd alle nog niet gedane stortingen op de aandelen uit te schrijven en te innen, onverschillig wat bij de akte van oprichting daaromtrent is bepaald.

Artikel 54

Zolang het volle bedrag van de geplaatste aandelen niet is gestort, houdt het bestuur een register, waarin de namen van alle houders van niet-volgestorte aandelen zijn opgenomen, met vermelding van het op ieder aandeel gestort bedrag.

Het register wordt regelmatig bijgehouden; daarin wordt mede aangetekend elk verleend ontslag van aansprakelijkheid voor nog niet gedane stortingen.

Het bestuur legt dit register ten kantore der vennootschap ter inzage voor een ieder neer. Afschrift of uittreksel wordt verstrekt tegen kostprijs.

Artikel 55

De levering van aandelen op naam geschiedt hetzij door de betekening van een akte van overdracht aan de vennootschap, hetzij door de schriftelijke erkenning van de overdracht door de vennootschap. Indien er een aandeelbewijs is, kan de erkenning slechts geschieden door een desbetreffende aantekening op dat stuk. Indien het betreft niet-volgestorte aandelen, mag de erkenning slechts geschieden, wanneer er is een akte van overdracht met vaste dagtekening.

In geval van levering van niet-volgestorte aandelen wordt in het register, bedoeld bij het vorig artikel, mede de dag van de levering aangetekend.

Artikel 56

Na de levering van een niet volgestort aandeel blijft ieder der vorige aandeelhouders voor het daarop nog te storten bedrag hoofdelijk jegens de naamloze vennootschap aansprakelijk. Hebben de bestuurders en de commissarissen, zo die er zijn, de vorige aandeelhouder, in verband met de overgang van het aandeel, uitdrukkelijk van verdere aansprakelijkheid, ontslagen, dan geldt deze aansprakelijkheid alleen voor de stortingen, uitgeschreven binnen een jaar, gerekend van de dag van de levering.

Indien een vorige aandeelhouder betaalt, treedt hij in de rechten, welke de vennootschap tegen latere houders heeft.

Artikel 57

Het bepaalde bij de voorafgaande twee artikelen vindt overeenkomstige toepassing op de toebedeling van aandelen op naam bij scheiding van enige gemeenschap.

Artikel 58

Voor zover bij de akte van oprichting niet anders is bepaald, zijn aan alle aandelen in verhouding tot hun bedrag gelijke rechten en verplichtingen verbonden.

§ 3

VAN HET VERMOGEN VAN DE NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Artikel 59

Uit overeenkomsten, aangegaan ten behoeve van een op te richten naamloze vennootschap, ontstaan rechten en verplichtingen voor de vennootschap, wanneer zij die overeenkomsten na haar oprichting uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft bekrachtigd.

Artikel 60

Overeenkomsten:

- a. in verband staande met het nemen van aandelen, waarbij bijzondere verplichtingen op de vennootschap worden gelegd;
- b. rakende het verkrijgen van aandelen op andere voet dan waarop de deelneming in de naamloze vennootschap voor het publiek wordt opengesteld;
- c. strekkende om enigerlei voordeel te verzekeren aan een oprichter van de naamloze vennootschap of aan een bij de oprichting betrokken derde;
- d. betreffende de storting op aandelen op andere wijze dan door betaling van Surinaams wettig betaalmiddel,

moeten in de akte van oprichting van de vennootschap worden vermeld. Bij gebrek van die vermelding is de vennootschap niet bevoegd de overeenkomsten na haar oprichting te bekrachtigen.

Een overeenkomst, als bedoeld in het vorig lid, wordt in afschrift, opgemaakt overeenkomstig artikel 35, derde lid, van het reglement op het Notarisambt in Suriname, aan de akte gehecht, tenzij zij in haar geheel in de akte is opgenomen.

Met betrekking tot de bij artikel 39 voorgeschreven openbaarmaking worden de ingevolge het vorig lid aan de akte van oprichting gehechte afschriften beschouwd als een onderdeel van die akte.

Artikel 61

Na de oprichting van de naamloze vennootschap is het bestuur slechts bevoegd om de in het voorgaand artikel bedoelde overeenkomsten, zonder opdracht van de algemene vergadering van aandeelhouders, aan te gaan, indien en voor zover aan het bestuur die bevoegdheid uitdrukkelijk bij de akte van oprichting is verleend.

Artikel 62

Van overeenkomsten, als bedoeld bij artikel 60, na de oprichting van de vennootschap aangegaan, moet de zakelijke inhoud worden opgenomen in de toelichting op de balans en de winst- en de verliesrekening over het boekjaar, waarin de overeenkomst is aangegaan.

Artikel 63

Van het bepaalde bij de artikelen 60 tot en met 62 zijn uitgezonderd de in het tweede lid van artikel 49 bedoelde overeenkomsten.

Artikel 64

Ten behoeve van de aandeelhouders mogen bij de akte van oprichting voor het bedrag van de verplichte stortingen niet bedongen worden renten, welke voldoening onafhankelijk zal zijn van het bedrag van de zuivere winst, dan alleen voor de tijd, dat de uitoefening van het bedrijf nog niet ten volle is aangevangen en dan slechts tegen een rentevoet en voor een aantal jaren, bij de akte van oprichting op straffe van nietigheid van het rentebeding bepaald. De rentevoet mag in geen geval hoger zijn dan zes ten honderd per jaar en het aantal jaren niet meer dan vier.

Voor het bedrag van onverplichte stortingen mag bij de akte een rente slechts worden bedongen onder voorbehoud, dat deze uit de zuivere winst kan worden gekweten. Ontbreekt dit voorbehoud, dan worden dergelijke stortingen als aan de naamloze vennootschap geleende gelden, niet als stortingen op de aandelen, aangemerkt.

Artikel 65

Elke overdracht aan de naamloze vennootschap van niet-volgestorte aandelen in haar maatschappelijk kapitaal is nietig.

Volgestorte aandelen in haar maatschappelijk kapitaal mag de naamloze vennootschap voor eigen rekening onder bezwarende titel slechts verkrijgen tot het bedrag in de akte van oprichting bepaald. Nietigheid van een overdracht in strijd hiermede kan niet worden ingeroepen tegenover de vervreemder te goeder trouw.

Artikel 66

Gehele of gedeeltelijke teruggave van hetgeen op aandelen is gestort is geoorloofd, indien en voor zover er zuivere winst is en indien tevens in de akte van oprichting is voorzien, in welke mate en op welke wijze zulks mag geschieden.

Artikel 67

Terugbetaling op de aandelen, anders dan in het geval voorzien bij het vorig artikel, of ontheffing van de verplichting tot storing op niet-volgestorte aandelen, mag slechts geschieden, nadat en voor zover het maatschappelijk kapitaal door wijziging van de akte van oprichting zal zijn verminderd, het besluit tot wijziging mede inhoudt de wijze waarop de vermindering zal worden uitgevoerd en ten aanzien van dit besluit het bepaalde bij de artikelen 68 tot en met 71 is in acht genomen.

Artikel 68¹⁴

Een besluit tot wijziging, als in het vorig artikel bedoeld, wordt neergelegd ten kantore van het handelsregister ter kennisneming voor een ieder. Van die neerlegging doet het bestuur aankondiging in het Gouvernements-Advertentieblad.

Binnen twee maanden, gerekend van de dag, waarop de in het vorig lid bedoelde aankondiging heeft plaats gehad, is ieder schuldeiser bevoegd om tegen het besluit tot wijziging in verzet te komen.

Artikel 69¹⁵

Het verzet geschiedt door de indiening aan de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de naamloze vennootschap is gevestigd, van een met redenen omkleed verzoekschrift tot nietigverklaring van het besluit. Het verzoekschrift wordt in tweevoud ingediend. Een exemplaar doet de griffier onverwijld aan de wederpartij toekomen.

De kantonrechter behandelt het verzoek tot nietigverklaring met de meeste spoed in raadkamer. Indien meer verzoekschriften zijn ingediend, wordt op alle te zamen beschikt.

Ten minste één week van te voren geeft de griffier aan de naamloze vennootschap en aan degene, die verzet heeft gedaan, kennis, wanneer de behandeling zal aanvangen. Tevens doet de griffier daarvan aankondiging in het Gouvernements-Advertentieblad en geeft hij kennis aan het kantoor van het handelsregister.

De kantonrechter beslist na verhoor van de naamloze vennootschap en van hen die verzet hebben gedaan, voor zover deze zijn verschenen. Hij is verplicht om andere schuldeisers, die mochten zijn verschenen, te horen en is bevoegd om, ook ambtshalve, getuigen en deskundigen te horen.

Artikel 70

De kantonrechter verklaart het verzet opgeheven, zo niet blijkt, dat de wijziging of de wijze waarop zij tot stand gekomen is strijdt met de goede zeden, de openbare orde, een wet of de akte van oprichting, of wel dat de goederen van de naamloze vennootschap, ten gevolge van de vermindering van het maatschappelijk kapitaal, een onvoldoende waarborg voor de schuldeisers van de vennootschap opleveren.

Iedere partij draagt haar eigen kosten, tenzij en voor zover de kantonrechter in de

¹⁴ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

¹⁵ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

omstandigheden aanleiding vindt tot een andere regeling.

Ten spoedigste nadat de kantonrechter zijn beschikking heeft gegeven, deelt de griffier, onder opgave van de dagtekening van de beschikking, zulks aan de partijen mee.

Artikel 71¹⁶

Gedurende drie weken na de dag van de beschikking van de kantonrechter mag zowel de naamloze vennootschap als degene, die verzet heeft gedaan, in beroep komen bij het Hof van justitie. Het met redenen omklede beroepschrift wordt in tweevoud ingediend ter griffie van het kantongerecht. Is er, overeenkomstig het tweede lid van artikel 69, op meer verzoekschriften te zamen beschikt, dan wordt het beroepschrift in zoveel meer exemplaren ingediend.

Overigens is het bepaalde bij de artikelen 69 en 70 van overeenkomstige toepassing. Wanneer evenwel het hoger beroep alleen betreft de kosten, blijft een aankondiging van de aanvang van de behandeling in het Gouvernements-Advertentieblad en kennisgeving aan het kantoor van het handelsregister achterwege. In dat geval heeft de beslissing van de kantonrechter op de hoofdzaak kracht van gewijsde gekregen.

Artikel 72

Het bepaalde bij de artikelen 68 tot en met 71 vindt overeenkomstige toepassing bij een besluit tot wijziging van de akte van oprichting, houdende een voorziening als bedoeld bij artikel 66, of een verandering in zodanige voorziening.

Artikel 73

Jaarlijks binnen acht maanden na afloop van het boekjaar van de vennootschap, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, maakt het bestuur een balans en een winst en verliesrekening op en legt deze aan de algemene vergadering van aandeelhouders ter vaststelling over. Balans en winst en verliesrekening gaan vergezeld van een toelichting, welke vermeldt, naar welke maatstaf de onroerende en roerende zaken van de vennootschap zijn gewaardeerd.

De balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting worden ondertekend door alle bestuurders en, zo die er zijn, door de commissarissen, die met het toezicht op het opmaken van de balans en de winst- en verliesrekening zijn belast.

In de balans van een naamloze vennootschap, als bedoeld bij artikel 76, worden als afzonderlijke posten vermeld:

- a. de kas en de onmiddellijk opeisbare vorderingen op banken, kassiers en giro-instellingen;
- b. de deelnemingen in andere ondernemingen en de vorderingen op ondernemingen, waarin is deelgenomen;
- c. de fondsen, welke zijn opgenomen in de prijscourant van een beurs, als bedoeld bij artikel 76, onder c, voor zover het bezit daarvan niet oplevert deelneming in andere ondernemingen;
- d. de fondsen, welke niet zijn opgenomen in de prijscourant van een beurs, als bedoeld bij artikel 76, onder c, voor zover het bezit daarvan niet oplevert deelneming in andere ondernemingen;
- e. de vorderingen, voor zover niet vallende onder a en b;
- f. de roerende zaken in bewerking of voor bewerking of verhandeling bestemd;

¹⁶ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

- g. de onroerende zaken, de werktuigen en toestellen met hun toebehoren en de gereedschappen;
- h. de onlichamelijke zaken, voor zover niet in dit artikel uit andere hoofde daarvan afzonderlijke vermelding wordt verlangd;
- i. het tegoed aan inkomsten, vervallende in volgende jaren;
- j. de kosten en verliezen, welke naar het volgend boekjaar worden overgebracht;
- k. het niet-gestorte gedeelte van het geplaatste kapitaal.

Artikel 74

De algemene vergadering van aandeelhouders is bevoegd en, voorzover zulks door de akte van oprichting is voorgeschreven, verplicht een deskundige te benoemen, teneinde op de boekhouding regelmatig toezicht te houden, alsmede om aan de algemene vergadering verslag uit te brengen omtrent de door het bestuur ontworpen balans en winst- en verliesrekening met toelichting.

De algemene vergadering is bij deze benoeming niet aan enige voordracht gehouden. Zij is bevoegd de deskundige te allen tijde te ontslaan.

De deskundige is gerechtigd tot inzage van alle boeken en bescheiden der naamloze vennootschap, waarvan de kennisneming tot richtige vervulling van zijn taak nodig is. De waarden van de vennootschap moeten hem desverlangd worden getoond. Het is hem verboden hetgeen hem nopens de zaken der vennootschap blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan zijn opdracht met zich brengt. De algemene vergadering stelt zijn bezoldiging vast. Tenzij bij de akte van oprichting of bij besluit van de algemene vergadering anders is bepaald, brengt de deskundige zijn verslag ter kennis van de commissarissen, zo die er zijn.

Artikel 75

Van de dag van de oproeping tot de algemene vergadering, bestemd tot de vaststelling van de balans en de winst- en verliesrekening, tot de afloop van die vergadering liggen deze stukken met de toelichting ten kantore der naamloze vennootschap voor de aandeelhouders ter inzage en kan ieder hunner volledige afschriften daarvan verkrijgen. Indien daaraan enige ondertekening, als bedoeld bij het tweede lid van artikel 73, ontbreekt, wordt de reden daarvan, voor zoveel aan het bestuur bekend, op het stuk medegedeeld.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het verslag van de deskundige, bedoeld bij artikel 74.

Voor deze afschriften wordt ten hoogste de kostprijs in rekening gebracht.

Artikel 76¹⁷

Het bestuur is verplicht binnen acht dagen, na de vaststelling van de balans en de winst- en verliesrekening, volledige afschriften van die stukken en van de toelichting, ter inzage voor een ieder, neer te leggen ten kantore van het handelsregister, indien:

- a. de akte van oprichting van de naamloze vennootschap aandelen aan toonder tot een gezamenlijk hoger bedrag dan vijftigduizend gulden toelaat, dan wel van de naamloze vennootschap hetzij aan aandelen aan toonder en certificaten aan toonder van aandelen op naam, hetzij aan zodanige certificaten alleen een gezamenlijk hoger bedrag dan vijftigduizend gulden in omloop is;

- b. de naamloze vennootschap schuldbrieven aan toonder uitstaande heeft, dan wel

¹⁷ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

certificaten aan toonder van door haar uitgegeven schuldbrieven op naam in omloop zijn;
c. aandeelbewijzen of schuldbrieven der naamloze vennootschap, of certificaten daarvan, opgenomen zijn in de prijscourant van enige beurs in Suriname; of
d. het bedrijf van de naamloze vennootschap is of mede is het opnemen van gelden van derden, dan wel de naamloze vennootschap het verzekeringsbedrijf uitoefent.

Artikel 77

Voor zover bij de akte van oprichting niet anders is bepaald, komt de winst de aandeelhouders ten goede.

Bij de berekening van het winstbedrag, hetwelk op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op de aandelen in aanmerking, tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald.

De vordering van de aandeelhouder tot uitkering vervalt door een tijdsverloop van vijf jaren, tenzij bij de akte van oprichting een langere termijn is gesteld.

Artikel 78

Indien blijkens de vastgestelde winst- en verliesrekening over enig jaar verlies geleden is, hetwelk niet uit een reserve bestreden of op andere wijze gedelgd wordt, geschiedt in volgende jaren winstuitkering niet vóórdát zodanig verlies weer is aangezuiverd.

§ 4

VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

Artikel 79

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders behoort, binnen de bij wet in de akte van oprichting gestelde grenzen, alle bevoegdheid, welke niet aan het bestuur of aan anderen is toegekend.

Artikel 80

Jaarlijks wordt ten minste één algemene vergadering gehouden.

Indien bij de akte van oprichting een kortere termijn niet is gesteld, wordt de jaarvergadering gehouden binnen negen maanden na afloop van het boekjaar van de vennootschap.

Artikel 81

Wanneer bij de akte van oprichting niet anders is bepaald, zijn tot het bijeenroepen van een algemene vergadering zowel het bestuur als de commissarissen, zo die er zijn, bevoegd.

Artikel 82

Indien een of meer houders van aandelen, gezamenlijk ten minste één tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigende, of een zoveel geringer bedrag als bij de akte van oprichting mocht zijn bepaald, aan het bestuur en aan commissarissen, zo die er zijn, schriftelijk en onder nauwkeurige opgave van de te behandelen onderwerpen het verzoek hebben gericht, een algemene vergadering bijeen te roepen en

noch het bestuur noch de commissarissen, daartoe in dit geval steeds gelijkelijk bevoegd, aan dit verzoek gevolg hebben gegeven zodanig dat de algemene vergadering binnen zes weken na het verzoek gehouden kan worden, mogen de verzoekers door de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de vennootschap is gevestigd, worden gemachtigd zelf de oproeping te doen.

Artikel 83

De kantonrechter verleent, na verhoor of behoorlijke oproeping van de naamloze vennootschap, de verzochte machtiging, indien de verzoekers summierlijk hebben doen blijken, dat de in het vorig artikel gestelde voorwaarden zijn vervuld en dat zij een redelijk belang hebben bij het houden van de vergadering. De kantonrechter stelt de vorm en de termijnen voor de oproeping tot de algemene vergadering vast. Hij is bevoegd om tevens een aandeelhouder aan te wijzen, die met de leiding van de algemene vergadering zal zijn belast.

Bij de oproeping ingevolge het eerste lid wordt vermeld, dat zij krachtens rechterlijke machtiging geschiedt. De op deze wijze gedane oproeping is rechtsgeldig, ook indien mocht blijken, dat de machtiging ten onrechte verleend was.

Tegen de beschikking van de kantonrechter is enige voorziening niet toegelaten.

Artikel 84

Indien zij, die krachtens artikel 81 of de akte van oprichting tot de bijeenroeping bevoegd zijn, in gebreke zijn gebleven een bij artikel 80 of bij de akte van oprichting voorgeschreven algemene vergadering te doen houden, mag de kantonrechter desverzocht iedere aandeelhouder machtigen om zelf daartoe over te gaan. Overigens vinden de bepalingen van het vorig artikel overeenkomstige toepassing.

Artikel 85

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, geschiedt de oproeping tot een algemene vergadering door een aankondiging in een in Suriname verschijnend nieuwsblad, behoudens het bepaalde bij de tweede zin van het eerste lid van artikel 83.

Artikel 86

Bij de oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld of wordt medegedeeld, dat de aandeelhouders er ten kantore van de vennootschap kennis van kunnen nemen.

Omtrent onderwerpen, ten aanzien waarvan zulks niet is geschied en welke behandeling niet alsnog op overeenkomstige wijze is aangekondigd met inachtneming van de voor de oproeping gestelde termijn, mag slechts wettelijk worden besloten indien het besluit met algemene stemmen wordt genomen in een vergadering, waarin het gehele geplaatste kapitaal vertegenwoordigd is.

Artikel 87

Behoudens het bepaalde bij de tweede zin van het eerste lid van artikel 83, bedraagt de termijn van oproeping ten minste vijf dagen, die van de oproeping en van de vergadering niet medegerekend. Was die termijn korter of heeft de oproeping niet plaats gehad, dan mogen wettige besluiten slechts worden genomen met algemene stemmen in een vergadering, waarin het gehele geplaatste kapitaal vertegenwoordigd is.

Artikel 88

De algemene vergaderingen worden gehouden in Suriname ter plaatse bij de akte van oprichting vermeld of anders op de plaats, waar de naamloze vennootschap is gevestigd. In een algemene vergadering, gehouden op een andere plaats dan behoort, mogen wettige besluiten slechts genomen worden, indien het gehele geplaatste kapitaal vertegenwoordigd is.

Artikel 89

Ieder aandeelhouder is bevoegd, hetzij in persoon, hetzij bij een schriftelijk gevolmachtigde, de algemene vergaderingen bij te wonen, daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen. Houders van onderaandelen, te zamen uitmakende het bedrag van een aandeel, oefenen deze rechten gezamenlijk uit, hetzij door één hunner, hetzij door een schriftelijk gevolmachtigde.

Indien bij de akte van oprichting is bepaald, dat de aandeelhouders de bewijsstukken van hun aandeelhouderschap vóór de algemene vergadering in bewaring moeten geven, worden bij de oproeping voor die vergadering vermeld de plaats waar en de dag waarop zulks uiterlijk moet geschieden. Die dag mag niet vroeger worden gesteld dan op de derde dag na die van de oproeping tot de algemene vergadering en evenmin vroeger dan op de zevende dag vóór die van de vergadering.

De bestuurders en de commissarissen, zo die er zijn, hebben als zodanig in de algemene vergaderingen een raadgevende stem. Bestuurders, commissarissen en in het algemeen personen in dienst van de vennootschap, mogen, op straffe van nietigheid van de door hen uitgebrachte stemmen, niet als gemachtigde bij de stemming optreden.

Artikel 90

Slechts aandeelhouders hebben stemrecht. Ieder aandeelhouder heeft ten minste één stem.

Indien het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in aandelen van eenzelfde bedrag, brengt iedere aandeelhouder zoveel stemmen uit als hij aandelen heeft.

Indien het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in aandelen van verschillend bedrag, is het aantal stemmen van iedere aandeelhouder gelijk aan het aantal malen, dat het bedrag van het kleinste aandeel is begrepen in het gezamenlijk bedrag van zijn aandelen; gedeelten van stemmen worden verwaarloosd.

Echter mag het door eenzelfde aandeelhouder uit te brengen aantal stemmen bij de akte van oprichting worden beperkt, mits aandeelhouders, wier bedrag aan aandelen gelijk is, hetzelfde aantal stemmen uitbrengen en de beperking voor de houders van een groter bedrag aan aandelen niet gunstiger is geregeld dan voor de houders van een kleiner bedrag aan aandelen.

Van het bepaalde bij het tweede en het derde lid mag bij de akte van oprichting ook op andere wijze worden afgeweken, mits aan eenzelfde aandeelhouder niet meer dan zes stemmen worden toegekend, indien het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in 100 of meer aandelen, en niet meer dan 3 stemmen, indien het kapitaal in minder dan 100 aandelen is verdeeld.

Onderaandelen, te zamen uitmakende het bedrag van een aandeel, worden met een zodanig aandeel gelijkgesteld.

Artikel 91

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, worden geldige stemmen niet uitgebracht voor de aandelen van hen, wie, uit andere hoofde dan als aandeelhouders van de naamloze vennootschap door het te nemen besluit enig recht jegens de vennootschap zou worden toegekend, of die daardoor van enige verplichting jegens haar zouden worden ontslagen.

Artikel 92

Alle besluiten, waaromtrent bij de akte van oprichting een grotere meerderheid niet is voorgeschreven, worden genomen bij volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Bij een voorziening in de akte van oprichting voor het geval bij stemming over personen de stemmen staken, mag hiervan worden afgeweken.

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, is de geldigheid van besluiten niet afhankelijk van het ter vergadering vertegenwoordigd gedeelte van het maatschappelijk kapitaal.

Artikel 93

De algemene vergadering is bevoegd om de akte van oprichting te wijzigen; voor zover de bevoegdheid tot wijziging bij de akte van oprichting mocht zijn buitengesloten, is wijziging niettemin mogelijk met algemene stemmen in een vergadering, waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

Een bepaling in de akte van oprichting, welke de bevoegdheid tot wijziging van een of meer andere bepalingen der akte beperkt, mag slechts worden gewijzigd met inachtneming van gelijke beperking.

Een bepaling in de akte van oprichting, welke de bevoegdheid tot wijziging van een of meer andere bepalingen uisluit, mag slechts worden gewijzigd met algemene stemmen in een vergadering, waarin het gehele geplaatste kapitaal is vertegenwoordigd.

Artikel 94

Wijziging van een bepaling in de akte van oprichting, waarbij aan een ander dan aan aandeelhouders van de vennootschap als zodanig enig recht is toegekend, brengt, indien de gerechtigde in de wijziging niet toestemt, aan diens recht geen nadeel toe; tenzij ten tijde van de toekenning van het recht de bevoegdheid tot wijziging bij die bepaling uitdrukkelijk was voorbehouden.

Artikel 95

Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot wijziging van de akte van oprichting zal worden gedaan, moet zulks, met afwijking in zoverre van het bepaalde bij artikel 86, steeds bij de oproeping zelve tot de algemene vergadering worden vermeld.

Degenen, die zodanige oproeping hebben gedaan, moeten tegelijkertijd een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, ten kantore der vennootschap neerleggen ter inzage voor iedere aandeelhouder tot de afloop van de vergadering. Bij gebreke daarvan kan over het voorstel niet wettelijk worden besloten, indien houders van aandelen, vertegenwoordigende ten minste één tiende van het ter vergadering vertegenwoordigd kapitaal, zich tegen de behandeling verzetten.

De aandeelhouders moeten in de gelegenheid worden gesteld om van de dag van de

neerlegging af tot die van de algemene vergadering toe een afschrift van het voorstel, gelijk bij het vorig lid bedoeld, te verkrijgen. Deze afschriften worden kosteloos verstrekt.

Artikel 96¹⁸

Van een wijziging in de akte van oprichting wordt, op straffe van nietigheid, een notariële akte opgemaakt, tenzij de Staat oprichter of mede-oprichter van de vennootschap is. De akte wordt verleden in de Nederlandse taal.

Die akte mag bestaan in een notarieel proces-verbaal van de algemene vergadering, waarin de wijziging aangenomen is, of in een later verleden notariële akte. Het bestuur is bevoegd om de akte te doen verlijden ook zonder daartoe door de algemene vergadering te zijn gemachtigd. De algemene vergadering kan het bestuur of een of meer andere personen machtigen om de veranderingen aan te brengen, welke nodig mochten blijken om de bij het volgend artikel bedoelde verklaring te verkrijgen.

Artikel 97¹⁹

De wijziging in de akte van oprichting bestaat rechtens niet vóórdat de President heeft verklaard, dat hem van bezwaren niet is gebleken.

De bij het vorig lid bedoelde verklaring mag alleen worden geweigerd op de overweging, dat de wijziging of de wijze waarop zij is tot stand gekomen strijdt met de goede zeden, de openbare orde, een wet of een wettige bepaling van de akte van oprichting, dan wel - ingeval van vergroting van het maatschappelijk kapitaal - dat niet blijkt, dat ten minstens een vijfde gedeelte van het vergrote kapitaal is geplaatst.

Ter verkrijging van die verklaring moet de akte houdende de wijziging of een ontwerp daarvan aan de President worden ingezonden, waarbij gevoegd is een bewijs van storting in Staatskas van een bedrag van Sf. 175,- (Eenhonderdvijfzeventigduizend gulden) voor administratiekosten. Indien de akte bestaat uit een notarieel proces-verbaal van de algemene vergadering, mag een notarieel uittreksel daarvan worden ingezonden.

Het bepaalde ten aanzien van de administratiekosten in het vorige lid is niet van toepassing op een vennootschap waarbij de Staat oprichter of mede-oprichter is.

Indien de wijziging een vermindering van het maatschappelijk kapitaal inhoudt, moet bij de inzending worden aangetoond, hetzij dat die vermindering niet strekt om terugbetaling op aandelen of ontheffing van de verplichting tot storting op niet volgestorte aandelen mogelijk te maken, hetzij dat de artikelen 68 tot en met 71 in acht zijn genomen. De laatste verplichting geldt eveneens ingeval van wijziging als bedoeld in artikel 72.

Bij weigering van de verklaring wordt de reden daarvan aan de verzoeker meegedeeld.

Artikel 98²⁰

De bestuurders zijn verplicht de gehele akte of, indien deze bestaat uit een notarieel proces-verbaal van de algemene vergadering, een notarieel uittreksel daarvan houdende wijziging van de akte van oprichting, en de in het vorig artikel bedoelde verklaring zo spoedig mogelijk openbaar te maken door middel van het Gouvernements-Advertentieblad. Te dien einde wordt een volledig afschrift der akte of een uittreksel, naar de hiervoor gemaakte onderscheiding, door de notaris voor wie de akte is verleden,

¹⁸ Gew. bij S.B. 1983 no. 1.

¹⁹ Gew. bij S.B. 1983 no. 1, S.B. 1997 no. 35, S.B. 2003 no. 93.

²⁰ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

voor afschrift of uittreksel getekend, met een afschrift der verklaring bij het Gouvernements-Advertentieblad ingezonden.

Wat niet is openbaar gemaakt, geldt niet tegen derden te goeder trouw.

Artikel 99

Gedurende het faillissement van de naamloze vennootschap mag in haar akte van oprichting een wijziging slechts worden aangebracht met toestemming van de curator.

Artikel 100

Het staat de rechter vrij aan de notulen van de algemene vergaderingen van aandeelhouders zodanige bewijskracht toe te kennen, als hij in ieder bijzonder geval zal vermenen te behoren; onverminderd de wettelijke bewijskracht van authentieke akten.

Artikel 101

De nietigheid van een besluit van de algemene vergadering mag in rechte worden ingeroepen door iedere aandeelhouder en iedere derde-belanghebbende.

Echter mag nietigheid op grond dat een besluit niet op regelmatige wijze of met de bij wet of volgens de akte van oprichting vereiste medewerking van aandeelhouders is tot stand gekomen, tenzij in geval van kwade trouw, niet meer worden beweerd, indien, gerekend van de dag van het besluit, zes maanden zijn verlopen zonder dat de rechtsgeldigheid van het besluit op voormelde grond in rechte is betwist.

Evenmin mag de nietigheid van het besluit op voormelde grond nog worden beweerd, zodra in de gedingen, waarin, ten tijde dat zulks door het vorig lid niet was buitengesloten, de rechtsgeldigheid van het besluit op bedoelde grond mocht zijn betwist, dit beroep op nietigheid bij gewijsde is verworpen.

Artikel 102

Ten aanzien van de naamloze vennootschap, welke akte van oprichting aandelen aan toonder niet toelaat, vinden de artikelen 82, 83, 84 slechts toepassing voor zover de akte van oprichting zulks bepaalt.

Bij de akte van oprichting van zodanige vennootschap mag worden bepaald, dat de raadpleging van de aandeelhouders op andere wijze dan door het houden van een algemene vergadering geoorloofd is. Alsdan treedt, waar in deze afdeling sprake is van de algemene vergadering of een besluit van die vergadering, daarvoor in de plaats zodanige andere wijze van raadplegen of een besluit krachtens deze andere wijze van raadplegen.

§ 5

VAN HET BESTUUR DER NAAMLOZE VENNOOTSCHAP EN VAN HET TOEZICHT OP HET BESTUUR

Artikel 103

Behoudens beperkingen bij de akte van oprichting, is het bestuur belast met het besturen van de zaken der vennootschap, met het beheer van haar vermogen, daaronder begrepen de handelingen, bedoeld bij het tweede lid van artikel 1816 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek, en met haar vertegenwoordiging in en buiten rechte.

Artikel 104

Indien er meer bestuurders zijn, wordt de vennootschap, voor zover niet bij de akte van oprichting anders is bepaald, tegenover derden door ieder van de bestuurders vertegenwoordigd.

Artikel 105

De bestuurder, die, handelende met een derde te goeder trouw, door overschrijding van zijn bevoegdheid de vennootschap niet verbindt, wordt geacht de overeenkomst voor zichzelf te hebben aangegaan, tenzij de wederpartij vergoeding van kosten, schaden en interessen verkiest; alles behoudens het bepaalde bij artikel 1826 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek.

Artikel 106

Ieder bestuurder is tegenover de vennootschap gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak.

De aansprakelijkheid te dezer zake is een hoofdelijke voor het geheel, indien het betreft een aangelegenheid, welke behoort tot de werkring van meer bestuurders. Niet aansprakelijk is echter de bestuurder, die bewijst, dat het feit aan hem niet te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

Artikel 107

Met afwijking in zoverre van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor het geheel, houdt de rechter, indien de bestuurder, van wie schadevergoeding wordt gevorderd, bewijst dat de door de vennootschap geleden schade slechts voor een betrekkelijk gering deel aan hem te wijten is, bij de vaststelling van het bedrag van de door deze bestuurder verschuldigde schadevergoeding met deze omstandigheid rekening.

Artikel 108

Van alle rechtsvorderingen betrekkelijk de overeenkomst tussen de naamloze vennootschap en de bestuurder, daaronder begrepen de vorderingen bedoeld bij artikel 116, neemt kennis de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de vennootschap is gevestigd.

Artikel 109

De benoeming van bestuurders geschiedt voor de eerste maal bij de akte van oprichting en later door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Artikel 110

Bij de akte van oprichting mag worden bepaald, dat de benoeming door de algemene vergadering geschiedt uit een voordracht, welke ten minste twee personen voor elke te vervullen plaats bevat.

De algemene vergadering is echter bevoegd om aan zodanige voordracht steeds het bindend karakter te ontnemen bij een besluit, genomen met twee derde van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigende meer dan de helft van het geplaatste

kapitaal.

Artikel 111

De algemene vergadering van aandeelhouders is te allen tijde bevoegd iedere bestuurder te schorsen of te ontslaan.

Indien naar aanleiding van het ontslag schadeloosstelling door de vennootschap verschuldigd is en deze de rechter bovenmatig voorkomt, is hij bevoegd de schadeloosstelling op een kleinere som te bepalen.

De akte van oprichting moet bevatten voorschriften omtrent de wijze, waarop in het beheer van de vennootschap voorlopig wordt voorzien in geval van ontstentenis of belet van bestuurders.

Artikel 112

Voorzover bij de akte van oprichting niet anders is bepaald, stelt de algemene vergadering de bezoldiging van bestuurders vast.

Artikel 113

Pandrecht ten behoeve van de naamloze vennootschap op aandelen van een bestuurder ter verzekering van de nakoming van zijn verplichtingen als zodanig mag worden gevestigd, wat aandeelbewijzen aan toonder en volgestorte aandelen op naam betreft, door hun inbewaargeving onder een derde ten name van de vennootschap met medewerking van commissarissen, of, bij gebreke van dezen, van een of meer aandeelhouders, daartoe bij de akte van oprichting of door de algemene vergadering aangewezen, en, ten aanzien van niet volgestorte aandelen op naam, door een daartoe strekkende aantekening in het register van aandeelhouders en gelijke bewaargeving onder een derde van de bij deze aandelen behorende dividendbewijzen, zo deze aan toonder luiden.

Artikel 114

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, is het bestuur, zonder opdracht van de algemene vergadering, niet bevoegd aangifte te doen tot faillietverklaring van de naamloze vennootschap.

Artikel 115

Bij de aanbieding aan de algemene vergadering van de stukken, bedoeld bij artikel 73, brengt het bestuur verslag uit omtrent den gang van de zaken van de vennootschap en het gevoerde beheer.

De algemene vergadering is steeds bevoegd om te besluiten, dat het verslag voortaan schriftelijk zal worden uitgebracht. In dat geval moeten de aandeelhouders in de gelegenheid worden gesteld van de dag der oproeping af tot die der algemene vergadering toe een afschrift van het verslag tegen kostprijs te verkrijgen.

Artikel 116

Niettegenstaande aan een bestuurder ter zake van zijn beheer verleende kwijting mag, ingeval van faillissement van de naamloze vennootschap, de curator, wanneer de toestand van de vennootschap geheel of gedeeltelijk te wijten is aan grove schuld of

grove nalatigheid van die bestuurder, ten behoeve van de boedel van deze schadevergoeding vorderen, zonder dat echter uit die hoofde aan aandeelhouders enige bate toekomt.

Artikel 117

Indien de openbaar gemaakte balans en winst- en verliesrekening niet zijn opgemaakt overeenkomstig de toelichting, alsmede indien die balans, winst- en verliesrekening en toelichting een misleidende voorstelling geven omtrent den toestand van de vennootschap, zijn de bestuurders tegenover derden hoofdelijk aansprakelijk voor de schade, door dezen diensgevolge geleden. De bestuurder, die bewijst dat zulks aan hem niet te wijten is, is niet aansprakelijk.

Artikel 118

Bij de akte van oprichting mag worden bepaald, dat er een of meer commissarissen zullen zijn.

De akte van oprichting moet alsdan de taak van commissarissen omschrijven.

Artikel 119²¹

Bij een in de akte van oprichting voorgeschreven reglement mogen nadere regels worden gesteld nopens de taak van commissarissen of de verdeling daarvan over de verschillende commissarissen.

Bepalingen van dat reglement strijdig met een wet of met enige wettelijke bepaling van de akte van oprichting zijn nietig.

Een reglement, als bedoeld bij de vorige leden, geldt tegenover derden eerst wanneer het is neergelegd ten kantore van het handelsregister, ter kennisneming voor een ieder. Hetzelfde geldt voor wijzigingen in dat reglement.

Artikel 120

Als commissaris wordt beschouwd een ieder die, zij het ook onder andere naam, bij de naamloze vennootschap een taak vervult, welke bij een zodanige naamloze vennootschap in de regel aan een commissaris is opgedragen.

Artikel 121

De benoeming van commissarissen geschiedt, voor zover zij niet reeds bij de akte van oprichting heeft plaats gehad, door de algemene vergadering van aandeelhouders. Het bepaalde bij artikel 110 vindt overeenkomstige toepassing.

Echter mag bij de akte van oprichting worden bepaald, dat een of meer commissarissen, doch ten hoogste één derde van het gehele aantal, worden benoemd door anderen dan de algemene vergadering.

Artikel 122

De algemene vergadering is te allen tijde bevoegd om een commissaris te schorsen en te ontslaan; indien het betreft een commissaris, overeenkomstig het laatste lid van het vorig artikel door anderen benoemd, komt uitsluitend aan deze het recht tot schorsing en

²¹ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

ontslag toe.

Het bepaalde bij het tweede lid van artikel 111 vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 123

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, mogen commissarissen als zodanig slechts de bezoldiging genieten, welke hun bij die akte is toegekend.

Artikel 124

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, wordt de naamloze vennootschap in alle gevallen, waarin zij een tegenstrijdig belang heeft met een of meer bestuurders, vertegenwoordigd door commissarissen. De algemene vergadering is steeds bevoegd één of meer andere personen daartoe aan te wijzen.

Artikel 125

Tenzij bij de akte van oprichting anders is bepaald, zijn commissarissen bevoegd iedere bestuurder te allen tijde te schorsen.

De schorsing kan te allen tijde door de algemene vergadering worden opgeheven.

Artikel 126

Commissarissen of diegenen van hen, die met het toezicht op het opmaken van de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting zijn belast, zijn, indien de algemene vergadering van aandeelhouders niet reeds ingevolge artikel 74 een benoeming heeft gedaan bevoegd een deskundige aan te stellen, ten einde deze op de boekhouding regelmatig toezicht houde en verslag uitbrengt omtrent de door het bestuur ontworpen balans en winst- en verliesrekening met toelichting, voordat deze stukken aan de algemene vergadering worden aangeboden. De deskundige kan te allen tijde worden ontslagen door degenen, die hem hebben benoemd. Zijn bezoldiging wordt door deze vastgesteld en komt ten laste van de naamloze vennootschap. Overigens vindt het bepaalde bij artikel 74, derde lid, overeenkomstige toepassing.

Artikel 127

Het bepaalde bij de artikelen 106, 107, 108, en 116 vindt overeenkomstige toepassing ten aanzien van commissarissen.

Artikel 128

Het bij artikel 113 bepaalde geldt mede voor pandrecht op aandelen van een commissaris ter verzekering van diens verplichtingen, met dien verstande, dat bij de toepassing zal worden gehandeld gelijk bij gemeld artikel is voorgeschreven voor het geval dat er geen commissarissen zijn.

Artikel 129

Indien de openbaar gemaakte balans en winst- en verliesrekening niet zijn opgemaakt overeenkomstig de toelichting, alsmede indien de balans, winst- en verliesrekening en toelichting een misleidende voorstelling geven van de toestand der vennootschap, zijn, zo die er zijn, de commissarissen, die met het toezicht op het

opmaken van deze stukken zijn belast, naast de bestuurders, tegenover derden hoofdelijk aansprakelijk voor de schade door dezen dientengevolge geleden. De commissaris die bewijst, dat zulks niet aan een tekortkoming zijnerzijds in het toezicht is te wijten, is niet aansprakelijk.

Artikel 130

Allen, commissarissen of anderen, die, zonder deel uit te maken van het bestuur der naamloze vennootschap, krachtens enige bepaling van de akte van oprichting of krachtens besluit van de algemene vergadering, voor zekere tijd of onder zekere omstandigheden, daden van bestuur verrichten, worden te dien aanzien, wat hun rechten en verplichtingen ten opzichte van de vennootschap en van derden betreft, als bestuurders aangemerkt.

Artikel 131

Het goedkeuren van of het machtigen tot bepaalde bestuurshandelingen geldt niet als het verrichten van daden van bestuur.

Artikel 132

Op schriftelijk verzoek van een of meer houders van aandelen, ten minste één vijfde gedeelte van het geplaatste kapitaal uitmakende, of een zoveel geringer bedrag als bij de akte van oprichting is bepaald, mag de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de naamloze vennootschap gevestigd is, een of meer personen, die niet bestuurder of commissaris van de vennootschap zijn, benoemen tot het instellen van een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van de vennootschap, hetzij in haar gehele omvang, hetzij met betrekking tot een gedeelte daarvan of tot een bepaald tijdvak.

De kantonrechter mag het verzoek slechts in behandeling nemen, indien de aandeelhouder of de aandeelhouders, in het vorig lid bedoeld, te vergeefs een dergelijk verzoek tot het bestuur en de commissarissen, zo die er zijn, en tot de algemene vergadering van aandeelhouders heeft of hebben gericht.

Het verzoekschrift, met redenen omkleed, wordt in tweevoud ingediend. Een exemplaar doet de griffier onverwijld aan de vennootschap toekomen.

De kantonrechter behandelt het verzoek met de meeste spoed in raadkamer en beslist na verhoor of behoorlijke oproeping van de naamloze vennootschap. De kantonrechter is bevoegd, alvorens te beslissen, de verschijning van alle bestuurders en commissarissen te gelasten en, ook ambtshalve, getuigen en deskundigen te horen.

Artikel 133

De kantonrechter wijst het verzoek af wanneer niet blijkt van gegronde redenen om aan een juist beleid en een goede gang van zaken te twifelen en dat de verzoeker of verzoekers de door de kantonrechter bepaalde zekerheid hebben gesteld voor de voldoening van de op het onderzoek vallende kosten.

Indien de kantonrechter het verzoek afwijst, is hij bevoegd te gelijker tijd de verzoeker of de verzoekers te veroordelen tot vergoeding van de schade aan de vennootschap door de indiening van het verzoek veroorzaakt.

Artikel 134

Gedurende drie weken na de dag van de beschikking van de kantonrechter zijn

zowel de verzoeker of de gezamenlijke verzoekers, althans zovelen van hen als te zamen ten minste één vijfde gedeelte van het geplaatst kapitaal vertegenwoordigen, als de vennootschap, bevoegd om in beroep te komen bij het hof van justitie. Het met redenen omklede beroepschrift wordt in tweevoud ingediend ter griffie van het kantongerecht. Een exemplaar doet de griffier onverwijld aan de wederpartij toekomen. Overigens is het bepaalde bij de artikelen 132 en 133 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 135

De door de rechter benoemde personen zijn gerechtigd tot inzage van de boeken en bescheiden der naamloze vennootschap, waarvan de kennisneming tot richtige vervulling van hun taak nodig is. De waarden van de vennootschap moeten hun, desverlangd, worden getoond.

Het is de met het onderzoek belaste personen verboden hetgeen hun nopens de zaken der vennootschap blijkt, verder bekend te maken dan hun opdracht met zich brengt.

Artikel 136

Wanneer aan een met het onderzoek belast persoon inzage van boeken of bescheiden der vennootschap wordt geweigerd, geeft de kantonrechter binnen wiens rechtsgebied de vennootschap is gevestigd, op verzoek van die persoon, na verhoor of behoorlijke oproeping van het bestuur der vennootschap, de bevelen, welke de omstandigheden nodig maken, daaronder begrepen het bevel aan de openbare macht om voor zoveel nodig bijstand te verlenen en de last om een woning binnen te treden, wanneer de plaats, waar de boeken of bescheiden zich bevinden, een woning is of alleen door een woning toegankelijk. Tegen de wil van de bewoner wordt niet binnengetreden dan na vertoon van de last van de kantonrechter. De oproepingen geschieden door de griffier.

Hetzelfde geldt, indien wordt geweigerd de waarden van de vennootschap te tonen.

Artikel 138

Het verslag van de uitkomst van het onderzoek wordt ter griffie van het kantongerecht voor de vennootschap, de aandeelhouders, de bestuurders en de commissarissen en in het geval bedoeld bij het vorig artikel, mede voor hen, wie de daar omschreven bevoegdheid is toegekend, ter kosteloze inzage neergelegd.

Ten spoedigste na de neerlegging geeft de griffier daarvan kennis aan de verzoeker of de verzoekers en aan de vennootschap.

Artikel 139

De kosten van het onderzoek worden voldaan door de verzoeker of de verzoekers.

De kantonrechter kan na kennisneming van het verslag bepalen, dat die kosten geheel of gedeeltelijk zullen worden vergoed door de naamloze vennootschap, door een of meer van haar bestuurders of commissarissen persoonlijk, of door een of meer andere personen in haar dienst. Tegen dergelijke voorziening, welke ook ambtshalve mag worden getroffen, doch nimmer dan nadat degene, aan wie vergoeding van kosten wordt opgelegd, is gehoord of behoorlijk opgeroepen, staat enig rechtsmiddel niet open. De oproepingen geschieden door de griffier.

Artikel 140

De artikelen 132 tot en met 136,138 en 139 zijn op een naamloze vennootschap, welker akte van oprichting aandelen aan toonder niet toelaat, alleen van toepassing indien en voor zover de akte van oprichting zulks bepaalt.

§ 6

VAN DE ONTBINDING DER NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Artikel 141

De naamloze vennootschap wordt, onverminderd het bepaalde bij artikel 43, ontbonden:

- 1°. door het verstrijken van de bepaalde tijd;
- 2°. door een daartoe strekkend besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders, en
- 3°. door haar insolventie, nadat zij in staat van faillissement is verklaard.

Artikel 142²²

Wanneer de tijd, waarvoor de naamloze vennootschap is aangegaan, verstreken is zonder verlenging van de duur van de vennootschap door tijdige wijziging van de akte van oprichting, wordt niettemin de duur van de vennootschap van rechtswege met een jaar verlengd, indien vóór het verstrijken van de tijd, waarvoor de vennootschap was aangegaan, de algemene vergadering van aandeelhouders heeft besloten tot een wijziging van de akte, strekkende tot verlenging van de duur van de vennootschap, en tevens dat besluit in afschrift is neergelegd ten kantore van het handelsregister, ter kennisneming voor een ieder en aangekondigd is in het Gouvernements-Advertentieblad.

Artikel 143²³

Een besluit tot ontbinding van de naamloze vennootschap moet worden aangekondigd in het Gouvernements-Advertentieblad. Van de ontbinding wordt tevens opgave gedaan ten kantore van de handelsregister ter inschrijving. Zolang een en ander niet is geschied, werkt de ontbinding niet tegenover derden, die te goeder trouw verklaren, dat die hun onbekend was.

Artikel 144

Na haar ontbinding blijft een naamloze vennootschap voortbestaan voor zover dit tot de vereffening van haar zaken nodig is.

Bij de toepassing van de bepaling van het eerste lid van artikel 44 worden aan de naam der vennootschap aan het slot toegevoegd de voluit geschreven woorden "in liquidatie".

Artikel 145

Indien noch bij de akte van oprichting noch bij besluit van de algemene vergadering vereffenaars van de naamloze vennootschap zijn aangewezen of benoemd, treedt het

²² Gew bij G.B. 1937 no. 121.

²³ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

bestuur als zodanig op.

De bepalingen omtrent de benoeming, de schorsing, het ontslag, de bevoegdheden, de plichten en de aansprakelijkheid van bestuurders vinden ten aanzien van de vereffenaars van de naamloze vennootschap overeenkomstige toepassing, onverminderd het bepaalde bij artikel 144, eerste lid.

Indien noch bij de akte van oprichting, noch bij besluit van de algemene vergadering anders is bepaald, hebben de commissarissen ten aanzien van de vereffenaars dezelfde taak als hun vóór de ontbinding ten aanzien van het bestuur was opgedragen.

Artikel 146

Hetgeen na de voldoening van de schuldeisers over is gebleven van het vermogen een ontbonden naamloze vennootschap, wordt aan de aandeelhouders en andere rechthebbenden in verhouding tot ieders recht uitgekeerd; onverminderd de bevoegdheid van de vereffenaars om, indien de staat van de boedel daartoe aanleiding geeft, een uitkering bij voorbaat te doen.

Artikel 147²⁴

Enige uitkering, als bedoeld bij het vorig artikel, mag niet geschieden dan na afloop van ten minste twee maanden, nadat de vereffenaars haar door middel van het Gouvernements-Advertentieblad, hebben aangekondigd onder mededeling, dat het plan van uitkering, houdende de grondslagen van de verdeling, ter kennisneming voor een ieder is neergelegd ten kantore van het handelsregister en bij het kantoor der vennootschap, indien dat kantoor nog bestaat.

Binnen die tijd is ieder belanghebbende bevoegd om tegen de uitkering of de wijze van verdeling in verzet te komen. Dit verzet geschiedt bij een aan de vereffenaars ten kantore der ontbonden vennootschap, of bij gebreke van zodanig kantoor, aan de woonplaats van de vereffenaars, of indien er meer zijn, van een hunner, betekend exploit, binnen acht dagen gevolgd door een verzoekschrift aan de kantonrechter van de plaats, waar de vennootschap gevestigd was, houdende verzoek tot oproeping van de vereffenaars, ten einde te horen verklaren, dat de uitkering niet of verminderd met een door de rechter vast te stellen bedrag zal geschieden, dan wel dat de uitkering zal geschieden naar andere door de rechter vast te stellen grondslagen.

Door het exploit van verzet wordt de aangekondigde uitkering geschorst, totdat het verzet is ingetrokken of daarop bij rechterlijk gewijsde is beslist.

Het verzet vervalt van rechtswege indien het in het tweede lid bedoeld verzoekschrift niet binnen de daarin bepaalde termijn is ingediend.

Artikel 148

De in het vorig artikel vermelde kantonrechter is bevoegd om, hangende een geding als bedoeld bij dat artikel, na afloop van de daarbij gestelde termijn van twee maanden, op verzoek van de vereffenaars of van een of meer andere belanghebbenden, de vereffenaars te machtigen tot een voorlopige uitkering, door de kantonrechter zodanig bepaald, dat de belangen van degenen, die in verzet zijn gekomen, niet worden benadeeld.

De kantonrechter geeft zijn beslissing niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van degenen, die in verzet zijn gekomen.

Gedurende drie weken na de dag van de beschikking van de kantonrechter zijn

²⁴ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

zowel de verzoekers als degenen, die verzet hebben gedaan, bevoegd om in beroep te komen bij het hof van justitie.

Artikel 149

De in artikel 147 vermelde kantonrechter is bevoegd om op verzoek van een of meer belanghebbenden te bevelen, dat hetgeen de vereffenaars van de naamloze vennootschap onder zich hebben, geheel of gedeeltelijk moet worden in bewaring gegeven hetzij ter plaatse tot het ontvangen van gerechtelijke consignatiën aangewezen, hetzij elders op de door de rechter bepaalde voorwaarden.

Indien anderen dan de vereffenaars het verzoek hebben gedaan, beslist de kantonrechter niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de vereffenaars.

Over hetgeen ingevolge dit artikel is in bewaring gegeven, mag slechts worden beschikt met machtiging van de kantonrechter.

Artikel 150

De bedragen, waarover niet binnen zes maanden na de betaalbaarstelling van de laatste uitkering is beschikt, worden in bewaring gegeven ter plaatse tot het ontvangen van gerechtelijke consignatiën aangewezen.

Artikel 151²⁵

Binnen een maand na het verstrijken van de bij het voorgaand artikel genoemde termijn leggen de vereffenaars ter plaatse, waar de ontbonden naamloze vennootschap laatstelijk gevestigd is geweest, alsmede ten kantore van het handelsregister, hun rekening en verantwoording neer, ten einde aldaar gedurende drie maanden ter inzage voor een ieder te verblijven; deze termijn vangt aan daags nadat de neerlegging in het Gouvernements-Advertentieblad aangekondigd is.

Indien binnen die termijn tegen de vereffenaars geen verzoekschrift tot het doen van rekening en verantwoording, overeenkomstig de artikelen 646 en volgende van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is ingediend, wordt de door hen neergelegde rekening en verantwoording geacht te zijn goedgekeurd.

Artikel 152

Indien achteraf nog een schuldeiser opkomt of van het bestaan van een bate blijkt, is de kantonrechter bevoegd om, op verzoek van een belanghebbende, de vereffening te heropenen en, zo nodig, vereffenaars te benoemen.

De vereffenaars zijn alsdan bevoegd van de aandeelhouders en de andere in artikel 146 bedoelde rechthebbenden het door ieder te veel ontvangene terug te vorderen.

Artikel 153

De artikelen 145 tot en met 152 zijn niet van toepassing ingeval van faillissement noch ook in het geval, bedoeld bij artikel 43.

Artikel 154

Tenzij bij de akte van oprichting hieromtrent anders is bepaald, blijven na afloop

²⁵ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

van de vereffening de boeken en bescheiden der ontbonden naamloze vennootschap gedurende dertig jaren berusten onder de persoon, daartoe aangewezen bij de akte van oprichting of, bij gebreke van zodanige aanwijzing, door de algemene vergadering daartoe benoemd.

Indien een bewaarder ontbreekt is ieder belanghebbende bevoegd de kantonrechter van de plaats, waar de ontbonden vennootschap laatstelijk gevestigd was, te verzoeken een bewaarder aan te wijzen.

Tegen de beschikking van de kantonrechter is enig rechtsmiddel niet toegelaten.

Artikel 155²⁶

Iedere bewaarder is gehouden zijn aanwijzing of benoeming als zodanig ter inschrijving op te geven ten kantore van het handelsregister, waar de ontbonden vennootschap was ingeschreven.

De aandeelhouders van de ontbonden vennootschap of hun rechtverkrijgenden kunnen door de kantonrechter, in het tweede lid bedoeld, worden gemachtigd tot inzage van de boeken en bescheiden, indien zij aantonen als zodanig bij die inzage een redelijk belang te hebben.

DERDE TITEL²⁷ VAN MAKELAARS, KASSIERS, HANDELSAGENTEN EN HANDELSREIZIGERS

EERSTE AFDELING²⁸ VAN MAKELAARS

Artikel 156²⁹

Makelaar is hij die, als zodanig beëdigd, zijn bedrijf maakt van het sluiten van overeenkomsten, tegen genot van zeker loon of provisie, op order en op naam van personen, tot wie hij niet in een vaste betrekking staat.

De beëdiging als makelaar van degene, die wenst te worden beëdigd, geschiedt door de kantonrechter van zijn woonplaats (rechtdoende in burgerlijke zaken).

De verzoeker zal zich daartoe tot die kantonrechter wenden met een verzoekschrift, in welk het vak wordt vermeld, waarin hij als makelaar werkzaam wenst te zijn. Hij legt de eed of belofte af, dat hij in het algemeen de aan hem opgelegde plichten getrouwelijk zal waarnemen en dat hij in het bijzonder de aan hem als makelaar opgedragen waarderingen zal doen te goeder trouw, naar zijn beste kennis en wetenschap.

De kantonrechter beslist over de toelating tot de beëdiging na het advies te hebben gevraagd van de Kamer van Koophandel en Fabrieken. De Kamer brengt haar advies uit binnen zes weken nadat haar dat gevraagd is.

De beëdiging wordt de belanghebbende slechts dan geweigerd, indien gegronde vrees bestaat, dat hij als makelaar de eer van de stand der makelaars schaden zou of indien hij de geschiktheid mist, vereist voor de uitoefening van zijn beroep. Deze weigering heeft niet plaats dan nadat de belanghebbende te voren is gehoord, althans behoorlijk opgeroepen.

²⁶ Gew. bij G.B. 1937 no. 121.

²⁷ Ingev. bij G.B. 1946 no. 13.

²⁸ Ingev. bij G.B. 1946 no. 13.

²⁹ Gew. bij G.B. 1946 no. 13.

Artikel 156a

Wanneer de makelaar handelt voor een nader te noemen meester en zijn lastgever niet noemt binnen een redelijke termijn na het sluiten van de overeenkomst, wordt hij geacht de overeenkomst voor zichzelf te hebben gesloten, tenzij de wederpartij vergoeding van kosten, schaden en interessen verkiest.

Artikel 156b

De makelaar is verplicht van ieder door zijn tussenkomst gesloten overeenkomst aantekening te houden; hij doet van de door hem gehouden aantekening aan ieder der partijen terstond een door hem gewaarmerkt afschrift toekomen.

Artikel 156c

De rechter kan aan makelaars de overlegging der door hem overeenkomstig artikel 156b gehouden aantekeningen in rechte bevelen, teneinde daarmee de afgegeven afschriften te vergelijken, en hij kan daaromtrent hun toelichting vorderen.

Het staat de rechter vrij aan deze aantekeningen zodanige bewijskracht tussen partijen toe te kennen, als hij in ieder bijzonder geval zal vermenen te behoren.

Artikel 156d

De makelaars moeten, indien zij daarvan door partijen niet zijn ontslagen, van elke, door hun tussenkomst, op monster verkochte partij goederen, het monster tot de tijd der volbrachte levering bewaren, voorzien van een behoorlijke aantekening ter herkenning van hetzelfde.

De kantonrechter kan aan makelaars de overlegging van het door hen bewaarde monster in rechte bevelen, ten einde dit te bezichtigen en hij kan daaromtrent hun toelichting vorderen.

Artikel 156^e

De makelaar die de koop en verkoop van een wisselbrief of van een ander dergelijk verhandelbaar effect gesloten hebbende, hetzelfde aan de koper ter hand stelt, is verantwoordelijk voor de echtheid der zich daarop bevindende handtekening van de verkoper.

Artikel 156f

De makelaar, die zich schuldig maakt aan overtreding van de hem bij deze afdeling opgelegde verplichtingen, kan door de kantonrechter van zijn woonplaats hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van een belanghebbende, in de uitoefening van zijn beroep worden geschorst of van zijn beroep vervallen verklaard. Hetgeen in het derde lid van artikel 156 is bepaald ten aanzien van het advies van de Kamer van Koophandel en Fabrieken is te dezen van toepassing.

TWEEDE AFDELING³⁰ VAN KASSIERS

³⁰ Ingev. bij G.B. 1946 no. 13.

Artikel 156g

Kassiers zijn personen, aan wie, tegen genot van zeker loon of provisie gelden ter bewaring en uitbetaling worden toevertrouwd.

Artikel 156h

Een kassier, die zijn betaling opschort of die failleert, wordt vermoed het verval van zijn zaken door eigen schuld te hebben veroorzaakt.

DERDE AFDELING³¹ VAN HANDELSAGENTEN

Artikel 157³²

Handelsagent is hij die zijn bedrijf maakt van het verlenen van bemiddeling bij het tot stand komen van bepaalde overeenkomsten tussen iemand, tot wie hij in een vaste betrekking staat (principaal) en derden, of van het afsluiten van zodanige overeenkomsten op naam en voor rekening van de principaal.

Artikel 157a

Behoudens beding van het tegendeel heeft de handelsagent recht op het bedongen loon, zodra de overeenkomst tussen de principaal en de derde tot stand is gekomen.

Indien het recht op loon afhankelijk is gesteld van de uitvoering van zodanige overeenkomst, bestaat dat recht ook, indien de niet-uitvoering de principaal door de handelsagent redelijkerwijs kan worden toegerekend.

Artikel 157b

Voorzover de in artikel 157 bedoelde overeenkomsten tijdens de loop van de agentuurovereenkomst zonder tussenkomst van de handelsagent zijn gesloten met door hem aangebrachte personen, heeft hij recht op loon, als waren de overeenkomsten met zijn tussenkomst tot stand gekomen.

Indien de agentuurovereenkomst meebrengt, dat de handelsagent met uitsluiting van anderen in een bepaald gebied of bij een bepaalde kring van personen werkzaam zal zijn, heeft de handelsagent, voor zover de in artikel 157 bedoelde overeenkomsten tijdens de loop van de agentuurovereenkomst zonder zijn tussenkomst zijn gesloten met in dat gebied gevestigde of tot die kring behorende personen, recht op loon, als waren de overeenkomsten met zijn tussenkomst tot stand gekomen.

Indien is overeengekomen, dat de handelsagent werkzaam zal zijn in een bepaald gebied of bij een bepaalde kring van personen, wordt de overeenkomst, behoudens tegenbewijs, vermoed mee te brengen, dat de handelsagent met uitsluiting van anderen in dat gebied of bij die kring van personen werkzaam zal zijn.

Artikel 157c

De handelsagent verliest zijn aanspraak op loon niet, indien hij bereid was de voor hem uit agentuurovereenkomst voortvloeiende verplichtingen na te komen, doch de

³¹ Ingev. bij G.B. 1946 no. 13.

³² Gew. bij G.B. 1946 no. 13.

principaal daarvan geen gebruik heeft gemaakt, hetzij door eigen schuld of zelfs tengevolge van, hem persoonlijk betreffende, toevallige verhindering.

Voor de berekening van het loon, bedoeld in het vorige lid, vindt artikel 157i, tweede lid, toepassing.

Het loon wordt echter verminderd met het bedrag der onkosten, welke de handelsagent zich door het niet-verrichten van zijn werkzaamheden heeft bespaard.

Artikel 157d

De handelsagent kan zich voor de verplichtingen, welke voor de derde voortvloeien uit een door zijn tussenkomst tot standgekomen overeenkomst, als borg slechts verbinden ten belope van het voor die overeenkomst geldend loon.

Artikel 157^e

Op de agentuurovereenkomst vinden artikel 1613d, artikel 1613x en artikel 1614e van het Surinaams Burgerlijk Wetboek, alsmede artikel 36 en artikel 229 van het Surinaams Faillissementsbesluit 1935 (G.B. no. 81) overeenkomstige toepassing.

Artikel 157f

De overeenkomst, waarbij de ene partij zich verbindt voor onbepaalde tijd of tot wederozegging werkzaam te zijn als handelsagent voor de andere partij, kan door beide partijen worden opgezegd met inachtneming van de termijn, in de overeenkomst bepaald en bij gebreke daarvan, met inachtneming van een termijn van drie maanden.

De termijn van opzegging kan niet korter zijn dan een maand. De opzegging mag alleen geschieden tegen de laatste dag van een kalendermaand. Van deze bepalingen kan niet worden afgeweken.

Indien een overeenkomst, waarbij de ene partij zich verbindt gedurende een bepaalde tijd werkzaam te zijn als handelsagent van de andere partij, door partijen na het verstrijken van die tijd zonder tegenafpraak wordt voortgezet, wordt zij geacht voor dezelfde tijd op de vroegere voorwaarden wederom te zijn aangegaan.

Artikel 157g

De agentuurovereenkomst eindigt door de dood van de handelsagent.

Onverminderd het bepaalde in artikel 1833 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de last van de handelsagent, eindigt de agentuurovereenkomst niet door de dood van de principaal, tenzij anders is bedongen. Echter zijn zowel de erfgenamen van de principaal als de handelsagent bevoegd de agentuurovereenkomst, voor een bepaalde tijd aangegaan, door opzegging met inachtneming van de bepalingen van artikel 157f, eerste en tweede lid te doen eindigen, als ware zij aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 157h

Ieder der partijen kan de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen doen eindigen, doch de partij, die dit doet zonder dat de wederpartij daarin toestemt handelt onrechtmatig, tenzij zij tegelijkertijd aan de wederpartij een schadeloosstelling betaalt op de voet als bij artikel 157i is bepaald, of de overeenkomst aldus doet eindigen om een dringende, aan de wederpartij onverwijd medegedeelde reden.

Voor de principaal worden als dringende redenen in de zin van dit artikel beschouwd zodanige daden, eigenschappen of gedragingen van de handelsagent, die tengevolge hebben, dat van de principaal redelijkerwijze niet kan gevergd worden de agentuurovereenkomst te laten voortduren.

Voor de handelsagent worden als dringende redenen in de zin van dit artikel beschouwd zodanige omstandigheden, die tengevolge hebben, dat van de handelsagent redelijkerwijze niet kan gevergd worden de agentuurovereenkomst te laten voortduren.

Artikel 1615p, tweede lid, en artikel 1615q, tweede lid, van het Surinaams Burgerlijk Wetboek vinden overeenkomstige toepassing.

Bedingen, waardoor aan de principaal of aan de handelsagent de beslissing zou worden gelaten, of er een dringende reden in de zin van dit artikel aanwezig is, zijn nietig.

Artikel 157i

De schadeloosstelling, in artikel 157h bedoeld, is bij een agentuurovereenkomst, voor onbepaalde tijd aangegaan, gelijk aan het loon voor de duur van de opzeggingstermijn; bij een agentuurovereenkomst, voor bepaalde tijd aangegaan, is zij gelijk aan het loon voor de tijd, dat de overeenkomst had behoren voort te duren.

Ter berekening van het loon voor de toepassing van de bepaling van het eerste lid wordt aangenomen het gemiddeld loon van de handelsagent over de laatsvoorafgegane twaalf maanden, of, indien de agentuurovereenkomst kortere tijd heeft bestaan, over die tijd. Bij gebreke van deze maatstaf wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald.

Van het bedrag der verschuldigde schadeloosstelling is een rente verschuldigd, berekend tegen vijf ten honderd in het jaar van de dag, waarop de agentuurovereenkomst is geëindigd.

Artikel 157j

Indien een der partijen de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen heeft doen eindigen en tegelijkertijd aan de wederpartij een schadeloosstelling heeft betaald op de voet als bij het eerste lid van het voorgaande artikel is bepaald, heeft de wederpartij, zo zulks met zodanige bijzondere omstandigheden is gepaard gegaan, dat de berokkende schade niet geacht kan worden door de ontvangen schadeloosstelling te zijn vergoed, het recht verdere vergoeding in rechten te vorderen.

Artikel 157k³³

Ingeval een der partijen de agentuurovereenkomst onrechtmatig heeft doen eindigen, heeft de wederpartij het recht hetzij het in artikel 157i bedoeld bedrag, hetzij een volledige schadeloosstelling te vorderen.

Hetzelfde geldt, indien een der partijen door opzet of schuld aan de wederpartij een dringende reden heeft gegeven om de agentuurovereenkomst zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor de opzegging geldende bepalingen te doen eindigen, en de wederpartij van die bevoegdheid heeft gebruik gemaakt of de rechter op die grond krachtens artikel 157l de agentuurovereenkomst ontbonden heeft verklaard.

Iedere vorderingsrecht krachtens dit artikel vervalt na verloop van zes maanden.

³³ Gew. bij G.B. 1963 no. 164.

Artikel 157l

Ieder der partijen is te allen tijde bevoegd zich wegens gewichtige redenen te wenden tot de rechter van het kanton, waarin de plaats van haar werkelijk verblijf gelegen is, met het schriftelijk verzoek de agentuurovereenkomst ontbonden te verklaren. Elk beding waarbij deze bevoegdheid zou worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Als gewichtige redenen worden, behalve dringende redenen als bedoeld in artikel 157h, ook beschouwd veranderingen in de persoonlijke of vermogens-toestand des verzoekers of de wederpartij of in de omstandigheden, waaronder de overeenkomst wordt uitgevoerd, welke van die aard zijn, dat de agentuurovereenkomst billijkheidshalve dadelijk of na korte tijd behoort te eindigen.

De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping der wederpartij.

Indien de rechter het verzoek inwilligt, bepaalt hij op welk oogenblik de overeenkomst zal eindigen.

Artikel 157m

De bevoegdheid van partijen om ingevolge artikel 1288 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek de ontbinding der overeenkomst met vergoeding van kosten, schade en interessen te vorderen wordt door de bepalingen van deze afdeling niet uitgesloten.

Artikel 157n

De handelsagent heeft recht op een billijke beloning voor de voorbereiding van overeenkomsten, welke eerst zijn gesloten na het einde van de agentuurovereenkomst.

Artikel 157o

Van het bepaalde in artikel 157a, tweede lid, artikel 157d, artikel 157i eerste en tweede lid en artikel 157n kunnen partijen niet afwijken ten nadele van de handelsagent, tenzij deze een rechtspersoon is.

Ten nadele van de handelsagent, die niet is een rechtspersoon, mag van de bepalingen van artikel 157a, eerste lid, artikel 157b, eerste en tweede lid en artikel 157c slechts worden afgeweken bij schriftelijk aangegane overeenkomst.

VIERDE AFDELING³⁴ VAN HANDELSREIZIGERS

Artikel 157p

Handelsreiziger is hij, die in dienst staat van iemand (patroon) bemiddeling verleent bij het tot stand komen van bepaalde overeenkomsten tussen personen, die hij daartoe pleegt te bezoeken, en de patroon, of zodanige overeenkomsten op naam en voor rekening van de patroon afsluit.

Artikel 157q

Op de overeenkomst tussen patroon en handelsreiziger vinden de artikelen 157a, 157b, 157d, en 157n, overeenkomstige toepassing.

³⁴ Ingev. bij G.B. 1946 no. 13.

Van het bepaalde in artikel 157a, tweede lid, artikel 157d en artikel 157n kunnen partijen niet afwijken ten nadele van de handelsreiziger.

Slechts bij schriftelijk aangegane overeenkomst mag van de bepalingen van artikel 157a, eerste lid en artikel 157b, eerste en tweede lid worden afgeweken ten nadele van de handelsreiziger.

Artikel 157r³⁵

Indien de dienstbetrekking tussen patroon en handelsreiziger voor onbepaalde tijd of tot wederopzegging is aangegaan, heeft ieder der partijen het recht haar te doen eindigen door opzegging met inachtneming der bepalingen van de artikelen 1615h en 1615i van het Surinaams Burgerlijk Wetboek, met dien verstande echter, dat de opzegtermijn voor de patroon niet korter dan een maand mag bedragen.

Op de dienstbetrekking tussen patroon en handelsreiziger zijn de artikelen 1615h derde, vierde en vijfde lid, 1615o, 1615r eerste lid, 1615s, 1615t en 1615v van het Surinaams Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.

Artikel 157s

Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid van artikel 1615r van het Surinaams Burgerlijk Wetboek wordt in afwijking van het bepaalde in het tweede lid van genoemd artikel ter berekening van het loon van de handelsreiziger, dat hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk niet naar tijdruimte is vastgesteld, aangenomen het gemiddeld loon van de handelsreiziger over de laatstvoorafgegangene twaalf maanden, of, indien de overeenkomst tussen patroon en handelsreiziger kortere tijd heeft bestaan, over die tijd. Bij gebreke van deze maatstaf wordt het loon met inachtneming der omstandigheden naar billijkheid bepaald.

VIERDE TITEL VAN COMMISSIONNAIRS, VAN EXPEDITEURS, VAN VOERLIEDEN, EN VAN KAPITEINS, DIE DE KUSTEN, RIVIEREN EN BINNENWATEREN BEVAREN

EERSTE AFDELING VAN COMMISSIONNAIRS

Artikel 158

Commissionnair is hij, die zijn bedrijf maakt van het sluiten van overeenkomsten op zijn eigen naam of firma en tegen genot van zeker loon of provisie, op order en voor rekening van een ander.

Artikel 159

De commissionnair is jegens degene, met wie hij handelt, niet gehouden de persoon op te geven, voor wiens rekening hij de handeling verricht heeft.

Hij is, evenals ware het zijn eigen zaak, rechtstreeks jegens zijn medecontractant verbonden.

Artikel 160

³⁵ Gew. bij G.B. 1963 no. 164, G.B. 1975 no. 23.

De commissiegever heeft evenmin een recht van vordering tegen hem, met wie de commissionnair gehandeld heeft, als hij, die met de commissionnair heeft gehandeld, de commissiegever mag aanspreken.

Artikel 161

Indien echter een commissionnair in de naam van zijn lastgever heeft gehandeld, worden zijn rechten en verplichtingen, ook ten aanzien van derden, geregeld door de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek onder de titel "van lastgeving".

Hij heeft dan echter niet het bij de volgende artikelen bedoelde voorrecht.

Artikel 162

Een commissionnair is voor de vorderingen, welke hij als zodanig ten laste van zijn commissiegever heeft, zo ter zake van zijn voorgeschoten gelden, interessen, kosten en provisie, als voor zijn nog lopende verbintenissen, bevoorrecht op de goederen, welke de commissiegever hem ten verkoop, of om die tot nadere beschikking onder zich te houden, heeft toegezonden, of welke hij voor deze heeft gekocht en ontvangen, zolang zij zich in zijn macht bevinden.

Dit voorrecht gaat boven alle andere, behalve dat van artikel 1169, 1°., van het Surinaams Burgerlijk Wetboek.

Indien de in het eerste lid bedoelde goederen voor rekening van de commissiegever verkocht en geleverd zijn, betaalt de commissionnair aan zich zelve uit de opbrengst van de verkoop het beloop van zijn vorderingen, waarvoor hem bij dit artikel voorrecht is toegekend.

Artikel 163

Indien de commissiegever aan de commissionnair goederen heeft toegezonden, met last die tot nadere beschikking onder zich te houden, of hem heeft beperkt in het vermogen om die te verkopen, of indien de last tot verkoop is vervallen en eerstgemelde niet voldoet aan de vorderingen, welke de commissionnair te zijnen laste heeft en waarvoor bij artikel 162 voorrecht is toegekend, is de kantonrechter van zijn woonplaats bevoegd aan de commissionnair, die daartoe onder overlegging van de nodige bewijsstukken het verzoek doet, verlof te verlenen om die goederen hetzij geheel of ten dele te verkopen op de bij het vonnis bepaalde wijze.

De commissionnair is verplicht de commissiegever zowel van het verzoek om verlof als van de krachtens het verlof plaats gehad hebbende verkoop uiterlijk de volgende dag kennis te geven.

Bericht per telegraaf of bij aangetekende brief geldt voor behoorlijke kennisgeving.

Artikel 164

Een commissionnair, die voor zijn commissiegever goederen heeft gekocht en ontvangen, kan, indien laatstgemelde niet voldoet aan de vorderingen, welke de commissionnair te zijnen laste heeft en waarvoor bij artikel 162 voorrecht is toegekend, door de kantonrechter van zijn woonplaats, op gelijke wijze als in het vorig artikel is bepaald, tot verkoop van deze goederen worden gemachtigd.

Het laatste lid van artikel 163 is ten deze van toepassing.

Artikel 165

Ingeval van faillissement van de commissiegever zijn de bepalingen, bij de artikelen 53, 54 en 55 van het Surinaams Faillissementsbesluit 1935 ten aanzien van de pandhouder of belener gemaakt, op de commissionnair en tegenover hem van toepassing.

De surséance van betaling van de commissiegever belet niet, dat de commissionnair van de hem bij de artikelen 162 derde lid, 163 en 164 toegekende bevoegdheden gebruik maakt.

Artikel 166

De toekenning van de bij de artikelen 162 derde lid, 163 en 164 bedoelde bevoegdheden laat onverlet het recht van terughouding, waar de commissionnair dit krachtens artikel 1832, eerste lid, van het Surinaams Burgerlijk Wetboek heeft.

Artikel 167

Indien iemand, zonder daarvan zijn bedrijf te maken, op eigen naam of firma en tegen genot van zeker loon of provisie, op order en voor rekening van een ander een overeenkomst sluit, vinden de artikelen 159, 160, 162 tot en met 166, 310, 311 en 312 overeenkomstige toepassing.

TWEEDE AFDELING VAN EXPEDITEURS

Artikel 168

De expediteur is iemand, die zich met het doen vervoeren van goederen te land of te water bezig houdt.

Hij is verplicht in een dagregister onderscheidenlijk aan te tekenen de aard en de hoeveelheid van de te vervoeren goederen, alsmede, zulks gevorderd worden, hun waarde.

Artikel 169

Hij moet instaan voor de behoorlijke, zo spoedig mogelijke verzending van de door hem tot dat einde ontvangen goederen, met inachtneming van al die middelen van zekerheid, welke hij tot een goede bezorging kan aanwenden.

Artikel 170

Hij staat ook na de verzending in voor de beschadiging of voor het verlies van goederen, welke aan zijn schuld of onvoorzichtigheid moeten worden toegeschreven.

Artikel 171

Hij staat ook in voor de door hem gebruikte tussen-expediteurs.

Artikel 172

De vrachtbrief bevat de overeenkomst tussen de afzender of de expediteur, en de voerman of de kapitein, en behelst, behalve hetgeen tussen partijen mocht zijn overeengekomen zo omtrent de tijd binnen welke het vervoer moet volbracht zijn en de schadeloosstelling ingeval van vertraging als anderszins:

- 1°. de benaming en het gewicht of de maat van de te vervoeren goederen, benevens hun merken en getallen;
 - 2°. de naam van degene, aan wie de goederen gezonden worden;
 - 3°. de naam en de woonplaats van de voerman of de kapitein;
 - 4°. het bedrag van het vrachtlloon;
 - 5°. de dagtekening;
 - 6°. de ondertekening van de afzender of van de expediteur.
- De expediteur is verplicht om de vrachtbrief in zijn dagregister in te schrijven.

**DERDE AFDELING
VAN VOERLIEDEN, EN VAN KAPITEINS, DIE DE KUSTEN, R
IVIEREN EN BINNENWATEREN BEVAREN.**

Artikel 173

De voerlieden en kapiteins zijn aansprakelijk voor alle schaden aan de ten vervoer overgenomen goederen overkomen, uitgezonderd die, welke uit een gebrek van het goed zelf, door overmacht, of door schuld of nalatigheid van de afzender of expediteur, veroorzaakt zijn.

Artikel 174

De voerman of de kapitein is niet ter zake van vertraging aansprakelijk, indien deze door overmacht is veroorzaakt.

Artikel 175

Door het bestellen en aannemen van de vervoerde goederen en door de betaling van het vrachtlloon, is elke rechtsvordering terzake van uiterlijk zichtbare beschadiging of vermindering tegen de voerman of de kapitein vernietigd.

Indien de beschadiging of vermindering niet uiterlijk zichtbaar was, mag een gerechtelijke bezichtiging gedaan worden nadat de goederen zijn aangenomen, om het even of de vracht al dan niet voldaan zij, mits die bezichtiging gevraagd wordt binnen tweemaal vierentwintig uren na de ontvangst en van de eenzelligheid van de goederen blijke.

Artikel 176

Indien de aanneming van de goederen wordt geweigerd of daarover geschil valt, doet de kantonrechter, op een eenvoudig verzoekschrift, waarop de wederpartij, zo zij zich daar ter plaatse bevindt, moet worden gehoord, de nodige voorziening tot het opnemen van het goed door deskundigen, en mag hij insgelijks bevelen, dat de goederen in een behoorlijke bewaarplaats worden opgeslagen, om daaruit aan de voerman of de kapitein het beloop van zijn vrachtlloon en onkosten te voldoen.

De kantonrechter is bevoegd om, op gelijke wijze als hierboven is bepaald, machtiging te verlenen tot de openbare verkoop van bederfelijke waren of van zodanig gedeelte van de goederen, als tot voldoening van vrachtlloon en kosten vereist wordt.

Artikel 177

Alle rechtsvordering tegen de expediteur, voerman of kapitein, uit hoofde van geheel verlies, vertraging in de bezorging of geleden schade aan goederen, verjaart met

de tijd van zes maanden, ten aanzien van binnen Suriname gedane verzendingen, en met verloop van een jaar ten aanzien van verzendingen uit Suriname naar elders gedaan, gerekend, ingeval van verlies, van de dag dat het vervoer van de goederen had moeten volbracht zijn, en, ingeval van beschadiging of te late bezorging, van de dag dat het goed ter plaatse van zijn bestemming is aangekomen.

Deze verjaring is niet toepasselijk ingeval van bedrog of ontrouw.

Artikel 178

De rechten en verplichtingen omtrent de scheepvaart, bij het tweede boek van dit wetboek voorgeschreven, zijn ook toepasselijk op de vaart langs de kusten en op de rivieren en binnenwateren voor zover dit uitdrukkelijk bij dat boek is bepaald.

Artikel 179

De bepalingen van deze titel zijn niet toepasselijk op de rechten en verplichtingen tussen de koper en de verkoper.

VIJFDE TITEL VAN WISSELBRIEVEN EN ORDERBRIEFJES

EERSTE AFDELING VAN DE UITGIFTE EN DE VORM VAN DE WISSELBRIEF

Artikel 180

De wisselbrief behelst:

- 1°. de benaming "wisselbrief", opgenomen in de tekst zelf en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld;
- 2°. de onvoorwaardelijke opdracht tot betaling van een bepaalde som;
- 3°. de naam van degene, die betalen moet (betrokkene);
- 4°. de aanwijzing van de vervaldag;
- 5°. die van de plaats, waar de betaling moet geschieden;
- 6°. de naam van degene, aan wie of aan wiens order de betaling moet worden gedaan;
- 7°. de vermelding van de dagtekening, alsmede van de plaats, waar de wisselbrief is getrokken;
- 8°. de handtekening van degene, die de wisselbrief uitgeeft (trekker).

De titel, waarin één van de in het voorgaand lid aangegeven vermeldingen ontbreekt, geldt niet als wisselbrief, behoudens in de hieronder genoemde gevallen:

De wisselbrief, waarvan de vervaldag niet is aangewezen, wordt beschouwd als betaalbaar op zicht.

Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing wordt de plaats, aangegeven naast de naam van de betrokkene, geacht te zijn de plaats van betaling en tevens de plaats van het domicilie van de betrokkene.

De wisselbrief, welke niet de plaats aanwijst, waar hij is getrokken, wordt geacht te zijn ondertekend in de plaats, aangegeven naast de naam van de trekkers.

Artikel 181

De wisselbrief mag aan de order van de trekker luiden.

Hij mag worden getrokken op de trekker zelf.

Hij mag worden getrokken voor rekening van een derde. De trekker wordt geacht

voor zijn eigen rekening te hebben getrokken, indien uit de wisselbrief of uit de adviesbrief niet blijkt, voor wiens rekening zulks is geschied.

Indien de trekker op de wisselbrief de vermelding "waarde ter incassering", "ter incasso", "in lastgeving", of enige andere vermelding, met zich brengend een blote opdracht tot inning, heeft geplaatst, is de nemer bevoegd om alle uit de wisselbrief voortvloeiende rechten uit te oefenen, maar hij kan deze niet anders endosseren dan bijwege van lastgeving.

Bij een zodanige incasso-wisselbrief mogen de wisselschuldenaren aan de houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan de trekker zouden mogen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-wisselbrief, eindigt niet door de dood of de latere onbekwaamheid van de lastgever.

Artikel 182

Een wisselbrief mag betaalbaar zijn aan de woonplaats van een derde, hetzij in de plaats, waar de betrokkene zijn domicilie heeft, hetzij in een andere plaats.

Artikel 183

In een wisselbrief, betaalbaar op zicht of een zekere tijd na zicht, mag de trekker bepalen, dat de som rente draagt. In elke andere wisselbrief wordt deze clausule voor niet-geschreven gehouden.

De rentevoet moet in de wisselbrief worden aangegeven. Bij gebreke hiervan wordt de renteclausule voor niet-geschreven gehouden.

De rente loopt gerekend van de dagtekening van de wisselbrief, tenzij een andere dag is aangegeven.

Artikel 184

De wisselbrief, waarvan het bedrag voluit in letters en tevens in cijfers is geschreven, geldt, in geval van verschil, ten belope van de som, voluit in letters geschreven.

De wisselbrief, waarvan het bedrag meermalen is geschreven, hetzij voluit in letters, hetzij in cijfers, geldt, in geval van verschil, slechts ten belope van de kleinste som.

Artikel 185

Indien de wisselbrief handtekeningen bevat van personen, die onbekwaam zijn zich door middel van een wisselbrief te verbinden, valse handtekeningen, of handtekeningen van verdichte personen, of handtekeningen, welke, onverschillig om welke andere reden, de personen, die die handtekeningen hebben geplaatst of in wier naam zulks is geschied, niet mogen verbinden, zijn de verbintenissen van de andere personen, wier handtekeningen op de wisselbrief voorkomen, desniettemin geldig.

Ieder, die zijn handtekening op een wisselbrief plaatst als vertegenwoordiger van een persoon, voor wie hij niet de bevoegdheid had te handelen, is zelf krachtens de wisselbrief verbonden, en heeft, betaald hebbende, dezelfde rechten, als de beweerdte vertegenwoordigde zou hebben gehad. Hetzelfde geldt ten aanzien van de vertegenwoordiger, die zijn bevoegdheid heeft overschreden.

Artikel 186

De trekker staat in voor de acceptatie en voor de betaling.

Hij mag zijn verplichting, voor de acceptatie in te staan, uitsluiten; elke clausule, waarbij hij de verplichting, voor de betaling in te staan, uitsluit, wordt voor niet-geschreven gehouden.

Artikel 187

Indien een wisselbrief, onvolledig ten tijde van de uitgifte, is volledig gemaakt in strijd met de aangegane overeenkomsten, mag de niet-naleving van die overeenkomsten niet worden tegengeworpen aan de houder, tenzij deze de wisselbrief te kwader trouw heeft verkregen of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is.

Artikel 188

De trekker is verplicht, ter keuze van de nemer, de wisselbrief te stellen betaalbaar aan de nemer zelf, of aan enige andere persoon, in beide gevallen aan order of zonder bijvoeging van order dan wel met bijvoeging van een uitdrukking, als bedoeld in artikel 189, tweede lid.

De trekker, of degene voor wiens rekening de wisselbrief is getrokken, is verplicht zorg te dragen dat de betrokkene, ten vervalddage, in handen hebben het nodige fonds tot betaling, zelfs indien de wisselbrief bij een derde is betaalbaar gesteld, met dien verstande echter, dat de trekker zelf in alle gevallen aan de houder en de vroegere endossanten persoonlijk verantwoordelijk blijft.

De betrokkene wordt geacht het nodige fonds in handen te hebben, indien hij bij het vervallen van de wisselbrief of op het tijdstip, waarop ingevolge het derde lid van artikel 217 de houder regres kan nemen, aan de trekker of aan degene voor wiens rekening is getrokken, een opeisbare som schuldig is, teminste gelijkstaande met het beloop van de wisselbrief.

TWEEDE AFDELING VAN HET ENDOSSEMENT

Artikel 189

Elke wisselbrief, ook die welke niet uitdrukkelijk aan order luidt, mag door middel van endossementen worden overgedragen.

Indien de trekker in de wisselbrief de woorden: "niet aan order" of een soortgelijke uitdrukking heeft opgenomen, mag het stuk slechts worden overgedragen in de vorm en met de gevolgen van een gewone cessie. Een op zulk een wisselbrief geplaatst endossement geldt als een gewone cessie.

Het endossement mag worden gesteld zelfs ten voordele van de betrokkene, al of niet acceptant, van de trekker, of van elke andere wisselschuldenaar. Deze personen mogen de wisselbrief opnieuw endosseren.

Het endossement moet onvoorwaardelijk zijn. Elke daarin opgenomen voorwaarde wordt voor niet-geschreven gehouden.

Het gedeeltelijke endossement is nietig.

Het endossement aan toonder geldt als endossement in blanco.

Artikel 190

Het endossement moet worden gesteld op de wisselbrief of op een daaraan

vastgehecht blad (verlengstuk).

Het moet worden ondertekend door de endossant.

Het endossement mag de geëndosseerde onvermeld laten of bestaan uit de enkele handtekening van de endossant (endossement in blanco). In het laatste geval moet het endossement, om geldig te zijn, op de rugzijde van de wisselbrief of op het verlengstuk worden gesteld.

Artikel 191

Door het endossement worden alle uit de wisselbrief voortvloeiende rechten overgedragen.

Indien het endossement in blanco is, mag de houder:

1°. het blanco invullen hetzij met zijn eigen naam, hetzij met de naam van een andere persoon;

2°. de wisselbrief wederom in blanco of aan een andere persoon endosseren;

3°. de wisselbrief aan een derde overgeven, zonder het blanco in te vullen en zonder hem te endosseren.

Artikel 192

Tenzij het tegendeel bedongen is, staat de endossant in voor de acceptatie en voor de betaling.

Hij is bevoegd om een nieuw endossement te verbieden; in dat geval staat hij tegenover de personen, aan wie de wisselbrief later is geëndosseerd, niet in voor de acceptatie en voor de betaling.

Artikel 193

Hij, die een wisselbrief onder zich heeft, wordt beschouwd als de rechtmatige houder, indien hij van zijn recht doet blijken door een ononderbroken reeks van endossementen, zelfs indien het laatste endossement in blanco is gesteld. De doorgehaalde endossementen worden te dien, aanzien voor nietgeschreven gehouden. Indien een endossement in blanco door een ander endossement is gevolgd, wordt de ondertekenaar van dit laatste geacht de wisselbrief door een endossement in blanco verkregen te hebben.

Indien iemand, op welke wijze dan ook, het bezit van de wisselbrief heeft verloren, is de houder, die van zijn recht doet blijken op de wijze, bij het voorgaand lid aangegeven, niet verplicht de wisselbrief af te geven, tenzij hij deze te kwader trouw heeft gekregen, of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is.

Zij, die uit hoofde van de wisselbrief worden aangesproken, mogen de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot de trekker of tot vroegere houders, niet aan de houder tegenwerpen, tenzij deze bij de verkrijging van de wisselbrief desbewust ten nadeel van de schuldenaar heeft gehandeld.

Artikel 194

Indien het endossement de vermelding bevat: "waarde ter incassering", "ter incasso", "in lastgeving", of enige andere vermelding, met zich brengend een blote opdracht tot inning, mag de houder alle uit de wisselbrief voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij mag deze niet anders endosseren dan bijwege van lastgeving.

De wisselschuldenaren mogen in dat geval aan de houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan de endossant zouden mogen worden

teggeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-endorsement, eindigt niet door de dood of door de latere onbekwaamheid van de lastgever.

Artikel 195

Indien een endorsement de vermelding bevat: "waarde tot zekerheid", "waarde tot pand", of enige andere vermelding, welke inpandgeving met zich brengt, mag de houder alle uit de wisselbrief voortvloeiende rechten uitoefenen, maar een door hem gesteld endorsement geldt slechts als endorsement bijwege van lastgeving.

De wisselschuldenaren mogen de houder de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot de endossant, niet tegenwerpen, tenzij de houder bij de ontvangst van de wisselbrief desbewust ten nadele van de schuldenaar heeft gehandeld.

Artikel 196

Een endorsement, gesteld na de vervaldag, heeft dezelfde gevolgen als een endorsement, gesteld vóór de vervaldag. Echter heeft het endorsement, gesteld na het protest van non-betaling of na het verstrijken van de termijn, voor het opmaken van het protest, bepaald, slechts de gevolgen van een gewone cessie.

Behoudens tegenbewijs wordt het endorsement zonder dagtekening geacht te zijn gesteld vóór het verstrijken van de termijn, voor het opmaken van het protest bepaald.

DERDE AFDELING VAN DE ACCEPTATIE

Artikel 197

De wisselbrief mag tot de vervaldag door de houder of door iemand, die hem enkel onder zich heeft, aan de betrokkene te zijner woonplaats ter acceptatie worden aangeboden.

Artikel 198

In elke wisselbrief mag de trekker, al dan niet met vaststelling van een termijn, bepalen, dat deze ter acceptatie moet worden aangeboden.

De trekker mag in de wisselbrief de aanbieding ter acceptatie verbieden, behoudens in wisselbrieven, betaalbaar bij een derde, of betaalbaar in een andere plaats dan die van het domicilie van de betrokkenen of betaalbaar een zekere tijd na zicht.

De trekker is ook bevoegd om te bepalen, dat de aanbieding ter acceptatie niet mag plaats hebben vóór een bepaalde dag.

Tenzij de trekker heeft verklaard, dat de wisselbrief niet vatbaar is voor acceptatie, mag elke endossant, al dan niet met vaststelling van een termijn, bepalen, dat hij ter acceptatie moet worden aangeboden.

Artikel 199

Wisselbrieven, betaalbaar een zekere tijd na zicht, moeten ter acceptatie worden aangeboden binnen een jaar na hun dagtekening.

De trekker mag deze termijn verkorten of verlengen.

De endossanten mogen deze termijnen verkorten.

De betrokkene mag verzoeken, dat hem een tweede aanbieding wordt gedaan de

dag, volgende op de eerste. Belanghebbenden mogen zich er niet op beroepen, dat aan dit verzoek geen gevolg is gegeven, tenzij het verzoek in het protest is vermeld.

De houder is niet verplicht, de ter acceptatie aangeboden wisselbrief aan de betrokkene af te geven.

Artikel 200

De acceptatie wordt op de wisselbrief gesteld. Zij wordt uitgedrukt door het woord "geaccepteerd", of door een soortgelijk woord; zij wordt door de betrokkene ondertekend. De enkele handtekening van de betrokkene, op de voorzijde van de wisselbrief gesteld, geldt als acceptatie.

Indien de wisselbrief betaalbaar is een zekere tijd na zicht, of indien hij krachtens een uitdrukkelijk beding ter acceptatie moet worden aangeboden binnen een bepaalde termijn, moet de acceptatie als dagtekening inhouden de dag, waarop zij is geschied, tenzij de houder die van de aanbieder eist. Bij gebreke van dagtekening moet de houder dit verzuim door een tijdig protest doen vaststellen, op straffe van verlies van zijn recht van regres op de endossanten en op de trekker, die fonds heeft bezorgd.

De acceptatie is onvoorwaardelijk, maar de betrokkene mag haar beperken tot een gedeelte van de som.

Elke andere wijziging, door de acceptant met betrekking tot het in de wisselbrief vermelde aangebracht, geldt als weigering van acceptatie. De acceptant is echter gehouden overeenkomstig de inhoud van zijn acceptatie.

Artikel 201

Indien de trekker de wisselbrief op een andere plaats dan die van het domicilie van de betrokkene heeft betaalbaar gesteld, zonder een derde aan te wijzen, bij wie de betaling moet worden gedaan, mag de betrokkene deze bij de acceptatie aanwijzen. Bij gebrek van zodanige aanwijzing wordt de acceptant geacht zich verbonden te hebben zelf te betalen op de plaats van betaling.

Indien de wisselbrief betaalbaar is aan het domicilie van de betrokkene, mag deze, in de acceptatie, een adres aanwijzen, in dezelfde plaats, waar de betaling moet worden gedaan.

Artikel 202

Door de acceptatie verbindt de betrokkene zich, de wisselbrief op de vervaldag te betalen.

Bij gebreke van betaling heeft de houder, al ware hij de trekker, tegen de acceptant een rechtstreekse vordering, uit de wisselbrief voortspuitend, voor al hetgeen mag worden gevorderd krachtens artikel 224, vierde en vijfde lid, en artikel 225.

Hij die het nodige fonds in handen heeft, bijzonderlijk bestemd tot de betaling van een getrokken wisselbrief, is, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interesten jegens de trekker, tot de acceptatie verplicht.

Belofte om een wisselbrief te zullen accepteren geldt niet als acceptatie, maar geeft aan de trekker een rechtsvordering tot schadevergoeding tegen de belover, die weigert zijn belofte gestand te doen.

Deze schade bestaat in de kosten van protest en herwissel, indien de wisselbrief voor de trekkers eigen rekening was getrokken.

Indien de trekking voor rekening van een derde was gedaan, bestaan de schaden en interesten in de kosten van protest en herwissel en in het beloop van hetgeen de trekker, uit hoofde van de bekomen toezegging van de belover, aan die derde, op het crediet van

de wisselbrief heeft voorgeschoten.

Artikel 203

De trekker is verplicht aan de betrokkene tijdig kennis of advies te geven van de door hem getrokken wisselbrief, en, bij nalatigheid daarvan, gehouden tot vergoeding van de kosten, door weigering van acceptatie of betaling uit dien hoofde gevallen.

Indien de wisselbrief voor rekening van een derde is getrokken, is deze alleen daarvoor aan de acceptant verbonden.

Artikel 204

Indien de betrokkene zijn op de wisselbrief gestelde acceptatie heeft doorgehaald vóór de teruggave van de wisselbrief, wordt de acceptatie geacht te zijn geweigerd. Behoudens tegenbewijs wordt de doorhaling geacht te zijn geschied vóór de teruggave van de wisselbrief.

Indien echter de betrokkene van zijn acceptatie schriftelijk heeft doen blijken aan de houder of aan iemand, wiens handtekening op de wisselbrief voorkomt, is hij tegenover deze gehouden overeenkomstig de inhoud van zijn acceptatie.

VIERDE AFDELING VAN HET AVAL

Artikel 205

De betaling van een wisselbrief kan voor het geheel of een gedeelte van de wisselsom door een borgtocht (aval) worden verzekerd.

Deze borgtocht mag door een derde, of zelfs door iemand, wiens handtekening op de wisselbrief voorkomt, worden gegeven.

Artikel 206

Het aval wordt op de wisselbrief of op een verlengstuk gesteld.

Het wordt uitgedrukt door de woorden: "goed voor aval" of door een soortgelijke uitdrukking; het wordt door de avalgever ondertekend.

De enkele handtekening van de avalgever, gesteld op de voorzijde van de wisselbrief, geldt als aval, behalve indien de handtekening die is van de betrokkene of van de trekker.

Het kan ook geschieden bij een afzonderlijk geschrift of bij een brief, vermeldende de plaats, waar het is gegeven.

In het aval moet worden vermeld, voor wie het is gegeven; bij gebreke hiervan wordt het geacht voor de trekker te zijn gegeven.

Artikel 207

De avalgever is op dezelfde wijze verbonden als degene, voor wie het aval is gegeven.

Zijn verbintenis is geldig, zelfs indien, wegens een andere oorzaak dan een vormgebrek, de door hem gewaarborgde verbintenis nietig is.

Door te betalen verkrijgt de avalgever de rechten, welke krachtens de wisselbrief kunnen worden uitgeoefend tegen degene, voor wie het aval is gegeven en tegen degenen, die tegenover deze krachtens de wisselbrief verbonden zijn.

VIJFDE AFDELING VAN DE VERVALDAG

Artikel 208

Een wisselbrief mag worden getrokken:
op zicht;
op een zekere tijd na zicht;
op een zekere tijd na dagtekening;
op een bepaalde dag.

Wisselbrieven met anders bepaalde vervaldagen of in termijnen betaalbaar zijn nietig.

Artikel 209

De wisselbrief, getrokken op zicht, is betaalbaar bij de aanbieding. Hij moet ter betaling worden aangeboden binnen een jaar na zijn dagtekening. De trekker mag deze termijn verkorten of verlengen. De endossanten mogen deze termijnen verkorten.

De trekker mag voorschrijven, dat een wisselbrief niet ter betaling mag worden aangeboden vóór een bepaalde dag. In dat geval loopt de termijn van aanbieding van die dag af.

Artikel 210

De vervaldag van een wisselbrief, getrokken op een zekere tijd na zicht, wordt bepaald, hetzij door de dagtekening van de acceptatie, hetzij door die van het protest.

Bij gebreke van protest wordt de niet-gedagtekende acceptatie ten aanzien van de acceptant geacht te zijn gedaan op de laatste dag van de termijn, voor de aanbieding ter acceptatie voorgeschreven.

Artikel 211

De wisselbrief, getrokken op een of meer maanden na dagtekening of na zicht, vervalt op de overeenkomstige dag van de maand, waarin de betaling moet worden gedaan. Bij gebreke van een overeenkomstige dag vervalt een zodanige wisselbrief op de laatste dag van die maand.

Bij een wisselbrief, getrokken op een of meer maanden en een halve maand na dagtekening of na zicht, worden eerst de gehele maanden gerekend.

Is de vervaldag bepaald op het begin, het midden (half Januari, half Februari enz.) of op het einde van een maand, dan wordt onder die uitdrukkingen verstaan: de eerste, de vijftiende, de laatste van die maand.

Onder de uitdrukkingen: "acht dagen", "vijftien dagen", moet worden verstaan niet één of twee weken, maar een termijn van acht of van vijftien dagen.

De uitdrukking "halve maand" duidt een termijn van vijftien dagen aan.

Artikel 212

De vervaldag van een wisselbrief, betaalbaar op een bepaalde dag, in een plaats, waar de tijdrekening een andere is dan die van de plaats van uitgifte, wordt geacht te zijn vastgesteld volgens de tijdrekening van de plaats van betaling.

De dag van uitgifte van een wisselbrief, getrokken tussen twee plaatsen met

verschillende tijdrekening en betaalbaar een zekere tijd na dagtekening, wordt herleid tot de overeenkomstige dag van de tijdrekening van de plaats van betaling en de vervaldag wordt dienovereenkomstig vastgesteld.

De termijnen van aanbieding van de wisselbrieven worden berekend overeenkomstig de bepalingen van het voorgaand lid.

Dit artikel is niet van toepassing, indien uit een in de wisselbrief opgenomen clause of uit zijn bewoordingen een afwijkende bedoeling mag worden afgeleid.

ZESDE AFDELING VAN DE BETALING

Artikel 213

De houder van een wisselbrief, betaalbaar op een bepaalde dag of een zekere tijd na dagtekening of na zicht, moet deze ter betaling aanbieden, hetzij de dag, waarop hij betaalbaar is, hetzij een der twee daaropvolgende werkdagen.

De aanbieding van een wisselbrief aan een verrekeningskamer geldt als aanbieding ter betaling. De President wijst de instellingen aan, welke in de zin van deze Titel als verrekeningskamers worden beschouwd.

Buiten het geval, in het tweede lid van artikel 241 vermeld, is de betrokkene, de wisselbrief betalende, bevoegd te vorderen, dat hem deze, van behoorlijke kwijting van de houder voorzien, wordt uitgeleverd.

De houder mag niet weigeren een gedeeltelijke betaling aan te nemen.

In geval van gedeeltelijke betaling mag de betrokkene vorderen, dat van die betaling op de wisselbrief melding wordt gemaakt en dat hem daarvoor kwijting wordt gegeven.

Artikel 214

De houder van een wisselbrief mag niet genoodzaakt worden, vóór de vervaldag betaling te ontvangen.

De betrokkene, die vóór de vervaldag betaalt, doet zulks op eigen verantwoordelijkheid.

Hij, die op de vervaldag betaalt, is deugdelijk gekweten, mits er zijnerzijds geen bedrog plaats heeft of grove schuld aanwezig is. Hij is gehouden, de regelmatigheid van de reeks van endossementen, maar niet de handtekening van de endossanten te onderzoeken.

Indien hij, niet bevrijdend betaald hebbende, verplicht wordt, ten tweede male te betalen, heeft hij verhaal op al degenen, die de wisselbrief te kwader trouw hebben verkregen of aan wie bij de verkrijging grove schuld te wijten is.

Artikel 215

Een wisselbrief, waarvan de betaling is bedongen in ander geld dan dat van de plaats van betaling, mag worden betaald in het geld van het land volgens zijn waarde op de vervaldag. Indien de schuldenaar in gebreke is, mag de houder te zijner keuze vorderen, dat de wissel som betaald wordt in het geld van het land volgens de koers, hetzij van de vervaldag, hetzij van de dag van betaling.

De waarde van het vreemd geld wordt bepaald volgens de gebruiken van de plaats van betaling. De trekker mag echter voorschrijven, dat het te betalen bedrag moet worden berekend volgens een in de wisselbrief voorgeschreven koers.

Het bovenstaande is niet van toepassing, indien de trekker heeft voorgeschreven, dat de betaling moet geschieden in een bepaald aangeduid geld (clausule van werkelijke betaling in vreemd geld).

Indien het bedrag van de wisselbrief is aangegeven in geld, hetwelk dezelfde benaming, maar een verschillende waarde heeft in het land van uitgifte en in dat van betaling, wordt men vermoed het geld van de plaats van betaling te hebben bedoeld.

Artikel 216

Bij gebreke van aanbieding ter betaling van de wisselbrief binnen de termijn, bij artikel 213, eerste lid, vastgesteld, heeft elke schuldenaar de bevoegdheid, het bedrag te bevoegder plaatse in consignatie te geven, op kosten en onder verantwoordelijkheid van de houder.

ZEVENDE AFDELING VAN HET RECHT VAN REGRES IN GEVAL VAN NON-ACCEPTATIE OF NON-BETALING

Artikel 217

De houder mag zijn recht van regres op de endossanten, de trekker en de andere wisselschuldenaren uitoefenen:

Op de vervalddag:

indien de betaling niet heeft plaats gehad;

Zelfs vóór de vervalddag:

1°. indien de acceptatie geheel of gedeeltelijk is geweigerd;

2°. in geval van faillissement van de betrokkene, al of niet acceptant, en van het oogenblik af, waarop een hem verleende surséance van betaling is ingegaan;

3°. in geval van faillissement van de trekker van een niet voor acceptatie vatbare wisselbrief.

Artikel 218

De weigering van acceptatie of van betaling moet worden vastgesteld bij authentieke akte (protest van non-acceptatie of van non-betaling).

Het protest van non-acceptatie moet worden opgemaakt binnen de voor de aanbieding ter acceptatie vastgestelde termijnen. Indien, in het geval bij artikel 199, vierde lid, voorzien, de eerste aanbieding heeft plaats gehad op de laatste dag van de termijn, mag het protest nog op de volgende dag worden gedaan.

Het protest van non-betaling van een wisselbrief, betaalbaar op een bepaalde dag of zekere tijd na dagtekening of na zicht, moet worden gedaan op één van de twee werkdagen, volgende op de dag, waarop de wisselbrief betaalbaar is. Indien het een wisselbrief betaalbaar op zicht betreft, moet het protest worden gedaan, overeenkomstig de bepalingen bij het voorgaand lid vastgesteld voor het opmaken van het protest van non-acceptatie.

Het protest van non-acceptatie maakt de aanbieding ter betaling en het protest van non-betaling overbodig.

In geval van benoeming van bewindvoerders op verzoek van den betrokkene, al of niet acceptant, tot surséance van betaling mag de houder zijn recht van regres niet uitoefenen, dan nadat de wisselbrief ter betaling aan de betrokkene is aangeboden en protest is opgemaakt.

Indien de betrokkene, al of niet acceptant, is failliet verklaard, of indien de trekker

van een wisselbrief, welke niet vatbaar is voor acceptatie, is failliet verklaard, mag de houder, voor de uitoefening van zijn recht van regres, volstaan met overlegging van het vonnis, waarbij het faillissement is uitgesproken.

Artikel 219

De betaling van een wisselbrief moet gevraagd en het daarop volgend protest gedaan worden ter woonplaats van de betrokkene.

Indien de wisselbrief getrokken is om in een andere aangewezen woonplaats of door een andere aangewezen persoon te worden betaald, moet de betaling gevraagd en het protest opgemaakt worden ter aangewezen woonplaats of aan de aangewezen persoon.

Indien degene, die de wisselbrief moet betalen, geheel onbekend of niet te vinden is, moet het protest ingeval de ter betaling aangewezen woonplaats Paramaribo is, gedaan worden aan de procureur-generaal, en anders aan het hoofd van het plaatselijk bestuur. Hetzelfde moet plaats hebben, indien een wisselbrief is getrokken om op een andere plaats te worden betaald dan die waar de betrokkene woont, en de woonplaats waar de betaling moet geschieden niet is aangewezen.

Artikel 220

De protesten, zo van non-acceptatie als van non-betaling, worden gedaan door een notaris, door de griffier van het kantongerecht of door een deurwaarder. Zij moeten vergezeld zijn van twee getuigen.

De protesten behelzen:

- 1°. een letterlijk afschrift van de wisselbrief, van de acceptatie, van de endossementen, van het aval en van de adressen daarop gesteld;
- 2°. de vermelding dat zij de acceptatie of de betaling aan de personen, of ter plaatse in het voorgaand artikel gemeld, afgevraagd en niet bekomen hebben;
- 3°. de vermelding van de opgegeven reden van non-acceptatie of non-betaling;
- 4°. de aanmaning om het protest te tekenen, en de redenen van weigering;
- 5°. de vermelding, dat hij, notaris, griffier of deurwaarder, wegens die non-acceptatie of die non-betaling heeft geprotesteerd.

Indien het protest een vermiste wisselbrief betreft, volstaat, in plaats van het bepaalde onder 1°. van het voorgaand lid, een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de inhoud van de wisselbrief.

De notarissen, griffiers of deurwaarders zijn verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interesten, afschrift van het protest te laten, en hiervan melding in het afschrift te maken, en hetzelfde, naar orde des tijds, in te schrijven in een bijzonder register, genummerd en gewaarmerkt door de kantonrechter van hun woonplaats, en om wijders, zulks begeerd wordende, een of meer afschriften van het protest aan de belanghebbende te leveren.

Als protest van non-acceptatie, onderscheidenlijk van non-betaling geldt de door degene, aan wie de acceptatie of de betaling wordt afgevraagd, met toestemming van de houder op de wisselbrief gestelde, gedagtekende en ondertekende verklaring, dat hij haar weigert, tenzij de trekker heeft aangetekend, dat hij een authentiek protest verlangt.

Artikel 221

De houder moet van de non-acceptatie of van de non-betaling kennis geven aan zijn endossant en aan de trekker binnen de vier werkdagen, volgende op de dag van het protest of, indien de wisselbrief getrokken is met de clause zonder kosten, volgende op

die van de aanbieding. Iedere endossant moet binnen de twee werkdagen, volgende op de dag van ontvangst van de kennisgeving, de door hem ontvangen kennisgeving, de door hem ontvangen kennisgeving aan zijn endossant mededelen, met aanwijzing van de namen en adressen van degenen, die de voorafgaande kennisgevingen hebben gedaan, en zo vervolgens, teruggaande tot de trekker. Deze termijnen lopen van de ontvangst van de voorafgaande kennisgeving af.

Indien overeenkomstig het voorgaand lid een kennisgeving is gedaan aan iemand, wiens handtekening op de wisselbrief voorkomt, moet gelijke kennisgeving binnen dezelfde termijn aan diens avalgever worden gedaan.

Indien een endossant zijn adres niet of op onleesbare wijze heeft aangeduid, mag worden volstaan met kennisgeving aan de voorafgaande endossant.

Hij, die een kennisgeving heeft te doen, kan zulks doen in iedere vorm, zelfs door enkele terugzending van de wisselbrief.

Hij moet bewijzen, dat hij de kennisgeving binnen de vastgestelde termijn heeft gedaan. Deze termijn wordt gehouden te zijn in acht genomen, wanneer een brief, welke de kennisgeving behelst, binnen de genoemde termijn ter post is bezorgd. Hij, die de kennisgeving niet binnen de bovenvermelde termijn doet, stelt zich niet bloot aan verval van zijn recht; hij is, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade door zijn nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schaden en interesten de wisselsom mogen te boven gaan.

Artikel 222

De trekker, een endossant of een avalgever is bevoegd om, door de clause "zonder kosten", "zonder protest", of een andere soortgelijke op de wisselbrief gestelde en ondertekende clause, de houder van het opmaken van een protest van non-acceptatie of van non-betaling, ter uitoefening van zijn recht van regres, te ontslaan.

Deze clause ontslaat de houder niet van de aanbieding van de wisselbrief binnen de voorgeschreven termijnen, noch van het doen van de kennisgevingen. Het bewijs van de niet inachtneming van de termijnen moet worden geleverd door degene, die zich daarop tegenover de houder beroept.

Is de clause door de trekker gesteld, dan heeft zij gevolgen ten aanzien van allen, wier handtekeningen op de wisselbrief voorkomen; is zij door een endossant of door een avalgever gesteld, dan heeft zij gevolgen alleen voor deze endossant of voor deze avalgever. Indien de houder, ondanks de door de trekker gestelde clause, toch protest doet opmaken, zijn de kosten daarvan voor zijn rekening. Indien de clause van een endossant of van een avalgever afkomstig is, mogen de kosten van het protest, indien dit is opgemaakt, op allen, wier handtekeningen op de wisselbrief voorkomen, worden verhaald.

Artikel 223

Allen, die een wisselbrief hebben getrokken, geaccepteerd, geëndosseerd, of voor aval getekend, zijn hoofdelijk tegenover de houder verbonden. Bovendien is ook de derde, voor wiens rekening de wisselbrief is getrokken en die de waarde daarvoor heeft genoten, jegens de houder aansprakelijk.

De houder kan deze personen, zowel ieder afzonderlijk, als gezamenlijk, aanspreken, zonder verplicht te zijn de volgorde, waarin zij zich hebben verbonden, in acht te nemen.

Hetzelfde recht komt toe aan ieder, wiens handtekening op de wisselbrief voorkomt en die deze, ter voldoening aan zijn regresplicht, heeft betaald.

De vordering, ingesteld tegen één der wisselschuldenaren, belet niet de anderen aan

te spreken, al hadden dezen zich later verbonden dan de eerst aangesprokene.

Artikel 224

De houder van een geprotesteerde wisselbrief heeft in geen geval enig recht op het fonds, dat de betrokken van de trekker in handen heeft.

Indien de wisselbrief niet is geaccepteerd, behoren die penningen, bij faillissement van de trekker, aan diens boedel.

In geval van acceptatie, blijft het fonds, tot het beloop van de wisselbrief, aan de betrokkene, behoudens de verplichting van deze om jegens de houder aan zijn acceptatie te voldoen.

De houder is bevoegd om van degene, tegen wie hij zijn recht van regres uitoefent, te vorderen:

1°. de som van de niet-geaccepteerde of niet-betaalde wisselbrief met de rente, zo deze bedongen is;

2°. een rente van zes ten honderd, te rekenen van de vervaldag;

3°. de kosten van protest, die van de gedane kennisgevingen alsmede de andere kosten.

Zo de uitoefening van het recht van regres vóór de vervaldag plaats heeft, wordt op de wisselsom een korting toegepast. Deze korting wordt berekend volgens het officiële disconto (bankdisconto), geldende ter woonplaats van de houder, op de dag van de uitoefening van het recht van regres.

Artikel 225

Hij, die ter voldoening aan zijn regresplicht de wisselbrief heeft betaald, mag van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn, vorderen:

1°. het gehele bedrag, dat hij betaald heeft;

2°. een rente zes ten honderd, gerekend van de dag van de betaling;

3°. de door hem gemaakte kosten.

Artikel 226

Elke wisselschuldenaar, tegen wie het recht van regres wordt of mag worden uitgeoefend, is bevoegd om, tegen betaling ter voldoening aan zijn regresplicht, de afgifte te vorderen van de wisselbrief met het protest, alsmede een voor voldaan getekende rekening.

Elke endossant, die ter voldoening aan zijn regresplicht de wisselbrief heeft betaald, mag zijn endossement en dat van de volgende endossanten doorhalen.

Artikel 227

Bij gedeeltelijke acceptatie is degene, die ter voldoening aan zijn regresplicht het niet geaccepteerde gedeelte van de wisselsom heeft betaald, bevoegd te vorderen, dat die betaling op de wisselbrief wordt vermeld en dat hem daarvan kwijting wordt gegeven. De houder moet hem daarenboven uitleveren een voor eensluidend getekend afschrift van de wisselbrief, alsmede het protest, om hem de uitoefening van zijn verdere regresrechten mogelijk te maken.

Artikel 228

Ieder, die een recht van regres mag uitoefenen, is, tenzij het tegendeel bedongen is, bevoegd om zich de vergoeding te bezorgen door middel van een nieuwe wisselbrief

(herwissel), getrokken op zicht op één van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn en betaalbaar te diens woonplaats.

De herwissel omvat, behalve de bedragen in het vierde en vijfde lid van artikel 224 en in artikel 225 aangegeven, de bedragen van provisie en het zegel van de herwissel.

Indien de herwissel door de houder is getrokken, wordt het bedrag bepaald volgens de koers van een zichtwissel, getrokken van de plaats, waar de oorspronkelijke wisselbrief betaalbaar was, op de woonplaats van de regresplichtige. Indien de herwissel is getrokken door een endossant, wordt het bedrag bepaald volgens de koers van een zichtwissel, getrokken van de woonplaats van de trekker van de herwissel op de woonplaats van de regresplichtige.

Artikel 229

Na afloop van de termijnen vastgesteld:

voor de aanbieding van een wisselbrief getrokken op zicht of zekere tijd na zicht;

voor het opmaken van het protest van non-acceptatie of van non-betaling;

voor de aanbieding ter betaling in geval van beding zonder kosten,

vervalt het recht van de houder tegen de endossanten, tegen de trekker, en tegen de andere wisselschuldenaren, met uitzondering van de acceptant.

Bij gebreke van aanbieding ter acceptatie binnen de door de trekker voorgeschreven termijn, vervalt het recht van regres van de houder, zowel wegens non-betaling als wegens non-acceptatie, tenzij uit de bewoordingen van de wisselbrief blijkt, dat de trekker zich slechts heeft willen bevrijden van zijn verplichting, voor de acceptatie in te staan.

Indien de bepaling van een termijn voor de aanbieding in een endossement is vervat, mag alleen de endossant daarop een beroep doen.

Artikel 230

De wisselbrief van non-acceptatie of van non-betaling zijn geprotesteerd, is niettemin de trekker, al ware het protest niet intijds gedaan, tot vrijwaring gehouden, tenzij hij beweest, dat de betrokkene op de vervaldag het nodige fonds tot betaling van de wisselbrief in handen had. Indien het vereiste fonds slechts gedeeltelijk aanwezig was, is de trekker voor het ontbrekende gehouden.

Was de wisselbrief niet geaccepteerd, dan is, ingeval van niet tijdig protest, de trekker, op straffe van tot vrijwaring te zijn gehouden, verplicht, de houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds, dat de betrokkene van hem ten vervaldage heeft in handen gehad, en zulks tot het beloop van de wisselbrief; en hij moet aan de houder, op diens kosten, de nodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de trekker in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijn boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden, ten ware deze mochten verkiezen, de houder als schuldeiser, voor het beloop van de wisselbrief, toe te laten.

Artikel 231

Indien de aanbieding van de wisselbrief of het opmaken van het protest binnen de voorgeschreven termijnen wordt verhinderd door een onoverkomelijk beletsel (wettelijk voorschrift of ander geval van overmacht), worden deze termijnen verlengd.

De houder is verplicht, van de overmacht onverwijld aan zijn endossant kennis te geven, en deze kennisgeving gedagtekend en ondertekend op de wisselbrief of op een verlengstuk te vermelden; voor het overige zijn de bepalingen van artikel 221 toepasselijk.

Na het ophouden van de overmacht moet de houder onverwijld de wisselbrief ter acceptatie of ter betaling aanbieden en, indien daartoe aanleiding bestaat, protest doen opmaken.

Indien de overmacht meer dan dertig dagen, gerekend van de vervalddag, aanhoudt, mag het recht van regres worden uitgeoefend, zonder dat de aanbieding of het opmaken van protest nodig is.

Voor wisselbrieven, getrokken op zicht of op zekere tijd na zicht, loopt de termijn van dertig dagen van de dag, waarop de houder, al ware het vóór het einde van de aanbiedingstermijn, van de overmacht aan zijn endossant heeft kennis gegeven; voor wisselbrieven, getrokken op zekere tijd na zicht wordt de termijn van dertig dagen verlengd met de zichttermijn, in de wisselbrief aangegeven.

Feiten, welke voor de houder, of voor degene, die hij met de aanbieding van de wisselbrief of met het opmaken van het protest belaste, van zuiver persoonlijke aard zijn, worden niet beschouwd als gevallen van overmacht.

ACHTSTE AFDELING VAN DE TUSSENKOMST

§ 1 ALGEMENE BEPALING

Artikel 232

De trekker, een endossant, of een avalgever mag iemand aanwijzen om, in geval van nood, te accepteren of te betalen.

Onder de hierna vastgestelde voorwaarden mag de wisselbrief worden geaccepteerd of betaald door iemand, die tussenkomt voor een schuldenaar, op wie recht van regres mag worden uitgeoefend.

De interveniënt mag een derde zijn, zelfs de betrokkene, of een reeds krachtens de wisselbrief verbonden persoon, behalve de acceptant.

De interveniënt geeft binnen de termijn van twee werkdagen van zijn tussenkomst kennis aan degene, voor wie hij tussenkwam. In geval van niet-inachtneming van die termijn is hij, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade, door zijn nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schaden en interesten de wisselsom mogen te boven gaan.

§ 2 ACCEPTATIE BIJ TUSSENKOMST

Artikel 233

De acceptatie bij tussenkomst mag plaats hebben in alle gevallen, waarin de houder van een voor acceptatie vatbare wisselbrief vóór de vervalddag recht van regres mag uitoefenen.

Wanneer op de wisselbrief iemand is aangewezen om deze, in geval van nood, ter plaatse van betaling te accepteren of te betalen, mag de houder zijn recht tegen degene, die de aanwijzing heeft gedaan en tegen hen, die daarna hun handtekeningen op de wisselbrief hebben geplaatst, niet vóór de vervalddag uitoefenen, tenzij hij de wisselbrief aan de aangewezen persoon heeft aangeboden, en van diens weigering tot acceptatie protest is opgemaakt.

In de andere gevallen van tussenkomst mag de houder de acceptatie bij tussenkomst weigeren. Indien hij haar echter aanneemt, verliest hij zijn recht van regres, hetwelk hem

vóór de vervaldag toekomt tegen degene, voor wie de acceptatie is gedaan, en tegen hen, die daarna hun handtekeningen op de wisselbrief hebben geplaatst.

De acceptatie bij tussenkomst wordt op de wisselbrief vermeld; zij wordt door de interveniënt ondertekend. Zij wijst aan, voor wie zij is geschied; bij gebreke van die aanwijzing wordt zij geacht voor de trekker te zijn geschied.

Artikel 234

De acceptant bij tussenkomst is tegenover de houder en tegenover de endossanten, die de wisselbrief hebben geëndosseerd na degene, voor wie de tussenkomst is geschied, op dezelfde wijze als deze laatste verbonden.

Niettegenstaande de acceptatie bij tussenkomst zijn degene, voor wie zij werd gedaan en degenen, die tegenover deze regresplichtig zijn, bevoegd om van de houder, indien daartoe aanleiding bestaat, tegen terugbetaling van de bij het vierde en vijfde lid van artikel 224 aangewezen som, de afgifte van de wisselbrief, van het protest en van een voor voldaan getekende rekening te vorderen.

§ 3

BETALING BIJ TUSSENKOMST

Artikel 235

De betaling bij tussenkomst mag plaats hebben in alle gevallen, waarin, hetzij op de vervaldag, hetzij vóór de vervaldag, de houder recht van regres heeft.

De betaling moet de gehele som belopen, welke degene, voor wie zij heeft plaats gehad, moest voldoen.

Zij moet plaats hebben uiterlijk op de dag volgende op de laatste dag, waarop het protest van non-betaling mag worden opgemaakt.

Artikel 236

Indien de wisselbrief is geaccepteerd door interveniënten, wier domicilie ter plaatse van betaling is gevestigd, of indien personen, wier domicilie in dezelfde plaats is gevestigd, zijn aangeduid om in geval van nood te betalen, moet de houder de wisselbrief aan al die personen aanbieden, en, indien daartoe aanleiding bestaat, protest van non-betaling doen opmaken uiterlijk op de dag volgende op de laatste dag, waarop dit mag geschieden.

Bij gebreke van protest binnen die termijn zijn degene, die het noodadres heeft gesteld of voor wie de wisselbrief is geaccepteerd, en de latere endossanten van hun verbintenis bevrijd.

De houder, die weigert de betaling bij tussenkomst aan te nemen, verliest zijn recht van regres op hen, die daardoor zouden zijn bevrijd.

De betaling bij tussenkomst moet worden vastgesteld door een kwijting, geplaatst op de wisselbrief met aanwijzing van degene, voor wie zij is gedaan. Bij gebreke van die aanwijzing wordt de betaling geacht voor de trekker te zijn gedaan.

De wisselbrief en het protest, indien dit is opgemaakt, moeten worden uitgeleverd aan hem, die bij tussenkomst betaalt.

Artikel 237

Hij, die bij tussenkomst betaalt, verkrijgt de rechten, uit de wisselbrief voortvloeiende, tegen degene, voor wie hij heeft betaald, en tegen degenen, die tegenover

deze laatste krachtens de wisselbrief verbonden zijn. Hij mag echter de wisselbrief niet opnieuw endossieren.

De endossanten, volgende op degene, voor wie de betaling heeft plaats gehad, zijn bevrijd.

Indien zich meer personen tot de betaling bij tussenkomst aanbieden, heeft de voorkeur de betaling, welke het grootste aantal bevrijdingen teweegbrengt. De interveniënt, die desbewust in strijd hiermee handelt, verliest zijn recht van regres tegen hen, die anders zouden zijn bevrijd.

NEGENDE AFDELING VAN WISSELEXEMPLAREN, WISSELAFSCHRIFTEN EN VERMISTE WISSELBRIEVEN

§ 1 WISSELEXEMPLAREN

Artikel 238

De wisselbrief mag in meer gelijklopende exemplaren worden getrokken.

Die exemplaren moeten in de tekst zelf van de titel worden genummerd, bij gebreke waarvan elk exemplaar wordt beschouwd als een afzonderlijke wisselbrief.

Iedere houder van een wisselbrief, waarin niet is vermeld, dat deze in een enkel exemplaar getrokken is, mag op zijn kosten de levering van meer exemplaren vorderen. Te dien einde moet hij zich tot zijn onmiddellijke endossant wenden, die verplicht is zijn medewerking te verlenen om zijn eigen endossant aan te spreken, en zo vervolgens, teruggaande tot de trekker. De endossanten zijn verplicht, de endossementen ook op de nieuwe exemplaren aan te brengen.

De betaling, op één der exemplaren gedaan, bevrijdt, ook al ware niet bedongen te niet doet. Echter blijft de betrokkene verbonden wegens elk geaccepteerd exemplaar, dat hem niet is uitgeleverd.

De endossant, die de exemplaren aan verschillende personen heeft overgedragen, alsook de latere endossanten, zijn verbonden wegens alle exemplaren, welke hun handtekening dragen en welke niet zijn uitgeleverd.

Artikel 239

Hij, die één der exemplaren ter acceptatie heeft gezonden, moet op de andere exemplaren de naam van de persoon aanwijzen, in wiens handen dat exemplaar zich bevindt. Deze is verplicht, dit aan de rechtmatige houder van een ander exemplaar uit te leveren.

Weigert hij dit, dan mag de houder slechts zijn recht van regres uitoefenen, nadat hij door een protest heeft doen vaststellen:

- 1 . dat het ter acceptatie gezonden exemplaar hem desgevraagd niet is uitgeleverd;
- 2 . dat hij de acceptatie of de betaling op een ander exemplaar niet heeft kunnen verkrijgen.

§ 2 WISSELAFSCHRIFTEN

Artikel 240

Elke houder van een wisselbrief heeft het recht, daarvan afschriften te

vervaardigen.

Het afschrift moet het oorspronkelijke nauwkeurig weergeven met de endossementen en alle andere vermeldingen, welke er op voorkomen. Het moet aangeven, waar het afschrift ophoudt.

Het kan worden geëndosseerd en voor aval getekend op dezelfde wijze en met dezelfde gevolgen, als het oorspronkelijke.

Het afschrift moet degene, in wiens handen het oorspronkelijke stuk zich bevindt, vermelden. Deze is verplicht het oorspronkelijke stuk aan de rechtmatige houder van het afschrift uit te leveren.

Weigert hij dit, dan mag de houder zijn recht van regres tegen hen, die het afschrift hebben geëndosseerd of voor aval getekend, slechts uitoefenen, nadat hij door een protest heeft doen vaststellen, dat het oorspronkelijke stuk hem desgevraagd niet is uitgeleverd.

Indien na het laatste daarop geplaatste endossement, alvorens het afschrift is vervaardigd, het oorspronkelijk stuk de clause draagt: "van hier af geldt het endossement slechts op de copie", of enige andere soortgelijke clause, is een nadien op het oorspronkelijk stuk geplaatst endossement nietig.

§ 3

VERMISTE WISSELBRIEVEN

Artikel 241

Degene, die een wisselbrief, waarvan hij houder was, vermist, mag van de betrokkene de betaling alleen vragen tegen een, voor de tijd van dertig jaren, gestelde zekerheid.

Degene, die een wisselbrief, waarvan hij houder was, en welke is vervallen en, zoveel nodig, geprotesteerd, vermist, mag zijn rechten alleen tegen de acceptant en tegen de trekker uitoefenen, zulks tegen een, voor de tijd van dertig jaren, gestelde zekerheid.

TIENDE AFDELING VAN VERANDERINGEN

Artikel 242

In geval van verandering van de tekst van een wisselbrief, zijn zij, die daarna hun handtekeningen op de wisselbrief geplaatst hebben, volgens de veranderde tekst verbonden; zij, die daarvoor hun handtekeningen op de wisselbrief geplaatst hebben, zijn verbonden volgens de oorspronkelijke tekst.

ELFDE AFDELING VAN VERJARING

Artikel 243

Behoudens de bepalingen van de volgende leden gaat wisselschuld te niet door alle middelen van schuldbevrijding, bij het Surinaams Burgerlijk Wetboek aangewezen.

Alle rechtsoverdrachten, welke uit de wisselbrief tegen den acceptant voortspruiten, verjaren door een tijdsverloop van drie jaren, gerekend van de vervalddag.

De rechtsoverdrachten van de houder tegen de endossanten en tegen de trekker verjaren door een tijdsverloop van een jaar, gerekend van de dagtekening van het tijdig opgemaakte protest of, in geval van de clause zonder kosten, van de vervalddag.

De rechtsoverdrachten van de endossanten tegen elkander en tegen de trekker

verjaren door tijdsverloop van zes maanden, gerekend van de dag, waarop de endossant ter voldoening aan zijn regresplicht de wisselbrief heeft betaald, of van de dag, waarop hij zelf in rechte is aangesproken.

De in het tweede lid bedoelde verjaring mag niet worden ingeroepen door de acceptant, indien of voor zover hij fonds heeft ontvangen of zich ongerechtvaardigd zou hebben verrijkt; evenmin mag de in het derde en vierde lid bedoelde verjaring worden ingeroepen door de trekker of de endossanten, die zich ongerechtigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde bij artikel 1988 van het Surinaams Burgelijk Wetboek.

Artikel 244

De stuiting van de verjaring is slechts van kracht tegen degene, ten aanzien van wie de stuitingshandeling heeft plaats gehad.

In afwijking van de artikelen 2008 en 2009 van het Surinaams Burgelijk Wetboek lopen de verjaringen, waarvan in het vorige artikel gehandeld wordt, tegen de minderjarigen en tegen degenen, die onder curatele staan, alsmede tussen echtgenoten, onverminderd het verhaal van minderjarigen en onder curatele gestelden op hun voogden of curators.

TWAALFDE AFDELING ALGEMENE BEPALING

Artikel 245³⁶

De betaling van een wisselbrief, waarvan de vervaldag een zondag of daarmee gelijkgestelde dag is, mag eerst worden gevorderd op de eerstvolgende werkdag. Evenzo mogen alle andere handelingen met betrekking tot wisselbrieven, met name de aanbieding ter acceptatie en het protest, niet plaats hebben dan op een werkdag.

Wanneer één van die handelingen moet worden verricht binnen een zekere termijn, waarvan de laatste dag een zondag of daarmee gelijkgestelde dagen is, wordt deze termijn verlengd tot de eerste werkdag, volgende op het einde van die termijn. De tussenliggende feestdagen zijn begrepen in de berekening van de termijn.

In de wettelijke of bij overeenkomst vastgestelde termijnen is niet begrepen de dag, waarop deze termijnen beginnen te lopen.

Geen enkele respitdag, noch wettelijke, noch rechterlijke, is toegestaan.

DERTIENDE AFDELING VAN ORDERBRIEFJES

Artikel 246

Het orderbriefje behelst:

1°. hetzij de orderclausule, hetzij de benaming „orderbriefje" of „promesse aan order", opgenomen in de tekst zelf, en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld;

2°. de onvoorwaardelijke belofte een bepaalde som te betalen;

3°. de aanwijzing van de vervaldag;

4°. die van de plaats, waar de betaling moet geschieden;

5°. de naam van degene, aan wie of aan wiens order de betaling moet worden

³⁶ Gew. bij G.B. 1948 no.16, G.B. 1971 no. 76.

gedaan;

6°. de vermelding van de dagtekening, alsmede van de plaats, waar het orderbiljet is ondertekend;

7°. de handtekening van hem, die de titel uitgeeft (ondertekenaar).

De titel, waarin één van de vermeldingen, in het voorgaand lid aangegeven, ontbreekt, geldt niet als orderbriefje, behoudens in de hieronder genoemde gevallen.

Het orderbriefje, waarvan de vervaldag niet is aangewezen, wordt beschouwd als betaalbaar op zicht.

Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing wordt de plaats van de ondertekening van de titel geacht te zijn de plaats van betaling en tevens de plaats van het domicilie van de ondertekenaar.

Het orderbriefje, dat de plaats van zijn ondertekening niet vermeldt, wordt geacht te zijn ondertekend in de plaats, aangegeven naast de naam van de ondertekenaar.

Artikel 247

Voor zover, zij niet onverenigbaar zijn met de aard van het orderbriefje, zijn daarop toepasselijk de bepalingen over wisselbrieven betreffende:

het endossement (artikelen 189-196);

de vervaldag (artikelen 208-212);

de betaling (artikelen 213-216);

het recht van regres in geval van non-betaling (artikelen 217-226, 228-231);

de betaling bij tussenkomst (artikelen 232, 235-237);

de wisselafschriften (artikel 240);

de vermiste wisselbrieven (artikel 241, eerste lid);

de veranderingen (artikel 242);

de verjaring (artikelen 243 en 244);

de feestdagen, de berekening der termijnen en het verbod van respijtdagen (artikel 245).

Eveneens zijn op het orderbriefje toepasselijk de bepalingen betreffende de wisselbrief, betaalbaar bij een derde of in een andere plaats dan die van het domicilie van de betrokkene (artikelen 182 en 201), de renteclausule (artikel 183), de verschillen in de vermelding met betrekking tot de som, welke moet worden betaald (artikel 184), de gevolgen van het plaatsen van een handtekening onder de omstandigheden bedoeld in artikel 185, eerste lid, die van de handtekening van een persoon, die handelt zonder bevoegdheid of die zijn bevoegdheid overschrijdt (artikel 185, tweede lid), en de wisselbrief in blanco (artikel 187).

Eveneens zijn op het orderbriefje toepasselijk de bepalingen betreffende het aval (artikelen 205-207); indien overeenkomstig hetgeen is bepaald bij artikel 206, laatste lid, het aval niet vermeldt, voor wie het is gegeven, wordt het geacht voor rekening van de ondertekenaar van het orderbriefje te zijn gegeven.

Artikel 248

De ondertekenaar van een orderbriefje is op dezelfde wijze verbonden als de acceptant van een wisselbrief.

De orderbriefjes, betaalbaar zekere tijd na zicht, moeten ter tekening voor "gezien" aan de ondertekenaar worden aangeboden binnen de bij artikel 199, eerste, tweede of derde lid, vastgestelde termijn. De zichttermijn loopt van de dagtekening van het visum, hetwelk door de ondertekenaar op het orderbriefje moet worden geplaatst. De weigering van deze zijn visum te plaats, moet worden vastgesteld door een protest (artikel 200, tweede lid), van welks dagtekening de zichttermijn begint te lopen.

**ZESDE TITEL
VAN CHÈQUES EN VAN PROMESSEN EN QUITANTIEN AAN TOONDER**

**EERSTE AFDELING
VAN DE UITGIFTE EN DE VORM VAN DE CHÈQUE**

Artikel 249

De chèque behelst:

1°. de benaming „chèque", opgenomen in de tekst zelf en uitgedrukt in de taal, waarin de titel is gesteld;

2°. de onvoorwaardelijke opdracht tot betaling van een bepaalde som;

3°. de naam van degene, die betalen moet (betrokkene);

4°. de aanwijzing van de plaats, waar de betaling moet geschieden;

5°. de vermelding van de dagtekening, alsmede van de plaats, waar de chèque is getrokken;

6°. de handtekening van degene, die de chèque uitgeeft (trekker).

De titel, waarin één der vermeldingen, in het voorgaand lid aangegeven, ontbreekt, geldt niet als chèque, behoudens in de hieronder genoemde gevallen.

Bij gebreke van een bijzondere aanwijzing, wordt de plaats, aangegeven naast de naam van de betrokkene, geacht te zijn de plaats van betaling. Indien meer plaatsen zijn aangegeven naast de naam van de betrokkene, is de chèque betaalbaar in de eerst aangegeven plaats.

Bij gebreke van die aanwijzingen of van iedere andere aanwijzing, is de chèque betaalbaar in de plaats, waar het hoofdkantoor van de betrokkene is gevestigd.

De chèque, welke niet de plaats aanwijst, waar zij is getrokken, wordt geacht te zijn ondertekend in de plaats, aangegeven naast de naam van de trekkers.

Artikel 250

De chèque moet worden getrokken op een bankier, die fonds onder zich heeft ter beschikking van de trekker, en krachtens een uitdrukkelijke of stilzwijgende overeenkomst, volgens welke de trekker het recht heeft per chèque over dat fonds te beschikken. In geval van niet-inachtneming van die voorschriften blijft de titel echter als chèque geldig.

De chèque mag niet worden geaccepteerd. Een vermelding van acceptatie, op de chèque gesteld, wordt voor niet-geschreven gehouden.

Artikel 251

De chèque mag betaalbaar worden gesteld:

aan een met name genoemde persoon, met of zonder uitdrukkelijke clause: "aan order";

aan een met name genoemde persoon, met de clause:"niet aan order", of een soortgelijke clause;
aan toonder.

De chèque, betaalbaar gesteld aan een met name genoemde persoon, met de vermelding: "of aan toonder", of een soortgelijke uitdrukking, geldt als chèque aan toonder.

De chèque zonder vermelding van de nemer geldt als chèque aan toonder.

De chèque mag aan de order van de trekker luiden.

De chèque mag worden getrokken voor rekening van een derde. De trekker wordt geacht voor eigen rekening te hebben getrokken, indien uit de chèque of uit de adviesbrief niet blijkt, voor wiens rekening zulks is geschied.

De chèque mag op de trekker zelf getrokken worden.

Artikel 252

Wanneer de trekker op de chèque de vermelding "waarde ter incassering", "ter incasso", "in lastgeving" of enige andere vermelding, met zich brengend een blote opdracht tot inning, heeft geplaatst, is de nemer bevoegd alle uit de chèque voortvloeiende rechten uit te oefenen, maar hij mag deze niet anders overdragen dan bijwege van lastgeving.

Bij een zodanige chèque kunnen de chèqueschuldenaren aan de houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan de trekker zouden kunnen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-chèque, eindigt niet door de dood of door de latere onbekwaamheid van de lastgever.

Artikel 253

Een in de chèque opgenomen renteclausule wordt voor niet-geschreven gehouden.

Artikel 254

De chèque mag betaalbaar zijn aan de woonplaats van een derde, hetzij in de plaats, waar de betrokkene zijn domicilie heeft, hetzij in een andere plaats.

De cheque, waarvan het bedrag voluit in letters en tevens in cijfers is geschreven, geldt, in geval van verschil ten belope van de som, voluit in letters geschreven.

De chèque, waarvan het bedrag meermalen is geschreven, hetzij voluit in letters, hetzij in cijfers, geldt, in geval van verschil, slechts ten belope van de kleinste som.

Artikel 255

Indien de chèque handtekeningen bevat van personen, die onbekwaam zijn zich door middel van een chèque te verbinden, valse handtekeningen of handtekeningen van verdichte personen, of handtekeningen, welke, onverschillig om welke andere reden de personen, die die handtekeningen hebben geplaatst of in wier naam zulks is geschied, niet kunnen verbinden, zijn de verbintenissen van de andere personen, wier handtekeningen op de chèque voorkomen, desniettemin geldig.

Ieder, die zijn handtekening op een chèque plaatst als vertegenwoordiger van een persoon, voor wie hij niet de bevoegdheid had te handelen, is zelf krachtens de chèque verbonden, en heeft, betaald hebbende, dezelfde rechten, als de beweerde vertegenwoordigde zou hebben gehad. Hetzelfde geldt ten aanzien van de vertegenwoordiger, die zijn bevoegdheid heeft overschreden.

Artikel 256

De trekker staat in voor de betaling. Elke clausule, waarbij hij deze verplichting uitsluit, wordt voor niet-geschreven gehouden.

Indien een chèque, onvolledig ten tijde der uitgifte, is volledig gemaakt in strijd met de aangegane overeenkomsten, mag de niet-naleving van die overeenkomsten niet

worden tegengeworpen aan de houder, hetzij deze de chèque te kwader trouw heeft verkregen of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is.

De trekker, of degene voor wiens rekening de chèque is getrokken, is verplicht zorg te dragen dat het nodige fonds tot betaling op de dag van de aanbieding in handen van de betrokkene zij, zelfs indien de chèque bij een derde is betaalbaar gesteld, onverminderd de verplichting van de trekker overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid.

De betrokkene wordt geacht, het nodige fonds in handen te hebben, indien hij bij de aanbieding van de chèque aan de trekker of aan degene voor wiens rekening is getrokken, een opeisbare som schuldig is, ten minste gelijkstaande met het beloop van de chèque.

TWEEDE AFDELING VAN DE OVERDRACHT

Artikel 257

De chèque, welke betaalbaar is gesteld aan een met name genoemde persoon met of zonder uitdrukkelijke clausule: "aan order", mag door middel van endossement worden overgedragen.

De chèque, welke betaalbaar is gesteld aan een met name genoemde persoon met de clausule: "niet aan order", of een soortgelijke clausule, mag slechts worden overgedragen in de vorm en met de gevolgen van een gewone cessie. Een op zulk een chèque geplaatst endossement geldt als een gewone cessie.

Het endossement mag worden gesteld zelfs ten voordele van de trekker of van iedere andere chèqueschuldenaar. Deze personen zijn bevoegd de chèque opnieuw te endosseren.

Artikel 258

Het endossement moet onvoorwaardelijk zijn. Elke daarin opgenomen voorwaarde wordt voor niet-geschreven gehouden.

Het gedeeltelijk endossement is nietig.

Eveneens is nietig het endossement van de betrokkene.

Het endossement aan toonder geldt als endossement in blanco.

Het endossement aan de betrokkene geldt slechts als kwijting, behoudens wanneer de betrokkene meer kantoren heeft en wanneer het endossement is gesteld ten voordele van een ander kantoor dan dat, waarop de chèque is getrokken.

Het endossement moet gesteld worden op de chèque of op een vastgehecht blad (verlengstuk). Het moet worden ondertekend door de endossant.

Het endossement kan de geëndosseerde onvermeld laten, of bestaan uit de enkele handtekening van de endossant (endossement in blanco). In het laatste geval moet het endossement om geldig te zijn, op de rugzijde van de chèque of op het verlengstuk worden gesteld.

Artikel 259

Door het endossement worden alle uit de chèque voortvloeiende rechten overgedragen.

Indien het endossement in blanco is, is de houder bevoegd om:

1°. het blanco in te vullen, hetzij met zijn eigen naam, hetzij met de naam van een andere persoon;

2°. de chèque wederom in blanco of aan een andere persoon te endosseren;

3°. de chèque aan een derde over te geven, zonder het blanco in te vullen, en zonder

haar te endosseren.

Tenzij het tegendeel bedongen is, staat de endossant in voor de betaling.

Hij is bevoegd om een nieuw endossement te verbieden; maakt hij van die bevoegdheid gebruik, dan staat hij tegenover de personen, aan wie de chèque later is geëndosseerd, niet in voor de betaling.

Artikel 260

Hij, die een door endossement overdraagbare chèque onder zich heeft, wordt beschouwd als de rechtmatige houder, indien hij van zijn recht doet blijken door een ononderbroken reeks van endossementen, zelfs indien het laatste endossement in blanco is gesteld. De doorgehaalde endossementen worden te dien aanzien voor niet-geschreven gehouden. Wanneer een endossement in blanco door een ander endossement is gevolgd, wordt de ondertekenaar van dit laatste geacht, de chèque door het endossement in blanco verkregen te hebben.

Een op een chèque aan toonder voorkomend endossement maakt de endossant verantwoordelijk overeenkomstig de bepalingen betreffende het recht van regres; het maakt overigens de titel niet tot een chèque aan order.

Artikel 261

Indien iemand, op welke wijze dan ook, het bezit van de chèque heeft verloren, is de houder, in wiens handen de chèque zich bevindt, niet verplicht de chèque af te geven, tenzij hij deze te kwader trouw heeft verkregen, of hem grove schuld bij de verkrijging te wijten is en zulks onverschillig of het betreft een chèque aan toonder, dan wel een voor endossement vatbare chèque, ten aanzien van welke de houder op de wijze in het eerst lid van artikel 260 voorzien van zijn recht doet blijken.

Artikel 262

Zij, die uit hoofde van de chèque worden aangesproken, mogen de verweermiddelen, gegrond op hun persoonlijke verhouding tot de trekker of tot vroegere houders, niet aan de houder tegenwerpen, tenzij deze bij de verkrijging van de chèque desbewust ten nadele van de schuldenaar heeft gehandeld.

Indien het endossement de vermelding bevat: "waarde ter incassering", "ter incasso", "in lastgeving" of enige andere vermelding, met zich brengend een blote opdracht tot inning, mag de houder alle uit de chèque voortvloeiende rechten uitoefenen, maar hij mag deze niet anders endosseren dan bij wege van lastgeving.

De chèqueschuldenaren mogen in dat geval aan de houder slechts de verweermiddelen tegenwerpen, welke aan de endossant zouden mogen worden tegengeworpen.

De opdracht, vervat in een incasso-endossement, eindigt niet door de dood of door de latere onbekwaamheid van de lastgever.

Artikel 263

Het endossement, na het protest of de daarmee gelijkstaande verklaring, of na het einde van de aanbiedingstermijn op de chèque gesteld, heeft slechts de gevolgen van een gewone cessie.

Behoudens tegenbewijs, wordt het endossement zonder dagtekening geacht te zijn gesteld vóór het protest of de daarmee gelijkstaande verklaringen, of vóór het verstrijken van de in het voorgaand lid bedoelde termijn.

DERDE AFDELING VAN HET AVAL

Artikel 264

De betaling van de chèque mag zowel voor haar gehele bedrag als voor een gedeelte daarvan door een borgtocht (aval) worden verzekerd.

Deze borgtocht mag door een derde, behalve door de betrokkene, of zelfs door iemand, wiens handtekening op de chèque voorkomt, worden gegeven.

Artikel 265

Het aval wordt op de chèque of een verlengstuk gesteld.

Het wordt uitgedrukt door de woorden: "goed voor aval". of door een soortgelijke uitdrukking; het wordt door de avalgever ondertekend.

De enkele handtekening van de avalgever, gesteld op de voorzijde van de chèque, geldt als aval, behalve indien de handtekening die is van de trekker.

Het kan ook geschieden bij een afzonderlijk geschrift of bij een brief, vermeldende de plaats, waar het is gegeven.

In het aval moet worden vermeld, voor wie het is gegeven.

Bij gebrek hiervan wordt het geacht voor de trekker te zijn gegeven.

Artikel 266

De avalgever is op dezelfde wijze verbonden als degene, voor wie het aval is gegeven.

Zijn verbintenis is geldig, zelfs indien, wegens een andere oorzaak dan een vormgebrek de door hem gewaarborgde verbintenis nietig is.

Door te betalen verkrijgt de avalgever de rechten, welke krachtens de chèque kunnen worden uitgeoefend tegen degene, voor wie het aval is gegeven en tegen degenen, die tegenover deze krachtens de chèque verbonden zijn.

VIERDE AFDELING VAN DE AANBIEDING EN VAN DE BETALING

Artikel 267

De chèque is betaalbaar op zicht. Elke vermelding van het tegendeel wordt voor niet-geschreven gehouden.

De chèque, welke ter betaling wordt aangeboden vóór de dag, vermeld als datum van uitgifte, is betaalbaar op de dag van de aanbieding.

Artikel 268

De chèque, welke in hetzelfde land uitgegeven en betaalbaar is, moet binnen de termijn van acht dagen ter betaling worden aangeboden. Indien echter uit de chèque zelve blijkt, dat zij bestemd is om in een ander land te circuleren, wordt deze termijn verlengd, hetzij tot dertig, hetzij tot zeventig dagen, al naar gelang zij bestemd was in hetzelfde of in een ander werelddeel te circuleren.

De chèque, uitgegeven in Suriname en betaalbaar in Nederland, Nederlands-Indië of Curaçao, of omgekeerd, moet ter betaling aangeboden worden binnen de tijd van

zeventig dagen.

De chèque, welke uitgegeven is in ander land dan dat, waar zij betaalbaar is, moet worden aangeboden binnen een termijn, hetzij van dertig dagen, hetzij van zeventig dagen, naar gelang de plaats van uitgifte en de plaats van betaling gelegen zijn in hetzelfde of in een ander werelddeel.

De bovengenoemde termijnen beginnen te lopen van de dag, op de chèque als datum van uitgifte vermeld.

Artikel 269

De dag van uitgifte van een chèque, getrokken tussen twee plaatsen met verschillende tijdrekening, wordt herleid tot de overeenkomstige dag van de tijdrekening van de plaats van betaling.

Artikel 270

De aanbieding aan een verrekeningskamer geldt als aanbieding ter betaling.

De President wijst de instellingen aan, welke in de zin van deze Titel als verrekeningskamers worden beschouwd.

Artikel 271

De herroeping van de chèque is slechts van kracht na het einde van de termijn van aanbieding.

Indien een herroeping niet plaats heeft, is de betrokkene bevoegd zelfs na het einde van die termijn te betalen.

Noch de dood van de trekker, noch zijn na de uitgifte opgekomen onbekwaamheid zijn van invloed op de gevolgen van de chèque.

Artikel 272

Buiten het geval, in het eerste lid van artikel 287 vermeld, is de betrokkene, de chèque betalende, bevoegd te vorderen, dat hem deze, van behoorlijke kwijting van de houder voorzien, wordt uitgeleverd.

De houder mag niet weigeren een gedeeltelijke betaling aan te nemen.

In geval van gedeeltelijke betaling mag de betrokkene vorderen, dat van die betaling op de chèque melding wordt gemaakt en dat hem daarvoor kwijting wordt gegeven.

De betrokkene, die een door endossement overdraagbare chèque betaalt, is gehouden de regelmatigheid van de reeks van endossementen, maar niet de handtekening der endossanten te onderzoeken.

Indien hij, niet bevrijdend betaald hebbende, verplicht wordt, ten tweede male te betalen, heeft hij verhaal op al degenen, die de chèque te kwader trouw hebben verkregen of aan wie bij de verkrijging grove schuld te wijten is.

Artikel 273

Een chèque, waarvan de betaling is bedongen in ander geld dan dat van de plaats van betaling, mag binnen de termijn van aanbieding worden betaald in het geld van het land volgens zijn waarde op de dag van betaling. Indien de betaling niet heeft plaats gehad bij de aanbieding, is de houder te zijner keuze bevoegd te vorderen, dat de chèquesom voldaan wordt in het geld van het land volgens de koers, hetzij van de dag

van aanbieding, hetzij van de dag van betaling.

De waarde van het vreemd geld wordt bepaald volgens de gebruiken van de plaats van betaling. De trekker mag echter voorschrijven, dat het te betalen bedrag moet worden berekend volgens een in de chèque voorgeschreven koers.

Het bovenstaande is niet van toepassing, indien de trekker heeft voorgeschreven, dat de betaling moet geschieden in een bepaald aangeduid geld (clausule van werkelijke betaling in vreemd geld).

Indien het bedrag van de chèque is aangegeven in geld, hetwelk dezelfde benaming maar een verschillende waarde heeft in het land van uitgifte en in dat van betaling, wordt men vermoed het geld van de plaats van betaling te hebben bedoeld.

VIJFDE AFDELING VAN DE GEKRUISTE CHEQUE EN VAN DE VERREKENINGSCHEQUE

Artikel 274

De trekker of de houder van een chèque is bevoegd deze te kruisen met de in het volgende artikel genoemde gevolgen.

De kruising geschiedt door het plaatsen van twee evenwijdige lijnen op de voorzijde van de chèque. Zij kan algemeen zijn of bijzonder.

De kruising is algemeen, indien tussen de twee lijnen geen enkele aanwijzing bevat, of wel de vermelding: "bankier", of een soortgelijk woord; zij is bijzonder, indien de naam van een bankier voorkomt tussen de twee lijnen.

De algemene kruising mag worden veranderd in een bijzondere, maar de bijzondere kruising mag niet worden veranderd in een algemene.

De doorhaling van de kruising of van de naam van de aangewezen bankier wordt geacht niet te zijn geschied.

Artikel 275

De betrokkene mag een chèque met algemene kruising slechts betalen aan een bankier of aan een cliënt van de betrokkene.

De betrokkene mag een chèque met bijzondere kruising slechts betalen aan de aangewezen bankier of, indien deze de betrokkene is, slechts aan een van zijn cliënten. Echter is de aangegeven bankier bevoegd de chèque ter incassering aan een andere bankier over te dragen.

Een bankier mag een gekruiste chèque slechts in ontvangst nemen van een van zijn cliënten of van een andere bankier.

Hij mag haar niet innen voor rekening van andere personen dan van deze.

De betrokkene mag een chèque, welke meer dan één bijzondere kruising draagt, slechts betalen, indien er niet meer dan twee kruisingen zijn, waarvan de één strekt tot inning door een verrekeningskamer.

De betrokkene of de bankier, die de bovenstaande bepalingen niet naleeft, is verantwoordelijk voor de schade tot beloop van het bedrag van de chèque.

Artikel 276

De trekker, alsmede de houder van een chèque, kan verbieden, dat deze in baar geld betaald wordt door op de voorzijde in schuinse richting te vermelden: "in rekening te brengen", of een soortgelijke uitdrukking op te nemen.

In dat geval mag de chèque de betrokkene slechts aanleiding geven tot een boeking (rekening-courant, giro of schuldvergelijking). De boeking geldt als betaling.

De doorhaling van de vermelding: "in rekening te brengen" wordt geacht niet te zijn geschied.

De betrokkene, die de bovenstaande bepalingen niet naleeft, is verantwoordelijk voor de schade tot beloop van het bedrag van de chèque.

ZESDE AFDELING VAN HET RECHT VAN REGRES IN GEVAL VAN NON-BETALING

Artikel 277

De houder mag zijn recht van regres uitoefenen op de endossanten, de trekker en de andere chèqueschuldenaren, indien de chèque, tijdig aangeboden, niet wordt betaald en indien de weigering van betaling wordt vastgesteld;

1°. hetzij door authentieke akte (protest);

2°. hetzij door een verklaring van de betrokkene, gedagtekend en geschreven op de chèque onder vermelding van de dag van aanbidding;

3°. hetzij door een gedagtekende verklaring van een verrekeningskamer, waarbij vastgesteld wordt, dat de chèque tijdig aangeboden en niet betaald is.

Artikel 278

Indien de non-betaling van de chèque door protest of een daarmee gelijkstaande verklaring is vastgesteld, is niettemin de trekker, al ware het protest niet intijds gedaan of de met protest gelijkstaande verklaring niet intijds afgegeven, tot vrijwarring gehouden, tenzij hij bewees, dat de betrokkene op de dag van de aanbidding het nodige fonds tot betaling van de chèque in handen had. Indien het vereiste fonds slechts gedeeltelijk aanwezig was, is de trekker voor het ontbrekende gehouden.

In geval van niet tijdig protest of niet tijdige met protest gelijkstaande verklaring is de trekker, op straffe van tot vrijwaring te zijn gehouden, verplicht, aan de houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds, dat de betrokkene van hem op de dag van de aanbidding heeft in handen gehad, en zulks tot het beloop van de chèque; en hij moet aan de houder, op diens kosten, de nodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de trekker in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijn boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden, ten ware deze mochten verkiezen, de houder als schuldeiser, voor het beloop van de chèque, toe te laten.

Artikel 279

Het protest of de daarmee gelijkstaande verklaring moet worden gedaan vóór het einde van de termijn van aanbidding.

Indien de aanbidding plaats heeft op de laatste dag van de termijn, mag het protest of daarmee gelijkstaande verklaring op de eerstvolgende werkdag worden gedaan.

De betaling van een chèque moet gevraagd en het daaropvolgend protest gedaan worden ter woonplaats van de betrokkene.

Indien de chèque getrokken is om in een andere aangewezen woonplaats of door een ander aangewezen persoon te worden betaald, moet de betaling gevraagd en het protest opgemaakt worden ter aangewezen woonplaats of aan de aangewezen persoon.

Indien degene, die de chèque moet betalen, geheel onbekend of niet te vinden is, moet het protest ingeval de ter betaling aangewezen woonplaats Paramaribo is, gedaan worden aan de procureur-generaal en anders aan het hoofd van het plaatselijk bestuur. Hetzelfde moet plaats hebben indien een chèque is getrokken om op een andere plaats te worden betaald dan die waar de betrokkene woont, en de woonplaats waar de betaling

moet geschieden niet is aangewezen.

Artikel 280

Het protest van non-betaling wordt gedaan door een notaris, door de griffier van het kantongerecht of door een deurwaarder, die vergezeld moeten zijn van twee getuigen.

Het protest behelst:

1°. een letterlijk afschrift van de chèque, van de endossementen, van het aval en van de adressen daarop gesteld;

2°. de vermelding dat zij de betaling aan personen, of ter plaatse in het voorgaand artikel gemeld, afgevraagd en niet bekomen hebben;

3°. de vermelding van de opgegeven reden van non-betaling;

4°. de aanmaning om het protest te tekenen, en de redenen van weigering;

5°. de vermelding, dat hij, notaris, griffier of deurwaarder, wegens die non-betaling heeft geprotesteerd.

Indien het protest een vermiste chèque betreft, volstaat, in plaats van het bepaalde onder 1°. van het voorgaand lid, een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de inhoud der chèque.

De notaris, de griffier of de deurwaarder is verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interesten, afschrift van het protest te laten, en hiervan melding in het afschrift te maken, en hetzelfde, naar orde des tijds, in te schrijven in een bijzonder register, genommerd en gewaarmerkt door de kantonrechter van zijn woonplaats, en om wijders, zulks begeerd wordende, een of meer afschriften van het protest aan de belanghebbenden te leveren.

Artikel 281

De houder moet van de non-betaling kennisgeven aan zijn endossant en aan de trekker binnen de vier werkdagen, volgende op de dag van het protest of de daarmede gelijkstaande verklaring en, indien de chèque getrokken is met de clause zonder kosten, volgende op die van de aanbieding. Elke endossant moet binnen de twee werkdagen, volgende op de dag van ontvangst van de kennisgeving, de door hem ontvangen kennisgeving aan zijn endossant mededelen, met aanwijzing van de namen en adressen van degenen, die de voorafgaande kennisgevingen hebben gedaan, en zo vervolgens, teruggaande tot de trekker. Deze termijnen lopen van de ontvangst van de voorafgaande kennisgeving af.

Indien overeenkomstig het voorgaand lid een kennisgeving is gedaan door iemand, wiens handtekening op de chèque voorkomt, moet gelijke kennisgeving binnen dezelfde termijn aan diens avalgever worden gedaan.

Indien een endossant zijn adres niet of op onleesbare wijze heeft aangeduid, mag worden volstaan met kennisgeving aan de voorafgaanden endossant.

Hij, die een kennisgeving heeft te doen, is bevoegd zulks te doen in iedere vorm, zelfs door enkele terugzending van de chèque.

Hij moet bewijzen, dat hij de kennisgeving binnen de vastgestelde termijn heeft gedaan. Deze termijn wordt gehouden te zijn in acht genomen, wanneer een brief, welke de kennisgeving behelst, binnen de genoemde termijn ter post is bezorgd.

Hij, die de kennisgeving niet binnen de bovenvermelde termijn doet, stelt zich niet bloot aan verval van zijn recht, hij is, indien daartoe aanleiding bestaat, verantwoordelijk voor de schade, door zijn nalatigheid veroorzaakt, zonder dat echter de kosten, schade en interesten de chèquesom mogen te boven gaan.

Artikel 282

De trekker, een endossant of een avalgever is bevoegd om door de clause "zonder kosten", "zonder protest", of door een ander soortgelijke op de chèque gestelde en ondertekende clause, de houder van het opmaken van een protest of een daarmee gelijkstaande verklaring ter uitoefening van zijn recht van regres te ontslaan.

Deze clause ontslaat de houder niet van de aanbieding van de chèque binnen de voorgeschreven termijnen, noch van het doen van de kennisgevingen. Het bewijs van de niet-inachtneming van de termijnen moet worden geleverd door degene, die zich daarop tegenover de houder beroept.

Heeft de trekker de clause gesteld, dan heeft zij gevolgen ten aanzien van allen, wier handtekeningen op de chèque voorkomen; heeft een endossant of een avalgever haar gesteld, dan heeft zij gevolgen alleen voor dezen endossant of avalgever. Indien de houder, ondanks de door de trekker gestelde clause, toch de weigering van betaling doet vaststellen door protest of een daarmee gelijkstaande verklaring, zijn de kosten daarvan voor zijn rekening. Indien de clause van een endossant of een avalgever afkomstig is, mogen de kosten van het protest van de daarmee gelijkstaande verklaring, indien een akte van dien aard is opgesteld, op allen, wier handtekeningen op de chèque voorkomen, worden verhaald.

Artikel 283

Allen, die uit hoofde van een chèque verbonden zijn, zijn hoofdelijk jegens de houder verbonden. Bovendien is ook de derde, voor wiens rekening de chèque is getrokken en die de waarde daarvoor heeft genoten, jegens de houder aansprakelijk.

De houder is bevoegd om deze personen, zowel ieder afzonderlijk, als gezamenlijk, aan te spreken, zonder verplicht te zijn de volgorde, waarin zij zich hebben verbonden, in acht te nemen.

Hetzelfde recht komt toe aan ieder, wiens handtekening op de chèque voorkomt en die deze, ter voldoening aan zijn regresplicht, heeft betaald.

De vordering, ingesteld tegen één der chèqueschuldenaren, belet niet de anderen aan te spreken, al hadden dezen zich later verbonden dan de eerst aangesprokene.

Artikel 284

De houder van een chèque, waarvan de non-betaling, door protest of een daarmee gelijkstaande verklaring is vastgesteld, heeft in geen geval enig recht op het fonds, dat de betrokkene van de trekker in handen heeft.

Bij faillissement van de trekker behoren die penningen aan diens boedel.

De houder is bevoegd om van degene, tegen wie hij zijn recht van regres uitoefent, te vorderen:

1°. de som van de niet-betaalde chèque;

2°. een rente van zes ten honderd, gerekend van de dag van de aanbieding;

3°. de kosten van protest of van de daarmee gelijkstaande verklaring, die van de gedane kennisgevingen, alsmede de andere kosten.

Hij, die ter voldoening aan zijn regresplicht de chèque heeft betaald, mag van degenen, die tegenover hem regresplichtig zijn, vorderen:

1°. het gehele bedrag, dat hij betaald heeft;

2°. een rente van zes ten honderd, gerekend van de dag van de betaling;

3°. de door hem gemaakte kosten.

Iedere chèqueschuldenaar, tegen wie het recht van regres wordt of mag worden uitgeoefend, is bevoegd om, tegen betaling ter voldoening aan zijn regresplicht, de afgifte te vorderen van de chèque met het protest, of van de daarmee gelijkstaande verklaring,

alsmede van een voor voldaan getekende rekening.

Iedere endossant, die ter voldoening aan zijn regresplicht, de chèque heeft betaald, mag zijn endossement en dat van de volgende endossanten doorhalen.

Artikel 285

Indien de aanbieding van de chèque, het opmaken van het protest, of de daarmede gelijkstaande verklaring, binnen de voorgeschreven termijnen wordt verhinderd door een onoverkomelijk beletsel (wettelijk voorschrift of ander geval van overmacht), worden deze termijnen verlengd.

De houder is verplicht van de overmacht onverwijld aan zijn endossant kennis te geven, en deze kennisgeving, gedagtekend en ondertekend op de chèque of op een verlengstuk te vermelden; voor het overige zijn de bepalingen van artikel 281 toepasselijk.

Na ophouden van de overmacht moet de houder onverwijld de chèque ter betaling aanbieden, en, indien daartoe aanleiding bestaat, de weigering van betaling doen vaststellen door protest of een daarmede gelijkstaande verklaring.

Indien de overmacht meer dan vijftien dagen aanhoudt, gerekend van de dag, waarop de houder, al ware het vóór het einde van de aanbiedingstermijn, van de overmacht aan zijn endossant heeft kennis gegeven, mag het recht van regres worden uitgeoefend, zonder dat de aanbieding of het opmaken van protest of de daarmede gelijkstaande verklaring nodig zijn.

Feiten, welke voor de houder of voor degene, die hij met de aanbieding van de chèque of met het opmaken van het protest of de daarmede gelijkstaande, verklaring belastte, van zuiver persoonlijke aard zijn, worden niet beschouwd als gevallen van overmacht.

ZEVENDE AFDELING VAN CHEQUE-EXEMPLAREN EN VAN VERMISTE CHEQUES

Artikel 286

Behoudens de chèques aan toonder, mag elke chèque, uitgegeven in een land en betaalbaar in een ander land of in overzees gebied van hetzelfde land en omgekeerd, of wel uitgegeven en betaalbaar in een zelfde overzees gebied of in verschillende overzeese gebieden van hetzelfde land, in meer gelijkkluidende exemplaren worden getrokken. Indien een chèque in meer exemplaren is getrokken, moeten die exemplaren in de tekst zelf van de titel worden genummerd, bij gebreke waarvan elk exemplaar wordt beschouwd als een afzonderlijke chèque.

De betaling op één der exemplaren gedaan, bevrijdt, ook al ware niet bedongen, dat die betaling de kracht van de andere exemplaren te niet doet.

De endossant, die de exemplaren aan verschillende personen heeft overgedragen, alsook de latere endossanten, zijn verbonden wegens alle exemplaren, die hun handtekening dragen en die niet zijn uitgeleverd.

Artikel 287

Degene, die een chèque, waarvan hij houder was, vermist, kan van de betrokkene de betaling alleen vragen tegen een, voor de tijd van dertig jaren, gestelde zekerheid.

Degene, die een chèque, waarvan hij houder was, en welke is vervallen en, zoveel nodig, geprotesteerd, vermist, mag zijn rechten alleen tegen de trekker uitoefenen, zulks tegen een, voor de tijd van dertig jaren, gestelde zekerheid.

ACHTSTE AFDELING VAN VERANDERINGEN

Artikel 288

In geval van verandering van de tekst van een chèque zijn zij, die daarna hun handtekeningen op de chèque geplaatst hebben, volgens de veranderde tekst verbonden: zij, die daarvoor hun handtekeningen op de chèque geplaatst hebben, zijn verbonden volgens de oorspronkelijke tekst.

NEGENDE AFDELING VAN VERJARING

Artikel 289

Behoudens de bepalingen van het volgend artikel gaat schuld uit een chèque te niet door alle middelen van schuldbevrijding, bij het Surinaams Burgerlijk Wetboek aangewezen.

Artikel 290

De regresvorderingen van de houder tegen de endossanten, de trekker en de andere chèqueschuldenaren verjaren door een tijdsverloop van zes maanden, gerekend van het einde van de termijn van aanbidding.

De regresvorderingen van de verschillende chèqueschuldenaren tegen elkaar, die gehouden zijn tot de betaling van een chèque, verjaren door een tijdsverloop van zes maanden, gerekend van de dag, waarop de chèqueschuldenaar ter voldoening aan zijn regresplicht de chèque heeft betaald, of van de dag, waarop hij zelf in rechte is aangesproken.

De trekker is niet bevoegd om de in het eerste en tweede lid bedoelde verjaring in te roepen, indien of voor zover hij geen fonds heeft bezorgd, en evenmin de trekker of de endossanten, die zich ongerechtvaardigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde in artikel 1988 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek.

Artikel 291

De stuiting van de verjaring is slechts van kracht tegen degene, ten aanzien van wie de stuitingshandeling heeft plaats gehad.

In afwijking van de artikelen 2008 en 2009 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek lopen de verjaringen, waarvan in het vorig artikel gehandeld wordt tegen de minderjarigen en tegen degenen, die onder curatele staan, alsmede tussen echtgenoten, onverminderd het verhaal van minderjarigen en onder curatele gestelden op hun voogden of curators.

TIENDE AFDELING ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 292

Met bankiers, genoemd in de voorafgaande afdelingen van deze Titel worden gelijkgesteld alle personen of instellingen, die in hun werkzaamheid regelmatig gelden ter

onmiddellijke beschikking van anderen houden.

Artikel 293³⁷

De aanbieding en het protest van een chèque kunnen niet plaats hebben dan op een werkdag.

Wanneer de laatste dag van de termijn, bij wet gesteld voor het verrichten van handelingen nopens de chèque, met name voor de aanbieding en voor het opmaken van het protest of een daarmee gelijkstaande verklaring, een zondag of daarmee gelijkgestelde dag is, wordt deze termijn verlengd tot de eerste werkdag, volgende op het einde van die termijn. De tussenliggende zondagen en daarmee gelijkgestelde dagen zijn begrepen in de berekening van de termijn.

Artikel 294

In de termijnen, bij de voorafgaande afdelingen van deze Titel voorzien, is niet begrepen de dag, waarop deze termijnen beginnen te lopen.

Geen enkele respitdag, noch wettelijke, noch rechterlijke, is toegestaan.

ELFDE AFDELING VAN QUITANTIEN EN PROMESSEN AAN TOONDER

Artikel 295

Quitantiën en promessen aan toonder moeten de juiste dagtekening van de oorspronkelijke uitgifte bevatten.

De oorspronkelijke uitgever van quitantiën aan toonder, door een derde betaalbaar, is jegens iedere houder voor de voldoening aansprakelijk gedurende tien dagen na de dagtekening, die dag daaronder niet begrepen.

De verantwoordelijkheid van de oorspronkelijke uitgever blijft echter voortduren, tenzij hij bewees, dat hij, gedurende de bij het vorig lid bepaalde tijd, fonds heeft gehad ten belope van het uitgegeven papier bij de persoon, op wie dit is afgegeven.

De oorspronkelijke uitgever is, op straffe van voortduring van zijn verantwoordelijkheid, verplicht de houder af te staan en over te dragen de vordering op het fonds, dat de persoon, op wie het papier is afgegeven van hem ten vervalddage heeft in handen gehad, en zulks ten belope van het uitgegeven papier; en hij moet aan de houder, te diens koste, de nodige bewijzen verschaffen om die vordering te doen gelden. Indien de oorspronkelijke uitgever in staat van faillissement is verklaard, zijn de curatoren in zijn boedel tot dezelfde verplichtingen gehouden, ten ware deze mochten verkiezen, de houder als schuldeiser, ten belope van het uitgegeven papier, toe te laten.

Artikel 296

Buiten de oorspronkelijke uitgever, blijft een ieder die het voormeld papier in betaling heeft gegeven, gedurende de tijd van drie dagen daarna, de dag van de uitgifte daaronder niet begrepen, aansprakelijk jegens degene, die het van hem heeft ontvangen.

De houder van een promesse aan toonder is verplicht voldoening te vorderen binnen de tijd van drie dagen na de dag, op welke hij dat papier in betaling heeft genomen, die dag daaronder niet gerekend, en hij moet, bij wanbetaling, binnen een gelijke termijn daarna, de promesse ter intrekking aanbieden aan degene die hem dat

³⁷ Gew. bij G.B. 1971 no. 76.

papier in betaling heeft gegeven, alles op verbeurte van zijn verhaal tegen deze, doch onverminderd zijn recht tegen hem die de promesse heeft getekend.

Indien in de promesse de dag is uitgedrukt op welke zij betaalbaar is, begint de termijn van drie dagen eerst te lopen daags na de uitgedrukte betaaldag.

Artikel 297

Indien de laatste dag van enige termijn, waaromtrent in deze afdeling enige bepaling voorkomt, invalt op een wettelijke feestdag in de zin van het laatste lid van artikel 293, blijft de verplichting en de verantwoordelijkheid voortduren tot en met de eerste daaropvolgende dag, welke geen wettelijke feestdag is.

Artikel 298

Alle rechtsvordering tegen de in deze afdeling vermelde uitgevers van papier, of tegen hen, die buiten de oorspronkelijken uitgever het papier in betaling hebben gegeven, verjaart door tijdsverloop van zes maanden, gerekend van de dag van de oorspronkelijke uitgifte.

De in het vorig lid bedoelde verjaring mag niet worden ingeroepen door de uitgever, indien of voor zover hij geen fonds heeft bezorgd, noch door de uitgever of door hen, die buiten de oorspronkelijke uitgever het papier in betaling hebben gegeven, voor zover ze zich ongerechtvaardigd zouden hebben verrijkt; alles onverminderd het bepaalde in artikel 1988 van het Surinaams Burgelijk Wetboek.

Op de in dit artikel genoemde verjaringen is het tweede lid van artikel 291 van toepassing.

ZEVENDE TITEL VAN RECLAME OF TERUGVORDERING IN GEVAL VAN FAILLISSEMENT

Artikel 299

Ingeval roerende goederen zijn verkocht en geleverd doch de koopprijs niet ten volle is gekweten, is de verkoper, bij faillissement van de koper, gerechtigd om die goederen terug te vorderen onder de volgende bepalingen.

Artikel 300

Tot de uitoefening van het recht van terugvordering wordt vereist, dat de goederen zich nog bevinden in dezelfde staat, waarin zij zijn geleverd geworden.

Het bewijs daarvan wordt toegelaten, al ware zij ook uitgepakt, verpakt of verminderd.

Artikel 301

Roerende goederen, hetzij op tijd, hetzij zonder tijdsbepaling, verkocht, mogen worden teruggevorderd, indien zij nog onderweg zijn, hetzij te land, hetzij te water, of indien zij zich nog in natura bevinden onder de failliet, of onder een derde, die de goederen voor hem bezit of bewaart.

In beide gevallen mag deze terugvordering slechts worden gedaan binnen de tijd van dertig dagen, gerekend van de dag, waarop de goederen onder de failliet of onder de derde zijn opgeslagen.

Artikel 302

Indien de koper de kooppenningen gedeeltelijk heeft voldaan, is de verkoper, bij de terugvordering van het geheel, verplicht om de reeds ontvangen penningen aan de boedel terug te geven.

Artikel 303

Ingeval de verkochte goederen slechts gedeeltelijk in de boedel worden gevonden, geschiedt de teruggave naar evenredigheid en in verhouding met de koopprijs van het geheel.

Artikel 304

De verkoper, die zijn goederen terugontvangt, is verplicht de boedel van de gefailleerde schadeloos te houden voor al het reeds betaalde of nog verschuldigde wegens rechten, vracht, commissie, verzekering, averij-grosse, en al hetgeen verder tot behoud van de goederen is aangewend.

Artikel 305

Indien de koper bij een wisselbrief of ander handelspapier heeft geaccepteerd voor het volle bedrag van de verkochte en geleverde goederen, heeft terugvordering niet plaats.

Bijaldien de acceptatie slechts voor een gedeelte van de verschuldigde kooppenningen is geschied, mag de terugvordering plaats hebben, mits ten behoeve van de boedel des failliets zekerheid worden gesteld voor hetgeen van hem, ten gevolge van de acceptatie, mocht gevorderd worden.

Artikel 306

Indien de teruggevorderde goederen door een derde te goeder trouw zijn in belening genomen, behoudt de verkoper zijn recht van terugvordering, maar is daarentegen verplicht aan de geldschieder te voldoen het bedrag van het daarop geschoten geld, met de verschuldigde interesten en kosten.

Artikel 307

De terugvordering van de goederen vervalt, indien een derde deze, gedurende de reis, op facturen en op cognossementen of vrachtbrieven te goeder trouw heeft gekocht.

Artikel 308

Niettemin is de oorspronkelijke verkoper in dat geval bevoegd om de koopprijs, zolang die nog niet is gekweten, tot het beloop van zijn inschuld van de koper in te vorderen; hij is bevoorrecht op die penningen, zonder dat deze met de boedel van de failliet mogen worden vermengd.

De bepalingen van het vorig lid zijn ook toepasselijk op het geval dat de goederen, na zich in het bezit van de failliet of van iemand van zijnentwege te hebben bevonden, door koop en levering te goeder trouw eigendom van een derde zijn geworden.

Artikel 309

De bewindvoerders in een gefailleerde boedel zijn bevoegd om de teruggevorderde goederen voor de boedel te behouden, mits aan de verkoper voldoende de koopprijs, welke deze van de failliet had bedongen.

Artikel 310

Zolang in commissie gegeven roerende goederen zich nog in natura bevinden onder de gefailleerde commissionair, of onder een derde, die deze voor laatstgenoemden bezit of bewaart, mag de commissiegever die goederen terugvorderen, onder gehoudenheid als bij artikel 304 is uitgedrukt.

Artikel 311

Hetzelfde recht van terugvordering bestaat ten aanzien van de koopprijs van in commissie gegeven en door de commissionair verkochte en geleverde goederen, voor zover de koopprijs niet vóór diens faillissement mocht zijn gekweten, al ware het dat de commissionair enig voordeel had berekend als waarborg voor de koper, of voor het zogenaamd del credere.

Artikel 312

Ingeval een derde de in commissie gegeven goederen te goeder trouw in belening heeft genomen, gelden de voorschriften van artikel 306.

Artikel 313

Indien in een gefailleerde boedel worden gevonden nog niet vervallen, of vervallen en nog niet betaalde wisselbrieven, handels- en ander papier, aan de failliet ter hand gesteld alleen met last om deze in te vorderen en het beloop daarvan ter beschikking van de zender te houden, of om daaruit bepaaldelijk aangewezen betalingen te doen; of indien zij in het bijzonder bestemd waren om daarmede te dekken wisselbrieven, op de failliet getrokken en door dezen geaccepteerd, of biljetten aan zijn woonplaats betaalbaar, mogen die wisselbrieven, dat handels- en ander papier, worden teruggevorderd zolang deze zich in natura bevinden onder de failliet, of onder een derde, die ze voor deze bezit of bewaart; alles echter behoudens het recht van de boedel om daartegen zekerheid te vragen voor hetgeen van deze, tengevolge van de acceptatiën van de failliet, mocht gevorderd worden.

Artikel 314

Ook buiten het geval van bestemming of acceptatie, bij het vorig artikel vermeld, mogen de aan de failliet overgemaakte wisselbrieven of het handels- of ander papier worden teruggevorderd, al ware een of ander op een rekeningcourant gebracht, mits de zender, ten tijde van de overmaking of daarna voor geenerlei som hoegenaamd schuldenaar van de failliet zij geweest, daaronder niet begrepen de onkosten, welke op de overmaking gevallen zijn.

ACHTSTE TITEL VAN ASSURANTIE OF VERZEKERING IN HET ALGEMEEN

Artikel 315

Assurantie of verzekering is een overeenkomst, bij welke de verzekeraar zich aan de verzekerde, tegen genot van een premie, verbindt om hem schadeloos te stellen wegens een verlies, schade of gemis van verwacht voordeel, hetwelk hij door een onzeker voorval, zou kunnen lijden.

Artikel 316

De verzekeringen kunnen, onder andere, ten onderwerp hebben:

- de gevaren van brand (artikelen 353-364);
- de gevaren, waaraan de voortbrengselen van de landbouw te velde onderhevig zijn (artikelen 365-367);
- het leven van een of meer personen (artikelen 368-374);
- de gevaren van de zee en die van de slavernij (artikelen 813-891); en
- de gevaren van het vervoer te lande en langs de kusten en op de rivieren en binnenwateren (artikelen 892-899).

Artikel 317

Op alle verzekeringen, waarover zo in dit als in het tweede boek wordt gehandeld, zijn toepasselijk de bepalingen bij de volgende artikelen vervat.

Artikel 318

Tot vergoeding voor schade of verlies uit enig gebrek, eigen bederf of uit de aard en de natuur van de verzekerde zaak zelve onmiddellijk voortgesproten, is de verzekeraar slechts gehouden, indien ook daarvoor uitdrukkelijk verzekerd werd.

Artikel 319

Indien hij, die voor zich zelve heeft laten verzekeren, of hij, voor wiens rekening door een ander is verzekerd, ten tijde van de verzekering geen belang in het verzekerd voorwerp heeft, is de verzekeraar niet tot schadeloosstelling gehouden.

Artikel 320

Elke verkeerde of onwaarachtige opgave, of elke verzwijging van aan de verzekerde bekende omstandigheden, hoezeer te goeder trouw aan diens zijde hebbende plaats gehad, welke van dien aard is, dat de overeenkomst niet, of niet onder dezelfde voorwaarden, zou zijn gesloten, indien de verzekeraar van de ware staat van zaken had kennis gedragen, maakt de verzekering nietig.

Artikel 321

Uitgezonderd in de gevallen bij wet bepaald, mag een tweede verzekering niet gedaan worden voor dezelfde tijd en voor hetzelfde gevaar op voorwerpen, welke reeds voor hun volle waarde verzekerd zijn, en zulks op straffe van nietigheid van de tweede verzekering.

Artikel 322

Verzekering, welke het beloop van de waarde of het wezenlijk belang te boven gaat, is alleen geldig tot het beloop daarvan.

Indien de volle waarde van het voorwerp niet is verzekerd, is de verzekeraar, in geval van schade, slechts verbonden in evenredigheid van het verzekerde tot het niet-verzekerde gedeelte.

Het staat echter aan partijen vrij uitdrukkelijk te bedingen, dat, afgezien van de grotere waarde van het verzekerd voorwerp, de daaraan overkomen schade tot het vol beloop van de verzekerde som moet worden vergoed.

Artikel 323

Afstand bij het aangaan van de verzekering of gedurende haar loop gedaan van hetgeen bij wet tot het wezen van de overeenkomst wordt vereist of van hetgeen uitdrukkelijk is verboden, is nietig.

Artikel 324

De verzekering moet schriftelijk worden aangegaan bij een akte, welke de naam van polis draagt.

Artikel 325

Alle polissen, met uitzondering van die van levensverzekering, moeten uitdrukken:

- 1°. de dag, waarop de verzekering is gesloten;
 - 2°. de naam van degene, die de verzekering voor eigen rekening of voor die van een derde sluit;
 - 3°. een genoegzaam duidelijke omschrijving van het verzekerde voorwerp;
 - 4°. het bedrag van de som, waarvoor verzekerd wordt;
 - 5°. de gevaren, welke de verzekeraar voor zijn rekening neemt;
 - 6°. de tijd, op welke het gevaar voor rekening van de verzekeraar begint te lopen en eindigt;
 - 7°. de premie van verzekering, en
 - 8°. in het algemeen, alle omstandigheden, welke kennis van wezenlijk belang voor de verzekeraar kan zijn, en alle andere tussen de partijen gemaakte bedingen.
- De polis moet door ieder verzekeraar worden ondertekend.

Artikel 326

De overeenkomst van verzekering bestaat, zodra zij is gesloten; de wederzijdse rechten en verplichtingen van de verzekeraar en van de verzekerde nemen van dat oogenblik hun aanvang, zelfs vóórdat de polis is ondertekend.

Het sluiten van de overeenkomst brengt de verplichting van de verzekeraar mede, om de polis binnen de bepaalde tijd te tekenen en aan de verzekerde uit te leveren.

Artikel 327

Om van het sluiten van die overeenkomst te doen blijken wordt bewijs bij geschrift vereist; echter worden ook alle andere bewijsmiddelen toegelaten, indien er een begin van schriftelijk bewijs aanwezig is.

Niettemin mogen de bijzondere bedingen en voorwaarden, indien hierover geschil

ontstaat in de tijd tussen het sluiten van de overeenkomst en de uitlevering van de polis, bewezen worden door alle bewijsmiddelen; met dien verstande echter, dat van de vereisten, welke uitdrukkelijke vermelding bij de polis, op straffe van nietigheid, in sommige verzekeringen bij wet gevorderd wordt, schriftelijk moet blijken.

Artikel 328

Wanneer de verzekering is gesloten, moet de verzekeraar de polis, binnen vierentwintig uren na de aanbieding, ondertekenen en uitleveren, tenware bij wet in enig bijzonder geval een langere termijn bepaald zij.

Bij nalatigheid hiervan is de verzekeraar ten behoeve van de verzekerde gehouden tot vergoeding van de schade, welke uit dat verzuim mocht zijn ontstaan.

Artikel 329

Hij, die, van een ander order ontvangende tot het laten doen van verzekering, deze voor zijn eigen rekening houdt, wordt verstaan verzekeraar te zijn op de aan hem opgegeven voorwaarden en bij gebreke van die opgave, op zodanige voorwaarden als waarop de verzekering had kunnen worden gesloten ter plaatse, alwaar hij den last had moeten uitvoeren, en, indien deze plaats niet is aangeduid, te zijner woonplaats.

Artikel 330

Bij verkoop en andere eigendomsovergang van verzekerde voorwerpen loopt de verzekering ten voordele van de koper of nieuwe eigenaar, zelfs zonder overdracht, voor zover schaden betreft, opgekomen nadat het voorwerp ten bate of schade van den koper of nieuwe verkrijger is gekomen, alles tenzij het tegendeel tussen de verzekeraar en de oorspronkelijke verzekerde ware bedongen.

Indien ten tijde van de verkoop of van de eigendomsovergang de koper of nieuwe eigenaar weigert de verzekering over te nemen, en de oorspronkelijk verzekerde nog belang in het verzekerd voorwerp behoudt, blijft de verzekering, in zoverre, in zijn voordeel lopen.

Artikel 331

Verzekering mag niet alleen voor eigen rekening, maar ook voor die van een derde worden gesloten, hetzij uit kracht van een algemene of van een bijzondere last, hetzij zelfs buiten weten van de belanghebbende, en zulks met inachtneming van de volgende bepalingen.

Artikel 332

Bij verzekering ten behoeve van een derde moet uitdrukkelijk in de polis worden vermeld, of zulks uit kracht van een lastgeving of buiten weten van de belanghebbende plaats heeft.

Artikel 333

De verzekering zonder lastgeving en buiten weten van de belanghebbende gedaan, is nietig, indien en voor zover de belanghebbende of een derde op zijn last hetzelfde voorwerp reeds had verzekerd vóór het tijdstip, waarop hij kennis droeg van de buiten zijn weten gesloten verzekering.

Artikel 334

Indien bij de polis niet vermeld is, dat de verzekering voor rekening van een derde is geschied, wordt de verzekerde geacht die voor zich zelf te hebben gesloten.

Artikel 335

De verzekering mag tot voorwerp hebben elk belang, hetwelk op geld waardeerbaar, aan gevaar onderhevig en bij wet niet uitgezonderd is.

Artikel 336

Alle verzekering, gedaan op enig belang hoegenaamd, waarvan de schade, tegen welke verzekerd is, reeds op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst bestond, is nietig, indien de verzekerde, of hij die met of zonder last heeft doen verzekeren, van het bestaan van de schade heeft kennis gedragen.

Artikel 337

Het geldt als een vermoeden, dat men van het bestaan van die schade heeft kennis gedragen, indien de rechter, met inachtneming van de omstandigheden, oordeelt, dat er sedert het ontstaan van de schade zoveel tijd is verlopen, dat de verzekerde daarvan had moeten kennis dragen.

In geval van twijfel staat het de rechter vrij, om aan verzekerden en aan hun lasthebbers de eed op te leggen, dat zij, ten tijde van het sluiten van de overeenkomst van het bestaan van de schade niet hebben kennis gedragen.

Indien de ene partij die eed aan hare wederpartij wenst op te dragen, moet hij in alle gevallen door de rechter worden opgelegd.

Artikel 338

De verzekeraar is altijd bevoegd om hetgeen hij verzekerd heeft wederom te laten verzekeren.

Artikel 339

Indien de verzekerde de verzekeraar, bij een rechtelijke opzegging, van zijn verplichtingen voor het toekomstige ontslaat, is hij bevoegd om zijn belang voor dezelfde tijd en hetzelfde gevaar andermaal te doen verzekeren.

In dat geval moet, op straffe van nietigheid, in de nieuwe polis worden melding gemaakt zowel van de vroegere verzekering, als van de gerechtelijke opzegging.

Artikel 340

Indien partijen de waarde van de verzekerde voorwerpen niet in de polis hebben uitgedrukt, mag deze door alle bewijsmiddelen worden gestaafd.

Artikel 341

Indien die waarde in de polis is uitgedrukt, heeft de rechter niettemin de bevoegdheid om aan de verzekerde de nadere rechtvaardiging van de uitgedrukte waarde

op te leggen, voor zoverre de verzekeraar redenen heeft aangevoerd, waaruit gegrond vermoeden wegens het bovenmatige van die opgave geboren wordt.

De verzekeraar is in alle gevallen bevoegd, om de bovenmatigheid van de uitgedrukte waarde in rechte te bewijzen.

Artikel 342

Indien echter het verzekerde voorwerp vooraf is gewaardeerd door deskundigen, bij partijen daartoe benoemd en desgevorderd door de rechter beëdigd, mag de verzekeraar daartegen slechts opkomen in geval van bedrog; alles behoudens de uitzonderingen bij wet gemaakt.

Artikel 343

Verliezen of schaden, door eigen schuld van een verzekerde veroorzaakt, komen niet ten laste van de verzekeraar. Hij is zelfs bevoegd om de premie te behouden of te vorderen, indien hij reeds begonnen had enig gevaar te lopen.

Artikel 344

Indien onderscheidene verzekeringen te goeder trouw ten aanzien van hetzelfde voorwerp zijn aangegaan en bij de eerste de volle waarde is verzekerd, houdt deze alléén stand en zijn de volgende verzekeraars ontslagen.

Indien bij de eerste verzekering de volle waarde niet is verzekerd, zijn de volgende verzekeraars aansprakelijk voor de grotere waarde volgens de orde des tijds, waarop de volgende verzekeringen zijn gesloten.

Artikel 345

Bijaldien onderscheiden verzekeraars op een en dezelfde polis, al ware het op onderscheiden dagen, meer dan de waarde hebben verzekerd, dragen zij allen te zamen naar evenredigheid van de som, voor welke zij getekend hebben, alleen de juiste verzekerde waarde.

Dezelfde bepaling geldt, wanneer ten zelfde dage ten opzichte van hetzelfde voorwerp onderscheiden verzekeringen gesloten zijn.

Artikel 346

De verzekerde mag, in de gevallen bij de voorgaande twee artikelen vermeld, de oudste verzekeringen niet vernietigen om daardoor de latere verzekeraars te verbinden.

Indien de verzekerde de eerste verzekeraars ontslaat, wordt hij geacht zich, voor dezelfde som en in dezelfde orde, in hun plaats als verzekeraar gesteld te hebben.

Indien hij zich laat herverzekeren, treden de herverzekeraars in dezelfde orde in zijn plaats op.

Artikel 347

Het wordt niet als een ongeoorloofde overeenkomst beschouwd, indien na de verzekering van een voorwerp voor de volle waarde de belanghebbende het vervolgens geheel of gedeeltelijk laat verzekeren, onder de uitdrukkelijke bepaling, dat hij zijn recht tegen de verzekeraars alleen mag doen gelden, indien en voor zover hij de schade op de vroegere niet zal kunnen verhalen.

Bij het aangaan van zodanige overeenkomst moeten, op straffe van nietigheid, de vroeger gesloten overeenkomsten duidelijk worden omschreven; alsdan zijn de bepalingen van de artikelen 344 en 345 insgelijks daarop toepasselijk.

Artikel 348

In alle gevallen, in welke de overeenkomst van verzekering voor het geheel of ten dele vervalt of nietig wordt, en mits de verzekerde te goeder trouw hebben gehandeld, moet de verzekeraar de premie teruggeven hetzij voor het geheel, hetzij voor zodanig gedeelte als waarvoor hij geen gevaar heeft gelopen.

Artikel 349

Bijaldien de nietigheid van de overeenkomst uit hoofde van list, bedrog of schelmerij van de verzekerde ontstaat, geniet de verzekeraar de premie, onverminderd de vervolging tot straf, zo daartoe gronden zijn.

Artikel 350

Behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien van deze of gene soort van verzekering gemaakt, is de verzekerde verplicht om alle vlijt en naarstigheid in het werk te stellen, teneinde schade te voorkomen of te verminderen; hij is voorts verplicht om, dadelijk na haar ontstaan, daarvan aan de verzekeraar kennis te geven; alles op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interesten, zo daartoe gronden zijn.

De onkosten, door de verzekerde gemaakt teneinde schade te voorkomen of te verminderen, zijn ten laste van de verzekeraar, al ware het dat deze onkosten, gevoegd bij de geleden schade, het beloop van de verzekerde som te boven zouden gaan of de aangewende pogingen vruchteloos zouden zijn geweest.

Artikel 351

De verzekeraar, die de schade van een verzekerd voorwerp betaald heeft, treedt in al de rechten, welke de verzekerde, terzake van die schade, tegen derden mocht hebben; zijnerzijds is de verzekerde verantwoordelijk voor elke daad, welke het recht van de verzekeraar tegen die derden mocht benadelen.

Artikel 352

De wederkerige verzekerings- of waarborgmaatschappijen worden door haar overeenkomsten en reglementen geregeerd en bij onvolledigheid naar de beginselen van het recht. Het verbod, in het laatste lid van art.355 vervat, is in het bijzonder ook op deze maatschappijen toepasselijk.

NEGENDE TITEL VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN VAN BRAND, TEGEN DIE WAARAAN DE VOORTBRENGSELEN VAN DE LANDBOUW TE VELDE ONDERHEVIG ZIJN, EN VAN LEVENSVERZEKERING

EERSTE AFDELING VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN VAN BRAND

Artikel 353

De brandpolis moet, behalve de vereisten bij artikel 325 vermeld, uitdrukken:
1°. de ligging en de belending van de verzekerde vaste goederen;
2°. hun gebruik;
3°. de aard en het gebruik van de belendende gebouwen, voor zover zulks invloed op de verzekering kan hebben;
4°. de waarde van de verzekerde goederen, en
5°. de ligging en de belending van de gebouwen en plaatsen waar verzekerde roerende goederen zich bevinden, zijn geborgen of opgeslagen.

Artikel 354

Bij verzekering van gebouwde eigendommen wordt bedongen, òf dat de aan het perceel overkomen schade zal worden vergoed, òf dat het, uiterlijk ten belope van de verzekerde som, zal worden wederopgebouwd of hersteld.

In het eerste geval wordt de schade opgemaakt door vergelijking van de waarde van het perceel vóór de ramp, met hetgeen het overblijvende, dadelijk na de brand, waard is; de schade wordt alsdan in gereed geld voldaan.

In het tweede geval is de verzekerde tot de wederopbouw of tot het herstel verplicht. De verzekeraar heeft het recht om toe te zien, dat de door hem betaalde penningen binnen een desnoods door de rechter, bepaalde tijd, werkelijk tot dat einde worden besteed; zelfs is de rechter bevoegd om aan de verzekerde, op de vordering van de verzekeraar, op te leggen, daarvan voldoende zekerheid te stellen.

Artikel 355

De verzekering mag gedaan worden voor de volle waarde van de verzekerde goederen.

Ingeval van beding van wederopbouw mag de verzekerde overeenkomen, dat de verzekeraar de tot de wederopbouw vereiste kosten zal vergoeden.

Bij dat beding mag echter de verzekering drie vierde van die kosten niet te boven gaan.

Artikel 356

Voor rekening van de verzekeraar zijn alle verliezen en schaden, welke aan de verzekerde voorwerpen zullen zijn overkomen door brand, veroorzaakt door onweer of enig ander toeval, eigen vuur, onachtzaamheid, schuld of schelmerij van eigen bedienden, buren, vijanden, rovers, en alle anderen hoe ook genaamd, op welke wijze de brand ook zou mogen ontstaan, bedacht of onbedacht, gewoon of ongewoon geen uitgezonderd.

Artikel 357

Met schade, door brand veroorzaakt, wordt gelijk gesteld die, welke als een gevolg van ontstane brand wordt aangemerkt, ook wanneer die voortkomt uit brand in een naburig gebouw, als daar zijn bederf of vermindering van het verzekerde voorwerp door het water en andere middelen tot stuiting of tot blussing van de brand gebruikt, of het vermischen van iets daarvan door dieverij of op enig andere wijze gedurende de brandblussing of beredding, alsmede de schade, welke veroorzaakt wordt door de gehele of gedeeltelijke vernieling van het verzekerde, op last van hogerhand geschied, ten einde de voortgang van de ontstane brand te stuiten.

Artikel 358

Met schade, door brand veroorzaakt, wordt eveneens gelijk gesteld die, welke ontstaan is door ontploffing van buskruit, door het springen van een stoomketel, door het inslaan van de bliksem of dergelijke ook al heeft die ontploffing, dat springen, of dat inslaan geen brand ten gevolge gehad.

Artikel 359

Indien een verzekerd gebouw een andere bestemming verkrijgt en daardoor aan groter brandgevaar komt bloot te staan, zodat de verzekeraar, indien zulks vóór de verzekering had bestaan, het òf in het geheel niet, òf niet op dezelfde voorwaarden zou hebben verzekerd, houdt zijn verplichting op.

Artikel 360

De verzekeraar is ontslagen van de verplichting tot voldoening van de schade, indien hij bewijst, dat de brand door merkelijke schuld of nalatigheid van de verzekerde zelve veroorzaakt is.

Artikel 361

Bij verzekering op roerende goederen in een huis, pakhuis of andere bergplaats is de rechter bevoegd om, bij gebrek of onvolledigheid van de bewijsmiddelen bij de artikelen 340, 341 en 342 uitgedrukt, de eed aan de verzekerde op te leggen.

De schade wordt berekend naar de waarde, welke de goederen ten tijde van de brand hebben gehad.

Artikel 362

Indien bij de polis deswege bijzondere bedingen niet zijn gemaakt, worden de uitdrukkingen roerende goederen, inboedel, meubelen of huisraad en stoffering verstaan, zodanig als deze bij de vierde afdeling van de eerste Titel van het tweede Boek van het Surinaams Burgerlijk Wetboek zijn omschreven.

Artikel 363

Indien bij een onderzetting tussen de schuldenaar en zijn schuldeiser is bedongen, dat ingeval van schade aan het verzekerd of te verzekeren bezwaard perceel overkomen, de assurantiepenningen, tot het beloop van de inschuld en van de verschuldigde renten in de plaats van de onderzetting zullen treden, is de verzekeraar, aan wie dat beding is betekend, verplicht de verschuldigde schadevergoeding met de hypothecaire schuldeiser te verrekenen.

Artikel 364

Het beding, bij het vorig artikel vermeld, heeft slechts gevolg indien en voor zover de hypothecaire schuldeiser batig zou zijn gerangschikt geweest, indien de schade niet was voorgevallen.

TWEDE AFDELING VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN, WAARAAN DE

VOORTBRENGSELEN VAN DE LANDBOUW TE VELDE ONDERHEVIG ZIJN

Artikel 365

Behalve de vereisten bij artikel 325 vermeld moet de polis uitdrukken:
1°. de ligging en belending van de landerijen, welke voortbrengselen zijn verzekerd,
en
2°. haar gebruik.

Artikel 366

De verzekering mag voor een of meer jaren worden gesloten.
Bij gebreke van tijdsbepaling wordt de verzekering verondersteld voor één jaar te zijn gesloten.

Artikel 367

Bij het opmaken van de schade wordt berekend, hoeveel de vruchten zonder het ontstaan van de ramp ten tijde van hun inoogsting of van hun genot zouden zijn waard geweest en hun waarde na de ramp. De verzekeraar betaalt als schadevergoeding het verschil.

DERDE AFDELING VAN LEVENSVERZEKERING

Artikel 368

Het leven van iemand kan ten behoeve van een daarbij belanghebbende verzekerd worden, hetzij voor de ganse duur van dat leven, hetzij voor een bij de overeenkomst bepaalde tijd.

Artikel 369

De belanghebbende is bevoegd de verzekering te sluiten zelfs buiten kennis of toestemming van degene, wiens leven wordt verzekerd.

Artikel 370

De polis bevat:

- 1°. de dag, waarop de verzekering is gesloten;
- 2°. de naam van de verzekerde;
- 3°. de naam van de persoon, wiens leven is verzekerd;
- 4°. de tijd, waarop het gevaar voor de verzekeraar begint te lopen en eindigt;
- 5°. de som, waarvoor is verzekerd en
- 6°. de premie voor de verzekering.

Artikel 371

De begroting van de som en de bepaling van de voorwaarde van de verzekering staan geheel aan het goedvinden van partijen.

Artikel 372

Indien de persoon, wiens leven verzekerd is, op het oogenblik van het sluiten van de verzekering, reeds was overleden, vervalt de overeenkomst, al had de verzekerde van het overlijden geen kennis kunnen dragen, tenzij anders ware bedongen.

Artikel 373

Indien hij, die zijn leven heeft laten verzekeren, zich van het leven berooft of met de dood wordt gestraft, vervalt de verzekering.

Artikel 374

Onder deze afdeling zijn niet begrepen weduwenfondsen, tontines, maatschappijen van onderlinge levensverzekering en andere dergelijke overeenkomsten op levens- en sterftekansen gegrond, waartoe een inleg of een bepaalde bijdrage, of beide, gevorderd wordt of worden.

TWEEDE BOEK VAN DE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN UIT SCHEEPVAART VOORTSPRUITENDE ALGEMENE BEPALING

Artikel 375

Schepen zijn alle vaartuigen, hoe ook genaamd en van welke aard ook.

Tenzij iets anders is bepaald of overeengekomen, wordt het schip geacht het scheepstoebehoren te omvatten.

Onder scheepstoebehoren worden alle zaken verstaan, welke, niet een deel van het schip uitmakende, bestemd zijn blijvend met het schip te worden gebruikt.

EERSTE TITEL VAN ZEESCHEPEN EN HUN LADING

Artikel 376

Zeeschepen zijn alle schepen, welke worden gebruikt tot de vaart ter zee of daartoe bestemd zijn.

In de eerste tot en met de vierde Titel van dit Boek worden onder schepen uitsluitend verstaan zeeschepen.

Artikel 377

De gehele of gedeeltelijke overdracht van een aandeel in een schip, waardoor dit zou ophouden in de zin van het Surinaams Zeebrievenbesluit 1933 een Surinaams schip te zijn, vereist om geldig te zijn de toestemming van alle mede-eigenaars.

Indien de eigenaar van een aandeel in een schip het Surinamerschap verliest of ophoudt ingezetene van Suriname te zijn, of indien anders dan door overdracht de eigendom van een aandeel in een schip geheel of gedeeltelijk overgaat op iemand, die niet is Surinamer of niet is ingezetene van Suriname, en dientengevolge het schip zou ophouden in de zin van het Surinaams Zeebrievenbesluit 1933 een Surinaams schip te zijn, heeft iedere mede-eigenaar gedurende zes maanden het recht van den kantonrechter,

binnen wiens rechtsgebied het schip in het scheepsregister is ingeschreven, een bevel tot openbare verkoop van dat aandeel te vragen. Het bevel wordt gegeven na verhoor of behoorlijke oproeping van alle leden der rederij. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier. Het aandeel mag alleen worden toegewezen aan een gegadigde, door wiens verkrijging het schip weder voldoet aan de vereisten, voor een Surinaams schip gesteld. Het schip wordt alsdan geacht de hoedanigheid van Surinaams schip niet te hebben verloren.

Artikel 378³⁸

Er wordt een openbaar register gehouden voor te boekstelling van Surinaamse schepen, metende ten minste vijftig kubieke meters bruto-inhoud, zomede van de in de Veertiende Titel genoemde vaartuigen.

De President regelt de inrichting van dit register alsmede de uitvoering van de bepalingen der artikelen 379-383, 394, 395 en 398.

Artikel 379

Bij de aanvraag van de teboekstelling moet worden overgelegd een verklaring van de kantonrechter binnen wiens rechtsgebied de teboekstelling wordt gevraagd, dat het schip is een Surinaams schip.

Artikel 380

De teboekstelling wordt doorgehaald: 1°. indien het schip is vergaan of door zeeroovers of vijanden is genomen;

2°. indien een van de in artikel 878 genoemde gevallen zich voordoet;

3°. indien het schip wordt gesloopt;

4°. indien het de hoedanigheid van Surinaams schip heeft verloren.

De doorhaling geschiedt op aangifte, of, na machtiging van de kantonrechter, ambtshalve.

Artikel 381

De verplichting tot aangifte rust op de eigenaar, op iedere mede-eigenaar, op de boekhouder, op iedere beherende vennoot of op iedere bestuurder, naar gelang het schip toebehoort aan één persoon, aan meer personen, aan een rederij, waarin een boekhouder is aangesteld, aan een vennootschap onder een firma of bij wijze van geldschieting, aan een naamloze vennootschap, vereniging of stichting.

De kantonrechter verleent de machtiging niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van degene die als eigenaar in het scheepsregister te boek staat. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 382

De levering van in het scheepsregister teboekgestelde schepen of schepen in aanbouw en van aandelen in zodanige schepen of schepen in aanbouw geschiedt door de overschrijving van de akten in het scheepsregister.

De akten, waarbij zodanige schepen of aandelen worden vervreemd of verdeeld, zomede die waarbij zakelijke rechten op die schepen of aandelen worden gevestigd of

³⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

overgedragen, moeten, op straffe van nietigheid, in authentieke vorm worden verleden.

Onder akte wordt begrepen een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, houdende veroordeling tot de levering.

Bij de inlevering van de akte ter overschrijving moet worden overgelegd een verklaring van de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied het schip is teboekgesteld, dat het schip de hoedanigheid van Surinaams schip behoudt.

Artikel 383

Van de instelling van een vordering tot levering mag aantekening in het scheepsregister worden gevraagd. De overschrijving van het vonnis werkt in dit geval terug tot de dag van de aantekening.

De aantekening wordt doorgehaald op verzoek of met toestemming van degene, die haar heeft gevraagd, of ingevolge een daartoe strekkend in kracht van gewijsde gegaan vonnis van de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied het schip is teboekgesteld. In al deze gevallen mag degene, die de aantekening heeft gevraagd, worden veroordeeld tot vergoeding van kosten, schade en interesten, indien daartoe gronden aanwezig zijn.

Artikel 384

Artikel 1998 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek is op de in het eerste lid van artikel 378 genoemde schepen niet van toepassing.

Artikel 385

De bevoorrechte inschulden op schepen zijn, behoudens het bepaalde bij artikel 399:

1°. de kosten van uitwinning;

2°. de uit de arbeidsovereenkomst voortvloeiende vorderingen van de kapitein en van de schepelingen over de tijd gedurende welke zij aan boord van een schip in dienst zijn;

3°. het hulploon, de loods- en havengelden en andere scheepvaartrechten ;

4°. de vordering wegens aanvaring.

Artikel 1169 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek is op schepen niet van toepassing.

Artikel 386

De rang van de bevoorrechte inschulden wordt bepaald door het nummer, waaronder zij in het voorgaand artikel worden vermeld.

Inschulden, onder hetzelfde nummer vermeld, staan in rang gelijk en worden pondspondsgewijze betaald, uitgezonderd die wegens hulploon, van welke de jongere gaat vóór de oudere.

De bevoorrechte inschulden gaan boven hypotheek.

De voorrechten, genoemd onder 3°. in het voorgaand artikel, vervallen doordat het schip een nieuwe reis aanvangt.

Artikel 387

De bevoorrechte inschulden omvatten wettelijke interesten en kosten, voor zover deze niet reeds zijn begrepen onder 1°. in artikel 385.

Artikel 388

De op het schip bevoorrechte inschulden zijn mede bevoorrecht op de vorderingen, uit het scheepsbedrijf voortspuitende, zoals de vorderingen tot betaling van vracht en vervoergeld, van hulploon, indien het schip voor de bergingsdienst, van sleeploon, indien het voor de sleepdienst wordt gebezigd.

Artikel 389

Het voorrecht, in de artikelen 385 en 388 omschreven, strekt zich uit tot de vergoedingen, uit anderen hoofde dan krachtens overeenkomst van verzekering, verschuldigd wegens beschadiging of verlies van het schip of wegens gedeeltelijk of geheel verlies van een der in artikel 388 genoemde vorderingen.

Artikel 390

Bevoorrechte inschulden op de lading zijn:

- 1°. de kosten van uitwinning;
- 2°. vorderingen tot betaling van hulploon en van averijgrosse;
- 3°. vorderingen uit de overeenkomst van vervoer;

Deze inschulden hebben voorrang boven de inschulden, vermeld in artikel 1169 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek.

Artikel 391

De rang van deze bevoorrechte inschulden wordt bepaald door het nummer, waaronder zij in het voorgaand artikel zijn vermeld.

Van de inschulden, vermeld onder 2°. in dat artikel, gaat de jongere vóór de oudere.

Artikel 392

De bevoorrechte inschulden omvatten wettelijke interesten en kosten, voor zover deze niet reeds zijn begrepen onder 1°. in artikel 390.

Het voorrecht strekt zich uit tot de vergoedingen, uit andere hoofde dan krachtens overeenkomst van verzekering, verschuldigd wegens beschadiging of verlies van bestanddelen van de lading.

Artikel 393

De in het scheepsregister ingeschreven schepen, schepen in aanbouw en aandelen in zodanige schepen en in schepen in aanbouw zijn vatbaar voor hypotheek.

Hypotheek op een aandeel blijft in stand na vervreemding of verdeling van het schip.

Artikel 394

Hypotheek wordt verleend bij een authentieke akte, waarin duidelijk worden aangewezen de schuldenaar, de schuldeiser, het bezwaarde schip volgens de teboekstelling in het scheepsregister, het beloop van de inschuld, de bedongen rente, alsmede het bedrag waarvoor de hypotheek wordt verleend.

De volmacht tot het verlenen van hypotheek moet bij authentieke akte worden verleden.

Hypotheken zijn niet van kracht, zolang de inschrijving daarvan in het scheepsregister niet heeft plaats gehad.

Artikel 395

De onderlinge rang van de hypotheken wordt bepaald door de dag van inschrijving. Hypotheken, welke op dezelfde dag zijn ingeschreven, staan in rang gelijk.

Artikel 396

Indien de inschuld rente draagt, strekt de hypotheek mede tot zekerheid van de rente van de hoofdsom over het lopend jaar, benevens de twee daaraan voorafgegane jaren.

Artikel 397

De schuldeiser, wiens inschuld bevoorrecht of door hypotheek verzekerd is, vervolgt zijn recht op het schip of het scheepsaandeel, in welke handen dit zich ook mocht bevinden.

De schuldeiser, wiens inschuld bevoorrecht is, vervolgt zijn recht op de in de artikel 388 en 389 genoemde vorderingen ook na overdracht of verpanding daarvan aan derden.

Artikel 398

Op de sloophypotheken vinden, voor zoveel de aard van het onderpand dit toelaat, overeenkomstige toepassing de bepalingen van de artikelen 1198, 1199, 1201 derde en vierde lid, 1204, 1205 tweede lid, 1206, 1207, 1209, 1211, 1215, 1216, 1218-1225, 1227-1233, 1235-1247, 1249-1253 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek omtrent hypotheken. Artikel 1214 van dat wetboek vindt overeenkomstige toepassing zowel ten aanzien van verhuring als ten aanzien van tijdbewerking van het bezwaarde schip.

Indien het schip is verzekerd tegen brand of tegen andere gevaren, zijn bovendien de artikelen 363 en 364 van toepassing.

Artikel 399

Vorderingen ter zake het schip of van het scheepsbedrijf of gegrond op de in artikel 409 omschreven aansprakelijkheid van de reder zijn, na de in artikel 385 vermelde bevoorrechte inschulden en na de hypothecaire vorderingen op het schip en de in artikel 389 genoemde vergoedingen, bevoorrecht boven alle vorderingen uit anderen hoofde.

Zij staan in rang gelijk en worden pondspondsgewijze betaald.

De artikelen 388 en 397 zijn op deze vorderingen niet van toepassing.

Artikel 400

De in de artikelen 385 en 399 genoemde inschulden en vorderingen mogen op het schip bij voorrang worden verhaald, ook als zij een gevolg zijn van het gebruik van het schip tot de vaart ter zee door een ander dan de eigenaar, tenzij degene, die het schip gebruikte, daartoe tegenover de eigenaar niet bevoegd was en de schuldeiser niet te goeder trouw is.

Artikel 401

Indien een schip anders dan door uitwinning ophoudt een Surinaams schip te zijn, worden de hypothecaire vorderingen opeisbaar, voor zover zij dit niet reeds zijn.

Zij blijven, totdat zij zijn voldaan, op het schip verhaalbaar, bij voorrang boven latere vorderingen, ook al zijn deze buiten Suriname ingeschreven.

Artikel 402

In geval van uitwinning van een in het scheepsregister ingeschreven schip buiten Suriname wordt dit niet bevrijd van de hypotheken, ingevolge de voorgaande artikelen daarop rustende, tenzij de schuldeisers persoonlijk zijn opgeroepen om hun rechten op de opbrengst te doen gelden en hun daartoe ook feitelijk de gelegenheid is gegeven.

Artikel 403

Op de schepen, genoemd in artikel 378, mag pandrecht niet worden gevestigd.

Artikel 404

Indien de gerechtelijke verdeling van de opbrengst van een vreemd schip in Suriname plaats heeft, worden de kosten van uitwinning, het hulploon, de loods- en havengelden en andere scheepvaartrechten in ieder geval geplaatst in de rang, hun door artikel 385 toegekend.

Artikel 405³⁹

Vervallen.

Artikel 406

Onder lading is bij vissersschepen begrepen de vangst, welke zich aan boord bevindt.

Artikel 407

De bepalingen van de artikelen 377-404 zijn niet van toepassing op aan Suriname toebehorende schepen, welke tot de openbare dienst zijn bestemd.

TWEEDE TITEL VAN REDERS EN REDERIJEN

Artikel 408

Reder is hij, die een schip gebruikt tot de vaart ter zee en het daartoe òf zelf voert òf door een kapitein, die in zijn dienst staat, doet voeren.

Artikel 409

De reder wordt verbonden door de rechtshandelingen, welke zij, die in vaste of tijdelijke dienst van het schip zijn, in hun betrekking binnen de kring van hun bevoegdheid hebben verricht.

³⁹ Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

De reder is ook aansprakelijk voor de schade, welke zij, die in vaste of tijdelijke dienst van het schip zijn of aan boord daarvan ten behoeve van het schip of van de lading arbeid verrichten, in hun betrekking of in de uitoefening van hun werkzaamheden aan derden hebben toegebracht.

Artikel 410

Zij die, vóórdat de verhuring van een schip in het scheepsregister is aangetekend, op grond van het bepaalde in het eerste lid van het voorgaand artikel een vordering hebben verkregen tegen de huurder, zijn ook bevoegd om de eigenaar van het schip aan te spreken, tenzij zij ten tijde van het ontstaan van hun vordering met de verhuring bekend waren.

De eigenaar heeft voor hetgeen hij dientengevolge heeft betaald, verhaal op de huurder.

Artikel 411

Indien een schip aan verschillende personen toebehoort, die het, anders dan krachtens een overeenkomst van vennootschap als bedoeld in de tweede Titel van het eerste Boek, voor gemeenschappelijke rekening tot de vaart ter zee gebruiken, bestaat tussen hen een rederij.

Artikel 412

Het lidmaatschap van de rederij gaat geheel of gedeeltelijk over door gehele of gedeeltelijke eigendomsovergang van het aandeel in het schip.

Artikel 413

De rederij wordt niet ontbonden door de dood van een van hare leden noch door diens faillissement, diens plaatsing ter zake van krankzinnigheid in een gesticht of diens curatele.

Het lidmaatschap van de rederij kan niet worden opgezegd; evenmin kan een lid van het lidmaatschap van de rederij worden vervallen verklaard.

Artikel 414

Voor de verbintenissen van de rederij zijn haar leden aansprakelijk, ieder naar evenredigheid van zijn aandeel in het schip.

Artikel 415

In iedere rederij kan een boekhouder worden aangesteld. Een vennootschap is tot boekhouder benoembaar.

Artikel 416

Is de boekhouder lid van de rederij, dan heeft hij, indien de rederij zijn dienstbetrekking doet eindigen, het recht te vorderen, dat zijn aandeel door haar wordt overgenomen tegen zodanige prijs, als deskundigen het waard zullen achten, tenzij de rederij de dienstbetrekking doet eindigen om een dringende reden.

De boekhouder heeft hetzelfde recht, indien aan de dienstbetrekking zijnerzijds een

eind is gemaakt op grond van een dringende reden, hem gegeven door opzet of schuld van de rederij.

Artikel 417

De aanstelling en het ontslag van de boekhouder mogen aan derden, tenzij deze daarmee bekend zijn, niet worden tegengeworpen, zolang de aantekening daarvan in het scheepsregister niet heeft plaats gehad.

Artikel 418

Indien uit het scheepsregister niet blijkt van de aanstelling van een boekhouder of de blijkens het register daartoe aangestelde persoon is overleden, ter zake van krankzinnigheid in een gesticht is geplaatst, onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard of niet Suriname woont, wordt de rederij, zo in als buiten rechte, vertegenwoordigd en mag voor haar worden gehandeld door één of meer van hare leden, mits alleen of te zamen eigenaars zijn van meer dan de helft van het schip.

Artikel 419

De boekhouder is bevoegd voor de rederij met derden te handelen en vertegenwoordigt haar zo in als buiten rechte in alles wat het gebruik van het schip volgens de bestemming daarvan medebrengt.

Beperkingen van de bevoegdheid des boekhouders mogen aan derden slechts worden tegengeworpen, indien hun die bekend waren.

Artikel 420

Een vonnis, verkregen tegen de rederij of tegen de boekhouder als zodanig, mag op het gemeenschappelijk vermogen van de leden van de rederij worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 421

Van de bepalingen van de artikelen 412-420 mag niet bij overeenkomst worden afgeweken.

Artikel 422

Alle besluiten, de aangelegenheden der rederij betreffende, worden genomen bij meerderheid van stemmen van de leden van de rederij.

Het kleinst aandeel geeft één stem; ieder groter aandeel zoveel stemmen als het aantal malen, dat in dit aandeel het kleinste begrepen is.

Eenstemmigheid vereisen:

1°. besluiten tot aanstelling van een boekhouder, die niet in Suriname woont, niet is lid van de rederij of niet is Surinamer of een in artikel 4 van het Surinaams Zeebrievenbesluit 1933 met Surinamers gelijkgestelde vennootschap;

2°. besluiten tot verkoop van het schip anders dan in het openbaar, en

3°. besluiten tot ontbinding van de rederij tijdens de duur van een bevrachting of een ondernomen reis.

Artikel 423

Indien ten gevolge van staking van de stemmen het gebruik van het schip wordt belet, is de kantonrechter, op verzoek van een of meer van de leden van de rederij en na verhoor of behoorlijke oproeping van alle leden, bevoegd de openbare verkoop van het schip te bevelen.

Artikel 424

Elk lid van de rederij is verplicht, naar evenredigheid van zijn aandeel bij te dragen tot de uitgaven van de rederij.

Artikel 425

Indien is besloten tot herstelling van het schip, tenzij gedurende de uitvoering van een reis, of tot het ondernemen van een nieuwe reis, is ieder lid van de rederij, die tot het besluit niet heeft meegewerkt, gerechtigd, te verlangen, dat zij die vóór het besluit hebben gestemd, zijn aandeel overnemen tegen de prijs, welke het op het tijdstip, waarop hij de overneming verlangt, volgens schatting van deskundigen waard is.

Hij moet zijn verlangen tot de overneming mededelen aan de boekhouder of, indien een boekhouder ontbreekt, aan hen, die vóórstemden, binnen één maand, nadat het besluit te zijner kennis is gebracht.

Ieder van hen, die tot de overneming verplicht zijn, verkrijgt van het overgenomen aandeel een gedeelte, evenredig aan zijn aandeel in het schip.

Artikel 426

Tegenover de rederij is de boekhouder steeds verplicht te handelen overeenkomstig de bepalingen, onder welke hij is aangesteld, en de hem krachtens die aanstelling gegeven orders.

Tenzij daaromtrent iets anders is overeengekomen, vraagt hij de beslissing van de rederij, alvorens over te gaan tot het ondernemen van een nieuwe reis, tot buitengewone herstellingen, tot verzekering van het schip of tot de benoeming of het ontslag van de kapitein.

Overigens wordt zijn bevoegdheid, ook in zijn verhouding tot de rederij, beoordeeld naar het in artikel 419, eerste lid, bepaalde.

Artikel 427

De boekhouder heeft de belangen van de rederij te behartigen, zoals een goed reder de zijn behartigt. Hij heeft alle verplichtingen na te komen, welke wetten de reder opleggen.

Hij is jegens de leden van de rederij verantwoordelijk voor de schade, welke deze door zijn opzet of door zijn schuld lijden.

Artikel 428

De leden van de rederij delen in de winsten en verliezen naar evenredigheid van hun aandelen in het schip.

Artikel 429

De boekhouder geeft aan ieder lid van de rederij op diens verlangen kennis en opening van alle de rederij betreffende zaken en inzage van alle op zijn beheer betrekking hebbende boeken, brieven en papieren.

Artikel 430

De boekhouder is verplicht, zo dikwijls het gebruik dit meebrengt, doch ten minste na verloop van een jaar, aan de leden van de rederij rekening en verantwoording te doen van zijn beheer, met overlegging van alle daarop betrekking hebbende bewijsstukken, en aan ieder van hen uit te keren wat hem toekomt.

De rechtsvordering tot het afleggen van deze rekening en verantwoording verjaart door verloop van tien jaren na het verstrijken van het tijdsverloop, waarop de rekening en verantwoording betrekking heeft.

Artikel 431

Ieder lid van de rederij is verplicht de rekening en verantwoording van de boekhouder op te nemen en te sluiten en zijn aandeel in hetgeen bevonden wordt aan de boekhouder verschuldigd te zijn, te betalen.

Artikel 432

De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de meerderheid van de leden van de rederij bindt slechts hen die daartoe hebben medegewerkt, behoudens dat zij ook een medereeder, die de rekening en verantwoording niet heeft goedgekeurd, bindt, wanneer deze nalaat de rekening en verantwoording in rechte te betwisten binnen drie jaar, nadat hij daarvan heeft kunnen kennis nemen en nadat de goedkeuring door de meerderheid hem schriftelijk is medegedeeld.

Artikel 433

Indien tot ontbinding van de rederij is besloten, moet het schip worden verkocht. Een besluit, of een ingevolge artikel 423 gegeven bevel, tot verkoop van het schip staat met een besluit tot ontbinding van de rederij gelijk.

Artikel 434

Na het besluit tot ontbinding blijft de rederij bestaan voor zover dit tot haar vereffening nodig is.

De boekhouder, zo die er is, is met de vereffening belast.

Artikel 435⁴⁰

Vervallen.

DERDE TITEL VAN DE KAPITEIN

⁴⁰ Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

Artikel 436

De kapitein voert het schip. De gehele bemanning is hem ondergeschikt. Hij oefent aan boord over alle opvarenden gezag. Deze zijn gehouden de bevelen na te komen, welke de kapitein geeft in het belang van de veiligheid of tot handhaving van orde en tucht.

Onder opvarenden worden in deze Titel verstaan allen, die zich aan boord bevinden, buiten de kapitein.

Artikel 437

Op Surinaamse schepen mogen alleen Surinamers als kapitein in dienst worden gesteld.

De President is bevoegd om al dan niet voor een bepaalde tijd, ten aanzien van met name genoemde personen, of met name vermelde Surinaamse schepen dispensatie van het in het eerste lid bedoeld verbod te verlenen.

Artikel 438

In geval van ontstentenis van de kapitein treedt als zodanig op de eerste stuurman; ingeval ook van diens ontstentenis, indien aan boord aanwezig zijn één of meer stuurlieden, is bevoegd als kapitein op te treden, de oudste in rang, vervolgens van de overige stuurlieden de oudste in rang, en bij ontstentenis ook van deze de door een scheepsraad aangewezen persoon.

Artikel 439

De kapitein is verplicht met zodanige bekwaamheid en nauwgezetheid en met zodanig beleid te handelen als voor een behoorlijke vervulling van zijn taak nodig is.

Hij is verantwoordelijk voor de schade, welke hij in zijn betrekking door zijn opzet of grove schuld aan anderen veroorzaakt.

Artikel 440

De kapitein is verplicht de gebruikelijke regels en de bestaande voorschriften ter verzekering van de zeewaardigheid en de veiligheid van het schip, van de veiligheid van de opvarenden en van het veilig vervoer van de lading met nauwgezetheid op te volgen.

Hij onderneemt de reis niet, tenzij het schip tot het volvoeren daarvan geschikt, naar behoren uitgerust en voldoende bemand is.

Artikel 441

De kapitein is verplicht om overal waar een wettelijk voorschrift, de gewoonte of de voorzichtigheid dit gebiedt zich van een loods te bedienen.

Artikel 442

De kapitein mag gedurende de vaart of bij dreigend gevaar het schip niet verlaten, tenzij zijn afwezigheid volstrekt noodzakelijk is of de zorg voor lijfsbehoud hem daartoe dwingt.

Artikel 443

De kapitein is verplicht voor de aan boord zijnde goederen van een gedurende de reis overleden opvarende te zorgen en ten overstaan van twee der opvarenden daarvan een behoorlijke beschrijving te maken of te doen maken, welke hij met deze opvarenden ondertekent.

Artikel 444

De kapitein moet aan boord voorzien zijn van:
de zeebrief, de meetbrief en een uittreksel uit het scheepsregister, bevattende alle boekingen welke op het schip betrekking hebben tot de dag van het laatste vertrek van het schip uit een Surinaamse haven;
de monsterrol, het manifest van de lading, de charter-partij en de cognossementen, dan wel afschriften van die stukken;
de Surinaamse wettelijke regelingen op de reis van toepassing, en alle verder nodige papieren.
De President is bevoegd de omstandigheden te omschrijven, in welke deze verplichting ten aanzien van charter-partijen en cognossementen niet geldt.

Artikel 445

De kapitein zorgt, dat aan boord een scheepsdagboek (dagregister of journaal) wordt gehouden, waarin alles van enig belang, dat op de reis voorvalt, nauwkeurig wordt opgetekend.
De kapitein van een schip, dat door mechanische kracht wordt voortbewogen, zorgt bovendien, dat een lid van het machinekamer-personeel een machine-dagboek bijhoudt.

Artikel 446⁴¹

De dagboeken worden, zo mogelijk, dagelijks bijgehouden, gedagtekend en door de kapitein en de schepeling, die hij met het houden van het boek heeft belast, ondertekend.
Overigens regelt de President de inrichting van de dagboeken en zo nodig de voorwaarden waaraan de boeken moeten voldoen.

Artikel 447

De kapitein en de reder zijn verplicht aan belanghebbenden op hun aanvraag inzage en, tegen betaling van de kosten, afschrift van of uittreksel uit de dagboeken te geven.

Artikel 448

Wanneer de kapitein zich in zaken van aanbelang met leden van de bemanning heeft beraden, wordt van de hem gegeven adviezen in het scheepsdagboek melding gemaakt.

Artikel 449

De kapitein is verplicht binnen 48 uren na aankomst in een noodhaven of in de haven van eindbestemming aan de ambtenaar, te wiens overstaan de monsterring

⁴¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

geschiedt, zijn scheepsdagboek of -dagboeken te vertonen of te doen vertonen en ze door deze ambtenaar voor gezien te laten tekenen.

De kapitein heeft zich te wenden in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao tot het bevoegd gezag en buiten het Koninkrijk tot de Nederlandse consulaire ambtenaar, of, bij ontstentenis van zodanige ambtenaar, tot het bevoegd gezag.

Artikel 450

Na aankomst in een haven is de kapitein bevoegd om door een notaris een scheepsverklaring te doen opmaken omtrent de voorvallen van de reis.

Indien het schip of de lading schade heeft geleden of enig buitengewoon voorval heeft plaats gehad, is de kapitein verplicht binnen 48 uren na aankomst, in de plaats van aankomst of in een nabijgelegen plaats althans een voorlopige verklaring te doen opmaken. Een voorlopige verklaring moet binnen acht dagen door een volledige verklaring worden gevolgd.

De kapitein heeft zich te wenden in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao tot het bevoegd gezag en buiten het Koninkrijk tot de Nederlandse consulaire ambtenaar of, bij ontstentenis van zodanige ambtenaar, tot het bevoegd gezag.

De notaris is verplicht van scheepsverklaringen tegen betaling van de kosten afschrift uit te reiken aan ieder die het verlangt.

Artikel 451

Bij het berekenen van de in de artikelen 449 en 450 genoemde wettelijke termijnen tellen de Zondag en de daarmee gelijkgestelde dagen, en, buiten Suriname, de aldaar algemeen erkende wettelijke feestdagen niet mede.

Met de Zondag worden gelijkgesteld de Nieuwjaarsdag, de Goede Vrijdag, de Christelijke tweede Paas- en Pinksterdagen, de beide Kerstdagen, de Hemelvaartsdag en de verjaardag des Konings.

Artikel 452

De door de kapitein daartoe aangewezen schepelingen zijn verplicht bij het opmaken van de scheepsverklaring hun medewerking te verlenen door van hun bevinding verklaring af te leggen.

Artikel 453

De beoordeling van de bewijskracht van scheepsdagboeken en scheepsverklaringen ten aanzien van de daarin vermelde voorvallen van de reis is voor ieder geval aan de rechter overgelaten.

Bij getuigenbewijs omtrent voorvallen van de reis blijft ten aanzien van hen, die tijdens die voorvallen tot de opvarenden van het schip behoorden, artikel 1931, eerste lid, van het Surinaams Burgelijk Wetboek buiten toepassing, doch zijn de in dat artikel genoemde personen bevoegd om zich van het leggen van getuigenis te verschonen.

Artikel 454

De kapitein is bevoegd, indien dit tot behoud van schip of lading noodzakelijk is, sloopstoebehoren en bestanddelen van de lading over boord te werpen of te verbruiken.

Artikel 455

De kapitein is in geval van nood gedurende de reis bevoegd, levensmiddelen, welke in het bezit zijn van opvarenden of tot de lading behoren, tegen schadevergoeding tot zich te nemen, ten einde die te doen verbruiken in het belang van allen, die zich aan boord bevinden.

Artikel 456

De kapitein is verplicht aan personen, die in gevaar verkeren, en in het bijzonder indien zijn schip bij een aanvaring betrokken is geweest, aan de andere daarbij betrokken schepen en de personen, die zich aan boord van die schepen vinden, de hulp te verlenen, waartoe hij bij machte is zonder zijn eigen schip en de opvarenden daarvan aan ernstig gevaar bloot te stellen.

Hij is bovendien verplicht, voor zover hem dit mogelijk is, aan de andere bij de aanvaring betrokken schepen op te geven de naam van zijn schip, van de haven waar het thuis

behoort en van de havens vanwaar het komt en waarheen het bestemd is.

Niet-nakoming van deze verplichtingen door de kapitein geschiedt buiten aansprakelijkheid van de reder.

Artikel 457

De kapitein van een Surinaams naar Suriname bestemd en in een haven buiten Suriname vertoevend schip is verplicht, zich daar bevindende, hulpbehoevende Surinaamse zeelieden, voorzover aan boord voor hen plaats is, op verlangen van de Nederlandse consulaire ambtenaar of, waar deze ontbreekt, van de plaatselijke overheid, naar Suriname over te brengen.

De kosten hiervan zijn voor rekening van Suriname. De vaststelling van die kosten geschiedt op door de President bepaalde grondslag.

Artikel 458

De kapitein heeft de zorg voor de samenstelling van de bemanning en voor alles wat met het beladen en het lossen van het schip in verband staat, het innen van de vracht daaronder begrepen, voor zoverre de reder daarmee niet andere personen heeft belast.

Artikel 459

Op plaatsen buiten Suriname, waar de reder niet is vertegenwoordigd, is de kapitein bevoegd het schip van het nodige te voorzien en al datgene te doen wat het gebruik van het schip, overeenkomstig de daaraan door de reder gegeven bestemming, pleegt mede te brengen of tot behoud van het schip noodzakelijk is.

Niettemin kan aan derden, die te goeder trouw met de kapitein hebben gehandeld, diens onbevoegdheid, op grond dat de reder ter plaatse was vertegenwoordigd, niet worden tegengeworpen.

Artikel 460

Buiten Suriname mag de kapitein in zaken het schip betreffende in rechte worden opgeroepen en ten behoeve van de reder als eiser optreden. De reder is bevoegd om te allen tijde het geding over te nemen.

Het vonnis, door of tegen de kapitein verkregen, wordt geacht te zijn verkregen door of tegen de reder.

Exploten, voor de reder bestemd, mogen buiten Suriname aan boord van een schip worden uitgebracht.

Artikel 461

De kapitein is tot buitengewone herstellingen, tot bezwaring of tot verkoop van het schip alleen bevoegd, wanneer het schip zich buiten Suriname bevindt en een geval aanwezig is van dringende noodzakelijkheid, dat het redelijkerwijze ondoenlijk maakt de bevelen af te wachten van de reder of van iemand die bevoegd is namens dezen te handelen.

De verkoop moet in het openbaar plaats hebben.

Artikel 462

Beperkingen van de wettelijke bevoegdheid van de kapitein gelden tegen derden niet, tenzij die hun bekend zijn gemaakt.

Artikel 463

Tegenover de reder is de kapitein steeds verplicht te handelen overeenkomstig de bepalingen, waaronder hij is aangesteld, en de hem krachtens die aanstelling gegeven orders, mits deze bepalingen of deze orders niet in strijd zijn met de verplichtingen, hem als gezagvoerder bij wettelijk voorschrift opgelegd.

Hij geeft de reder doorlopend kennis van alles wat het schip en de lading betreft, en vraagt diens orders, alvorens tot enige maatregel van geldelijk aanbelang over te gaan.

Overigens is het bepaald bij de artikelen 458-461 ook op zijn verhouding tot de reder van toepassing.

Artikel 464

Indien de kapitein buiten Suriname de fondsen ontbreken ter bestrijding van uitgaven, welke noodzakelijk zijn tot voortzetting van de reis en hij die niet door middel van op de reder af te geven wissels of op andere wijze kan verkrijgen, is hij bevoegd geld op te nemen onder verband van het schip of, indien hij daarin niet slaagt, een deel van de lading te verpanden of te verkopen. Hij is verplicht, alvorens tot het een of het ander over te gaan, indien enigszins mogelijk, de reder en de belanghebbenden bij de lading in te lichten en hun orders af te wachten.

Aan degene die te goeder trouw met de kapitein heeft gehandeld, mag het niet-ervuld-zijn van de hier gestelde vereisten niet worden tegengeworpen.

De verkoop moet in het openbaar of ter beurze plaats hebben.

Artikel 465

De reder moet aan de eigenaars van de verkochte goederen de opbrengst verantwoorden of de waarde vergoeden, welke goederen van dezelfde soort en hoedanigheid hebben ter plaatse waar en ten tijde waarop de overige lading met dezelfde bestemming is aangebracht, onder aftrek van hetgeen is bespaard aan rechten, kosten en vracht, indien deze waarde na zodanige aftrek hoger is dan de opbrengst.

Artikel 466

De kapitein, vernemende dat de vlag, waaronder hij vaart, onvrij is geworden, is verplicht in de meest in de nabijheid gelegen onzijdige haven binnen te lopen en aldaar te blijven liggen, totdat hij op veilige wijze kan vertrekken of van de reder stellige orders om te vertrekken heeft ontvangen.

Artikel 467

Indien de kapitein blijkt, dat de haven, waarheen het schip is bestemd, wordt geblokkeerd, is hij verplicht in de meest geschikte in de nabijheid gelegen haven binnen te lopen.

Artikel 468

Indien het schip wordt opgebracht, aangehouden of opgehouden, is de kapitein verplicht het schip en de lading te reclameren en de daartoe nodige maatregelen te nemen.

Hij geeft van het gebeurde dadelijk kennis aan de reder en aan de bevrachter en handelt zoveel mogelijk in overleg met hen en volgens hun orders.

Artikel 469

De kapitein mag van de koers, welke hij moet volgen, afwijken ter redding van mensenlevens.

Artikel 470

De kapitein is verplicht gedurende de reis voor de belangen van de rechthebbenden op de lading te waken, de maatregelen welke daartoe nodig zijn, te nemen en, zonodig, daartoe in rechte op te treden.

Van alle voorvallen, welke de lading betreffen, geeft hij dadelijk kennis aan de bevrachter, hij handelt zoveel mogelijk in overleg met hem volgens diens orders.

Hij is, in geval van dringende noodzakelijkheid, bevoegd om de lading of een deel daarvan te verkopen of om ter bestrijding van uitgaven, ten behoeve van de lading gedaan, onder verband daarvan geld op te nemen.

Artikel 471

Indien gedurende de reis iemand aan boord wordt ontdekt, die niet in het bezit is van een geldig reisbiljet en niet bereid of niet in staat is op eerste aanmaning van de kapitein vracht te betalen, heeft deze het recht hem aan boord werk te laten verrichten, waartoe hij in staat is, en hem bij de eerste gelegenheid, welke zich voordoet, van boord te verwijderen.

Artikel 472

Noch de kapitein, noch een opvarende mag voor eigen rekening goederen in het schip vervoeren, tenzij krachtens overeenkomst met of krachtens verlof van de reder en, indien het schip is vervracht, ook van de bevrachter.

Wordt in strijd met dit verbod gehandeld, dan is voor de goederen de hoogste vracht verschuldigd, welke tijdens de inlading voor soortgelijke goederen met dezelfde

bestemming is of kon worden bedongen, en moet de schade, welke buitendien is toegebracht, worden vergoed.

Indien de goederen gevaarlijk zijn voor andere goederen of voor het schip of als contrabande worden beschouwd, is de kapitein bevoegd ze aan land te zetten of zo nodig over boord te werpen.

Artikel 473

Onverminderd de bepaling van artikel 439, tweede lid, verbindt de kapitein zich zelf slechts dan, wanneer hij de grenzen van zijn bevoegdheid overschrijdt of uitdrukkelijk een persoonlijke verplichting op zich neemt.

Artikel 474⁴²

Vervallen.

Artikel 475

Een door de reder vastgesteld reglement betreffende de dienst aan boord is voor de kapitein verbindend, mits hem een exemplaar daarvan is verstrekt en voor zover de inhoud niet in strijd is met de door hem aangegane arbeidsovereenkomst.

Artikel 476

Boete mag de kapitein slechts worden opgelegd krachtens beding in de arbeidsovereenkomst wegens overtreding van daarin omschreven bepalingen en tot het daarin vastgesteld maximum.

De bestemming van de boete moet in de overeenkomst worden aangegeven. De boete mag niet aan de reder ten goede komen.

Artikel 477

Van het ogenblik, waarop volgens de arbeidsovereenkomst de dienstbetrekking aanvangt, heeft de kapitein zich te houden ter beschikking van de reder tot het voeren van het in de overeenkomst aangewezen schip, of, bij stilzwijgen van deze, van een door de reder daartoe aangewezen schip, mits dit behoort tot de schepen, welke de reder voor de vaart ter zee gebruikt. Is omtrent de aanvang van de dienstbetrekking niets bepaald, dan wordt die voor de toepassing van dit voorschrift geacht samen te vallen met het sluiten van de overeenkomst.

De kapitein wordt geacht te zijn aan boord van een schip van de dag, waarop hij zijn taak aan boord op zich neemt, tot de dag, waarop hij daarvan wordt ontheven.

Artikel 478

De kapitein heeft gedurende de tijd dat hij in dienst is aan boord van een schip, recht op voeding en logies.

Artikel 479⁴³

Behalve in de gevallen van artikel 537 onder 1°. tot en met 8°, die van

⁴² Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

⁴³ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

overeenkomstige toepassing zijn op de arbeidsovereenkomst kunnen voor de reder dringende redenen aanwezig worden geacht:

1°. indien de kapitein een opvarende van het door hem gevoerde schip mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt of verleidt of tracht te verleiden tot handelingen, strijdig met wettelijke regelingen of met de goede zeden;

2°. indien de kapitein weigert te voldoen aan een opdracht hem gegeven overeenkomstig het bepaalde in artikel 477;

3°. indien aan de kapitein, hetzij tijdelijk, hetzij voor goed, de bevoegheid is ontnomen, als zodanig op een schip dienst te doen;

4°. indien de kapitein, buiten weten van de reder, smokkelwaren aan boord heeft gebracht of daar heeft toegelaten.

Artikel 480

De kapitein, die de dienstbetrekking doet eindigen terwijl het door hem gevoerde schip zich op reis bevindt, is, op straffe van schadevergoeding, verplicht die maatregelen te nemen, welke in verband daarmee nodig zijn voor de veiligheid van het schip, de opvarenden en de lading.

Artikel 481

De bepalingen van de vorige artikelen laten onaangetast de bevoegheid van de reder, om aan de kapitein te allen tijde het gezag over het schip te ontnemen.

Artikel 482

Na afloop van een reis is de kapitein verplicht de scheepspapieren tegen ontvangstbewijs aan de reder af te geven.

Artikel 483

De reder verbeurt ten behoeve van de kapitein voor iedere dag, dat hij deze, gedurende of bij het einde van zijn dienst aan boord van een schip, zonder wettige reden ophoudt in het verkrijgen van het in geld vastgestelde deel van zijn loon, drie gulden.

Artikel 484⁴⁴

De artikelen 491-493, 497, 503, 508, 512-517, 526, 527, 529, 531-536, 538-544, 553-555 zijn van overeenkomstige toepassing op de arbeidsovereenkomst van de kapitein.

Artikel 530 vindt toepassing ten aanzien van de artikelen 476, 480 en 539 in verband met artikel 484, eerste lid.

Als gewichtige redenen worden, behalve die, genoemd in artikel 540, ook beschouwd omstandigheden, na de aanvang van de dienst aan boord aan de verzoeker gebleken of nadien opgekomen, waardoor de voortzetting van de reis, waarop het schip zich bevindt, de kapitein of de opvarenden aan onvoorzien, groot levensgevaar zou blootstellen.

Artikel 485

⁴⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

Bij overeenkomst mogen partijen niet afwijken van het bepaalde in de artikelen 475, 476, 478, en 483, noch ook ten nadele van de kapitein van het bepaalde in artikel 484, laatste lid.

Artikel 486⁴⁵

Vervallen.

VIERDE TITEL VAN DE SCHEPELINGEN

§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 487

Scheepsofficieren zijn de schepelingen, aan wie de monsterrol de rang van officier toekent.

Scheepsgezellen zijn alle overige schepelingen.

Artikel 488

Voor zover de reder de verhouding tussen de scheepsofficieren onderling, tussen de scheepsgezellen onderling en tussen de scheepsofficieren en de scheepsgezellen niet heeft geregeld, beslist de kapitein daaromtrent.

Artikel 489

Wanneer de monsterrol bepaalt, dat er aan boord een commissie van schepelingen zal zijn, stelt zij daarvan tevens de samenstelling en de bevoegheid vast.

§ 2 VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST TUSSEN REDER EN SCHEPELINGEN

Artikel 490

Als schepelingen worden alleen aangemerkt personen, die een arbeidsovereenkomst met de reder hebben aangegaan.

De kapitein vertegenwoordigt de reder in de uitvoering van de arbeidsovereenkomsten met de schepelingen, die in dienst zijn aan boord van het door hem gevoerde schip.

Artikel 491⁴⁶

Op de arbeidsovereenkomst tussen de reder en de schepelingen zijn de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing, voorzover daarvan in dit wetboek of bij wet niet is afgeweken.

⁴⁵ Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

⁴⁶ Gew. bij G.B. 1975 no. 23.

Artikel 492

De arbeidsovereenkomst tussen de reder en de schepeling moet, op straffe van nietigheid, schriftelijk worden aangegaan.

De kosten van de akte en andere bijkomende kosten zijn ten laste van de reder.

Artikel 493

De overeenkomst moet worden aangegaan hetzij voor een bepaalde tijd, hetzij voor één of meer reizen (bij de reis), hetzij voor onbepaalde tijd tot wederopzegging.

Artikel 494

Indien de duur van een dienstbetrekking noch bij overeenkomst of reglement, noch bij wettelijk voorschrift, noch ook door het gebruik, is aangegeven, wordt zij geacht voor onbepaalde tijd te zijn aangegaan.

Artikel 495

Indien partijen de dienstbetrekking na het verstrijken van de tijd, waarvoor zij is aangegaan, zonder tegenspraak voortzetten, wordt die overeenkomst geacht voor dezelfde tijd op de vroegere voorwaarden wederom te zijn aangegaan.

Hetzelfde geldt, indien de bedongen opzegging achterwege blijft en partijen de gevolgen daarvan niet opzettelijk hebben geregeld.

Artikel 496

De overeenkomst moet, behalve hetgeen elders bij wet daartoe is voorgeschreven, behelzen:

1°. de naam en de voornamen van de schepeling, de dag van zijn geboorte of zijn leeftijd, en zijn geboorteplaats;

2°. de plaats en de dag van het sluiten van de overeenkomst;

3°. de aanduiding van het schip of de schepen, waarop de schepeling zich verbindt dienst te doen.

4°. de te ondernemen reis of reizen, indien deze reeds vaststaan;

5°. de hoedanigheid, waarin de schepeling in dienst zal treden;

6°. indien mogelijk, de plaats waar en de dag waarop de dienst aan boord aanvangt;

7°. het bepaalde bij artikel 515 nopens het recht op vrije dagen;

8°. de beëindigen van de dienstbetrekking, namelijk:

a. indien de overeenkomst voor een bepaalde tijd wordt aangegaan, de dag waarop de dienstbetrekking eindigt, met vermelding van de inhoud van artikel 532;

b. indien de overeenkomst bij de reis wordt aangegaan, de haven overeengekomen voor de beëindiging van de dienstbetrekking, met vermelding van de inhoud van artikel 533, tweede lid, alsmede indien de haven een Surinaamse haven is, van het eerste of van het tweede lid van artikel 534, naar gelang de haven al of niet met name is genoemd;

c. indien de overeenkomst voor onbepaalde tijd wordt aangegaan, de inhoud van artikel 535, eerste lid.

Artikel 497

Voor zover de namen, de plaats of de dag van geboorte van de schepeling niet bekend zijn, wordt dit in de overeenkomst vermeld.

De aanduiding in de overeenkomst van het schip of de schepen, waarop de schepeling zich verbindt dienst te doen, kan ook geschieden door te bepalen, dat hij dienst zal doen op een of meer door de reder aangewezen schepen, behorende tot die, welke de reder voor de vaart ter zee gebruikt.

Indien partijen van het bepaalde bij de artikelen 515, 532, 533, tweede lid, 534, eerste of tweede lid, of 535, eerste lid, wensen af te wijken, voor zover wettelijk geoorloofd, wordt in plaats daarvan die afwijkende regeling in de overeenkomst opgenomen.

Artikel 498

Een minderjarige is bekwaam als schepeling overeenkomsten aan te gaan, indien hij daartoe door zijn wettelijke vertegenwoordiger, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, is gemachtigd.

Een mondelinge machtiging strekt slechts tot het aangaan van een bepaalde overeenkomst. Zij wordt verleend in tegenwoordigheid van de reder of van degene, die namens deze handelt. Zij mag niet voorwaardelijk worden verleend.

Indien de machtiging schriftelijk is verleend, is de minderjarige verplicht de volmacht ter hand te stellen aan de reder, die de minderjarige onverwijld een gewaarmerkt afschrift daarvan doet toekomen en de volmacht bij het einde van de dienstbetrekking aan de minderjarige of diens rechtverkrijgenden teruggeeft.

Voor zover zulks niet door het stellen van bepaalde voorwaarden in de machtiging uitdrukkelijk is uitgesloten, staat de minderjarige in alles, wat betrekking heeft op de overeenkomst, door hem ingevolge de verleende machtiging aangegaan, met een meerderjarige gelijk. Echter mag hij niet in rechte verschijnen zonder bijstand van zijn wettelijke vertegenwoordiger, behalve wanneer aan de rechter gebleken is, dat de wettelijke vertegenwoordiger niet bij machte is zich te verklaren.

Artikel 499

Indien een daartoe niet bekwaam minderjarige een overeenkomst heeft aangegaan en dientengevolge gedurende vier weken, zonder verzet van zijn wettelijke vertegenwoordiger, in dienst arbeid heeft verricht, wordt hij geacht door die vertegenwoordiger mondeling tot het aangaan van die overeenkomst gemachtigd te zijn geweest.

Artikel 500

Indien in de in artikel 498 genoemde schriftelijke machtiging de voorwaarde is opgenomen, dat het in geld vastgesteld loon, geheel of gedeeltelijk, in stede van aan de minderjarige, aan de wettelijke vertegenwoordiger zelf moet worden voldaan, wordt deze ten opzichte van de voldoening van het loon, of van het gedeelte hetwelk hem moet worden uitgekeerd, als de schepeling aangemerkt.

Ook indien een zodanige voorwaarde niet in de machtiging is opgenomen, wordt het aan de minderjarige verschuldigd in geld vastgesteld loon aan de wettelijke vertegenwoordiger voldaan, wanneer deze zich tegen de voldoening aan de minderjarige schriftelijk verzet.

In andere gevallen dan die, bedoeld in het eerste en het tweede lid van dit artikel, is de reder door betaling aan de minderjarige behoorlijk gekweten.

Artikel 501

Een door de reder vastgesteld reglement betreffende de dienst aan boord is voor de schepeling verbindend, mits een in de Nederlandse taal en in het Neger-Engels gesteld exemplaar daarvan in een mede voor hem bestemd dagverblijf der schepelingen is en blijft opgehangen en behoorlijk leesbaar is, en voor zover de inhoud niet in strijd is met de door hem aangegane arbeidsovereenkomst.

Artikel 502

Een verklaring van de schepeling, waarbij hij zich verbindt zich met elk in de toekomst vastgesteld reglement of met elke toekomstige wijziging van een bestaand reglement te verenigen, is nietig.

Artikel 503

Nietig is een beding waarbij de schepeling wordt beperkt in zijn vrijheid om na het einde van de dienstbetrekking arbeid te verrichten.

Artikel 504

Van het ogenblik waarop volgens de arbeidsovereenkomst de dienstbetrekking aanvangt is de schepeling verplicht zich te houden ter beschikking van de reder om gemonsterd te worden op een in de overeenkomst aangeduid schip. Is omtrent de aanvang van de dienstbetrekking niets bepaald, dan wordt die voor de toepassing van dit voorschrift geacht samen te vallen met het sluiten van de overeenkomst.

Artikel 505

De schepeling wordt geacht in dienst te zijn aan boord van een schip van de daarvoor in de monsterrol aangewezen dag of, bij gebreke daarvan, van de dag, waarop de monsterrol is opgemaakt, tot en met de dag, waarop hij van zijn werkzaamheden aan boord wordt ontheven of hij deze neerlegt.

Artikel 506

Schepelingen-dienst mogen niet verrichten;

1°. zij die niet met de reder een arbeidsovereenkomst hebben aangegaan;

2°. zij, die, hoewel zij met de reder een arbeidsovereenkomst hebben aangegaan, niet in de monsterrol zijn genoemd.

Het onder 2°. bedoeld verbod geldt niet voor opstappers, mits zij in de eerste haven, welke het schip aandoet, op de monsterrol worden gebracht.

Artikel 507⁴⁷

De reder is verplicht te zorgen voor behoorlijke voeding en voor behoorlijk dag- en nachtverblijf van de schepeling aan boord. De President is bevoegd nadere voorschriften dienaangaande te geven.

In geen geval mag de reder de voeding of de levering van de daarvoor benodigde eet- en drinkwaren bij wijze van aanbesteding opdragen aan de kapitein of aan een

⁴⁷ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

schepeling.

Artikel 508

De schepeling heeft voor iedere dag, waarop hem de verschuldigde voeding niet of niet ten volle wordt verstrekt, recht op een vergoeding, waarvan het bedrag bij de arbeidsovereenkomst of, bij stilzwijgen van deze, door het gebruik of de billijkheid wordt bepaald.

Artikel 509

Ten verzoeke van een derde van de schepelingen heeft buiten Suriname een onderzoek plaats naar de deugdelijkheid en voldoende hoeveelheid van de eet- en drinkwaren. Het onderzoek wordt door de Nederlandse consulaire ambtenaar of bij gebreke van deze, en in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao door het bevoegd gezag ingesteld.

De kapitein is verplicht onbruikbare eet- en drinkwaren, op last van deze autoriteiten, tegen bruikbare te verwisselen en het nodige zich aan te schaffen.

Artikel 510

Een gelijk deel van de schepelingen is bevoegd om bij dezelfde autoriteiten buiten Suriname over onvoldoende ligging of ruimte, na de afreis ontstaan, te klagen; ook hiernaar wordt een onderzoek ingesteld.

De kapitein is op last van de autoriteiten verplicht in het gebrekkige te voorzien.

De kapitein, die aan de hem, overeenkomstig dit en het vorig artikel, gegeven bevelen niet heeft voldaan, wordt geacht zich jegens de schepelingen te hebben misdragen.

Artikel 511

De schepeling mag noch sterke drank noch wapens aan boord brengen of hebben zonder toestemming van de kapitein.

De kapitein is bevoegd om hetgeen hij in strijd met deze bepaling aan boord aantreft, in beslag te nemen en, voor zover zulks niet met de ter zake en ter plaatse bestaande wettelijke voorschriften in strijd is, te vernietigen of ten bate van één of meer door de President aangewezen instellingen ten behoeve van zeelieden te verkopen.

Dezelfde bevoegdheid heeft de kapitein ten aanzien van smokkelwaren, contrabande en opium of andere verdovende middelen, welke de schepeling aan boord brengt of heeft.

Artikel 512

De overeenkomst moet, op straffe van nietigheid, het bedrag van het in geld uit te betalen loon bevatten dan wel aangeven hoe het zal worden bepaald. De bepaling mag niet aan het goedvinden van een der partijen worden overgelaten.

Bij de toepassing van het bepaalde in de artikelen 516 eerste lid, 524 eerste lid, 526 derde lid, 531, 534 derde lid, 539 en 541 wordt loon, vastgesteld bij de reis, geacht te zijn vastgesteld voor een tijdruimte gelijk aan de gemiddelde duur van de reis.

Artikel 513⁴⁸

Ongeoorloofd en nietig is elk beding tussen de reder en een schepeling, waarbij deze zich verbindt, het loon of zijn overige inkomsten of een gedeelte daarvan op een bepaalde wijze te besteden, of zich zijn benodigdheden op een bepaalde plaats of bij een bepaalde persoon aan te schaffen.

Van deze bepaling zijn uitgezonderd:

1°. het beding, waarbij de schepeling deel neemt in enig aan wettelijke voorschriften voldoende fonds;

2°. ten aanzien van minderjarige schepelingen het beding, dat de reder een gedeelte van het gedurende de minderjarigheid verdiende loon ten name van de schepeling plaatst in de Surinaamse postspaarbank of in een aan wettelijke voorschriften voldoende spaarfonds, met bepaling dat de schepeling het eerst mag opvorderen, nadat hij meerderjarig is geworden of nadat de kantonrechter, waar de minderjarige werkelijk verblijf houdt, op verzoek van diens wettelijke vertegenwoordiger en na verhoor of behoorlijke oproeping van de minderjarige en van de reder tot de uitbetaling machtiging heeft verleend.

Artikel 514

Bestaat het loon voor het geheel of voor een gedeelte in een bedrag, dat afhankelijk is gesteld van enig gegeven, dat uit de reders boekhouding moet kunnen blijken, dan heeft de schepeling het recht van de reder mededeling te verlangen van zodanige bewijsstukken, als voor hem nodig zijn om tot de kennis van dat gegeven te geraken.

Bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement mag worden bepaald, dat mededeling van de genoemde bewijsstukken, in plaats van aan iedere schepeling afzonderlijk zal geschieden aan een bepaald aantal schepelingen in dienst van de reder of aan een of meer deskundigen in zake boekhouding, allen door de schepelingen bij schriftelijke keuze aangewezen.

De mededeling van de bewijsstukken door of vanwege de reder geschiedt desverlangd onder uitdrukkelijke verplichting van geheimhouding door de schepeling en degene, die hem overeenkomstig het voorgaand lid vervangt; deze mag echter niet tot geheimhouding tegenover de schepeling worden verplicht.

De verplichting tot geheimhouding is voor zover nodig opgeheven, indien de opgave in rechte wordt betwist.

Voor zover het gegeven, in het eerste lid bedoeld, betreft de winst, in de reders onderneming of in een deel daarvan behaald, mag van de bepalingen van het eerste lid bij schriftelijk aangegane overeenkomst of bij reglement, ook op andere wijze dan in het tweede lid omschreven, worden afgeweken.

Artikel 515

De schepeling heeft voor ieder jaar, dat hij zonder onderbreking in dienst is van de wederpartij, recht op ten minste zeven of tweemaal vijf achtereenvolgende vrije dagen met behoud van loon, tenzij de arbeidsovereenkomst is aangegaan bij de reis. Deze vrije dagen moeten zó worden gegeven, dat de schepeling telkens na afloop van twee jaren of, indien de dienstbetrekking korter duurt, bij het eindigen van die betrekking alle dagen heeft genoten, waarop hij recht heeft. De schepeling, die in Suriname thuis behoort, worden, indien hij zulks verlangt, de vrije dagen in Suriname gegeven.

⁴⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

Artikel 516⁴⁹

De schepeling, die in dienst ziek wordt, of welke in dienst in verband met de uitoefening van de te verrichten arbeid een ongeval overkomt heeft, zolang hij niet is hersteld, gedurende ten hoogste 12 weken, ook wanneer de dienstbetrekking eerder eindigt, recht op 50 % van het naar tijdruimte in geld vastgesteld loon, dat hij genoot, toen hij ziek werd. Deze termijn van 12 weken gaat in:

1°. indien de schepeling ziek wordt, of hem een ongeval overkomt terwijl hij niet aan boord van een schip is, op de dag, waarop hij ziek wordt;

2°. indien hij ziek wordt, of hem een ongeval overkomt terwijl hij aan boord van een schip is, op de dag, waarop hij aan de wal ter verpleging wordt achtergelaten of waarop hij, nog niet hersteld, met het schip terugkomt.

Zolang hij aan boord is, blijft hij in het genot van het volle loon.

Wordt hij ziek, of overkomt hem een ongeval, terwijl hij aan boord van een schip in dienst is, en kan hij niet in Suriname ter verpleging worden achtergelaten, dan is hij gerechtigd tot behoorlijke verpleging en geneeskundige behandeling:

1°. als hij buiten Suriname wordt achtergelaten, tot zijn herstel of, indien hij eerder in Suriname terugkeert, tot zijn terugkeer, doch in geen geval gedurende meer dan 26 weken.

2°. als hij aan boord van het schip blijft, tot zijn terugkomst daarmee in Suriname.

Wordt hij buiten Suriname ter verpleging achtergelaten, dan heeft hij bovendien recht op vrij vervoer tot een haven in Suriname te zijner keuze. Onder het vrij vervoer zijn begrepen de kosten van onderhoud en nachtverblijf gedurende de reis.

Indien de ziekte of het ongeval een gevolg is van opzet of grove schuld, wordt de geldelijke uitkering verbeurd of verminderd, ter beoordeling van de kantonrechter binnen wiens gebied de zetel van het scheepsbedrijf is gevestigd.

De bepalingen van dit artikel gelden niet voorzover in hierbedoelde gevallen bij wet ook ten behoeve van de schepeling voorzieningen zijn getroffen omtrent geldelijke uitkering, verpleging en/of geneeskundige behandeling, bij ziekte of bij ongeval, gedurende zijn verblijf of vanaf zijn terugkomst in Suriname.

Artikel 517

Indien de schepeling buiten Suriname overlijdt terwijl hij in dienst is aan boord van een schip, wordt het lijk begraven of overboord gezet op kosten van de reder.

Artikel 518

Gedurende de tijd, dat de schepeling in dienst is aan boord van een schip, is hij verplicht de bevelen van de kapitein met stiptheid op te volgen.

Indien hij meent, dat deze bevelen onrechtmatig zijn, is hij bevoegd om in de eerste haven, die het schip aandoet de tussenkomst in te roepen te Paramaribo van de havenmeester en elders in Suriname van het hoofd van het plaatselijk bestuur, in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao van het bevoegd gezag en buiten het Koninkrijk, indien dit redelijkerwijze zonder oponthoud van het schip kan geschieden, van de Nederlandse diplomatieke of bezoldigen consulaire ambtenaar, die het eerst te bereiken is.

⁴⁹ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

Artikel 519

De kapitein is verplicht de arbeid van de schepeling te regelen in overeenstemming met de daaromtrent bij wet, binnen de grenzen der wetten, bij de arbeidsovereenkomst gestelde bepalingen.

Op Zondag behoort de arbeid in ieder geval beperkt te blijven tot het noodzakelijke.

Artikel 520

De schepeling is verplicht het hem door de kapitein opgedragen werk te verrichten, doch heeft recht op een bijslag op het loon voor de tijd, gedurende welke hij langer dan bij wet of bij arbeidsovereenkomst bepaalde normale arbeidsduur werk verricht, tenzij de kapitein het werk noodzakelijk acht tot behoud van het schip, de opvarenden of de lading. Het bedrag van die bijslag wordt bepaald door de arbeidsovereenkomst of, bij haar stilzwijgen, door het gebruik of de billijkheid.

De kapitein doet van ieder geval van overwerk aantekening houden in een daartoe bestemd register. Elke aantekening wordt door de daarbij betrokken schepeling mede-ondertekend.

Het recht, betaling van de bijslag te vorderen, vervalt door verloop van één maand na het eindigen van de dienst aan boord in een Surinaamse haven en van zes maanden na het eindigen van de dienst aan boord buiten Suriname.

Op de scheepsofficier, tevens hoofd van dienst, de geneeskundige en de marconist zijn de bepalingen van dit artikel niet van toepassing.

Artikel 521

Indien aan de schepeling andere werkzaamheden worden opgedragen dan hij heeft te verrichten overeenkomstig de hoedanigheid, waarin hij volgens de arbeidsovereenkomst aan boord dienst doet, en deze werkzaamheden volgens overeenkomst of gebruik hoger worden beloond, heeft hij eventueel aanspraak op het daarmee overeenkomend hoger loon.

Artikel 522

Zonder toestemming van de kapitein mag de schepeling het schip niet verlaten.

Weigert de kapitein toestemming, dan is hij verplicht de reden voor zijn weigering in het dagboek te vermelden en aan de schepeling, op diens verlangen, deze weigering binnen twaalf uur schriftelijk te bevestigen.

Artikel 523

De kapitein heeft disciplinair gezag over de schepeling. Hij is bevoegd om tot handhaving van dit gezag de redelijkerwijze nodige maatregelen te nemen.

Artikel 524

De kapitein is bevoegd om aan de schepeling in geval van verwijdering van boord zonder zijn toestemming, van niet tijdig terugkeren aan boord, van dienstweigering, van gebrekkige dienstvervulling, van onbehoorlijk optreden tegen een lid van de bemanning of een van de andere opvarenden en van ordeverstoring, een boete op te leggen ten bedrage van het naar tijdruimte in geld vastgestelde loon over ten hoogste tien dagen; echter mag de boete niet meer bedragen dan een derde van dat loon voor de gehele duur van de reis. In een tijdsverloop van tien dagen mag aan dezelfde schepeling in totaal niet

meer aan boeten worden opgelegd dan de genoemde hoogste bedragen.

De oplegging van de boete mag voorwaardelijk geschieden.

Indien de kapitein wegens een dringende reden als bedoeld in artikel 536 de dienstbetrekking doet eindigen, mag hij te dier zake niet tevens een disciplinaire straf opleggen.

De bestemming van de boeten moet in de arbeidsovereenkomst worden aangegeven. De boete mag noch aan de reder noch aan de kapitein ten goede komen.

Artikel 525

Alvorens boete op te leggen is de kapitein verplicht de betrokkene en de getuigen te horen in het bijzijn, zo mogelijk, van ten minste twee schepelingen van gelijke of hogere rang, overeenkomstig de monsterrol daartoe aangewezen. Het proces-verbaal van dit verhoor moet door allen, die daarbij tegenwoordig zijn geweest, worden ondertekend. Van weigering om te ondertekenen wordt daarin melding gemaakt.

Boete mag niet vroeger worden opgelegd dan twaalf uren en niet later dan een week, nadat het feit heeft plaats gehad, tenzij bijzondere omstandigheden afwijking noodzakelijk maken. Elke boete moet onverwijld worden ingeschreven in een daartoe bestemd register, met vermelding van het feit, dat tot de oplegging aanleiding heeft gegeven, en van de dag waarop het heeft plaats gehad, alsmede van de dag waarop de boete is opgelegd. Iedere inschrijving moet worden ondertekend door de kapitein en de in het eerste lid bedoelde schepelingen.

Een niet in het register ingeschreven boete wordt geacht ten onrechte te zijn opgelegd.

De schepeling is bevoegd om van de oplegging van boete in beroep te komen bij de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied het schip is aangekomen of de monsterrol is opgemaakt. Het derde lid van artikel 520 vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 526

Gedurende de tijd, dat de schepeling in dienst van de reder aan boord van een schip of buiten Suriname verblijft, heeft zijn niet van tafel en bed gescheiden echtgenote recht op uitbetaling, op de voet als in de volgende leden bepaald, van ten hoogste het twee derde gedeelte van het in geld vastgesteld loon, tot onderhoud van haar en haar wettige kinderen, die niet in staat zijn in hun onderhoud te voorzien.

De uitbetaling door de reder geschiedt aan de echtgenote tegen overlegging van een met het oog op de laatste monsterring afgegeven verklaring van haar man of beschikking van de kantonrechter van haar woonplaats en wel voor het in die verklaring of die beschikking genoemde gedeelte van het aan de schepeling verschuldigde loon. Wanneer een onmiddellijke voorziening wordt vereist, bepaalt de kantonrechter aanstonds het gedeelte van het loon van de schepeling, op welke uitbetaling de echtgenote voorlopig recht heeft tot onderhoud van haar en de in het eerste lid bedoelde kinderen. Deze beschikking behoudt tegenover de reder haar kracht gedurende een maand na de dag van haar dagtekening, voor zoveel hem niet vóór de afloop van dien termijn de eindbeschikking van de kantonrechter is overgelegd.

Het gedeelte van het loon, op welke uitbetaling de echtgenote recht heeft, wordt haar uitgekeerd op de tijdstippen voor de uitbetaling bepaald door de arbeidsovereenkomst of, bij stilzwijgen van deze, door het gebruik of de billijkheid, met dien verstande, dat, indien het loon naar tijdruimte is vastgesteld, de hierbedoelde uitbetaling uiterlijk telkens na een maand geschiedt.

Artikel 527

De uitbetaling van het in geld vastgesteld deel van het in dienst aan boord van een schip verdiend loon moet geschieden in de munt, waarin het bij de arbeidsovereenkomst is uitgedrukt, of in de munt, gangbaar ter plaatse van de uitbetaling. De koers waartegen in het laatste geval de herleiding is geschied moet de schepeling schriftelijk worden meegedeeld.

Onverminderd het bepaalde in artikel 546, is de schepeling, indien hij meent, dat de hem medegedeelde koers niet juist is, bevoegd om zich na afloop van de reis deswege te wenden tot de kantonrechter binnen wiens rechtsgebied het schip is aangekomen of de monsterrol is opgemaakt.

Artikel 528

Behoudens het bepaalde in artikel 526 heeft de schepeling recht op uitbetaling van het in dienst aan boord van een schip verdiend loon:

1°. indien het naar tijdruimte is vastgesteld, in iedere haven, welke het schip gedurende de reis aandoet, mits ten minste zeven dagen verlopen zijn sedert de laatste uitbetaling;

2°. indien het niet naar tijdruimte is vastgesteld, op de tijdstippen voor de uitbetaling bepaald door de arbeidsovereenkomst of, bij haar stilzwijgen, door het gebruik of de billijkheid.

Zolang de reis niet is geëindigd, is de reder niet verplicht in het geheel meer dan vijf zesde gedeelte van het loon uit te betalen.

De uitbetaling van het in het eerste lid onder 1°. bedoeld loon geschiedt uiterlijk op de dag volgende op die van de aankomst, de in artikel 451 bedoelde dagen niet meegerekend, doch in ieder geval vóór het vertrek uit de haven.

Artikel 529

De schepeling mag zijn recht op het in geld vastgesteld deel van zijn in dienst aan boord van een schip verdiend loon, voor zover dit te zijner beschikking is, alleen afstaan, in pand geven daaronder begrepen, ten behoeve van zijn echtgenote voor ten hoogste één derde, van zijn kinderen, de verzorgers van zijn kinderen en zijn ouders voor ten hoogste de helft, en van andere bloedverwanten tot de vierde graad en van aanverwanten tot dezelfde graad voor ten hoogste één derde; alles met dien verstande, dat het bedrag van hetgeen hij afstaat, gevoegd bij het ingevolge artikel 526 aan de echtgenote uit te betalen bedrag, twee derde gedeelte van het gehele in geld vastgesteld loon niet mag overtreffen.

Artikel 530

De boeten en de schadeloosstelling, bedoeld in de artikelen 524 en 539, zijn bevoorrecht op het in geld vastgesteld deel van het loon van de schepeling, hetwelk tot het bedrag daarvan mag worden ingehouden.

Boete en schadeloosstelling komen in de eerste plaats ten laste van het deel van het loon, dat aan de schepeling persoonlijk moet worden uitbetaald.

Artikel 531

De dienstbetrekking eindigt door de dood van de schepeling.

Indien de schepeling overlijdt in dienst aan boord van een schip, wordt het naar tijdruimte in geld vastgesteld deel van het loon uitbetaald tot het einde van de maand,

waarin het overlijden heeft plaats gehad, doch niet langer dan tot de dag, waarop de dienst aan boord van het schip volgens de overeenkomst zou zijn geëindigd.

Artikel 532

Indien de dienstbetrekking is aangegaan voor een bepaalde tijd en deze verstrijkt terwijl het schip, waarop de schepeling in dienst is, zich op reis bevindt, eindigt de dienstbetrekking in de eerste haven, welke het schip daarna aandoet.

Artikel 533

De dienstbetrekking, aangegaan bij de reis, eindigt als de reis of de reizen, waarvoor zij is aangegaan, is of zijn afgelopen.

Evenwel is de schepeling bevoegd om, na verloop van anderhalf jaar, de dienstbetrekking zonder schadeloosstelling door opzegging te doen eindigen in iedere haven, welke het schip daarna aandoet. Bij de opzegging moet hij de termijn in acht nemen, welke redelijkerwijze nodig is voor zijn vervanging in die haven.

Artikel 534

Indien is overeengekomen, dat de dienstbetrekking zal eindigen bij terugkomst van het schip in een met name genoemde Surinaamse haven, is de reder bevoegd haar te doen eindigen in een haven, van waaruit de genoemde Surinaamse haven, anders dan met een luchtvaartuig, binnen vier en twintig uur kan worden bereikt.

Is de Surinaamse haven, waarop het schip zal terugkomen, niet met name genoemd, dan is de reder bevoegd de dienstbetrekking te doen eindigen in een haven buiten Suriname, van waaruit de plaats waar de overeenkomst is aangegaan op de in het eerste lid bedoelde wijze kan worden bereikt.

Behalve de reiskosten heeft de reder de schepeling voor de dagen na de beëindiging van de dienstbetrekking tot de dag, volgende op die, waarop deze ter plaatse had kunnen aankomen, loon te betalen op de voet van het in de arbeidsovereenkomst naar tijdruimte in geld vastgesteld deel van het loon, alsmede de kosten van onderhoud en zo nodig van nachtverblijf.

Artikel 535

De dienstbetrekking, aangegaan voor onbepaalde tijd, mag ieder der partijen gedurende de tijd, dat de schepeling in dienst is aan boord van een schip door opzegging, met inachtneming van de daarvoor gestelde termijn, doen eindigen in iedere haven, waar het schip laadt of lost. Tenzij een langere termijn van opzegging is overeengekomen, bedraagt deze vier en twintig uren. De opzegging geschiedt schriftelijk.

De opzeggingstermijn mag voor de reder niet korter worden gesteld dan voor de schepeling.

Dit artikel is mede van toepassing indien, bij een dienstbetrekking voor een bepaalde tijd of voor een of meer reizen aangegaan, de reder overlijdt gedurende de tijd, dat de schepeling in dienst is aan boord van een schip en hetzij de erfgenamen van de reder hetzij de schepeling de dienstbetrekking willen doen eindigen als ware zij aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 536

Ieder der partijen is bevoegd de dienstbetrekking zonder opzegging of zonder inachtneming van de voor opzegging geldende bepalingen en zonder schadeloosstelling te doen eindigen om een dringende, aan de wederpartij onverwijld medegedeelde, reden.

Gedurende een reis van het schip, waarop de schepeling in dienst is, is een der partijen bevoegd de dienstbetrekking om een dringende reden als bedoeld in het eerste lid, alleen te doen eindigen tegen het tijdstip, op hetwelk het schip zich in een haven bevindt.

Artikel 537

Voor de reder worden als dringende redenen in de zin van het voorgaand artikel beschouwd de volgende daden, eigenschappen of gedragingen van de schepeling, welke ten gevolge hebben, dat van de reder redelijkerwijze niet mag gevergd worden de dienstbetrekking te laten voortduren, te weten:

1°. indien de schepeling bij de afsluiting van de overeenkomst de reder heeft misleid door het vertonen van valse of vervalste getuigschriften, of deze opzettelijk valse inlichtingen heeft gegeven, omtrent de wijze waarop zijn vorige dienstbetrekking is geëindigd;

2°. indien hij, in ernstige mate, de bekwaamheid of geschiktheid blijkt te missen tot de arbeid, waarvoor hij zich heeft verbonden;

3°. indien hij zich ondanks waarschuwing overgeeft aan dronkenschap of ander liederlijk gedrag;

4°. indien hij zich schuldig maakt aan diefstal, verduistering, bedrog of andere misdrijven, waardoor hij het vertrouwen des reders onwaardig wordt;

5°. indien hij opzettelijk, of ondanks waarschuwing roekeloos, zichzelf of anderen aan ernstig gevaar blootstelt of des reders eigendom beschadigt of aan ernstig gevaar blootstelt;

6°. indien hij hardnekkig weigert te voldoen aan redelijke bevelen of opdrachten, hem door of namens de reder verstrekt;

7°. indien hij op andere wijze grovelijk de plichten veronachtzaamt, welke de arbeidsovereenkomst hem oplegt;

8°. indien hij door opzet of roekeloosheid buiten staat geraakt de bedongen arbeid te verrichten;

9°. indien hij de kapitein of een opvarende van het schip mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt of hem verleidt of tracht te verleiden tot handelingen strijdig met een wet of met de goede zeden;

10°. indien hij, na de aanvang van de dienstbetrekking, zich niet op de door de reder aangegeven tijd doet monstereen of, na de monstering, aan boord van het schip aanmeldt;

11°. indien de schepeling hetzij tijdelijk, hetzij voor goed de bevoegdheid wordt ontnomen, op een schip dienst te doen in de hoedanigheid, waarin hij zich heeft verbonden dienst te doen;

12°. indien de schepeling, buiten weten van de reder of den kapitein, sterke drank, wapens, smokkelwaren, contrabande, opium of andere verdovende middelen aan boord heeft gebracht of daar onder zijn berusting heeft.

Bedingen, waardoor aan de reder de beslissing zou worden overgelaten, of er eens dringende reden aanwezig is, zijn nietig.

Artikel 538

Voor de schepeling worden als dringende redenen in de zin van artikel 536 beschouwd de volgende omstandigheden, welke ten gevolge hebben, dat van de schepeling redelijkerwijze niet mag gevergd worden de dienstbetrekking te laten voortduren, te weten:

1°. indien de reder de schepeling, diens familieleden of huisgenoten mishandelt, grovelijk beledigt of op ernstige wijze bedreigt, of gedooft, dat dergelijke handelingen door een van zijn huisgenoten of ondergeschikten worden gepleegd;

2°. indien de reder de schepeling, diens familieleden of huisgenoten verleidt of tracht te verleiden tot handelingen, strijdig met een wet of met de goede zeden, of gedooft dat dergelijke verleiding of poging tot verleiding door een van zijn huisgenoten of ondergeschikten worden gepleegd;

3°. indien het loon niet op de bepaalde tijd wordt voldaan;

4°. indien de schepeling door ziekte of andere oorzaken zonder zijn toedoen buiten staat geraakt de bedongen arbeid te verrichten;

5°. indien de reder de schepeling orders geeft welke in strijd zijn met de arbeidsovereenkomst of met verplichtingen, welke een wet de schepeling oplegt;

6°. indien de reder het schip bestemt naar een haven van een land, dat in een zeeoorlog is gewikkeld, of naar een haven welke is geblokkeerd, tenzij de arbeidsovereenkomst dit uitdrukkelijk voorziet en is gesloten na het uitbreken van de oorlog of na het afkondigen van de blokkade;

7°. indien in het geval van artikel 466 de reder orders geeft te vertrekken naar een vijandelijke haven;

8°. indien de reder het schip gebruikt of laat gebruiken voor slavenhandel, zeeroof, strafbare kaapvaart of het vervoer van goederen waarvan de invoer verboden is in het land van bestemming;

9°. indien de reder het schip bestemt voor vervoer van contrabande, tenzij de arbeidsovereenkomst dit uitdrukkelijk voorziet en is gesloten na het uitbreken van de oorlog;

10°. indien voor hem aan boord gevaar voor mishandeling van de zijde van de kapitein of van een opvarende dreigt;

11°. indien het logies aan boord in een toestand verkeert, welke schadelijk is voor de gezondheid der bemanning;

12°. indien hem de voeding, waarop hij recht heeft, niet of niet in deugdelijke toestand wordt verstrekt, of indien de reder handelt in strijd met het bepaalde bij het tweede lid van artikel 507;

13°. indien het schip het recht verliest om krachtens het Surinaams Zeebrievenbesluit 1933 de Surinaamse vlag te voeren;

14°. indien de arbeidsovereenkomst is aangegaan voor een of meer bepaalde reizen en de reder het schip andere reizen laat maken.

Bedingen, waardoor aan de schepeling de beslissing zou worden overgelaten, of er een dringende reden aanwezig is, zijn nietig.

Artikel 539

Indien een voor bepaalde tijd aangegane dienstbetrekking gedurende een reis van het schip wordt beëindigd zonder inachtneming van het daaromtrent bepaalde bij de arbeidsovereenkomst of bij wet, is een schadeloosstelling verschuldigd, gelijk aan het bedrag van het voor de dienst aan boord van een schip in geld vastgestelde loon voor de tijd, dat de dienstbetrekking volgens de overeenkomst of volgens wet had behoren voort te duren, doch niet langer dan drie maanden. Hetzelfde geldt wanneer de dienstbetrekking

bij de reis is aangegaan.

Bij een dienstbetrekking, voor een onbepaalde tijd aangegaan, is de schadeloosstelling ten minste gelijk aan het bedrag van het voor de dienst aan boord van een schip in geld vastgesteld loon voor één maand.

Artikel 540

Ieder van de partijen is te allen tijde, ook vóórdat de dienstbetrekking is aangevangen, bevoegd zich wegens gewichtige redenen te wenden tot de kantonrechter, binnen wiens gebied de plaats van haar werkelijk verblijf gelegen is, of het schip zich bevindt, of in Nederland, Nederlands-Indië of Curaçao tot het bevoegd gezag of buiten het Koninkrijk tot de eerst bereikte Nederlandse diplomatieke of bezoldigde consulaire ambtenaar, met het verzoek de overeenkomst ontbonden te verklaren.

Als gewichtige redenen worden, behalve de dringende redenen, ook beschouwd veranderingen in de persoonlijke of vermogenstoestand van de verzoeker of van de wederpartij of in de omstandigheden, waaronder de arbeid wordt verricht welke van dien aard zijn, dat de dienstbetrekking billijkheidshalve dadelijk of na korte tijd behoort te eindigen, zomede omstandigheden, na de aanvang van de dienst aan boord aan de verzoeker gebleken of nadien opgekomen, waardoor de voortzetting van de reis, welke het schip maakt, hem aan onvoorzien, groot levensgevaar zou blootstellen.

Indien het de schepeling mogelijk is een hogere betrekking te verkrijgen, is hij steeds bevoegd het in het eerste lid bedoeld verzoek te doen, mits hij zorgt voor zijn vervanging zonder nieuwe kosten voor de reder en te diens genoegen.

De rechter willigt het verzoek niet in dan na verhoor of behoorlijke oproeping van de wederpartij.

Indien de rechter het verzoek inwilligt, bepaalt hij op welk oogenblik de dienstbetrekking eindigt.

Tegen deze beschikking is generlei voorziening toegelaten.

Artikel 541

Indien de dienstbetrekking is aangegaan bij de reis en tengevolge van een maatregel van hoger hand of van andere overmacht de reis niet wordt aangevangen of, nadat zij is aangevangen, wordt gestaakt, neemt de dienstbetrekking een einde. De schepeling heeft in het laatstbedoeld geval recht op het naar tijdruimte in geld vastgesteld loon, totdat hij in Suriname kan zijn teruggekomen of totdat hij eerder werk heeft gevonden. In geval van geschil wordt het bedrag van het loon vastgesteld door de kantonrechter, binnen wiens gebied de monsterrol is opgemaakt of de zetel van het scheepsbedrijf is gevestigd.

Indien de schepeling zich heeft verbonden om uitsluitend aan boord van een bepaald schip dienst te doen en dit schip vergaat, geldt het in het eerste lid bepaalde, ook al is de dienstbetrekking niet bij de reis aangegaan.

Artikel 542

Voor zover het in geld uitgedrukt deel van het loon is vastgesteld bij de reis, heeft de schepeling recht op een evenredige verhoging van het loon, indien de reis door toedoen van de reder, door molest of door verblijf in een noodhaven of een andere soortgelijke reden in het belang van het schip en lading wordt verlengd.

Artikel 543

Indien de dienstbetrekking is aangegaan bij de reis en de reis door toedoen van de

reder niet wordt aangevangen of, nadat zij is aangevangen, wordt gestaakt, neemt de dienstbetrekking een einde. De schepeling heeft alsdan het recht op de schadeloosstelling, bepaald in artikel 539, eerste lid.

Artikel 544

Eindigt de dienstbetrekking buiten Suriname, dan heeft de schepeling recht op vrij vervoer, indien hij Surinamer is, tot een haven te zijner keuze in Suriname, indien hij niet Surinamer is, ter keuze van de reder, tot de plaats waar de dienst aan boord van het schip is begonnen of tot een haven van het land waar hij thuis behoort, mits de schepeling zijn verlangen daartoe te kennen geeft uiterlijk op de dag volgende op die, waarop de dienstbetrekking eindigt, de in artikel 451 bedoelde dagen niet medegerekend, doch in ieder geval vóór het vertrek van het schip. Echter heeft de schepeling dit recht niet, indien hij de dienstbetrekking onrechtmatig doet eindigen of de reder haar doet eindigen om een dringende, aan de schepeling onverwijld medegedeelde reden, of de arbeidsovereenkomst is ontbonden op verzoek van de schepeling, op grond van gewichtige redenen, welke niet tevens zijn dringende redenen in de zin van artikel 538.

Onder het vrij vervoer zijn begrepen de kosten van onderhoud en nachtverblijf van het eindigen van de dienstbetrekking af tot de aankomst van de schepeling in de plaats van zijn bestemming.

Artikel 545⁵⁰

De kapitein tekent iedere beëindiging van de dienst van het schip aan op de monsterrol. Deze aantekening wordt, door de ambtenaar van aanmonstering voor gezien getekend.

Artikel 546

De reder is verplicht bij het einde van de dienst aan boord aan de schepeling een schriftelijke afrekening ter hand te stellen. Indien geschil ontstaat over de afrekening, is de meest gerede partij bevoegd zich te wenden tot de kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied het schip is aangekomen of de monsterrol is opgemaakt, met het verzoek de afrekening te onderzoeken en vast te stellen.

Eindigt de dienst buiten Suriname, dan mag ieder van de partijen, ter verkrijging van een voorlopige beslissing, zich wenden in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao tot het bevoegd gezag, en buiten het Koninkrijk, tot de Nederlandse diplomatieke of bezoldigde consulaire ambtenaar, die hij het eerst heeft bereikt.

Artikel 547

Na het eindigen van de reis is de schepeling, wiens dienstbetrekking is afgelopen, niettemin gedurende drie werkdagen gehouden op verlangen van de kapitein mee te werken tot het opmaken van een scheepsverklaring.

Artikel 548

De reder verbeurt voor iedere dag, dat hij een officier of een scheepsgezel, gedurende of bij het einde van de dienst aan boord van een schip, zonder wettige reden, ophoudt in het verkrijgen van het in geld vastgesteld deel van zijn loon, ten behoeve van

⁵⁰ Gew. bij G.B. 1944 no. 58

de officier drie gulden en ten behoeve van de scheepsgezel een gulden vijftig cent.

Artikel 549

De reder is verplicht aan de schepeling bij het eindigen van de dienstbetrekking op diens verlangen een getuigschrift uit te reiken.

Het getuigschrift moet een juiste opgave bevatten omtrent de aard van de te verrichten arbeid en de duur van de dienstbetrekking alsmede, doch alleen op bijzonder verzoek van degene, aan wie het getuigschrift moet worden uitgereikt, omtrent de wijze, waarop de schepeling aan zijn verplichtingen heeft voldaan en de wijze, waarop de dienstbetrekking geëindigd is; heeft de reder de dienstbetrekking echter zonder het aanvoeren van redenen doen eindigen, dan is hij slechts gehouden zulks te vermelden, zonder verplicht te zijn de reden zelf mee te delen; heeft de schepeling de dienstbetrekking onrechtmatig doen eindigen, dan is de reder gerechtigd zulks in het getuigschrift te vermelden.

De reder, die weigert het gevraagde getuigschrift af te geven, die in het getuigschrift tegen beter weten onjuiste mededelingen opneemt, of die het getuigschrift van een kenmerk voorziet, bestemd om aangaande de schepeling enige mededeling te doen, welke niet in de bewoordingen van het getuigschrift is vervat, is zowel jegens de schepeling als jegens derden aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade.

Elk beding, waardoor deze verplichtingen van de reder zouden worden uitgesloten of beperkt, is nietig.

Artikel 550

De schepelingen zijn verplicht tot berging van schip en lading mede te werken. Zij hebben het recht op buitengewone beloning voor de dagen, gedurende welke zij hiertoe werkzaam zijn geweest.

Ingeval van geschil stelt de kantonrechter, binnen wiens gebied de berging heeft plaats gehad, de beloning vast. In Nederland, In Nederlands-Indië of in Curaçao geschiedt de vaststelling door het bevoegd gezag en buiten het Koninkrijk door de Nederlandse diplomatieke of bezoldigde consulaire ambtenaar, die het eerst bereikt is.

Artikel 551

Indien een schip, dat tot het verrichten van sleepdienst niet is bestemd, aan een ander in open zee aangetroffen schip sleepdienst bewijst onder omstandigheden, welke aanspraak op hulploon uitsluiten, hebben niettemin de schepelingen recht op een aandeel in het sleeploon. De reder is verplicht aan iedere schepeling vóór de uitbetaling desverlangd het bedrag van het sleeploon en de verdeling daarvan schriftelijk mee te delen.

Ingeval van geschil stelt de kantonrechter, binnen wiens gebied het schip is aangekomen of de monsterrol is opgemaakt, het aandeel van de schepelingen in het sleeploon naar billijkheid vast.

Artikel 552

Ingeval van verlies van het schip door schipbreuk, is de reder verplicht aan de schepeling zolang deze dientengevolge werkloos is doch ten hoogste gedurende twee maanden een schadeloosstelling te betalen tot een bedrag gelijk aan het bij de arbeidsovereenkomst in geld vastgesteld deel van het loon. Is het loon geheel of voor een deel niet naar tijdruimte vastgesteld, dan is een bedrag verschuldigd gelijk aan het loon,

dat volgens het gebruik wegens een reis als die waarop het is verloren gegaan, bij vaststelling van het gehele loon naar tijdruimte, wordt betaald. In geval van geschil beslist de kantonrechter binnen wiens gebied de monsterrol is opgemaakt of de zetel van het scheepsbedrijf is gevestigd.

Voor zover de schepeling krachtens het bepaalde in artikel 541 recht heeft op loon, komt dit loon in mindering van de hier bedoelde schadeloosstelling.

De vordering tot schadeloosstelling is bevoorrecht op al de roerende en onroerende goederen van de reder; het voorrecht staat in rang gelijk met dat bedoeld in artikel 1179 onder 4 . van het Surinaams Burgelijk Wetboek.

De reder, die vermeent, dat een of meer van de schepelingen ten aanzien van de schipbreuk grove schuld treft, is bevoegd zich te wenden tot de kantonrechter met verzoek zijn in het eerste lid bedoelde verplichting tegenover bepaalde schepelingen voor een bij zijn beslissing bepaalde en op dezelfde wijze verlengbare tijd op te schorten, totdat omtrent de oorzaak van de ramp uitspraak is gedaan. De kantonrechter mag naar aanleiding van die uitspraak de reder voor goed van zijn verplichting ontheffen.

Artikel 553

De reder, die verplicht is tot vrij vervoer van de schepeling naar een haven, heeft het recht zich van die verplichting te kwijten door hem, mits hij tot werken in staat is, aan boord van een naar die haven bestemd schip een betrekking te verschaffen overeenkomstig die, welke hij in dienst van de reder beklede.

Geschillen over de uitvoering van deze bepaling beslist in Nederland, in Nederlands-Indië of in Curaçao het bevoegd gezag en buiten het Koninkrijk de Nederlandse diplomatieke of bezoldigde consulaire ambtenaar, die het eerst te bereiken is.

Artikel 554

Bij overeenkomst mogen partijen niet afwijken van het bepaalde in de artikelen 492, 493, 496, 507, 508, 512, 517-520, 522-527, 529, 540 eerste en tweede lid, 546, 550 en 551, noch ook ten nadele van de schepeling van het bepaalde in de artikelen 501, 515, 516, 521, 528, 531, 533- 535, 539, 540 derde lid, 541-544, 548, 552 en 553.

Bepalingen in de arbeidsovereenkomst, welke afwijkingen bevatten van de wetten betreffende de bevoegdheid van de rechters om kennis te nemen van geschillen betrekkelijk deze overeenkomst, zijn nietig, met uitzondering van die, waarbij partijen zich verbinden om dergelijke geschillen aan de uitspraak van scheidslieden te onderwerpen.

Artikel 555

Een beschikking ingevolge de artikelen 516 vierde lid, 525 laatste lid, 540, 546, 550, 551 en 552 geeft de kantonrechter niet dan na verhoor, althans na behoorlijke oproeping door de griffier, van partijen. Bij de oproeping van de wederpartij wordt een afschrift van het verzoekschrift gevoegd.

In de gevallen van de artikelen 516 vierde lid, 525 laatste lid, 546, 550, 551 en 552 mag de beschikking worden gegeven in de vorm bij artikel 305 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaald.

§ 3⁵¹

⁵¹ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

VAN DE MONSTERROL EN HET MONSTERBEWIJS

Artikel 556

De monsterrol is een, ten overstaan van de bevoegde ambtenaar opgemaakte, staat van de bemanning van een schip. Zij wordt in tweevoud opgemaakt en vermeldt, onverminderd hetgeen elders is voorgeschreven, de naam van het schip, de met het schip te maken reis of reizen, de namen van de reder, van de kapitein en van de schepelingen, de hoedanigheid in welke iedere schepeling aan boord dienst zal doen, wie hunner de rang van officier zullen hebben, en hetgeen partijen daarin verder verlangen op te nemen.

Zij wordt door of namens de reder, door de kapitein en door de schepelingen ondertekend.

Nietig zijn de bepalingen in de monsterrol, welke afwijken van de met een schepeling gesloten arbeidsovereenkomst of welke deze aanvullen.

Artikel 557

De schepeling, die niet instaat blijkt, de hem door de ambtenaar van aanmonstering gevraagde inlichtingen te verstrekken, wordt niet aangemonsterd.

Artikel 558

De ambtenaar van aanmonstering is verplicht zich de arbeidsovereenkomsten schriftelijk te laten voorleggen, tenzij de overeenkomst in de monsterrol is opgenomen.

Hij vergewist zich, dat de inhoud der overeenkomst zowel door de reder of zijn vertegenwoordiger als door de schepelingen is goedgekeurd en door hen ook wordt begrepen.

Hij neemt daaromtrent een verklaring in de monsterrol op.

Iedere schepeling moet, desverlangd, aan boord in de gelegenheid worden gesteld van de monsterrol en van de hem betreffende arbeidsovereenkomst inzage te nemen.

Artikel 559

Iedere schepeling moet een stuk, genaamd monsterbewijs, ontvangen, uitsluitend bevattende de vermelding van zijn dienst aan boord van het schip, waarop hij monstert.

Een monsterbewijs wordt niet uitgereikt, indien de schepeling in het bezit is van van een elders binnen Suriname voorgeschreven dergelijk stuk.

In dat geval wordt in of op zodanig stuk een aantekening gesteld van het lid 1 voorgeschrevene.

Artikel 560

Indien na het opmaken van de monsterrol een of meer personen aan de bemanning wordt/worden toegevoegd, wordt de monsterrol met inachtneming van de voorschriften, welke voor het monstereen gelden, dienovereenkomstig aangevuld onder vermelding van de datum waarop zulks geschied is.

Artikel 561

Het afmonstereen van schepelingen geschiedt eveneens voor de ambtenaar van aanmonstering. Op het afmonstereen zijn de daartoe betrekkelijke wettelijke bepalingen van toepassing.

Artikel 562

Ingeval van overlijden tijdens de reis of verdwijning van een schepeling meldt de kapitein zulks in de eerste haven van binnenkomst aan de ambtenaar van aanmonstering en wordt de afvoering door deze voor gezien getekend.

Artikel 563

Indien de monsterrol in Nederland, in Nederlands-Indie of in Curacao wordt opgemaakt ten overstaan, van een Nederlandse, Nederlands-Indische of Curacaose autoriteit, worden de ter plaatse geldende voorschriften gevolgd.

Artikel 564

De ambtenaar van aanmonstering houdt een register van de te zijnen overstaan opgemaakte monsterrollen en houdt daarin aantekening van de uitgereikte monsterbewijzen.

Artikel 565

De President wijst de ambtenaren van aanmonstering aan en regelt verder alles wat in verband staat met de monstering en de monsterrol, daaronder begrepen het wegens de bemoeiingen van de ambtenaar van aanmonstering aan 's Lands kas verschuldigde, de inhoud van het in artikel 559 genoemde monsterbewijs en de inrichting van het in het voorgaand artikel bedoeld register.

§ 4

Artikel 566⁵²

Vervallen.

VIJFDE TITEL VAN VERVRACHTING EN BEVRACHTING VAN SCHEPEN

§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 567

Onder vervrachting en bevrachting worden verstaan de tijdbevrachting (tijdcharter) en de reisbevrachting (reis-charter).

Tijdbevrachting is de overeenkomst, waarbij de ene partij (de vervrachter) zich verbindt om een aangewezen schip gedurende een bepaalde tijd ter beschikking te stellen van de wederpartij (de bevrachter), ten einde het te haren behoefte tot de vaart ter zee te gebruiken, tegen betaling van een naar tijdsduur berekende prijs.

Reisbevrachting is de overeenkomst waarbij de ene partij (de vervrachter) zich verbindt om een aangewezen schip geheel of voor een deel ter beschikking te stellen van de wederpartij (de bevrachter), ten einde op één of meer bepaalde reizen voor haar personen of goederen over zee te vervoeren, tegen betaling van een zekere prijs voor dit

⁵² Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

vervoer.

Artikel 568

Ieder van de partijen is bevoegd te vorderen, dat van de overeenkomst een akte wordt opgemaakt. Deze akte heet charter-partij.

Artikel 569

Hij die voor een ander een bevrachtingsovereenkomst sluit, is niettemin jegens de wederpartij uit eigen hoofde verbonden, tenzij hij bij het sluiten van de overeenkomst binnen de grenzen van zijn volmacht handelt en zijn lastgever noemt.

Artikel 570

Door vervreemding van het schip wordt een tevoren door de eigenaar gesloten bevrachtingsovereenkomst niet verbroken. Tot nakoming van de overeenkomst is de nieuwe eigenaar nevens de vervreemder gehouden.

Artikel 571

Indien de charter-partij aan order is gesteld, is de bevrachter bevoegd zijn rechten en verplichtingen door endossement en overgave van het stuk aan een ander over te dragen.

Indien de charter-partij niet aan order is gesteld, blijft de bevrachter, na endossement en overgave van het stuk, jegens de vervrachter verbonden tot nakoming van de verplichtingen uit de overeenkomst.

Artikel 572

Indien het schip niet op de daarvoor bij de overeenkomst bepaalde tijd ten dienste is van de bevrachter, is deze bevoegd de overeenkomst te verbreken, mits daarvan schriftelijk kennis gevende aan de wederpartij. Hij heeft in ieder geval, tenzij de vervrachter bewijst, dat de vertraging niet aan hem is te wijten, recht op schadevergoeding, zonder dat een ingebrekestelling wordt vereist.

Artikel 573

De bevrachter is bevoegd het schip, alvorens daarvan het in de charter-partij bepaalde gebruik te maken, op zijn kosten door een of meer deskundigen te doen nazien. De kantonrechter van de plaats waar het schip zich bevindt, benoemt de deskundigen na verhoor, althans na behoorlijke oproeping door de griffier bij aangetekende brief van de vervrachter of van degene die hem vertegenwoordigt.

De vervrachter of diens vertegenwoordiger is verplicht tot het onderzoek voor zoveel de kantonrechter nodig acht mee te werken op straffe van schadevergoeding.

Het bericht van de deskundigen geldt, zolang de onjuistheid daarvan niet is aangetoond, tussen de partijen bij de bevrachtingsovereenkomst als bewijs in rechte omtrent de toestand van het schip ten tijde van het onderzoek.

De bevrachter is gehouden aan de vervrachter de schade te vergoeden, welke deze door het onderzoek en het daardoor veroorzaakt oponthoud mocht lijden, tenzij bij het onderzoek blijkt, dat het schip niet verkeert in behoorlijke staat van onderhoud, niet voldoende is uitgerust of niet geschikt is tot het in de charter-partij aangewezen gebruik.

§ 2
TIJDBEVRACHTING

Artikel 574

Ingeval een tijdbevrachting is gesloten, heeft de vervrachter het schip ten dienste van de bevrachter te stellen en tijdens de duur van de overeenkomst te houden, in behoorlijke staat van onderhoud, voldoende uitgerust en bemand en geschikt tot het in de charter-partij aangewezen gebruik.

Hij staat in voor de schade, aan de bevrachter veroorzaakt door de staat, waarin zich het schip bevindt, tenzij hij bewijst, dat hij aan zijn verplichtingen te dezen heeft voldaan.

Indien de overeenkomst een schip betreft, dat door mechanische kracht wordt voortbewogen, is de brandstof voor de machines voor rekening van de bevrachter.

Artikel 575

Hulploon, tijdens de duur van de overeenkomst door het schip verdiend, wordt, na aftrek van alle onkosten en van het aandeel aan andere toekomstende, door vervrachter en bevrachter gelijkelijk verdeeld.

Artikel 576

De overeenkomst neemt een einde met het vergaan van het schip, en, in geval van vermissing, op de dag van het laatste bericht.

De vrachtprijs is niet verschuldigd gedurende de tijd, dat het schip ten gevolge van geleden schade of wegens gemis van voldoende bemanning of leeftocht buiten staat is dienst te doen.

Artikel 577

Indien de vrachtprijs niet wordt betaald op de daarvoor bepaalde tijd, is de vervrachter bevoegd aan de overeenkomst een einde te maken, mits daarvan schriftelijk kennis gevende aan de wederpartij.

Artikel 578

Ieder van de partijen is bevoegd, bij schriftelijke kennisgeving aan de wederpartij, aan de overeenkomst een einde te maken, indien door een maatregel van hogerhand of door het uitbreken van een oorlog de uitvoering van de overeenkomst wordt belet en niet binnen een redelijke tijd kan worden hervat.

Indien het schip is beladen of reizigers aan boord heeft en zich niet in een haven bevindt, heeft het zich naar de eerst bereikbare veilige haven te begeven.

Artikel 579

In alle gevallen waarin de overeenkomst tussentijds een einde neemt, is de vrachtprijs verschuldigd tot en met de dag, waarop zij eindigt.

Indien echter, in de gevallen van de artikelen 577 en 578, het schip is beladen of reizigers aan boord heeft, is de vrachtprijs verschuldigd tot en met de dag, waarop de lading is gelost of de reizigers zijn ontscheept.

ZESDE TITEL
VAN HET VERVOER VAN GOEDEREN

§ 1
ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 580

Vervoerder in de zin van deze Titel is degene die zich, hetzij bij een tijd- of reisbevrachting, hetzij bij enige andere overeenkomst, verbindt het vervoer van goederen, geheel of gedeeltelijk over zee, te bewerkstelligen.

Artikel 581

De vervoerder is, binnen de grenzen van hetgeen redelijk is, vrij in de keuze van het vervoermiddel, tenzij omtrent een bepaald middel van vervoer is overeengekomen.

Artikel 582

De overeenkomst tot vervoer verplicht de vervoerder van de in ontvangsneming tot de aflevering voor het behoud van het te vervoeren goed te zorgen.

De vervoerder is gehouden tot vergoeding van de schade door gehele of gedeeltelijke niet-aflevering of beschadiging van het goed veroorzaakt, tenzij hij bewijst dat de niet-aflevering of de beschadiging het gevolg is van een voorval, dat hij redelijkerwijze niet heeft kunnen voorkomen of afwenden, van de aard, van de gesteldheid of van enig gebrek van het goed zelf dan wel van de schuld van de afzender.

Hij staat in voor de daden van degenen die hij in het werk stelt, en voor de zaken waarvan hij zich bij het vervoer bedient.

Artikel 583

Voor diefstal en verlies van goud, zilver, edelgesteenten en andere kostbaarheden, van geld en van waardepapieren, als mede voor beschadiging van lichtelijk daaraan onderhevige kostbaarheden, is de vervoerder alleen aansprakelijk, indien hem de aard en de waarde van deze goederen zijn medegedeeld vóór of bij de inontvangstneming.

Artikel 584

Elk beding, waarbij de vervoerder zich niet of niet dan tot een beperkt bedrag aansprakelijk stelt voor schade, veroorzaakt door onvoldoende zorg voor onderhoud, uitrusting of bemanning van het vervoermiddel dan wel door deszelfs ongeschiktheid tot het overeengekomen vervoer of door verkeerde behandeling of onvoldoende bewaking van het goed, is nietig.

Evenwel is de vervoerder bevoegd om te bedingen, dat hij niet aansprakelijk zal zijn voor meer dan een bepaald bedrag per vervoerd voorwerp, waarvan hem de aard en de waarde niet zijn meegedeeld vóór of bij de inontvangstneming. Dit bedrag mag niet lager worden gesteld dan zeshonderd gulden.

De vervoerder mag bovendien bedingen, dat hij niet tot enige schadevergoeding gehouden is, indien de aard of de waarde van het goed hem opzettelijk onjuist is medegedeeld.

Artikel 585

Bedingen tot beperking van de aansprakelijkheid van de vervoerder ontheffen deze in geen geval van de last te bewijzen, dat voor het onderhoud, de uitrusting of de bemanning van het vervoermiddel en voor de geschiktheid van het vervoermiddel tot het overeengekomen vervoer voldoende zorg is aangewend, indien blijkt, dat de schade het gevolg is van een gebrek van het vervoermiddel of van zijn inrichting.

Hiermede strijdige bedingen zijn nietig.

Artikel 586

Bedingen tot beperking van de aansprakelijkheid van de vervoerder ontheffen dezen niet van de aansprakelijkheid, indien de schuld of de nalatigheid van hemzelf of van personen die hij heeft in het werk gesteld, wordt bewezen.

Artikel 587

De door de vervoerder wegens gehele of gedeeltelijke niet-aflevering van het goed te betalen schadevergoeding wordt berekend naar de waarde, welke goed van dezelfde soort en hoedanigheid had ter plaatse van bestemming, ten tijde waarop het goed aldaar had moeten worden afgeleverd; het bedrag wordt verminderd met hetgeen door de niet-aflevering is bespaard aan rechten, kosten en vracht.

Indien de overige lading met dezelfde bestemming, ten gevolge van een oorzaak waarvoor de vervoerder niet aansprakelijk is, deze bestemming niet bereikt, wordt de schadevergoeding berekend naar de waarde, welke goed van dezelfde soort en hoedanigheid had ter plaatse waar en ten tijde waarop die lading is aangebracht.

Artikel 588

In geval van beschadiging moet worden vergoed de som, welke men verkrijgt door van de in artikel 587 bedoelde waarde de waarde van het beschadigde goed af te trekken en dit verschil te verminderen met hetgeen door de beschadiging is bespaard aan rechten, kosten en vracht.

Artikel 589

Indien de vervoerder de reder is van het schip, is zijn aansprakelijkheid wegens schade, aan de met het schip vervoerde goederen overkomen, beperkt tot een bedrag van f 50 per kubieke meter netto-inhoud van het schip, vermeerderd, voor zoveel betreft schepen, welke door mechanische kracht worden voortbewogen, met hetgeen, ter bepaling van die inhoud, van de bruto-inhoud is afgetrokken voor de ruimte, ingenomen voor de beweegkracht.

Artikel 590

Indien de vervoerder niet is de reder van het schip, is zijn verplichting tot schadevergoeding ingevolge artikel 582, wat het vervoer over zee betreft, beperkt tot het bedrag, waarvoor ter zake van de geleden schade, krachtens de bepaling van het voorgaand artikel, op de reder verhaal mag worden genomen.

In geval van geschil heeft de vervoerder aan te tonen, tot welk bedrag zijn aansprakelijkheid is beperkt.

Artikel 591

In afwijking van de bepalingen der artikelen 587-590 mag volledige schadevergoeding worden gevorderd, indien de schade is veroorzaakt door opzet of grove schuld van de vervoerder zelf.

Hiermede strijdige bedingen zijn nietig.

Artikel 592

De vervoerder is aansprakelijk voor de schade door vertraagde aflevering van het goed ontstaan, tenzij hij bewijst, dat de vertraging het gevolg is van een voorval, dat hij redelijkerwijze niet heeft kunnen voorkomen of afwenden.

Artikel 593

De vervoerder heeft recht op vergoeding van de schade, hem veroorzaakt doordat hem de voor het vervoer van het goed vereiste papieren niet naar behoren zijn verstrekt.

Hij is aansprakelijk voor de naleving van de wetten het goed betreffende, voor zover de hem verstrekte papieren en opgaven hem daartoe in staat stellen.

Artikel 594

De vervoerder heeft recht op vergoeding van de schade, hem veroorzaakt doordat hem omtrent de aard of de eigenschappen van het goed onjuiste of onvolledige opgaven zijn gedaan, tenzij hij die aard of die eigenschappen heeft gekend of had behoren te kennen.

Van goederen, welke gevaar opleveren voor de lading of voor het schip, mag de vervoerder zich te allen tijde ontdoen ook door ze te vernietigen, zonder deswege tot enige schadevergoeding gehouden te zijn. Dit geldt ook van goederen, welke als contrabande worden beschouwd, indien de vervoerder omtrent die goederen onjuiste of onvolledige opgaven zijn gedaan.

Artikel 595

Indien het schip de bestemmingsplaats door de plaatselijke gesteldheid niet of niet binnen een redelijke tijd kan bereiken, is de vervoerder verplicht de goederen op zijn kosten in lichters of op andere wijze naar de bestemmingsplaats te doen brengen.

Is overeengekomen, dat het schip niet verder behoeft te gaan dan tot daar waar het veilig en vlot kan komen en blijven liggen, dan is de vervoerder bevoegd de goederen af te leveren op de plaats, het naast bij de bestemmingsplaats gelegen, welke aan deze voorwaarde voldoet, tenzij de verhindering van zo tijdelijke aard is, dat zij slechts tot een gering oponthoud aanleiding geeft.

Artikel 596

Indien hetzij de vervoerder hetzij de ontvanger het goed bij de aflevering doet meten, wegen of tellen, kan ieder van hen de meting, weging of telling doen controleren door een of meer daartoe aangestelde ambtenaren of, waar deze ontbreken, door een of meer personen, daartoe benoemd door de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering geschiedt, op verzoek van de meest gerede partij en na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Partijen dragen de kosten van de contrôle voor gelijke delen.
De uitkomst van de contrôle is voor partijen verbindend, tenzij haar onjuistheid wordt bewezen.

Artikel 597

De President stelt het loon vast, hetwelk de in het vorig artikel bedoelde ambtenaren ten bate van 's Lands kas in rekening behoren te brengen.

Artikel 598

Zowel de vervoerder als de ontvanger is bevoegd bij de aflevering van het goed een gerechtelijk onderzoek naar de toestand waarin het wordt afgeleverd, benevens de begroting van de daarbij bevonden schade, te doen plaats hebben.

De benoeming van de deskundigen geschiedt door de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering geschiedt, na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 599

Indien dit onderzoek in tegenwoordigheid of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger heeft plaats gehad, geldt het daarover uitgebracht bericht, zolang de onjuistheid daarvan niet is aangetoond, als bewijs in rechte omtrent de toestand van het goed ten tijde van het onderzoek.

Met gelijk gevolg mag, op aanvraag van de ontvanger, het gerechtelijk onderzoek plaats hebben nà de aflevering van het goed.

Artikel 600

Indien de goederen zijn aangenomen zonder dat de contrôle, bedoeld in artikel 596, heeft plaats gehad, worden zij vermoed zonder tekort te zijn uitgeleverd, tenzij de ontvanger, voor of bij gelegenheid van de aanneming van het goed of, wanneer het tekort uiterlijk niet waarneembaar is, uiterlijk op de derde werkdag na de aanneming, aan de vervoerder of aan diens vertegenwoordiger schriftelijk het bestaan van een tekort heeft medegedeeld.

Staat een tekort vast, dan wordt, indien het goederen van verschillende hoedanigheid betreft, het te kort komende geacht naar evenredigheid op dezelfde wijze samengesteld te zijn geweest als het uitgeleverde, tenzij er gronden zijn om iets anders aan te nemen.

Artikel 601

Indien de goederen zijn aangenomen zonder dat een gerechtelijk onderzoek, als bedoeld in artikel 598, heeft plaats gehad, worden zij vermoed overeenkomstig de inhoud van het congnossement te zijn uitgeleverd, tenzij de ontvanger voor of bij gelegenheid van de aanneming van het goed of, indien de beschadiging uiterlijk niet zichtbaar is, uiterlijk op de derde werkdag na de aanneming, aan de vervoerder of diens vertegenwoordiger schriftelijk het bestaan van schade heeft medegedeeld. De mededeling moet de aard van de schade in het algemeen aangeven.

Beschadiging omvat geheel of gedeeltelijk verlies van inhoud.

Artikel 602

De rechtsvordering tot schadevergoeding moet worden ingesteld binnen één jaar na uitlevering van het goed of na de dag, waarop het goed uitgeleverd had moeten worden.

Artikel 603

De ontvanger is voor de hem verschuldigde schadevergoeding bevoorrecht op de vracht vóór alle andere schuldeisers, behalve de in artikel 385 genoemde, mits hij op de vracht beslag doet leggen binnen de in het vorig artikel bedoelde termijn. Door de beslaglegging wordt aan het voorschrift van dat artikel geacht te zijn voldaan.

Indien bescheiden niet bestaan, mag het beslag worden gelegd met verloop van de kantonrechter van de plaats, waar de goederen zijn afgeleverd. Deze rechter neemt kennis van de vorderingen tot vanwaardeverklaring en tot opheffing van het beslag, alsmede van de vordering tot het doen van verklaring tegen een derde beslagene.

Artikel 604

De ontvanger, beschadiging van het goed vermoedende, is bevoegd vóór of bij de aflevering daarvan, een gerechtelijk onderzoek te doen plaats hebben naar de wijze, waarop het goed aan boord van het schip is gestuwd en naar de oorzaak van de beschadiging.

De benoeming van de deskundigen geschiedt door de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering geschiedt, na verhoor of behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Indien dit onderzoek in tegenwoordigheid of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger heeft plaats gehad, geldt het uitgebracht bericht, zolang de onjuistheid daarvan niet is aangetoond, als bewijs in rechte omtrent de stuwing van het goed en de oorzaak van de beschadiging.

Artikel 605

De kosten van het gerechtelijk onderzoek, bedoeld in de artikelen 598 en 604, zijn voor rekening van de aanvrager.

Indien echter de vervoerder de geconstateerde schade moet vergoeden, is de rechter, indien daartoe gronden zijn, bevoegd de kosten van het door de aanvrager uitgelokt onderzoek ten laste te brengen van de vervoerder.

Artikel 606

Na aflevering van het goed ter plaatse van bestemming moet de ontvanger de vracht betalen en hetgeen hij verder verschuldigd is overeenkomstig de documenten, op grond waarvan hij de aflevering heeft verkregen.

Artikel 607

Indien de vracht is bepaald naar de maat, het gewicht of het getal van de vervoerde goederen, wordt zij berekend naar de maat, het gewicht of het getal, dat de goederen hebben bij de aflevering aan de ontvanger, tenzij blijkt, dat de maat, het gewicht en het getal bij de overneming ten vervoer geringer was, in welk geval de berekening geschiedt naar deze gegevens.

De kosten van het meten, wegen of tellen bij de aflevering komen ten laste van de vervoerder, tenzij in de haven een afwijkend gebruik bestaat.

Artikel 608

De vervoerder is, behoudens het bepaalde in het tweede lid van dit artikel, niet bevoegd tot zekerheid van hetgeen hem is verschuldigd, het goed onder zich te houden. Een hiermede strijdig beding is nietig.

Hij heeft het recht, alvorens met de aflevering van het goed aan te vangen, te vorderen dat zekerheid wordt gesteld voor de betaling van hetgeen de ontvanger hem ter zake van het vervoer en als bijdrage in de averij-grosse schuldig is.

In geval van geschil over het bedrag of de aard der te stellen zekerheid beslist de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering moet geschieden, op verzoek van de meest gereede partij, na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 609

Indien bij de afrekening geschil ontstaat over het door de ontvanger verschuldigd bedrag of indien ter bepaling daarvan een niet spoedig uit te voeren berekening nodig is, is de ontvanger verplicht het gedeelte, over welks verschuldigheid partijen het eens zijn, terstond te voldoen, en voor de betaling van het door hem betwiste gedeelte of van het gedeelte waarvan het bedrag nog niet vaststaat, zekerheid te stellen.

Indien reeds overeenkomstig het voorgaand artikel zekerheid is gesteld, is de ontvanger verplicht die zekerheid tot een voldoende bedrag in stand te houden.

In geval van geschil over het bedrag of over de aard van de te stellen zekerheid dan wel over het bedrag waarvoor de gestelde zekerheid moet worden in stand gehouden, beslist de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering geschiedde, op verzoek van de meest gereede partij, na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 610

Indien de ontvanger niet opkomt, indien hij weigert het goed aan te nemen, of indien op het goed revindicatoir beslag is gelegd, is de vervoerder verplicht het goed voor rekening en gevaar van de rechthebbende op te slaan in een daarvoor geschikte bewaarplaats.

De vervoerder mag tot de opslag overgaan, indien de ontvanger weigert zekerheid te stellen overeenkomstig de bepaling van artikel 608 of geschil ontstaat over het bedrag of over de aard van de te stellen zekerheid.

Artikel 611

Indien aan spoedig bederf onderhevig goed is opgeslagen, mag zowel de vervoerder als de bewaarder worden gemachtigd, het geheel of gedeeltelijk op de door de rechter bepaalde wijze te verkopen; de vervoerder mag daartoe mede worden gemachtigd ten einde op de opbrengst het hem verschuldigde te verhalen.

De machtiging wordt verleend door de kantonrechter van de plaats, waar het goed is opgeslagen, zo mogelijk na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de medebelanghebbenden of van hun vertegenwoordigers. Deze oproeping geschiedt bij

aangetekende brief door de griffier.

De opbrengst van het verkochte wordt, voor zover het niet strekt tot voldoening van de kosten van opslag en van de vordering van de vervoerder, onder gerechtelijke bewaring gesteld.

Artikel 612

Indien de opbrengst van het verkochte niet toereikend is tot voldoening van de vordering van de vervoerder, heeft deze voor het te kort komende verhaal op degene met wie hij de vervoersovereenkomst heeft gesloten.

Artikel 613

Indien op het goed een ander dan revindicatoir beslag is gelegd, is de vervoerder eveneens tot opslag in een daarvoor geschikte bewaarplaats verplicht. Is het goed aan spoedig bederf onderhevig, dan mogen zowel de vervoerder en de bewaarder als de beslaglegger en de ontvanger tot verkoop worden gemachtigd.

De opbrengst van het verkochte wordt na aftrek van de kosten van beslag onder gerechtelijke bewaring gesteld.

Artikel 614

De vervoerder, die het goed aflevert in strijd met het voorgaand artikel, en de ontvanger, die het aanneemt, wetende dat daarop beslag ligt, zijn persoonlijk aansprakelijk voor de voldoening van de vordering, waarvoor het beslag is gelegd, voor zover die vordering ten tijde van de aflevering op het goed kon worden verhaald.

Behoudens tegenbewijs wordt aangenomen, dat de vordering op het goed ten volle kon worden verhaald en dat de ontvanger bekend was met het beslag.

Artikel 615

Na de aflevering is de vervoerder bevoegd het vervoerde goed, waar het zich ook bevindt, na verkregen verlof van de kantonrechter, in beslag te nemen wegens het hem verschuldigde, indien de ontvanger voor de betaling daarvan zekerheid niet heeft gesteld en zolang niet een derde op het goed te goeder trouw en onder bezwarende titel enig recht heeft verkregen dan wel één maand na de aflevering is verstreken.

De artikelen 592-597 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn op dit beslag van toepassing.

De kantonrechter van de plaats, waar het beslag is gelegd, neemt kennis van de vorderingen tot van-waarde-verklaring en tot opheffing van het beslag.

Artikel 616

Indien de vervoerder het goed aflevert, zonder zich het hem wegens het vervoer bij de aflevering verschuldigde te laten voldoen of zonder zekerheidstelling daarvoor te hebben verkregen, verliest hij zijn aanspraak te dier zake op degene, met wie hij de overeenkomst tot vervoer heeft gesloten, indien deze doet blijken, dat krachtens de tussen hem en de ontvanger bestaande rechtsverhouding het verschuldigde door de ontvanger moest worden gedragen en hij dit, zo hij het betaalde, uit hoofde van het onvermogen van de ontvanger niet meer op deze zou kunnen verhalen.

Artikel 617

De ontvanger is niet bevoegd de goederen geheel of voor een deel voor de vracht te abandonneren.

Artikel 618

De kosten van sortering van de goederen, voor zoveel nodig voor de richtige aflivering, zijn voor rekening van de vervoerder.

Artikel 619

De afzender is bevoegd te verlangen, dat de vervoerder, tegen intrekking van het ontvangbewijs, dat hij mocht hebben afgegeven, een cognossement over het ten vervoer overgenomen goed afgeeft.

De afzender is zijnerzijds gehouden de tot invulling van het cognossement nodige gegevens tijdig te verstrekken.

Artikel 620

De kapitein is bevoegd de cognossementen af te geven voor de goederen, welke worden overgenomen ter inlading in het door hem gevoerd schip, tenzij een ander met de afgifte is belast.

Artikel 621

Het cognossement is een gedagtekend geschrift, waarin de vervoerder verklaart, dat hij bepaalde goederen in ontvangst heeft genomen, ten einde die te vervoeren naar een aangewezen bestemmingsplaats en aldaar uit te leveren aan een aangewezen persoon, alsmede onder welke bedingen de uitlevering zal geschieden.

Deze persoon mag worden aangeduid hetzij bij naam, hetzij als order van de afzender of van een derde, hetzij als toonder, al of niet nevens een bij name genoemde persoon.

De woorden, "aan order" zonder meer worden geacht de order van de afzender aan te duiden.

Wordt het cognossement afgegeven na inlading van de goederen, dan wordt daarin op verlangen van de afzender de naam vermeld van het schip, waarin de goederen zijn geladen. Is het cognossement vóór de inlading van de goederen afgegeven zonder vermelding van de naam van het schip, waarin ze zullen worden geladen, dan is de afzender bevoegd te verlangen, dat de vervoerder daarin alsnog aantekent de naam van het schip en de dag van de inlading, zodra deze is geschied.

Artikel 622

Het cognossement wordt afgegeven in twee verhandelbare exemplaren. De verhandelbare exemplaren, waarin is vermeld, hoeveel van deze exemplaren in het geheel zijn afgegeven, gelden allen voor één en één voor allen. Niet-verhandelbare exemplaren moeten als zodanig worden aangeduid.

De vervoerder is op ieder exemplaar, waarin de vermelding van het getal van de afgegeven exemplaren ontbreekt en dat niet is aangeduid als niet-verhandelbaar, tot uitlevering verplicht jegens de verkrijger te goeder trouw en onder bezwarende titel.

Artikel 623

Een cognossement aan order wordt overgedragen door endossement en overgave van het stuk. Het endossement behoeft de vermelding van genoten waarde niet te bevatten, noch aan order te zijn gesteld; de enkele handtekening op de rugzijde van het cognossement is voldoende.

Artikel 624

Indien een cognossement is afgegeven, mag de uitlevering van het goed vóór de aankomst ter bestemmingsplaats niet worden gevorderd dan tegen teruggave van alle verhandelbare exemplaren van het cognossement of, indien niet alle worden teruggegeven, tegen zekerheidstelling voor alle schade, dientengevolge te lijden. In geval van geschil over het bedrag of over de aard van de te stellen zekerheid beslist de rechter.

Artikel 625

De regelmatige houder heeft het recht overeenkomstig de inhoud van het cognossement uitlevering van het goed ter plaatse van bestemming te vorderen, tenzij hij niet op rechtmatige wijze houder is geworden.

Stukken, door de cognossementhouder aan derden afgegeven, ten einde daarop gedeelten van de in het cognossement vermelde goederen te ontvangen, geven aan de houders niet een zelfstandig recht op uitlevering tegen de vervoerder.

Artikel 626

De vervoerovereenkomst of, is er een charter-partij opgemaakt, de charter-partij mag de houder van het cognossement slechts worden tegengeworpen en door deze slechts worden ingeroepen, indien en voor zover het cognossement daarnaar verwijst, tenzij hij zelf of degene voor wiens rekening hij handelt, partij is bij de vervoerovereenkomst of de charter-partij.

De houder van het cognossement is niet gehouden tot voldoening van overliggeld of schadevergoeding ter zake van de inlading of wegens gedeeltelijke niet-inlading verschuldigd, tenzij de verschuldigdheid blijkt uit het cognossement, of hij redelijkerwijze geacht mag worden bij de verkrijging van het cognossement van elders met de verschuldigdheid bekend te zijn geweest, of het cognossement een algemene verwijzing bevat naar de bepalingen van de charter-partij en deze de aansprakelijkheid des bevrachters voor het overliggeld of de schadevergoeding doet ophouden met de beëindiging van de belading. Het voorbehoud, aan het slot van het eerste lid gemaakt, geldt ook te dezen.

Artikel 627

Indien de houder van het cognossement de afzender is of voor diens rekening handelt, volstaat de vervoerder met uitlevering van hetgeen hij ten vervoer heeft ontvangen, ook al stemt de omschrijving van het goed in het cognossement daarmede niet overeen.

Artikel 628

Indien in het cognossement de clausule: "inhoud, hoedanigheid, getal, gewicht of maat onbekend", of een daarmede gelijkstaande clausule is opgenomen, binden de in het

cognossement voorkomende vermeldingen omtrent de inhoud, de hoedanigheid, het getal, het gewicht of de maat van de goederen de vervoerder niet, tenzij hij de aard of de hoedanigheid van de goederen heeft gekend of had behoren te kennen of tenzij de goederen hem toegeteld, toegewogen of toegemeten zijn.

Artikel 629

Indien het cognossement de toestand van het goed niet vermeldt, wordt de vervoerder, tot op bewijs van het tegendeel, geacht het goed te hebben overgenomen, voor zover uiterlijk zichtbaar, in een goede staat.

Artikel 630

De houder van het cognossement, die zich tot ontvangst van de daarin vermelde goederen heeft aangemeld, is, na richtige aflevering van die goederen, verplicht, het cognossement, van kwijting voorzien, aan de ondertekenaar of diens vertegenwoordiger af te geven.

Desgevorderd is hij gehouden het cognossement, tot zekerheid van de teruggave, bij een derde in bewaring te geven, vóórdat met de aflevering van de goederen een aanvang wordt gemaakt.

In geval van geschil wijst de kantonrechter van de plaats, waar de aflevering geschiedt, op verzoek van de meest gereede partij en na verhoor of althans na behoorlijke oproeping van de wederpartij de derde aan. De oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 631

De vervoerder is verplicht de goederen voor rekening en gevaar van de rechthebbende op te slaan in een daarvoor geschikte bewaarplaats, indien houders van verschillende cognossemerten of van verschillende exemplaren van hetzelfde cognossement ter plaatse van bestemming van dezelfde goederen aflevering vorderen.

De artikelen 611 en 612 zijn van toepassing, behoudens deze wijziging, dat ook iedere cognossementhouder bevoegd is tot het vragen van machtiging tot verkoop, indien de goederen aan spoedig bederf onderhevig zijn.

Artikel 632

Van de houders van verschillende exemplaren van hetzelfde cognossement over goederen, opgeslagen ingevolge het voorgaand artikel, heeft hij het beste recht, die houder is van het exemplaar, waarvan na de gemeenschappelijke voorman, die houder was van al die exemplaren, het eerst een ander te goeder trouw en onder bezwarende titel houder is geworden.

Artikel 633

Overgave van het cognossement, vóór de aflevering van de daarin vermelde goederen door de vervoerder, geldt als overgave van die goederen.

Artikel 634

Onder werkdag worden in deze Titel verstaan alle kalenderdagen, met uitzondering van de Zondag en de daarmede in artikel 451, tweede lid, gelijkgestelde dagen.

Artikel 635

Cognossementen waarvan de inhoud in strijd is met het voorschrift van artikel 584, mogen niet worden afgegeven voor vervoer van Surinaamse havens.

Artikel 636

De artikelen 582-595 zijn van toepassing op het vervoer over zee van Surinaamse havens. Zij zijn mede van toepassing op het vervoer over zee naar Surinaamse havens, behalve dat het eerste lid van artikel 584 en het tweede lid van artikel 585 buiten toepassing blijven voor zover de daar bedoelde bedingen en overeenkomsten geldig zijn volgens de wet van het land, waar de inlading is geschied.

De bepalingen van deze Titel, welke betrekking hebben op de inlading of op de lossing en de aflevering van het goed, zijn steeds van toepassing, indien de inlading of de lossing en de aflevering in een Surinaamse haven plaats heeft.

§ 2

VASTE LIJNEN

Artikel 637

Voor het vervoer door scheepvaartondernemingen, welke een geregelde dienst onderhouden tussen twee of meer plaatsen (lijnboten), gelden de volgende bepalingen.

Artikel 638

Indien de vervoerder voorwaarden van vervoer en tarieven heeft openbaar gemaakt, is hij verplicht de goederen, welke hem worden aangeboden en waarop die voorwaarden en tarieven betrekking hebben, dienovereenkomstig te vervoeren.

De vervoerder is verplicht de door hem openbaar gemaakte voorwaarden en tarieven algemeen verkrijgbaar te stellen. Deze zijn op het vervoer van toepassing, tenzij bij een door beide partijen ondertekend geschrift andere bepalingen zijn vastgesteld.

Artikel 639

De vervoerder is niet verplicht met een bepaalde scheepsgelegenheid te vervoeren, behoudens zijn aansprakelijkheid voor vertraging in het vervoer.

Artikel 640

De toezegging, met een bepaalde scheepsgelegenheid te vervoeren, vervalt indien de goederen niet tijdig worden bezorgd, onverminderd het recht van de vervoerder op vergoeding van de daardoor geleden schade.

Artikel 641

De vervoerder heeft de goederen ter plaatse van bestemming af te leveren uit het schip of op de wal.

Hij is gehouden aan de ontvangers, die zich als zodanig hebben aangemeld en van hun recht hebben doen blijken, kennis te geven van de aankomst van de goederen en van de wijze van aflevering.

Ten aanzien van de overige ontvangers mag hij volstaan met een openbare kennisgeving op de gebruikelijke wijze.

Artikel 642

De uit het schip af te leveren goederen moeten uit de door de vervoerder gestelde loswerktuigen worden in ontvangst genomen - door de ontvangers, genoemd in het tweede lid van artikel 641, uiterlijk op de dag volgende op die, waarop zij de kennisgeving van aankomst hebben ontvangen, of, indien daarin een latere dag is bepaald, op die dag - door de overige ontvangers uiterlijk op de dag volgende op die, waarop de openbare kennisgeving is gedaan, of, indien daarin een latere dag is bepaald, op die dag.

Indien de ontvanger op de voor hem in het vorig lid aangewezen dag niet met de inontvangstneming een aanvang maakt, of, na haar te hebben aangevangen, haar niet geregeld en met een aan het vermogen van het schip tot afleveren geevenredigde spoed voortzet, is de vervoerder bevoegd de goederen voor rekening en gevaar van de ontvanger in lichters te lossen of in een daarvoor geschikte bewaarplaats op te slaan.

Artikel 643

De op de wal afgeleverde goederen moeten aldaar in ontvangst worden genomen - door de ontvangers, genoemd in het tweede lid van artikel 641, uiterlijk op de tweede dag na die, waarop zij de kennisgeving van aankomst hebben ontvangen, of, indien daarin een latere dag is bepaald, op die dag, - door de overige ontvangers uiterlijk op de tweede dag na die, waarop de openbare kennisgeving is gedaan of, indien daarin een latere dag is bepaald, op die dag.

Indien de ontvanger op de voor hem in het vorig lid aangewezen dag niet met de inontvangstneming een aanvang maakt of, na haar te hebben aangevangen, haar niet geregeld en met bekwame spoed voortzet, is de vervoerder bevoegd, de goederen voor rekening en gevaar van de ontvanger in bewaring te houden of in een daarvoor geschikte bewaarplaats op te slaan.

Artikel 644

De vervoerder is verplicht de door hem krachtens de bepalingen van de voorgaande artikelen eenzijdig begonnen lossing of opslag te staken, indien de ontvanger zich alsnog tot inontvangstneming aanmeldt en de nodige maatregelen neemt, haar met de vereiste spoed te bewerkstelligen.

Artikel 645

De ontvanger is slechts gehouden tot inontvangstneming op werkdagen, gedurende de gebruikelijke werkuren en op zodanige wijze, als ter plaatse gebruikelijk is of redelijk is te achten.

Artikel 646

Indien de vervoerder niet gebruik kan maken van de bevoegdheid tot lossing of opslag en de niet-tijdige inontvangstneming een gevolg is van nalatigheid van de ontvanger, is deze gehouden, aan de vervoerder de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden.

Artikel 647

De vervoerder die niet tot aflevering gereed is, wanneer de ontvanger zich overeenkomstig het hierboven bepaalde tot inontvangstneming aanmeldt, of deze in de inontvangstneming ophoudt, is verplicht aan de ontvanger de door de vertraging veroorzaakte schade te vergoeden.

Artikel 648

De vracht is verschuldigd na aflevering van het goed ter bestemmingsplaats.

Evenwel is vracht niet verschuldigd voor goed, dat zó beschadigd is, dat het in waardeloze toestand aankomt, tenzij de beschadiging is veroorzaakt door schuld van de afzender of door de aard, de gesteldheid of enig gebrek van het goed zelf.

Artikel 649

Indien is overeengekomen, dat de vracht ter plaatse van of bij de afzending moet worden betaald, mag zij alleen worden gevorderd van de afzender en is zij verschuldigd, ook wanneer het goed niet ter bestemmingsplaats aankomt.

Artikel 650

De verplichtingen van de vervoerder worden niet opgeheven, doordat het schip, aan boord waarvan het goed zich bevindt, de reis niet of niet binnen een redelijke tijd kan voortzetten; hij heeft voor het verdere vervoer naar de bestemmingsplaats op zijn kosten zorg te dragen.

Artikel 651

De overeenkomst van vervoer vervalt, indien vóór het vertrek van het voor het vervoer bestemd schip:

- 1°. een maatregel van hogerhand het uitlopen van het schip belet;
- 2°. de uitvoer van de goederen uit de plaats van vertrek of de invoer daarvan in de plaats van bestemming wordt verboden;
- 3°. een oorlog uitbreekt, waardoor het schip of de goederen onvrij worden;
- 4°. de haven van vertrek of die van bestemming wordt geblokkeerd;
- 5°. embargo op het schip wordt gelegd.

Indien in de onder 2°. en 3°. vermelde gevallen de lossing van de goederen herstuwing van de overige lading, voor het geheel of voor een deel, nodig maakt, komen de kosten daarvan ten laste van de inladers van die goederen. Deze zijn bovendien gehouden om de schade, door de herstuwing aan de overige lading veroorzaakt, te vergoeden.

Artikel 652

Indien nà de aanvang van de reis een van de gevallen, in het voorgaand artikel onder 2°. , 3°. of 5°. vermeld, zich voordoet, de haven van bestemming wordt geblokkeerd, het schip door een maatregel van hogerhand wordt belet een haven, welke het heeft aangedaan, uit te lopen of deze wordt geblokkeerd, is de vervoerder bevoegd de goederen te lossen en voor rekening van de rechthebbenden op te slaan in de haven, waarin het schip zich bevindt, of in de naaste veilige haven, welke het kan bereiken.

De rechthebbende is zijnerzijds bevoegd de uitlevering van de goederen te vorderen

in de haven, waarin het schip zich bevindt, of in de eerste haven waarin het binnenloopt.
Het tweede lid van het voorgaand artikel vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 653

Vracht is in de gevallen van het vorig artikel niet verschuldigd.
Indien echter de rechthebbende door het vervoer van de goederen is gebaat, is de rechter bevoegd op vordering van de vervoerder te beslissen, dat vracht verschuldigd is en het bedrag daarvan naar billijkheid vast te stellen.

Artikel 654

De vervoerder die op een niet in de door hem onderhouden dienst begrepen plaats goederen ten vervoer aanneemt, of wel goederen aanneemt ten vervoer naar een niet in zijn dienst begrepen plaats is, ook indien het vervoer voor een deel niet over zee geschiedt, als vervoerder aansprakelijk voor het gehele vervoer, overeenkomstig het voor ieder deel van het vervoer toepasselijk recht.

Heeft hij bij de vervoerovereenkomst of in het door hem afgegeven cognossement(door- of doorvoercognossement) bedongen, dat zijn aansprakelijkheid wegens het vervoer beperkt is tot zijn eigen lijn, dan is hij verplicht om te zorgen, dat het voorafgaand of het opvolgend vervoer overeenkomstig de bepalingen van de vervoerovereenkomst of van het cognossement plaats vindt, alsmede om de bewijsstukken waaruit dit blijkt, te doen toekomen aan de wederpartij of aan de tot ontvangst van die stukken aangewezen persoon. Hebben deze bewijsstukken betrekking tot het opvolgend vervoer, dan moet daaruit tevens blijken, dat de goederen ter plaatse van de eindbestemming aan de bij de overeenkomst aangewezen persoon of aan de houder van het door-cognossement zullen worden afgeleverd.

Artikel 655

Twee of meer vervoerders, die goederen aannemen ten vervoer, geheel of gedeeltelijk over zee, langs aansluitende lijnen, zijn als vervoerders hoofdelijk aansprakelijk voor het gehele vervoer, overeenkomstig het voor ieder deel van het vervoer toepasselijk recht.

Bepaalt de vervoerovereenkomst of het door-cognossement betreffende dit vervoer, dat de aansprakelijkheid van de verschillende vervoerders beperkt is tot ieders eigen lijn, dan is ieder vervoerder verplicht te zorgen, dat het verder vervoer overeenkomstig de bepalingen van de vervoerovereenkomst of van het cognossement plaats heeft alsmede de bewijsstukken, waaruit dit blijkt, te doen toekomen aan de wederpartij of aan de tot ontvangst van die stukken aangewezen persoon. Uit deze bewijsstukken moet tevens blijken, dat de goederen ter plaatse van de eindbestemming aan de bij de overeenkomst aangewezen persoon of aan de houder van het door-cognossement zullen worden afgeleverd.

Artikel 656

De ontvanger mag in elk geval op de door hem te betalen vracht de schade verhalen, door de goederen geleden gedurende het vervoer waarvoor de vracht verschuldigd is. De vervoerder, die deze vracht int of geïnd heeft, mag terzake van die schade worden aangesproken.

Artikel 657

De artikelen 638 en 648-656 zijn van toepassing zowel op het vervoer over zee van, als op dat naar Surinaamse havens.

§ 3

TIJDBEVRACTING

Artikel 658

Op tijdbevrachting tot het vervoer van goederen zijn de artikelen 659-665 van toepassing.

Artikel 659

De bevrachter is bevoegd zowel een tijdbevrachting als een reisbevrachting met een derde te sluiten, behoudens zijn verantwoordelijkheid jegens de vervoerster voor de nakoming van de met deze gesloten overeenkomst.

Artikel 660

De bevrachter heeft het gebruik van de gehele tot vervoer van goederen bestemde ruimte van het schip. In de verdere scheepsruimte mogen zonder zijn toestemming goederen of reizigers niet worden vervoerd.

Artikel 661

Indien in de charter-partij het laadvermogen van het schip groter is opgegeven dan het werkelijk is, ondergaat de vracht een evenredige vermindering en is de vervoerster bovendien gehouden de bevrachter de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden, tenzij de bevrachter de werkelijke grootte van het laadvermogen kende.

Artikel 662

De kapitein heeft, binnen de grenzen door de charter-partij gesteld, in alles wat het aannemen, vervoeren en afleveren van de lading betreft de orders van de bevrachter te volgen.

Hij is bevoegd te dezen aanzien namens de bevrachter te handelen, tenzij de bevrachter met de zorg hiervoor andere personen heeft belast.

Wie dienvolgens met de kapitein heeft gehandeld, mag behalve de bevrachter ook de reder aanspreken.

Artikel 663

De bevrachter is bevoegd goederen van derden ten vervoer aan te nemen tegen de vracht en op de voorwaarden welke hem goeddunken.

Indien de voor die goederen afgegeven cognossementen door of namens de kapitein zijn ondertekend, zijn de houders daarvan bevoegd zowel de reder als de bevrachter aan te spreken.

Is de reder dientengevolge tot meer gehouden dan waartoe hij volgens de charter-partij is verplicht, dan heeft hij deswege zijn verhaal op de bevrachter.

Artikel 664

De bevrachter is niet bevoegd te vorderen, dat het schip zich, ter lading, lossing of anderszins, zal begeven naar plaatsen, waar het niet veilig en vlot kan komen en blijven liggen.

Artikel 665

Indien het schip is bevracht tot het maken van een of meer bepaalde reizen, begint de vrachtprijs te lopen met de dag, waarop het schip in de haven waar de eerste reis zal beginnen, ter beschikking is van de bevrachter en deze daarvan door de vervrachter schriftelijk in kennis wordt gesteld. De vrachtprijs is verschuldigd tot en met de dag waarop het schip, na ontlading, weer aan de vervrachter wordt opgeleverd.

Artikel 666

Op de tijdbevrachting van een Surinaams schip zijn, voor zover niet anders is overeengekomen, de bepalingen van deze paragraaf van toepassing, onverschillig waar de bevrachting tot stand komt.

§ 4

REISBEVRACHTING

Artikel 667

De bevrachter mag van de in artikel 567 genoemde overeenkomsten alleen een reisbevrachting met een derde sluiten, mits de charter-partij hem daartoe bevoegd verklaart.

Artikel 668

De bevrachter heeft, indien is overeengekomen omtrent het vervoer van een gehele lading, het gebruik van de gehele tot vervoer van goederen bestemde ruimte van het schip. In de verdere scheepsruimte mogen zonder zijn toestemming goederen of reizigers niet worden vervoerd.

Artikel 669

Indien in de charter-partij het laadvermogen van het schip of van de daarvan vervrachte ruimte groter is opgegeven dan het werkelijk is, is de vervrachter, tenzij de bevrachter de werkelijke grootte van het laadvermogen kende, gehouden de bevrachter de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden; bovendien ondergaat de vracht een evenredige vermindering, indien daarvoor een vaste som is bepaald.

Artikel 670

De bevrachter is bevoegd goederen van derden ten vervoer aan te nemen op de voorwaarden, in de charter partij gesteld, en tegen de vracht welke hem goeddunkt.

Indien de voor die goederen afgegeven cognossementen door of namens de kapitein zijn ondertekend, zijn de houders daarvan bevoegd zowel de reder als de bevrachter aan te spreken.

Is de reder dientengevolge tot meer gehouden dan waartoe hij volgens de charter-

partij is verplicht, dan heeft hij deswege zijn verhaal op de bevrachter.

Artikel 671

De bevrachter wijst de plaats aan, waar het schip ter inlading moet liggen.
Hij moet daarvoor aanwijzen een gebruikelijke laadplaats, welke beschikbaar is en waar het schip veilig en vlot kan komen en blijven liggen.

Indien de bevrachter achtereenvolgens meer dan één laadplaats aanwijst, zijn de kosten van verhalen, met inbegrip van schadevergoeding wegens tijdverlies, voor zijn rekening.

Artikel 672

Wanneer de bevrachter nalaat de aanwijzing tijdig te doen, of de bevrachters, als er meer zijn, niet eenstemmig zijn in de aanwijzing, staat het de vervrachter vrij de laadplaats zelf te kiezen. Hij is alsdan verplicht een gebruikelijke laadplaats te kiezen.

Artikel 673

Goederen mogen niet buiten toestemming van de bevrachter op het dek of in boten worden geladen.

Artikel 674

De bevrachter moet de in te laden goederen bij het schip brengen en aanslaan aan de door de vervrachter gestelde laadwerktuigen.

Artikel 675

De vervrachter is verplicht de ter inlading aangebrachte goederen aan te nemen zo spoedig als de inrichting van het schip dit toelaat.

Indien hij bij de inlading oponthoud veroorzaakt, is hij jegens de bevrachter tot schadevergoeding gehouden.

Artikel 676

De vervrachter geeft aan de bevrachter schriftelijk kennis van de dag, waarop het schip aan de laadplaats tot inladen gereed is.

De laadtijd begint op die dag, doch niet vóór de eerste werkdag na deze kennisgeving.

Artikel 677

Indien de laadtijd niet in de charter-partij is bepaald, geldt als zodanig de tijd waarin de inlading kan aflopen, indien de goederen op werkdagen gedurende de gebruikelijke werkuren en op de ter plaatse gebruikelijke wijze bij het schip worden gebracht, met de spoed welke onder de bestaande omstandigheden redelijkerwijze mogelijk is en het vermogen van het schip tot aannemen toelaat.

Artikel 678

Indien de bevrachter niet in staat is de overeengekomen lading te verschaffen, is hij

gerechtigd bij schriftelijke kennisgeving aan de wederpartij of aan diens vertegenwoordiger, de overeenkomst te verbreken, mits de belading nog niet is aangevangen. Hij is verplicht de vervoerder de door de verbreking veroorzaakte schade te vergoeden.

Artikel 679

Indien bij het verstrijken van de laadtijd nog niet een begin is gemaakt met het aanbrengen van goederen ter inlading en overligdagen niet zijn bedongen, is de vervoerder bevoegd de overeenkomst als verbroken te beschouwen, mits hij daarvan aan de wederpartij schriftelijk kennis geeft. Hij heeft alsdan recht op vergoeding van de hem door de verbreking veroorzaakte schade.

Artikel 680

Indien overligdagen zijn bedongen, heeft de vervoerder, na het verstrijken van de laadtijd, alsnog te wachten tot de overligdagen zijn verstreken.

Na afloop van de overligdagen mag de vervoerder, indien goederen ook dan nog niet zijn aangebracht, handelen op de wijze in het vorig artikel aangewezen. In dit geval heeft hij recht op overliggeld en schadevergoeding.

Artikel 681

Bepaalt de charter-partij het aantal overligdagen, doch niet het overliggeld, dan stelt de rechter dit in geval van geschil naar billijkheid vast.

Bepaalt de charter-partij het overliggeld, doch niet het getal overligdagen, dan wordt dit getal gerekend acht dagen te bedragen.

Artikel 682

Indien het aantal ligdagen of overligdagen in de charter-partij is vastgesteld, tellen bij de berekening daarvan dagen, waarop de vervoerder nalatig of verhinderd is de lading over te nemen, niet mede; evenmin tellen bij de berekening van de ligdagen de dagen mede welke niet werkdagen zijn.

Artikel 683

Is bij het verstrijken van de laadtijd of, indien overligdagen zijn bedongen, bij het verstrijken van deze, de lading slechts gedeeltelijk aangebracht, dan is de vervoerder bevoegd, zonder langer te wachten, de reis te aanvaarden. Hij is gerechtigd in plaats van het ontbrekend gedeelte van de lading goederen van anderen (bijlading) ten vervoer aan te nemen.

De bevrachter is gehouden tot vergoeding van de schade, welke de vervoerder lijdt, doordat de overeengekomen lading slechts gedeeltelijk is verschaft, alsmede tot betaling van overliggeld, indien overligdagen waren bedongen.

Indien als vracht een vaste som is bepaald, blijft deze in haar geheel verschuldigd onder korting van de vracht voor de bijlading, welke mocht zijn ingenomen.

Artikel 684

Indien er meer bevrachters zijn, is ieder van hen, die van de bedongen overligdagen gebruik maakt, jegens de vervoerder gehouden tot betaling van het overliggeld,

behoudens zijn verhaal op degene die hem mocht hebben verhinderd, zijn goederen, vóór de aanvang van de overligdagen, ter inlading aan te brengen.

Artikel 685

De vervrachter is verplicht, op vordering van de bevrachter, de reis te aanvaarden met een gedeelte van de overeengekomen lading, mits de bevrachter zekerheid stelt voor alles wat de vervrachter, in geval van vervoer van de gehele overeengekomen lading, van hem zou mogen vorderen.

In geval van geschil over het bedrag of over de aard van de te stellen zekerheid, beslist de kantonrechter van de plaats van inlading, op verzoek van de meest gereede partij, na verhoor of behoorlijke oproeping van de wederpartij of van haar vertegenwoordiger. Deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Artikel 686

Ook nadat de overeengekomen lading voor een gedeelte of geheel is ingeladen, is de bevrachter, zolang het schip niet is vertrokken, bevoegd de overeenkomst te verbreken, mits hij zekerheid stelle voor de kosten van weder-uitlading en voor de vergoeding van alle schade, welke de vervrachter door de verbreking van de overeenkomst mocht komen te lijden.

Het tweede lid van het voorgaand artikel is van toepassing.

Artikel 687

Zijn er meer bevrachters, dan mag geen van hen zijn overeenkomst verbreken, indien daardoor het vertrek van het schip vertraagd zou worden, tenzij de overigen hun toestemming verlenen.

Artikel 688

De vervrachter is verplicht, zodra de inlading is afgelopen, het schip te doen vertrekken en de reis met bekwame spoed te doen volbrengen.

Hij is gehouden tot schadevergoeding, indien het schip door schuld van hem of van iemand, die hij in het werk heeft gesteld, wordt in beslag genomen of opgehouden.

Artikel 689

De bevrachter, door wiens schuld het schip wordt opgehouden, is verplicht tot schadevergoeding zowel jegens de vervrachter als jegens de overige belanghebbenden bij de lading.

Artikel 690

Indien het schip vergaat of zodanig beschadigd wordt, dat het niet binnen een redelijke tijd is te herstellen of het herstel niet waard is, vervalt de bevrachtings-overeenkomst, tenzij de vervrachter bereid is de lading op zijn kosten met een andere gelegenheid naar haar bestemming te doen brengen.

Hij is verplicht zich daaromtrent binnen een redelijke tijd te verklaren.

Artikel 691

Indien het schip de reis niet kan volvoeren ten gevolge van onzeewaardigheid of ongeschiktheid voor de reis bij de aanvang daarvan, is de vervrachter jegens de bevrachter tot schadevergoeding gehouden.

Artikel 692

Indien de gehele lading onderweg wegens beschadigdheid wordt verkocht, vervalt de bevrachtings-overeenkomst, behoudens de bepaling bij artikel 710.

Artikel 693

De bevrachter wijst de plaats aan, waar het schip moet lossen.

Hij moet daarvoor aanwijzen een gebruikelijke losplaats, welke beschikbaar is en waar het schip veilig en vlot kan komen en blijven liggen.

Indien de bevrachter achtereenvolgens meer dan één losplaats aanwijst, zijn de kosten van verhalen, met inbegrip van schadevergoeding wegens tijdverlies, voor zijn rekening.

Artikel 694

Indien de bevrachter nalaat de aanwijzing tijdig te doen, of de bevrachters, als er meer zijn, niet eenstemmig zijn in de aanwijzing, staat het de vervrachter vrij om zelf de losplaats te kiezen. Hij is alsdan verplicht een gebruikelijke losplaats te kiezen.

Artikel 695

Indien het schip aan de losplaats is aangekomen en tot aflevering van de lading gereed is, geeft de vervrachter daarvan kennis aan de bevrachter of diens vertegenwoordiger. Bovendien is de reder gehouden daarvan op de gebruikelijke wijze openbare mededeling te doen, indien de voor de ingeladen goederen afgegeven cognosseminten door of namens hem of door of namens de kapitein zijn ondertekend.

Artikel 696

De vervrachter is verplicht de goederen uit te leveren, zo snel als de inrichting van het schip toelaat.

Indien hij de bevrachter in de inontvangstneming ophoudt, is hij tot schadevergoeding gehouden.

Artikel 697

De bevrachter heeft de goederen uit de door de vervrachter gestelde loswerktuigen in ontvangst te nemen. Hij is gehouden daarmee een aanvang te maken op de eerste werkdag na de dag waarop hij de kennisgeving, bedoeld in artikel 695, heeft ontvangen, en daarmee voort te gaan zo snel als onder de bestaande omstandigheden redelijkerwijze mogelijk is en het vermogen van het schip tot uitleveren toelaat.

Artikel 698

Indien hij dit niet doet, is de vervrachter bevoegd de goederen voor rekening en

gevaar van de bevrachter in lichters te lossen of in een daarvoor geschikte bewaarplaats op te slaan.

Artikel 699

De vervrachter, die van deze bevoegdheid gebruik maakt, is verplicht de lossing of de opslag te staken, indien de bevrachter zich alsnog tot inontvangstneming aanmeldt en de nodige maatregelen neemt om haar met de vereiste spoed te bewerkstelligen.

Artikel 700

De bevrachter is slechts gehouden tot inontvangstneming op werkdagen, gedurende de gebruikelijke werkuren en op zodanige wijze, als ter plaatse gebruikelijk is of redelijk is te achten.

Artikel 701

Indien de vervrachter van de bevoegdheid tot lossing of opslag niet gebruik kan maken, is de bevrachter verplicht hem de schade te vergoeden, door de niet-tijdige inontvangstneming veroorzaakt.

Artikel 702

Indien in de charter-partij een bepaald aantal ligdagen of ligdagen en overligdagen is bedongen, mag de vervrachter tot lossing of opslag eerst overgaan, als er nà het verstrijken van die dagen zich nog goederen in het schip bevinden.

Bij de berekening van die dagen tellen dagen, waarop de vervrachter nalatig of verhinderd is de lading uit te leveren, niet mee; evenmin tellen, bij de berekening van de ligdagen, de dagen mee welke niet werkdagen zijn.

Artikel 703

Voor de overligdagen heeft de bevrachter het overeengekomen overliggeld te betalen.

Bepaalt de charter-partij het overliggeld niet, dan stelt de rechter dit in geval van geschil naar billijkheid vast.

Bepaalt de charter-partij het overliggeld, doch niet het getal overligdagen, dan wordt dit getal gerekend acht dagen te bedragen.

Artikel 704

Bevinden zich nà het verstrijken van de overeengekomen ligdagen of ligdagen en overligdagen nog goederen in het schip, dan is de bevrachter gehouden, de vervrachter de schade te vergoeden, welke een gevolg is van het daardoor veroorzaakt oponthoud.

Artikel 705

Indien voor de ingeladen goederen cognossemerten zijn afgegeven, door of namens de reder of door of namens de kapitein ondertekend, waarin, wat de lossing betreft, naar de charter-partij wordt verwezen, dan geldt voor de cognossementhouders, die zich tot inontvangstneming van de voor hen bestemde goederen aanmelden, het in de artikelen 697-704 bepaalde, behoudens deze wijziging in artikel 697, dat ieder van hen is

gehouden met de inontvangstneming een aanvang te maken, zodra het voor hem bestemd goed voor de hand komt, doch niet vóór de eerste werkdag, volgende op de openbare mededeling bedoeld in artikel 695, op welke dag ook de in de charter-partij bedongen ligdagen ingaan.

De cognossementhouders, van wie zich nog goederen in het schip bevinden, zijn jegens de vervrachter hoofdelijk aansprakelijk voor het overliggeld en voor de in artikel 704 bedoelde schadevergoeding, indien in de charter-partij een bepaald aantal ligdagen of ligdagen en overligdagen is bedongen. Jegens elkaar zijn alle cognossementhouders verplicht de inontvangstneming te bewerkstelligen op de wijze, in artikel 697 aangegeven. Wie, dit nalatende, een ander verhindert zijn goederen tijdig tot zich te nemen, is jegens deze tot schadevergoeding gehouden.

Artikel 706

Iedere ruimte van het schip, waarvoor een afzonderlijke bevrachtingsovereenkomst is gesloten, wordt voor de toepassing van de artikelen 695-705 afzonderlijk beschouwd.

Artikel 707

Volle vracht is verschuldigd voor de goederen, welke ter bestemmingsplaats uit het gecharterde schip worden afgeleverd of, in het geval van artikel 690, op kosten van de vervrachter aldaar worden aangebracht.

Evenwel is vracht niet verschuldigd voor goed, dat zo beschadigd is, dat het in waardeloze toestand aankomt, tenzij de beschadiging is veroorzaakt door schuld van de afzender of door de aard, de gesteldheid of enig gebrek van het goed zelf.

Artikel 708

Behoudens het bepaalde in de artikelen 709-711 is vracht niet verschuldigd voor goederen, welke niet ter bestemmingsplaats worden aangebracht of welke aldaar, tenzij in het geval van artikel 690, niet met het gecharterde schip worden aangebracht.

Artikel 709

Volle vracht is verschuldigd voor de goederen, welke de bevrachter onderweg opvoert. De vervrachter heeft bovendien recht op betaling van of zekerheidstelling voor hetgeen hij wegens averij-grosse of uit andere hoofde heeft te vorderen, alsmede op vergoeding van alle onkosten, op de afgifte vallende, en van de schade die hij mocht lijden.

Hij is tot de afgifte niet gehouden, indien de reis daardoor zou worden vertraagd.

Artikel 710

Vracht is niet verschuldigd voor goederen, welke onderweg worden verkocht, omdat hun beschadigheid verder vervoer redelijkerwijze niet toelaat, tenzij de verkoop de bevrachter winst oplevert, in welk geval de rechter het bedrag van de verschuldigde vracht naar billijkheid bepaalt.

De vervrachter heeft het recht in plaats van de verkochte goederen andere goederen (bijlading) in te nemen. Hij geniet de vracht van de bijlading.

Artikel 711

Van goederen, welke de kapitein ingevolge artikel 454 heeft verbruikt of over boord geworpen, is volle vracht verschuldigd, tenzij er redenen zijn om aan te nemen, dat deze niet verschuldigd zou zijn, ingeval de kapitein over de goederen niet had beschikt.

Artikel 712

Is als vracht een vaste som bepaald, dan ondergaat deze een evenredige vermindering, indien voor een gedeelte der ingeladen goederen vracht niet verschuldigd is op grond van het bepaalde in de artikelen 707, tweede lid, 708 en 710.

Artikel 713

Hetgeen de bevrachter vóór de uitlevering van de goederen ter bestemmingsplaats op rekening heeft betaald, wordt, tenzij het tegendeel is overeengekomen, beschouwd als een voorschot op de vracht, geheel of gedeeltelijk terug te betalen, indien vracht blijkt niet of tot een geringer bedrag verschuldigd te zijn.

Het tegendeel wordt geacht te zijn overeengekomen, indien een voorschot is gegeven, belast met de premie van verzekering.

Artikel 714

Ingeval de reis door een tegen het schip genomen maatregel van hogerhand of door het uitbreken van een oorlog, waardoor het schip onvrij wordt, niet of niet binnen een redelijke tijd kan worden aangevangen of, nadat zij is aangevangen, kan worden voortgezet, heeft ieder der partijen het recht, bij schriftelijke kennisneming aan de wederpartij, aan de overeenkomst een einde te maken.

Indien het schip zich dan niet in een haven bevindt en is beladen, is de vervrachter verplicht het de eerst bereikbare veilige haven te laten aandoen en daar de lading te lossen.

Alle kosten van de lossing zijn voor rekening van de bevrachter.

Artikel 715

Wordt, alvorens de inlading een aanvang heeft genomen, het vervoer van de in de charter-partij omschreven goederen door een maatregel van hogerhand verhinderd of worden die goederen door het uitbreken van een oorlog onvrij, dan is de bevrachter bevoegd, in plaats van die goederen, andere goederen ten vervoer aan te bieden, mits het vervoer daarvan voor de vervrachter niet bezwarender is.

Maakt de bevrachter van deze bevoegdheid niet gebruik, dan heeft ieder der partijen het recht, bij schriftelijke kennisgeving aan de wederpartij, aan de overeenkomst een einde te maken.

Artikel 716

Doen de omstandigheden, in het vorig artikel vermeld, zich voor, nadat met de inlading een aanvang is gemaakt, dan heeft ieder der partijen het recht, bij schriftelijke kennisgeving aan de wederpartij, aan de overeenkomst een einde te maken.

Indien het schip zich dan niet in een haven bevindt, is de vervrachter verplicht het de eerst bereikbare veilige haven te laten aandoen en daar de lading te lossen.

Alle kosten van de lossing zijn voor rekening van de bevrachter.

Artikel 717

Betreft de genomen maatregel slechts een gedeelte van de lading of is slechts een gedeelte daarvan onvrij geworden, dan heeft de vervrachter het recht tot de lossing van dit gedeelte over te gaan en de bevrachter, die het aangaat, de lossing daarvan te verlangen. Alle op de lossing vallende kosten, die van het zo nodig aandoen van een haven daaronder begrepen, zijn voor rekening van de bevrachter.

De vervrachter heeft het recht om, in plaats van de geloste goederen, goederen van anderen ten vervoer aan te nemen; hij geniet daarvan de vracht.

Artikel 718

Voor de goederen, gelost ingevolge de bepalingen van de artikelen 714, 716, en 717 of niet geladen ingevolge de bepaling van het tweede lid van artikel 715, is in de regel vracht niet verschuldigd.

Indien echter de bevrachter door het vervoer van de goederen is gebaat, indien ter uitvoering van de bevrachtingsovereenkomst reeds een uitreis is gemaakt, waarvoor vracht niet is genoten, of indien andere omstandigheden, ter beoordeling van de rechter, daartoe aanleiding geven, is deze bevoegd op vordering van de vervrachter te beslissen, dat vracht verschuldigd is en het bedrag daarvan naar billijkheid te bepalen.

Artikel 719

De artikelen 667-670, 688-692 en 707-718 zijn van toepassing, indien de bevrachtingsovereenkomst betreft hetzij een Surinaams schip, hetzij het vervoer van goederen van of naar een Surinaamse haven.

§ 5

VERVOER VAN STUKGOEDEREN

Artikel 720

Onder vervoer van stukgoederen wordt verstaan het vervoer van goederen krachtens een andere overeenkomst dan een bevrachtingsovereenkomst.

Op stukgoederenvervoer, voor zover het niet geschiedt met lijnboten, zijn de volgende bepalingen van toepassing.

Artikel 721

De vervoerder bepaalt, waar en hoelang het schip in lading ligt.

Indien de tijd van in lading liggen niet vooraf is bekend gemaakt, heeft ieder afzender, na verloop van drie weken sedert zijn goederen zijn ingeladen, het recht te vorderen dat het schip zal vertrekken, of, indien de vervoerder daartoe niet bereid is, dat zijn goederen wederom op kosten van de vervoerder worden gelost.

Artikel 722

De afzender moet de goederen ter inlading aanvoeren, zodra de vervoerder dit vordert. Deze is niet verplicht tot de inlading van goederen, welke niet tijdig zijn aangevoerd, en heeft recht op schadevergoeding, indien het schip zonder deze goederen vertrekt.

De bepalingen van de artikelen 673-675 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 723

Zolang het schip niet is vertrokken, heeft de afzender het recht om wederuitlading van zijn goederen te vorderen, mits het vertrek van het schip daardoor niet wordt vertraagd.

Hij is gehouden de volle vracht te betalen benevens de kosten van de wederuitlading en van de herstuwing van de overige lading, indien deze nodig mocht wezen.

Schade, door de herstuwing aan de overige lading veroorzaakt, moet hij vergoeden.

Artikel 724

De bepalingen van de artikelen 688-691 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 725

De vervoerder wijst de plaats aan, waar het schip lost. Hij is verplicht een gebruikelijke losplaats aan te wijzen en de aankomst van het schip aan de losplaats op de gebruikelijke wijze ter openbare kennis te brengen.

Artikel 726

Te beginnen met de eerste werkdag, volgende op de openbare kennisgeving, hebben de ontvangers de goederen uit de door de vervoerder gestelde loswerktuigen in ontvangst te nemen. Ieder van hen is gehouden daarmee een aanvang te maken, zodra de vervoerder gereed is tot uitlevering van de voor hem bestemde goederen en daarmee voort te gaan zo snel als onder de bestaande omstandigheden redelijkerwijze mogelijk is en het vermogen van het schip tot uitleveren toelaat.

Indien de ontvanger dit niet doet, is de vervoerder bevoegd de goederen voor rekening en gevaar van de ontvanger in lichters te lossen of in een geschikte bewaarplaats op te slaan.

De vervoerder, die van deze bevoegdheid gebruik maakt, is verplicht de lossing of de opslag te staken, indien de ontvanger zich alsnog tot inontvangstneming aanmeldt en de nodige maatregelen neemt haar met de vereiste spoed te bewerkstelligen.

Artikel 727

De bepalingen van de artikelen 696, 700 en 701 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 728

Indien in het cognossement een bepaald aantal ligdagen of ligdagen en overligdagen is vastgesteld, mag de vervoerder tot lossing of opslag van de in het cognossement vermelde goederen eerst overgaan, indien na het verstrijken van die dagen de goederen zich nog geheel of gedeeltelijk in het schip bevinden.

Heeft de bepaling van het aantal ligdagen of ligdagen en overligdagen betrekking op de lossing van de gehele lading, dan gaan de ligdagen in op de eerste werkdag volgende op de openbare kennisgeving, vermeld in artikel 725.

Heeft de bepaling betrekking uitsluitend op de lossing van de in het cognossement

genoemde goederen, dan gaan de ligdagen niet eerder in dan op de werkdag, waarop de vervoerder gereed is tot uitlevering van die goederen.

Artikel 729

De bepalingen van de artikelen 702, tweede lid, 703 en 704 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 730

De houders van cognossementen, waarin een bepaling voorkomt van het aantal ligdagen of ligdagen en overligdagen, betrekking hebbende op de lossing van de gehele lading, zijn, voor zover zij van overligdagen gebruik maken, hoofdelijk aansprakelijk voor het overliggeld. Evenzo zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de in artikel 704 bedoelde schadevergoeding, ieder van hen zolang voor hem bestemde goederen zich in het schip bevinden.

Jegens elkaar zijn zij verplicht de inontvangstneming te bewerkstelligen op de wijze, in artikel 726 aangegeven. Wie, dit nalatende, een ander verhindert zijn goederen tijdig tot zich te nemen, is jegens deze tot schadevergoeding gehouden.

Artikel 731

De bepalingen van de artikelen 707-711, 713, 651-653 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 732

Indien met een schip goederen worden vervoerd ter uitvoering van een bevrachtingsovereenkomst en voor de ingeladen goederen cognossementen zijn afgegeven, door of namens de reder of door of namens de kapitein ondertekend, welke niet, wat de lossing betreft, naar de charter-partij verwijzen, geldt met betrekking tot de lossing het in de artikelen 726-730 bepaalde.

Artikel 733

De artikelen 724, 731 en 732 zijn van toepassing zowel op het vervoer over zee van, als op dat naar Surinaamse havens.

ZEVENDE TITEL VAN HET VERVOER VAN PERSONEN

§ 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 734

Vervoerder in de zin van deze Titel is degene, die zich, hetzij bij een tijd- of reisbevrachting, hetzij bij enige andere overeenkomst verbindt het vervoer van personen (reizigers, passagiers), geheel of gedeeltelijk over zee, te bewerkstelligen.

Artikel 735

De overeenkomst tot vervoer verplicht de vervoerder voor de veiligheid van de

reiziger te zorgen van het oogenblik van de inschepping tot dat van de ontschepping.

De vervoerder is gehouden tot vergoeding van de schade, veroorzaakt door letsel, aan de reiziger in verband met het vervoer overkomen, tenzij hij bewijst dat het letsel het gevolg is van een voorval, dat hij redelijkerwijze niet heeft kunnen voorkomen of afwenden, of van de schuld van de reiziger zelf.

Heeft het letsel de dood tengevolge, dan heeft de vervoerder de schade te vergoeden, welke de overblijvende echtgenoot, de kinderen en de ouders van de reiziger daardoor lijden.

Artikel 736

De vervoerder staat in voor de daden van degenen, die hij in het werk stelt, en voor de zaken waarvan hij zich bij het vervoer bedient.

Artikel 737

Het staat de vervoerder niet vrij te bedingen, dat hij niet of niet dan tot een beperkt bedrag aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door onvoldoende zorg voor onderhoud, uitrusting of bemanning van het vervoermiddel of voor deszelfs geschiktheid tot het overeengekomen vervoer, dan wel door onvoldoende toezicht aan boord.

Bedingen van die strekking zijn nietig.

Artikel 738

Bedingen tot beperking van de aansprakelijkheid van de vervoerder ontheffen deze in geen geval van de last te bewijzen, dat voor het onderhoud, de uitrusting of de bemanning van het vervoermiddel en voor zijn geschiktheid tot het overeengekomen vervoer voldoende zorg is aangewend, indien blijkt, dat de schade het gevolg is van een gebrek van het vervoermiddel of van zijn inrichting.

Hiervan mag bij overeenkomst niet worden afgeweken.

Artikel 739

Indien de vervoerder de reder is van het schip, is zijn aansprakelijkheid wegens schade, aan de met het schip vervoerde reizigers of hun nabestaanden overkomen, beperkt tot een bedrag van vijftig gulden per kubieke meter netto inhoud van het schip vermeerderd, voor zoveel betreft schepen, welke door mechanische kracht worden voortbewogen, met hetgeen ter bepaling van die inhoud, van de brutoinhoud is afgetrokken voor de ruimte, ingenomen voor de beweegkracht.

Is zowel aan vervoerde goederen als aan reizigers of hun nabestaanden schade overkomen, dan is de aansprakelijkheid van de vervoerder in haar geheel beperkt tot het hier genoemd bedrag, behoudens het bepaalde in de artikelen 591 en 741.

Artikel 740

Indien de vervoerder niet is de reder van het schip, is zijn verplichting tot schadevergoeding ingevolge artikel 735 beperkt tot het bedrag, waarvoor ter zake van de geleden schade, krachtens de bepaling van het voorgaand artikel, op de reder verhaal mag worden genomen.

In geval van geschil heeft de vervoerder aan te tonen tot welk bedrag zijn aansprakelijkheid is beperkt.

Artikel 741

In afwijking van de bepalingen der artikelen 739 en 740 mag volledige schadevergoeding worden gevorderd, indien de schade is veroorzaakt door opzet of grove schuld van de vervoerder zelf.

Hiermede strijdige bedingen zijn nietig.

Artikel 742

De vervoerder is aansprakelijk voor de schade, door vertraging in het vervoer ontstaan, tenzij hij bewijst, dat de vertraging het gevolg is van een voorval, dat hij redelijkerwijze niet heeft kunnen voorkomen of afwenden.

Artikel 743

Indien het schip de bestemmingsplaats, door de plaatselijke gesteldheid niet of niet binnen een redelijke tijd kan bereiken, is de vervoerder verplicht de reizigers op zijn kosten met een ander vervoermiddel naar de bestemmingsplaats te doen brengen.

Is overeengekomen, dat het schip niet verder behoeft te gaan dan tot daar waar het veilig en vlot kan komen en blijven liggen, dan is de vervoerder bevoegd de reizigers te ontschepen op de plaats, het naast bij de bestemmingsplaats gelegen, welke aan deze voorwaarde voldoet, tenzij de verhindering van zo tijdelijke aard is, dat zij slechts tot een gering oponthoud aanleiding geeft.

Artikel 744

De reiziger heeft het recht te verlangen, dat de vervoerder hem een reisbiljet ter hand stelt.

De kapitein is bevoegd voor het vervoer met het door hem gevoerd schip de reisbiljetten af te geven, tenzij een ander met de afgifte is belast.

Artikel 745

Het reisbiljet mag luiden op naam van de reiziger, aan diens order of aan toonder.

Indien het aan order luidt, is artikel 623 van toepassing.

Een reisbiljet in blanco wordt geacht aan toonder te luiden.

Artikel 746

De reiziger is niet bevoegd zonder toestemming van de vervoerder zijn rechten uit de overeenkomst van vervoer over te dragen, tenzij hij een reisbiljet aan order of aan toonder heeft ontvangen en de inscheping nog niet heeft plaats gehad.

Artikel 747

Ten aanzien van de bagage van de reiziger zijn de bepalingen omtrent het vervoer van goederen van toepassing.

De vervoerder is niet gehouden tot vergoeding van de schade, overkomen aan de goederen welke de reiziger onder eigen bewaring heeft gehouden, tenzij blijkt, dat deze tot behoud daarvan de nodige zorg heeft aangewend.

Voor schade door medereizigers toegebracht, is de vervoerder ten aanzien van deze goederen niet aansprakelijk.

Artikel 748

Voor de toepassing van de artikelen 608-612 en 615 wordt onder het aan de vervoerder verschuldigde niet alleen verstaan de vracht voor het vervoer van de bagage, maar ook die voor het vervoer van de reiziger zelf.

Artikel 749

Reisbiljetten, waarvan de inhoud in strijd is met het voorschrift van artikel 737 eerste lid, mogen niet worden afgegeven voor vervoer van Surinaamse havens.

Artikel 750

De artikelen 735-743 en 747 zijn van toepassing op het vervoer van personen van Surinaamse havens. Zij zijn mede van toepassing op het vervoer naar Surinaamse havens, behalve dat artikel 737 en het tweede lid van artikel 738 buiten toepassing blijven voor zover de daar bedoelde bedingen en overeenkomsten geldig zijn volgens de wet van het land waar de inscheping is geschied.

De bepalingen van deze Titel, welke toepassing vinden vóór of bij de ontschepping, gelden steeds indien de inscheping - de bepalingen van deze Titel, welke toepassing vinden bij of na de ontschepping, gelden steeds indien de ontschepping - in een Surinaamse haven plaats heeft.

§ 2 VASTE LIJNEN

Artikel 751

Voor het vervoer van reizigers door scheepvaartondernemingen, welke een geregelde dienst onderhouden tussen twee of meer plaatsen (lijnboten), gelden de volgende bepalingen.

Artikel 752

Indien de vervoerder voorwaarden van vervoer en tarieven heeft openbaar gemaakt, is hij verplicht de personen, die zich aanmelden, dienovereenkomstig te vervoeren, tenzij er gegronde redenen zijn een bepaalde persoon niet aan boord toe te laten.

De vervoerder is verplicht de door hem openbaar gemaakte voorwaarden en tarieven algemeen verkrijgbaar te stellen. Deze zijn op het vervoer van toepassing, tenzij bij een door beide partijen ondertekend geschrift andere bepalingen zijn vastgesteld.

Artikel 753

De verplichtingen van de vervoerders worden niet opgeheven, doordat het schip, aan boord waarvan de reiziger zich bevindt, de reis niet of niet binnen een redelijke tijd kan voortzetten. De vervoerder heeft voor het verder vervoer tot de bestemmingsplaats op zijn kosten zorg te dragen.

Artikel 754

De reiziger mag vóór de aanvang van de reis de vervoersovereenkomst door

kennisgeving aan de wederpartij verbreken. Reeds betaalde vracht moet worden terugbetaald, doch de vervoerder heeft recht op vergoeding van de schade, welke hij ten gevolge van de ontbinding mocht lijden.

Artikel 755

Indien het schip, waarmee de vervoerder zich heeft verbonden de reiziger te vervoeren, de reis niet op het bepaalde tijdstip of binnen een redelijke tijd daarna kan aanvangen, heeft de reiziger het recht de overeenkomst te verbreken. Reeds betaalde vracht moet worden terugbetaald.

Maakt de reiziger van dit recht niet gebruik, dan is de vervoerder verplicht, hem, op zijn verlangen, te vervoeren met het eerstvolgend schip waarop daarvoor gelegenheid is.

Artikel 756

De vracht (vervoergeld, vervoerloon) moet worden vooruitbetaald.

Artikel 757

De kosten van het onderhoud van de reiziger gedurende het vervoer zijn begrepen in de vracht.

Indien is overeengekomen, dat het onderhoud van de reiziger niet is ten laste van de vervoerder, is deze niettemin verplicht de reiziger in geval van nood tegen een redelijke prijs spijs en drank te verstrekken.

Artikel 758

Indien de reiziger zich, bij de aanvang van de reis of bij voortzetting daarvan na enig oponthoud, niet tijdig aan boord bevindt en daardoor de reis niet of niet geheel kan meemaken, blijft niettemin de volle vracht verschuldigd, onder korting van een in geval van geschil door de rechter bepaald bedrag wegens kosten van onderhoud.

Artikel 759

Voor de reiziger die onderweg komt te overlijden of door ziekte genoodzaakt is het schip te verlaten, is een in geval van geschil door de rechter naar billijkheid bepaald gedeelte van de vracht verschuldigd. Wat boven dit bedrag is voldaan, moet worden terugbetaald.

Artikel 760

Indien de reis, nadat zij is aangevangen, ten gevolge van een maatregel van hogherhand of door het uitbreken van een oorlog niet of niet binnen een redelijke tijd kan worden voortgezet, eindigt zij in de haven waar het schip zich bevindt of in de naaste veilige haven die het kan bereiken.

Vracht is niet verschuldigd, tenzij de reiziger door het vervoer is gebaat. Alsdan mag de rechter op vordering van de vervoerder beslissen, dat vracht verschuldigd is en het bedrag daarvan, gelet op alle omstandigheden, naar billijkheid vaststellen. Wegens het genoten onderhoud is steeds een, in geval van geschil door de rechter naar billijkheid bepaald, gedeelte der vracht verschuldigd.

Wat de reiziger boven het vastgesteld bedrag heeft voldaan, moet worden terugbetaald.

§ 3
TIJDBEVRACHTING

Artikel 761

Op tijdbevrachting tot het vervoer van personen vinden de bepalingen van de artikelen 659, 660, 662, 664 en 665 overeenkomstige toepassing.

De verpleging van de reizigers is voor rekening van de bevrachter.

De bevrachter is bevoegd personen ten vervoer aan te nemen tegen de vracht en op de voorwaarden die hem goeddunken.

Indien de reisbiljetten door of namens de kapitein worden verstrekt of door of namens hem zijn ondertekend, mogen de reizigers zowel de reder als de bevrachter aanspreken.

Is de reder dientengevolge tot meer gehouden dan waartoe hij volgens de charter-partij is verplicht, dan heeft hij deswege zijn verhaal op de bevrachter.

Artikel 762

Indien in de charter-partij het aantal reizigers, dat met het schip kan worden vervoerd, groter is opgegeven dan het werkelijk is, ondergaat de vracht een evenredige vermindering en is de reder bovendien gehouden tot schadevergoeding, tenzij de bevrachter wist hoeveel reizigers met het schip konden worden vervoerd.

Artikel 763

Indien de tijdbevrachting een Surinaams schip betreft, zijn, voor zover niet anders is overeengekomen, de bepalingen van deze paragraaf van toepassing, onverschillig waar de bevrachting tot stand komt.

§ 4
REISBEVRACHTING

Artikel 764

Op reisbevrachting tot het vervoer van personen vinden de bepalingen van de artikelen 667, 671, 672, 688, 689, 691, 693, 694 en 756-759 overeenkomstige toepassing.

De bevrachter is bevoegd personen ten vervoer aan te nemen op de voorwaarden, in de charter-partij gesteld, en tegen de vracht welke hem goeddunkt. Het vierde en vijfde lid van artikel 761 zijn daarbij van toepassing.

Artikel 765

Indien in de charter-partij het aantal reizigers, dat in het schip of in de daarvan vervrachte ruimte kan worden vervoerd, groter is opgegeven dan het werkelijk is, is de vervrachter, tenzij de bevrachter het juiste aantal kende, gehouden de bevrachter de daardoor veroorzaakte schade te vergoeden; bovendien ondergaat de vracht een evenredige vermindering, indien daarvoor een vaste som is bepaald.

Artikel 766

Indien het schip vergaat of zodanig beschadigd wordt, dat het niet binnen een

redelijke tijd is te herstellen of het herstel niet waard is, vervalt de bevrachtingsovereenkomst, tenzij de vervoerder bereid is de reizigers op zijn kosten met een andere gelegenheid naar hun bestemming te doen vervoeren.

Hij is verplicht zich daaromtrent binnen een redelijke tijd te verklaren.

Artikel 767

Indien de bevrachtingsovereenkomst ingevolge de bepaling van het vorig artikel vervalt, is de vervoerder een in geval van geschil door de rechter naar billijkheid bepaald gedeelte van de vracht verschuldigd wegens het door de reizigers genoten onderhoud. Wat hij boven dit bedrag heeft voldaan, moet worden terugbetaald.

Doet de vervoerder de reizigers op zijn kosten naar de bestemmingsplaats vervoeren, dan zijn alle uitgaven voor het onderhoud van de reizigers tot op die plaats voor zijn rekening.

Artikel 768

Indien de reis door een maatregel van hogerhand of door het uitbreken van een oorlog niet of niet binnen een redelijken tijd kan worden aangevangen of, nadat zij is aangevangen, worden voortgezet, is ieder der partijen bevoegd, bij schriftelijke kennisgeving aan de wederpartij, aan de overeenkomst een einde te maken.

Indien het schip zich niet in een haven bevindt, heeft het zich naar de eerst bereikbare veilige haven te begeven en aldaar de reizigers te ontschepen.

Artikel 718 vindt bovendien overeenkomstige toepassing.

§ 5

VERVOER VAN ENKELE PERSONEN

Artikel 769

Op het vervoer van enkele personen, voor zover het niet geschiedt met lijnboten, zijn de volgende bepalingen van toepassing.

Artikel 770

Indien de dag van vertrek van het schip niet is bepaald, is de vervoerder verplicht binnen een redelijk tijd na afsluiting van de vervoerovereenkomst de reis aan te vangen.

Komt hij deze verplichting niet na, dan is de reiziger gerechtigd de overeenkomst te verbreken. Reeds betaalde vracht moet worden terugbetaald.

Artikel 771

De bepalingen van de artikelen 691, 754, 755-759, 766 en 767 vinden overeenkomstige toepassing.

Artikel 772

Indien de reis door een maatregel van hogerhand of door het uitbreken van een oorlog niet of niet binnen een redelijke tijd kan worden aangevangen, vervalt de overeenkomst van vervoer.

Is de reis reeds aangevangen en kan zij door een van deze oorzaken niet of niet binnen een redelijk tijd worden voortgezet, dan eindigt zij in de haven waar het schip zich

bevindt of in de naaste veilige haven welke het kan bereiken.
Het tweede en het derde lid van artikel 760 zijn van toepassing.

Artikel 773

Indien met een schip reizigers worden vervoerd ter uitvoering van een bevrachtingsovereenkomst en de reisbiljetten door of namens de reder of door of namens de kapitein worden verstrekt, of door of namens een van deze zijn ondertekend, zijn op de verhouding tussen de reder of de reder en de bevrachter enerzijds en de reizigers anderzijds de bepalingen van deze paragraaf van toepassing.

ACHTSTE TITEL VAN AANVARING

Artikel 774

In geval van aanvaring, waarbij een zeeschip is betrokken, wordt de aansprakelijkheid voor de schade, toegebracht aan schepen en aan zaken of personen, die zich aan boord bevonden, geregeld door de bepalingen van deze Titel.

Onder aanvaring wordt verstaan de botsing of aanraking van schepen met elkaar.

Artikel 775

Wanneer de aanvaring is toe te schrijven aan toeval, wanneer zij is veroorzaakt door overmacht, of wanneer twijfel bestaat omtrent de oorzaken van de aanvaring, wordt de schade gedragen door hen, die haar hebben geleden.

Artikel 776

Indien de aanvaring het gevolg is van schuld van één van de in aanvaring gekomen schepen of van een ander schip, is de reder van het schip, dat de fout heeft begaan, aansprakelijk voor de gehele schade.

Artikel 777

Indien de aanvaring het gevolg is van schuld van wederzijde, is de aansprakelijkheid van de reders van de schepen evenredig aan het gewicht van de wederzijds begane fouten.

De rechter stelt deze verhouding vast, zonder dat hij die de schadevergoeding vordert, haar behoeft aan te geven. Kan zij niet worden vastgesteld, dan zijn de reders van de schepen aansprakelijk voor gelijke delen.

Is de persoon gedood of gewond, dan is ieder reder jegens derden aansprakelijk voor de gehele schade, daardoor geleden. De reder die dientengevolge meer heeft betaald dan zijn aandeel, berekend op de wijze, aangegeven in het eerste lid, heeft deswege verhaal op zijn medeschuldenaren.

Artikel 778

Indien een schip dat zich doet slepen, door schuld van het slepende schip in aanvaring komt, is, nevens de reder van dit schip, die van het gesleepte schip hoofdelijk aansprakelijk voor de schade.

Artikel 779

De in de voorgaande artikelen geregelde aansprakelijkheid bestaat ook, ingeval de aanvaring is veroorzaakt door de schuld van een loods, zelfs indien het gebruik van deze verplicht is.

Artikel 780

Indien een schip zich, onmiddellijk nadat het in aanvaring is geweest, naar een noodhaven of andere veilige plaats op weg heeft begeven en is vergaan alvorens het doel te hebben bereikt, wordt het vergaan, behoudens tegenbewijs, geacht het gevolg te zijn van de aanvaring.

Artikel 781

De aansprakelijkheid van de reder wegens door een aanvaring toegebrachte schade, is beperkt tot een bedrag van vijftig gulden per kubieke meter netto-inhoud van het schip, vermeerderd, voor zoveel betreft schepen, welke door mechanische kracht worden voortbewogen, met hetgeen, ter bepaling van dien inhoud, van de bruto-inhoud is afgetrokken voor de ruimte, ingenomen voor de beweegkracht.

Indien de reder wegens schade, door een aanvaring toegebracht, ook als vervoerder aansprakelijk is, blijft niettemin zijn aansprakelijkheid in haar geheel beperkt tot het bedrag, in het eerste lid genoemd, behoudens het bepaalde in de artikelen 591 en 741.

Artikel 782

Beslag op het schip tot zekerheid voor de betaling van de verschuldigde schadevergoeding wordt gelegd na verkregen verlof van de kantonrechter van de plaats, waar het schip zich bevindt op het ogenblik, dat het verlof wordt gevraagd.

De artikelen 592-598 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn op dit beslag van toepassing.

Artikel 783

De eiser is bevoegd in zaken van aanvaring te zijner keuze te doen oproepen:
voor de rechter van de woonplaats van de verweerder, of, indien er meer verweerders zijn, van één hunner;
voor de rechter, binnen wiens rechtsgebied de aanvaring heeft plaats gehad;
voor de rechter van de plaats, waar het schip des verweerders in het scheepsregister is ingeschreven;
voor de rechter, binnen wiens rechtsgebied op het schip beslag is gelegd.

Indien volgens deze bepaling enige rechter in Suriname niet bevoegd is, geschiedt de oproeping voor de rechter, aangewezen in het tweede lid van artikel 95 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, naar de aldaar gemaakte onderscheidingen.

Artikel 784

Het in deze Titel bepaalde vindt overeenkomstige toepassing, indien een schip, ten gevolge van de wijze van varen of door het niet-nakomen van enig wettelijk voorschrift aan een ander schip of aan daarop zich bevindende personen of zaken schade heeft toegebracht, zonder dat een aanvaring heeft plaats gehad.

Artikel 785⁵³

Op botsing of aanraking van schepen met andere roerende of onroerende voorwerpen vinden de bepalingen van deze Titel overeenkomstige toepassing.

Het schip, dat in botsing of aanraking komt met een ander, zo nodig behoorlijk verlicht, vast of te bekwamer plaatse vastgemaakt voorwerp, is aansprakelijk voor de schade, tenzij blijkt, dat de botsing of aanraking niet is veroorzaakt door schuld van het schip.

NEGENDE TITEL VAN HULP EN BERGING

Artikel 786

Hulp aan in gevaar verkerende schepen, ten behoeve van de zich aan boord daarvan bevindende goederen en aan de opvarende wordt niet verleend en driftige of aangespoelde zaken worden niet geborgen, dan met toestemming van de kapitein, indien hij tegenwoordig is. Is de kapitein niet tegenwoordig, dan is voor de hulpverlening aan of de berging van schepen of goederen de toestemming nodig van de rechthebbenden, voor zover zij tegenwoordig zijn. De toestemming tot hulpverlening of berging mag te allen tijde worden ingetrokken, onverminderd het reeds verkregen recht van de redders op hulploon; indien eene overeenkomst tot hulpverlening of berging mocht zijn gesloten, vindt artikel 1623 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek overeenkomstige toepassing.

Met het geval, dat de kapitein of de rechthebbenden tegenwoordig zijn, wordt gelijkgesteld dat, waarin zij op voor de redders kenbare wijze maatregelen ten aanzien van de hulpverlening of van de berging hebben getroffen.

Artikel 787

Het in het voorgaand artikel vervat verbod geldt niet, indien de kapitein of de rechthebbenden, ofschoon tegenwoordig, niet in staat zijn hun toestemming te verlenen dan wel hun tegenwoordigheid de redders niet bekend kon zijn, alsook indien niet stellig blijkt wie rechthebbende is.

Artikel 788

Indien een schip aan of op het vaste zeestrand schipbreuk lijdt, mag het verlenen van hulp aan het schip ten behoeve van de zich aan boord daarvan bevindende goederen en aan de opvarenden, bij afwezigheid van de kapitein of omdat deze niet optreedt, niet anders geschieden dan onder leiding van de strandvonder, tot wiens ambtsgebied het strand behoort.

Indien het treffen van maatregelen in het belang van schip, goederen of opvarende onverwijld noodzakelijk is, geldt het in het eerste lid bepaalde niet, totdat de kapitein dan wel de strandvonder de leiding op zich heeft genomen.

Artikel 789

Indien, buiten het geval van schipbreuk aan of op het vaste zeestrand, goederen aldaar aanspoelen en de strandvonder, tot wiens ambtsgebied het strand behoort, bij

⁵³ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

afwezigheid van de kapitein en de rechthebbenden of omdat zij niet optreden dan wel niet stellig blijkt wie rechthebbende is, de berging daarvan onder zijn leiding neemt, mag de berging niet anders dan onder die leiding geschieden.

Artikel 790

Indien een schip door de kapitein en het scheepsvolk is verlaten en door bergers is aanvaard, staat het de kapitein te allen tijde vrij naar zijn schip terug te keren en het bestuur daarover te hernemen, in welk geval de bergers dadelijk, op straffe van verlies van aanspraak op hulploon en van gehoudenheid tot schadevergoeding, het bestuur aan de kapitein moeten overgeven.

Artikel 791

Indien de kapitein of de rechthebbenden bij de hulpverlening of ter plaatse, waar de geredde zaken worden aangebracht, tegenwoordig zijn en dit de redders bekend is, zijn de redders verplicht die zaken terstond te hunner beschikking te stellen, op straffe van verlies van aanspraak op hulploon en van gehoudenheid tot schadevergoeding.

Deze bepaling laat echter onverlet het recht van terughouding, toegekend in artikel 807.

Artikel 792

In de gevallen, waarin de geredde zaken niet overeenkomstig het voorgaand artikel terstond ter beschikking van de kapitein of van de rechthebbenden moeten worden gesteld, zullen die zaken, voor zover zij tijdens de redding zich in zee, dan wel aan of op de buitengronden of het vaste zeestrand bevinden, ten behoeve van de rechthebbenden worden beheerd door de strandvonder.

De redders zijn te dien einde verplicht, op straffe van verlies van aanspraak op hulploon en van gehoudenheid tot schadevergoeding, die zaken terstond ter beschikking te stellen van de strandvonder, binnen wiens ressort zij worden aangebracht.

De strandvonder handelt met de door hem beheerde zaken overeenkomstig de desbetreffende wettelijke regelingen.

Artikel 793

Voor de hulp, met gunstig gevolg verleend aan in gevaar verkerende schepen, ten behoeve van de zich aan boord daarvan bevindende goederen, ten behoeve van de vracht en aan de opvarenden, voor het redden van het leven van schipbreukelingen en voor het bergen van driftige en van aangespoelde zaken, is hulploon verschuldigd.

De strandvonder heeft voor door hem verleende hulp nimmer aanspraak op hulploon.

Artikel 794

De rechter stelt, in geval van geschil, het hulploon naar billijkheid vast.

Artikel 795

Het hulploon mag de waarde van de geredde zaken niet overtreffen.

Artikel 796

De rechter is bevoegd elke overeenkomst omtrent hulploon, aangegaan tijdens en onder de invloed van het gevaar, op vordering van een der partijen te vernietigen of te wijzigen, wanneer hij van oordeel is, dat de overeengekomen voorwaarde niet billijk zijn.

Ook is de rechter bevoegd de overeenkomst omtrent het loon op vordering, als vermeld in het eerste lid, te vernietigen of te wijzigen, indien blijkt, dat de toestemming van een der partijen is gegeven onder invloed van bedrog of verzwijging of dat tussen het vastgesteld loon en de bewezen diensten een wanverhouding bestaat.

Artikel 797

De opvarende hebben wegens door hen aan mede-opvarende, aan het schip of ten behoeve van de lading verleende hulp geen aanspraak op hulploon, tenzij zij diensten hebben bewezen, waartoe zij redelijkerwijze niet geacht kunnen worden gehouden te zijn.

Artikel 798

Het slepende schip heeft geen recht op loon wegens hulp, verleend aan het gesleepte schip, zijn opvarenden of de lading, dan indien het buitengewone diensten heeft bewezen, welke niet kunnen worden beschouwd als uitvoering van de sleepovereenkomst.

Artikel 799

Indien aan een schip, aan zijn opvarende of ten behoeve van de lading hulp is verleend door een schip dat dezelfde reder heeft, is niettemin hulploon verschuldigd. In dit geval is ieder bij het loon belanghebbende bevoegd de vaststelling daarvan door de rechter te vorderen, ook al mocht over het loon een overeenkomst zijn gesloten. Hetzelfde geldt indien tussen de reders van beide schepen een belangengemeenschap bestaat.

Artikel 800

Indien de hulp is verleend door verschillende onafhankelijk van elkaar handelende personen of groepen van personen, heeft ieder van hen aanspraak op hulploon en mag ieder voor zich, in geval van geschil, vaststelling daarvan vorderen.

Artikel 801

Indien een schip hulp heeft verleend, zijn de reder, de kapitein en de leden van de bemanning, benevens de andere opvarenden die tot de hulpverlening hebben meegewerkt, gerechtigd tot het hulploon.

Artikel 802

De reder is bevoegd omtrent het hulploon overeen te komen of bij gebrek van een overeenkomst de gerechtelijke vaststelling van het loon te vorderen. De door hem gesloten overeenkomst bindt alle tot het loon gerechtigde. Hij is verplicht ieder van hen vóór de uitbetaling desverlangd het bedrag van het loon en de verdeling daarvan schriftelijk mede te delen.

Buiten Suriname treedt de kapitein op, tenzij de reder daartoe een andere persoon

heeft aangewezen.

Artikel 803

Bij geschil omtrent de verdeling van het hulploon, stelt de rechter die verdeling ten verzoeken van de meest gereede partij vast, na verhoor althans na behoorlijke oproeping van de overige daarop rechthebbenden.

Artikel 804

Afstand door de kapitein of door een lid van de bemanning van zijn recht op een aandeel in het door het schip te verdienen of verdiend hulploon is nietig, tenzij het schip uitsluitend voor bergings- en sleepdiensten wordt gebruikt.

Artikel 805

Voor hulp, verleend aan een schip met de opvarenden en de lading, is de reder het hulploon verschuldigd.

Artikel 806

Indien degenen, die de hulp hebben verleend, door hun schuld de hulpverlening hebben nodig gemaakt of zich hebben schuldig gemaakt aan diefstal, verberging of andere bedriegelijke handelingen, is de rechter bevoegd hun een geringer hulploon toe te kennen of zelfs alle aanspraak op hulploon te ontzeggen.

Zij die aan de hulpverlening hebben deelgenomen niettegenstaande het uitdrukkelijk en redelijk verbod van de kapitein van het geholpen schip of, bij diens ontstentenis, van de rechthebbende op dit schip of op de lading mogen niet op hulploon aanspraak maken.

Artikel 807

Zij die de hulp verleenden of de berging verrichtten, zijn gerechtigd de schepen of de goederen, waaraan of ten behoeve waarvan hulp is verleend of welke zijn geborgen, onverminderd het bepaalde bij de artikelen 790 en 792, terug te houden, zolang de betaling niet is geschied of hiervoor zekerheid niet is gesteld. In geval van geschil over het bedrag of over de aard van de te stellen zekerheid beslist de rechter op verzoek van de meest gereede partij, na verhoor of na behoorlijke oproeping van de wederpartij; deze oproeping geschiedt bij aangetekende brief door de griffier.

Beslag op het schip of op het schip en de lading tot zekerheid van het verhaal wegens hulploon wordt gelegd na verkregen verlof van de kantonrechter, binnen wiens gebied het schip zich bevindt op het ogenblik, dat het verlof wordt gevraagd.

Tot zekerheid van het verhaal op geborgen goederen mogen deze, met gelijk verlof, in beslag worden genomen, zolang zij niet in handen zijn gekomen van een derde, die daarop te goeder trouw en onder bezwarende titel enig recht heeft verkregen.

De artikelen 592-598 van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn op deze beslagen van toepassing.

Deze beslagen mogen niet worden gelegd op schepen of goederen, welke zich onder beheer van de strandvonder bevinden.

Artikel 808

Wie geborgen goederen in ontvangst genomen en daarover beschikt heeft, wetende dat daarop nog een schuld wegens hulploon rust, is persoonlijk aansprakelijk voor de voldoening van die schuld, voor zover deze ten tijde van die beschikking op de goederen kon worden verhaald.

De ontvanger wordt, behoudens tegenbewijs, geacht te hebben geweten, dat de schuld nog op de goederen rustte en dat zij daarop mocht worden verhaald.

Artikel 809

De reder is het hulploon voor de afzonderlijke redding van opvarenden van een schip verschuldigd ook wanneer het schip is vergaan.

Dit hulploon bedraagt ten hoogste driehonderd gulden voor ieder geredde persoon.

Artikel 810

In zaken van hulploon zijn gelijkelijk bevoegd:
de rechter van de woonplaats van de verweerder, of, indien er meer verweerders zijn, van één hunner;

de rechter, binnen wiens rechtsgebied de hulp is verleend of de geredde personen of zaken zijn aangebracht;

de rechter, binnen wiens rechtsgebied tot verhaal van het hulploon beslag is gelegd.
Het tweede lid van artikel 783 vindt overeenkomstige toepassing.

Artikel 811

Voor de toepassing van de bepalingen van deze Titel worden :
de door de President aangewezen wateren, binnen de daarbij bepaalde grenzen, beschouwd tot de zee, en de stranden en oevers daarvan tot het zeestrand te behoren;
onder rechthebbenden begrepen hun vertegenwoordigers.

Artikel 812⁵⁴

De bepalingen van deze Titel vinden overeenkomstige toepassing, wanneer te water hulp wordt verleend aan een luchtvaartuig of aan de inzittenden daarvan.

TIENDE TITEL VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN VAN DE ZEE EN TEGEN DIE VAN DE SLAVERNIJ

EERSTE AFDELING VAN DE VORM EN DE INHOUD VAN DE VERZEKERING

Artikel 813

Behalve de bij art. 325 vermelde vereisten moet de polis uitdrukken:

1°. de naam van de kapitein, dien van het schip, met vermelding van het soort, en, bij verzekering van het schip, de opgave, of het van vuren-hout is, of de verklaring, dat de verzekerde van die omstandigheid onkundig is;

⁵⁴ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

- 2°. de plaats, waar de goederen zijn ingeladen of moeten ingeladen worden;
 - 3°. de haven, vanwaar het schip heeft moeten vertrekken, of moet vertrekken;
 - 4°. de havens of de reden, waar het moet laden of ontladen;
 - 5°. die, waar het moet inlopen;
 - 6°. de plaats, vanwaar het gevaar voor rekening van de verzekeraar begint te lopen;
 - 7°. de waarde van het verzekerde schip,
- alles behoudens de in deze Titel voorkomende uitzonderingen.

Artikel 814

De zeeassurantie heeft in het bijzonder tot onderwerp:
het casco en de kiel van het schip, ledig of geladen, gewapend of niet, alleen of tezamen met anderen varende;
het tuig en de takelage;
het oorlogstuig;
mondbehoeften en in het algemeen alles wat het schip tot het in zee brengen toe, gekost heeft;
de ingeladen goederen;
verwacht wordende winst;
de te verdienen vrachtpenningen:
het gevaar van de slavernij.
Bij een verzekering op het schip, zonder verdere aanduiding, wordt daaronder verstaan het casco en de kiel, het tuig, de takelage en het oorlogstuig.

Artikel 815

Verzekering kan gesloten worden op het geheel of op een gedeelte van de voorwerpen, gezamenlijk of afzonderlijk;
in tijd van vrede of in tijd van oorlog, vóór of gedurende de reis van het schip;
voor de heen- en terugreis, voor een van beide, voor de gehele reis, of voor een bepaalde tijd;
voor alle zeegevaren;
op goede en kwade tijdingen.

Artikel 816

Indien de verzekerde onkundig is, in welk schip verwacht wordende goederen zullen worden geladen, wordt de vermelding van de kapitein of van het schip niet vereist, mits bij de polis verklaring worde gedaan van des verzekerde onkunde daaromtrent, alsmede opgave van de dagtekening en de ondertekenaar van de laatste advies- of orderbrief. Het belang van de verzekerde mag op deze wijze slechts voor een bepaalde tijd verzekerd worden.

Artikel 817

Indien de verzekerde onkundig is, waarin de goederen, welke, aan hem worden toegezonden of geconsigneerd zijn, bestaan, mag hij verzekering op die goederen laten doen onder de algemene benaming van "goederen".

Onder zodanige verzekering zijn niet begrepen gemunt goud en zilver, gouden en zilveren staven, juwelen, parels of kleinoden en krijgsbehoeften.

Artikel 818

Indien de verzekering is gedaan op schepen of goederen, welke, ten tijde van het sluiten van de overeenkomst, reeds behouden ter plaatse van hun bestemming waren aangekomen, of op enig belang, waarvan de schade, tegen welke verzekerd is, reeds op voorschreven tijdstip bestond, zijn op die gevallen toepasselijk de bepalingen van de artikelen 336 en 337, indien namelijk bewezen wordt of er vermoeden bestaat, dat de verzekeraar van de behouden aankomst, of de verzekerde of diens lasthebber van het aanwezen der schade, bij het sluiten van de overeenkomst, heeft kennis gedragen.

Artikel 819

Het vermoeden, bij artikel 337 vermeld, geldt ten aanzien van de verzekerde niet, indien de verzekering is gesloten op goede of kwade tijding, mits in dat geval in de polis worden vermeld het laatste bericht, hetwelk de verzekerde ten aanzien van het verzekerde voorwerp heeft bekomen, en, bij een verzekering voor rekening van een derde, mits ingeval van schade, deugdelijk blijke van de dagtekening van de last, welke de lasthebber tot het sluiten van de verzekering bekomen heeft.

Met dat beding mag de verzekering alleen dan worden vernietigd, indien bewezen wordt, dat de verzekerde of diens lasthebber, ten tijde van het sluiten van de overeenkomst, van de geleden schade, heeft kennis gedragen.

Artikel 820

Verzekeringen zijn nietig, wanneer zij gesloten zijn:

- 1°. op voorwerpen, waarin, volgens wet niet mag worden handel gedreven, en
- 2°. op schepen, welke worden gebruikt tot vervoer van voorwerpen als sub 1°. worden bedoeld.

Artikel 821

Verzekering op het casco en de kiel van het schip mag gesloten worden voor de volle waarde van het schip met al zijn toebehoren, en alle onkosten, tot in zee toe.

Artikel 822

Verzekering mag gesloten worden op schepen en goederen, welke reeds vertrokken of vervoerd waren van de plaats, van waar het gevaar voor rekening van de verzekeraar zou beginnen te lopen, mits in de polis worden uitgedrukt hetzij het juiste tijdstip van het vertrek van het schip of van het vervoer van de goederen, hetzij de onwetendheid van de verzekerde te dien opzichte.

In allen gevalle moet, op straffe van nietigheid, in de polis worden uitgedrukt de laatste tijding, welke de verzekerde van het schip of van de goederen bekomen heeft, en, indien de verzekering voor rekening van een derde geschiedt, de dagtekening van de order- of adviesbrief of de uitdrukkelijke vermelding, dat de verzekering, zonder lastgeving van de belanghebbende, plaats heeft.

Artikel 823

Indien de verzekerde, in de polis doet opnemen de bij het voorgaand artikel bedoelde verklaring van onwetendheid en het naderhand blijkt, dat de verzekering gedaan is, nadat de schepen vertrokken waren van de plaats, vanwaar het gevaar voor rekening

van de verzekeraar zou beginnen te lopen, moet, ingeval van schade, de verzekerde, op de vordering van de verzekeraar, zijn verklaring van onwetendheid voor de rechter met ede bevestigen.

Artikel 824

Indien in de polis noch van het vertrek van het schip, noch van de onwetendheid deswege melding is gemaakt, wordt zulks gehouden voor een erkenning dat het schip, bij het afgaan van de laatste post, welke vóór het sluiten van de polis is aangekomen, of, indien geregelde posten er niet zijn, bij de laatste bekwame gelegenheid om tijding over te brengen, zich nog bevond ter plaatse, vanwaar het moest vertrekken.

Artikel 825

Indien verzekering is gesloten op schepen, welke nog niet op de plaats zijn, vanwaar het gevaar moet beginnen, of welke tot het aannemen van de reis of tot het innemen van de lading nog niet gereed zijn, of op goederen, welke niet terstond kunnen geladen worden, is de verzekering nietig, ten ware die omstandigheid in de polis vermeld zij of daarbij zij opgegeven, dat de verzekerde daarvan niet kennis draagt, met vermelding van de advies- of orderbrief, of van de verklaring dat een advies- of orderbrief niet bestaat, mitsgaders in alle gevallen van de laatste tijding, welke hij van het schip of van het goed bekomen heeft.

De verzekerde en diens lasthebber zijn, ingeval van schade, verplicht, op de vordering van de verzekeraar, hun onwetendheid voor de rechter met eed te bevestigen.

Artikel 826

Goederen mogen verzekerd worden voor de volle waarde, welke zij hebben ten tijde en ter plaatse van de verzending, met alle onkosten tot aan boord, de premie van verzekering daaronder begrepen, zonder dat men een afzonderlijke begroting van ieder voorwerp mag vorderen.

Artikel 827

De werkelijke waarde van de verzekerde goederen mag verhoogd worden met de vracht, inkomende rechten en andere onkosten, welke bij de behouden aankomst noodzakelijk moeten worden betaald, mits daarvan in de polis melding wordt gemaakt.

Artikel 828

De verhoging bij het voorgaand artikel omschreven is niet geldig, indien en voor zover ten gevolge van de omstandigheid dat het verzekerde niet ter bestemde plaatse aankomt, de betaling van vracht, inkomende rechten en andere onkosten geheel of ten dele vervalt.

Maar indien de vracht, volgens overeenkomst met de schipper vóór zijn vertrek gemaakt, vooruitbetaald is, blijft de verzekering te dien aanzien stand grijpen; in geval van ramp of schade moet de vooruitbetaling bewezen worden.

Artikel 829

Verzekering op verwacht wordende winst moet afzonderlijk bij de polis begroot worden, met bijzondere opgave, op welke goederen de verzekering wordt gesloten; bij

gebreke hiervan is de verzekering nietig.

Indien de waarde van het verzekerde in het algemeen is uitgedrukt, met stellige bepaling, dat al hetgeen de waarde van de goederen te boven gaat voor verwacht wordende winst zal worden gehouden, is de verzekering geldig voor de waarde van de verzekerde voorwerpen; het overschietende wordt echter herleid tot de bewijsbare hoegrootheid van de verwacht wordende winst, berekend naar de maatstaf bij de artikelen 835 en 836 vermeld.

Artikel 830

Vrachtpenningen mogen voor hun vol beloop worden verzekerd.

Artikel 831

Indien het schip vergaat of strandt, wordt de verzekering ingekort, voor zoveel het beloop betreft van hetgeen de schipper of de eigenaar van het schip ten gevolge van dat ongeval voor onkosten van de reis minder heeft te betalen dan bij behouden aankomst het geval zou zijn geweest.

Artikel 832

Verzekering tegen slavernij wordt gesloten tot een bepaalde som, voor welke de persoon, die in slavernij gebracht en wiens vrijheid verzekerd is, mag vrijgekocht worden.

Het onderscheid tussen de rantsoenprijs en de verzekerde som komt ten voordele van de verzekeraar; en, ingeval een grotere som dan die, bij de overeenkomst bepaald, tot het vrijkopen vereist wordt, volstaat hij met de voldoening van de in de polis uitgedrukte som.

TWEEDE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN DE VERZEKERDE VOORWERPEN

Artikel 833

De rechter is bevoegd, indien de volle waarde op de kiel of het casco van een schip verzekerd is, die waarde, hoezeer bevorens getaxeerd, bij vonnis, desnoods na bericht van deskundigen, nader te bepalen of te verminderen:

1°. ingeval het schip bij de polis is getaxeerd naar de inkoopprijs, of naar hetgeen het van bouwen gekost heeft, en het schip, hetzij door ouderdom, hetzij door het afleggen van vele reizen, reeds minder waarde had;

2°. ingeval het schip, voor onderscheidene reizen verzekerd zijn, na een of meer reizen te hebben afgelegd en uit dien hoofde vracht te hebben verdiend, vervolgens op een der verzekerde reizen is vergaan.

Artikel 834

Indien de verzekering gedaan is voor de terugreis uit een land, waar handel alleen bij wijze van ruiling plaats heeft, wordt de begroting van de waarde van de verzekerde goederen berekend op de voet van hetgeen de in de ruiling gegeven goederen gekost hebben, met bijvoeging van de transportkosten.

Artikel 835

Verwacht wordende winst wordt berekend volgens prijscouranten, of, bij gebreke daarvan, volgens een begroting van deskundigen, waaruit blijkt van de winst, welke de verzekerde goederen, bij behouden aankomst, na het afleggen van een gewone reis, redelijkerwijze, op de plaats van bestemming zouden hebben opgeleverd.

Artikel 836

Indien uit de prijscouranten of uit een begroting van deskundigen blijkt, dat, bij behouden aankomst, de winst minder zou hebben bedragen dan de som, welke de verzekerde bij de polis had opgegeven, volstaat de verzekeraar met de betaling van dat mindere. Hij is niets verschuldigd, indien de verzekerde voorwerpen enige winst niet zouden hebben opgebracht.

Artikel 837

Het bedrag van de vrachtpenningen wordt bewezen door de charter-partij of de cognossementen.

Bij gebreke van charter-partij en cognossementen, of indien het goederen geldt aan de scheepseigenaars zelf toebehorende, wordt het bedrag van de vracht door deskundigen begroot.

DERDE AFDELING VAN HET BEGIN EN HET EINDE VAN HET GEVAAR

Artikel 838

Bij verzekering op het schip, begint het gevaar voor de verzekeraar te lopen van het ogenblik, dat de kapitein een begin heeft gemaakt met het laden van goederen; of, zo hij alleen in ballast moet vertrekken, zodra hij een begin heeft gemaakt met de ballast te laden.

Artikel 839

In de bij het voorgaand artikel gemelde verzekering eindigt het gevaar voor de verzekeraar eenentwintig dagen nadat het verzekerde schip ter bestemde plaatse is aangekomen, of zoveel eerder als de laatste goederen gelost zijn.

Artikel 840

Bij verzekering van een schip voor een uit- en thuisreis, of voor meer dan één reis, loopt de verzekeraar, zonder tussenpozing, het gevaar tot en met de eenentwintigste dag nadat de laatste reis is volbracht, of zoveel dagen eerder als de laatste goederen gelost zijn.

Artikel 841

Goederen verzekerd zijnde, begint het gevaar voor rekening van de verzekeraar te lopen, zodra de goederen zijn gebracht op de kade of op de wal, om vandaar ingeladen en vervoerd te worden naar de schepen, waarin zij geladen worden; deze verzekering eindigt vijftien dagen nadat het schip ter bestemde plaatse zal zijn aangekomen, of zoveel eerder

als de verzekerde goederen aldaar zullen zijn gelost en op de kade of op de wal geplaatst.

Artikel 842

Bij verzekering op goederen loopt het gevaar onafgebroken voort, ook al is de schipper genoodzaakt geweest in een noodhaven in te lopen, aldaar te lossen en te repareren, totdat of de reis wettig gestaakt, òf door de verzekerde bevel tot het niet-weder-inschepen van de goederen gegeven, òf de reis geheel volbracht zij.

Artikel 843

Indien de kapitein of de verzekerde op goederen door wettige redenen verhinderd wordt binnen de bij artikel 841 bepaalde tijd te lossen, zonder zich aan vertraging schuldig te maken, loopt het gevaar voor de verzekeraar door totdat de goederen gelost zijn.

Artikel 844

In een verzekering op te verdienen vrachtpenningen begint de verzekeraar het gevaar te lopen van het oogenblik en naarmate dat de vracht-betalende goederen in het schip geladen zijn; zij eindigt vijftien dagen nadat het schip ter bestemde losplaats is aangekomen, of zoveel eerder als de vracht-betalende goederen zijn gelost.

De bepaling van artikel 843 is ook ten deze toepasselijk.

Artikel 845

Wanneer de reis gestaakt wordt nadat een verzekeraar heeft begonnen gevaar te lopen, blijft het gevaar in een verzekering op goederen lopen vijftien dagen, en in een verzekering op het schip een en twintig dagen nadat de staking van de reis heeft plaats gehad of zoveel korter als de laatste goederen gelost zijn.

Artikel 846

De tijd van de aanvang en van het eindigen van het gevaar op verwacht wordende winst staat gelijk met de daartoe voor de verzekering op goederen bepaalde tijd.

Artikel 847

Het staat in alle verzekeringen aan partijen vrij, om bij de polis andere bedingen te maken nopens het beginnen en het eindigen van de tijd van het gevaar.

VIERDE AFDELING VAN DE RECHTEN EN DE PLICHTEN VAN DE VERZEKERAAR EN VAN DE VERZEKERDE

Artikel 848

Bij staking van de reis vóórdat de verzekeraar heeft begonnen enig gevaar te lopen, vervalt de verzekering.

De premie wordt door de verzekerde ingehouden of door de verzekeraar teruggegeven, in beide gevallen tegen genot van een half ten honderd van de verzekerde som, of wel van de halve premie, indien deze minder dan één ten honderd mocht belopen.

Artikel 849

Indien de reis gestaakt wordt nadat de verzekeraar heeft begonnen gevaar te lopen, doch vóórdat het schip op de laatste uitklaringsplaats het anker of de touwen heeft losgemaakt, geniet de verzekeraar één ten honderd van de verzekerde som, indien de premie één ten honderd of meer bedraagt; doch, minder bedragende, geniet de verzekeraar haar in haar geheel.

De volle premie is altijd verdiend, indien de verzekerde enige schadevergoeding, hoe ook genaamd, vordert.

Artikel 850

Voor rekening van de verzekeraar zijn alle verliezen en schaden, welke aan de verzekerde voorwerpen zijn overkomen door storm, onweer, schipbreuk, stranding, het overzeilen, aanzeilen, aanvaren of aandrijven, gedwongen verandering van koers, van de reis of van het schip, door het werpen van goederen, door brand, geweld, overstroming, neming, kapers, rovers, aanhouding op last van hoger hand, verklaring van oorlog, représailles; alle schade veroorzaakt door nalatigheid, verzuim of schelmerij van de kapitein, de scheepsofficieren of de andere schepelingen, en, in het algemeen, door alle van buiten aankomende onheilen, hoe ook genaamd, tenzij de verzekeraar hetzij bij wet hetzij ingevolge een beding bij de polis, van het lopen van enige van deze gevaren is vrijgesteld.

Artikel 851

Bij verzekering van het schip houdt de verplichting van de verzekeraar op door elke willekeurige verandering van koers of van de reis en, bij verzekering op vrachtpennigen, door elke willekeurige verandering van koers of van de reis, dan wel door verwisseling van het schip, in beide gevallen door de kapitein uit zich zelf of op last van de eigenaars van het schip gedaan; tenzij, ten aanzien van de kapitein, die zulks uit zich zelf heeft gedaan, het tegendeel uitdrukkelijk bij de polis was bedongen.

Bij een verzekering op goederen geldt hetzelfde, indien de willekeurige verandering van koers, reis of schip heeft plaats gehad op last of met uitdrukkelijke of met stilzwijgende toestemming van de verzekerde.

De reis wordt gerekend veranderd te zijn, zodra de kapitein deze naar een andere bestemming, dan die waarvoor verzekerd is, heeft aangevangen.

Artikel 852

De willekeurige verandering van koers bestaat niet in een geringe afwijking, maar is alleen aanwezig indien de kapitein, buiten erkende noodzakelijkheid of nuttigheid en zonder voldoende aanleiding in het belang van het schip en de lading, een haven, buiten de koers gelegen, aandoet of een andere streek volgt dan die waartoe hij verplicht was.

In geval van verschil hieromtrent beslist de rechter, na verhoor van deskundigen.

Artikel 853

In een verzekering op het schip en de vrachtpenningen, is de verzekeraar niet verplicht om de door schelmerij van de kapitein veroorzaakte schade te betalen, tenzij bij de polis anders was bedongen.

Zodanig beding is echter niet geoorloofd, indien de kapitein de enige eigenaar van

het schip is of daarin aandeel heeft.

Artikel 854

In een verzekering op goederen, toebehorende aan de eigenaars van het schip, waarin zij geladen zijn, zijn de verzekeraars mede niet aansprakelijk voor schelmerij van de kapitein, of voor de verliezen of schaden, welke door zijn willekeurige verandering van koers, van de reis of van het schip veroorzaakt worden, al was zulks buiten schuld of voorkennis van de verzekerde gedaan, tenzij bij de polis anders was bedongen.

Artikel 855

Bij een verzekering op de vrachtpenningen is de verzekeraar niet verantwoordelijk voor de schade, opgekomen sedert het ogenblik, dat de kapitein, van al het nodige tot de reis voorzien zijn, zonder wettige reden in het belang van het schip en de lading, de gelegenheid heeft verzuimd om de reis te bevorderen; tenware de verzekeraar daartegen uitdrukkelijk mocht hebben verzekerd.

Artikel 856

De verzekeraar is, ingeval van verzekering van vloeibare waren, als wijn, brandewijn, olie, honig, pek, teer, stroop of dergelijke, en van zout of suiker, niet gehouden tot vergoeding van enige schade, veroorzaakt door lekkage of smelting, tenzij deze door stoten, schipbreuk of stranden van het schip zijn ontstaan, of wel doordien de verzekerde goederen in een noodhaven zijn gelost en herladen.

Indien er een of meer oorzaken bestaan, uithoofde van welke de verzekeraar verplicht is de schade, door lekkage of smelting veroorzaakt, te betalen, moet daarvan zoveel worden afgetrokken; als soortgelijke goederen, volgens oordeel van deskundigen, gewoonlijk verliezen.

Artikel 857

Indien in de bij wet aangewezen gevallen verzekering is gedaan onder de algemene benaming van goederen, of in welke zaken ook het belang van de verzekerde mocht bestaan, en het gevaar is gelopen op voorwerpen, welke lichtelijk aan bederf of vermindering onderhevig zijn, is de verzekeraar niet gehouden tot zodanig beloop in de schade daaruit ontstaande, als hetwelk, volgens de bestaande gebruiken, op de plaats van de verzekering, niet door de verzekeraars gedragen wordt. Bij verschil bepaalt de rechter dit, na verhoor van deskundigen.

Indien er onder de voorschreven goederen zodanige waren, welke, ter plaatse waar de verzekering is gedaan, gewoonlijk niet anders verzekerd worden dan vrij van beschadiging, lekkage of smelting, dan is de verzekeraar van die schade bevrijd.

Artikel 858

Indien de goederen van de soort, in het voorgaand artikel gemeld, in de polis met hun namen zijn uitgedrukt, zonder enig bijzonder beding, dan is de verzekeraar niet aansprakelijk voor de averij onder de drie ten honderd.

Artikel 859

Indien een verzekering is gesloten met het beding "vrij van beschadigdheid", om

het even of daarbij al of niet is gevoegd, "bij behouden aankomst", is de verzekeraar niet verantwoordelijk voor enige schade, wanneer de verzekerde voorwerpen bedorven of beschadigd ter plaatse van hun bestemming zijn aangekomen.

Dezelfde bepaling is toepasselijk op het geval, dat de voorwerpen onderweg of in een noodhaven, uithoofde van beschadigdheid of uit vrees dat zij zouden bedorven of andere goederen aansteken, zijn verkocht geworden.

Averij-grosse mitsgaders schade door werping, neming, roof of dergelijke, of door het vergaan van het schip veroorzaakt, worden niettemin, bij dat beding door de verzekeraar gedragen.

Artikel 860

In een verzekering onder het beding "vrij van molest", is de verzekeraar bevrijd, zodra het verzekerde voorwerp vergaat of bederft door geweld, neming, kaperij, zeeroverij, aanhouding op last van hoger hand, verklaring van oorlog en représailles.

De verzekering vervalt, zodra het verzekerde door het molest wordt opgehouden of van de koers gebracht.

Alles behoudens de verplichting van de verzekeraar om de schade te voldoen, welke vóór het molest is ontstaan.

Artikel 861

Indien de verzekerde bij het beding van "vrij van molest", bedongen heeft, dat de verzekeraar, niettegenstaande de opbrenging, het gewone gevaar zou blijven lopen, draagt de verzekeraar, zelfs na dit molest, alle gewone schaden, welke aan het verzekerde overkomen, totdat het schip is opgebracht en het anker heeft laten vallen, met uitzondering echter van de zodanige, welke ongetwijfeld uit het molest dadelijk voortspruiten.

Bijaldien de oorzaak van het vergaan twijfelachtig is, wordt vermoed, dat het verzekerde door een gewone ramp is vergaan, waarvoor de verzekeraar aansprakelijk is.

Artikel 862

Indien een "vrij van molest" verzekerd schip of goed in een haven ligt en vóór zijn vertrek vijandig wordt bezet, of indien het wordt aangehouden, wordt zulks met opbrengen gelijkgesteld en houdt het gevaar voor de verzekeraar op.

Artikel 863

Indien de verzekering voor een bepaalde tijd gedaan is, in voege als bij artikel 816 gemeld is, moet de verzekerde het bewijs leveren, dat het verzekerde goed in het schip, dat enige ramp geleden heeft of vergaan is, binnen de bepaalde tijd geladen is geweest.

Artikel 864

Bij schadevergoeding wegens goederen door de kapitein ingekocht of ingeladen, hetzij voor zijn eigen rekening, hetzij voor die van het schip, moet het bewijs van de inkoop en een cognossement daarvan, door twee leden van de bemanning ondertekend, worden overgelegd.

Artikel 865

Indien de verzekering bij verdeling plaats heeft ten aanzien van goederen, welke geladen moeten worden in onderscheidene aangeduide schepen, met uitdrukking van de som, welke op elk schip verzekerd wordt, en indien de gehele lading wordt geladen in één schip of in een minder getal schepen, dan in de overeenkomst bepaald was, is de verzekeraar niet verder aansprakelijk dan voor de som, welke hij verzekerd heeft op het schip of op de schepen, welke de lading hebben ingenomen, niettegenstaande al de genoemde schepen verongelukt zijn; en hij zal desniettemin een half ten honderd of minder, volgens de onderscheiding van artikel 848, ontvangen van de som, waarvan de verzekering bevonden wordt krachteloos te zijn.

Artikel 866

De verzekeraar is ontslagen van het verder gevaar en is gerechtigd tot de premie, indien de verzekerde het schip zendt naar een meer afgelegen plaats, dan bij de polis genoemd was.

De verzekering heeft volkomen gevolg, indien de reis verkort is.

Artikel 867

De verzekerde is verplicht aan de verzekeraar, of, indien er meer dan een op dezelfde polis getekend hebben, aan de eerste ondertekenaar, onverwijld mee te delen alle tijdingen, welke hij opzichtelijk een aan schip of goed overkomen ramp bekomt; hij moet afschriften of uittreksels van de brieven, waarin de tijdingen vervat zijn, meedelen aan diegenen van de verzekeraars, die zulks mochten verlangen.

Bij verzuim daarvan is de verzekerde gehouden al de onkosten, schaden en interesten te vergoeden.

Artikel 868

Zolang de verzekerde niet gerechtigd is om het verzekerde aan zijn verzekeraar te abandonneren en dientengevolge het niet werkelijk abandonneert, is hij verplicht, bij schipbreuk, stranding, opbrenging of aanhouding, alle mogelijke vlijt en gepaste pogingen aan te wenden om het te redden of te doen vrijgeven.

Hij heeft hiertoe een bijzondere volmacht van de verzekeraar niet nodig en is zelfs gerechtigd om van deze te vorderen een toereikende som ter bestrijding van de onkosten, welke tot redding of tot reclame moeten worden uitgegeven.

Artikel 869

De verzekerde, die buiten Suriname een poging tot redding of tot reclame moet laten doen, de last daartoe opgedragen hebbende aan zijn gewone correspondent of aan een ander huis of persoon, te goeder naam en faam bekend staande, is voor de lasthebber niet verantwoordelijk doch is gehouden zijn rechtsoverdrachten tegen hem aan de verzekeraar af te staan.

Artikel 870

In een verzekering voor onbepaalde rekening, dat is, indien in de polis niet is uitgedrukt, tot welke natie de eigenaar van het verzekerde behoort, is de verzekerde mede tot het doen van de reclame verplicht, bijaldien de opbrenging of aanhouding is

wederrechtelijk, tenware hij bij de polis daarvan zij ontslagen.

Artikel 871

Een vonnis van een vreemde rechter, waarbij schepen of goederen, welke als bepaald onzijdig eigendom zijn verzekerd, verklaard worden niet onzijdig eigendom te zijn en daarom zijn prijs verklaard, is niet voldoende om de verzekeraar van het betalen van de schade vrij te stellen, bijaldien de verzekerde bewijst, dat het verzekerde waarlijk onzijdig eigendom is geweest, en dat hij bij de rechter, die het schip of de goederen heeft prijs verklaard, alle middelen aangewend en alle bewijsstukken ingediend heeft, om zodanige prijsverklaring af te weren.

Artikel 872

Indien verhoging van premie, voor het geval van opkomende oorlog of andere te verwachten gebeurtenissen, bedongen is, regelt desnoods de rechter de hoegrootheid van de verhoging, voor zover die niet bij de polis is uitgedrukt, na verhoor van deskundigen en met inachtneming van het gevaar, de omstandigheden en de bij de polis gemaakte bedingen.

Artikel 873

In alle gevallen, in welke òf de verzekerde goederen niet zijn verzonden, òf in mindere hoeveelheid verzonden worden, òf bij mistasting te veel is verzekerd, en voorts in het algemeen in de gevallen bij artikel 348 voorzien, geniet de verzekeraar een half ten honderd van de verzekerde som of de halve premie, en zulks op dezelfde grondslag als bij artikel 848 is omschreven, tenzij hem bij wet of bij de overeenkomst meer is toegekend.

Hij, die een verzekering ten behoeve van een ander heeft gesloten, zonder diens naam in de polis te doen vermelden, mag de premie niet terugvorderen op grond dat de belanghebbende de verzekerde goederen niet of in mindere hoeveelheid heeft afgezonden.

VIJFDE AFDELING VAN ABANDONNEMENT

Artikel 874

De verzekerde schepen en goederen kunnen aan de verzekeraar geabandonneerd of overgelaten worden, ingeval:

- van schipbreuk;
 - van stranding met verbrijzeling;
 - van onbruikbaarheid door zeeschade;
 - van vergaan of bederf door zeeramp;
 - van opbrenging of aanhouding door een vreemde mogendheid;
 - van aanhouding door de daartoe bevoegde Nederlandse, Nederlands-Indische, Surinaamse of Curaçaose autoriteiten na het begin van de reis,
- alles met inachtneming van de bepalingen, in de volgende artikelen voorkomende.

Artikel 875

Het abandonnement van het schip uit hoofde van onbruikbaarheid mag niet geschieden, indien het schip gestoten hebbende of gestrand zijnde, weer vlot gemaakt,

hersteld en in staat gebracht kan worden om zijn reis naar de plaats van bestemming te vervolgen en indien de kosten van herstel niet te boven gaan drie vierde van de waarde, waarop het schip bij het doen van de verzekering is begroot.

Artikel 876

Indien schepen of goederen zijn gestrand, opgebracht of aangehouden, mag het abandonnement dadelijk worden gedaan, zodra de verzekeraar weigert of in gebreke blijft de verzekerde een genoegzame som op te schieten, om de kosten tot redding of reclame te kunnen goedmaken.

In geval van verschil begroot de rechter deze som.

Zij komt ten laste van de verzekeraar, al ware het dat die onkosten, gevoegd bij het beloop van de verschuldigde schade, de som te boven gingen, waarvoor verzekerd is.

Artikel 877

Het abandonnement in geval van vergaan of bederf mag slechts gedaan worden, indien het verlies of de schade drie vierde van de verzekerde waarde bedraagt of te boven gaat.

Artikel 878

De verzekerde is ook bevoegd om aan de verzekeraar abandonnement te doen en vervolgens de betaling te vorderen, zonder dat er bewijs van het vergaan van het schip nodig zij, indien, gerekend van de dag van het uitvaren van het schip of van de dag tot welke zich de laatst ontvangen berichten uitstrekken, enige tijding van het schip niet is aangekomen, en wel:

Na verloop van zes maanden, ten aanzien van reizen uit Suriname naar Frans- en Brits Guyana, naar een van de West-Indische eilanden en naar enige plaats in een van de Staten in Amerika gelegen aan de Atlantische Oceaan tussen Brits Guyana en de Verenigde Staten van Amerika en omgekeerd.

Na verloop van twaalf maanden, ten aanzien van reizen uit Suriname naar andere dan de hierboven opgenoemde gedeelten van het vaste land en de eilanden van Amerika, naar het vaste land en de eilanden van Europa, naar de Levant, naar de noordelijke en westelijke kusten van Afrika tot aan de Kaap de Goede Hoop en deze daaronder begrepen en naar de eilanden van Afrika bewesten dat werelddeel gelegen en omgekeerd.

Na verloop van achttien maanden, ten aanzien van reizen uit Suriname naar andere gedeelten van de wereld en omgekeerd.

Bij reizen van en naar havens, beide gelegen buiten Suriname, wordt de termijn berekend naar gelang van de afstand van die havens, welke met de hiervoren bepaalde het naast overeenkomt.

In al deze gevallen kan de verzekerde volstaan met, onder aanbod van ede, te verklaren, dat hij enige tijding van het verzekerde schip of van het schip waarin verzekerde goederen geladen zijn, noch middellijk noch onmiddellijk heeft ontvangen, onverminderd het bewijs van het tegendeel.

Artikel 879

Het abandonnement in geval van opbrenging of van aanhouding mag gedaan worden, indien de opgebrachte of aangehouden schepen of goederen niet zijn teruggegeven of ontslagen binnen de bij het vorig artikel bepaalde termijnen, gerekend naar gelang van de plaats, waar de opbrenging of aanhouding is geschied, en van de dag,

waarop de verzekerde daarvan bericht heeft ontvangen.

In geval van verbeurdverklaring van de opgebrachte of aangehouden schepen of goederen mag het abandonnement dadelijk geschieden.

Artikel 880

Bedorven goederen of afgekeurde schepen onderweg verkocht zijnde, is de verzekerde bevoegd om zijn rechten aan de verzekeraars te abandonneren, indien, niettegenstaande zijn aangewende pogingen, de kooppenningen niet met hem zijn verrekend binnen de bij artikel 878 bepaalde tijd; alles gerekend naar gelang van de plaats van de verkoop, en van de dag, waarop de verzekerde daarvan bericht heeft ontvangen.

Artikel 881

In de gevallen bij de voorgaande drie artikelen vermeld moet het abandonnement aan de verzekeraar worden betekend binnen drie maanden na het verloop van de bij de artikelen gemelde tijdsbepalingen.

Artikel 882

In alle andere gevallen moet de betekening gedaan worden binnen de termijnen, in artikel 878 vermeld, gerekend naar gelang van de plaats, waar het onheil is gebeurd, en van de dag, waarop de verzekerde daarvan bericht heeft ontvangen.

Artikel 883

Na het bij de voorgaande twee artikelen bepaalde tijdsverloop is de verzekerde niet meer tot het doen van abandonnement gerechtigd.

Artikel 884

In de gevallen, in welke abandonnement mag worden gedaan, is de verzekerde gehouden de ontvangen berichten binnen vijf dagen na derzelver ontvangst of, indien er binnen vijf dagen geen gelegenheid tot verzending is, met de eerst-voorkomende gelegenheid, aan de verzekeraar mee te delen, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interesten.

Artikel 885

Indien een verzekering voor een bepaalde tijd gesloten is, wordt, in de gevallen en na verloop van de tijdperken bij artikel 878 gemeld, het vergaan van het schip vermoed te zijn voorgevallen binnen de tijd van de verzekering.

Indien nochtans naderhand bewezen wordt, dat de schade buiten de tijd van de verzekering gevallen is, vervalt het abandonnement, en moet de betaalde schadevergoeding worden teruggegeven met de wettelijke interesten daarvan.

Artikel 886

De verzekerde is, bij het doen van abandonnement, verplicht alle verzekeringen op te geven, welke hij op het verzekerde goed gedaan heeft of waartoe hij last gegeven heeft om te doen; bij gebreke hiervan wordt de tijd van betaling, welke met de dag van het

abandonnement moet beginnen te lopen, opgeschort tot de dag, waarop hij de gemelde opgave zal hebben gedaan, zonder dat daaruit enige verlenging voortspuit van de voor het doen van abandonnement vastgestelde tijd.

Ingeval de verzekerde bedriegelijke opgaven doet, is hij van de voordelen van de verzekering verstoken.

Artikel 887

De verzekerde is ook verplicht aan de verzekeraar, bij het doen van abandonnement, op te geven, wat hij tot redding of vrijbekoming van het verzekerde heeft verricht en welke personen of correspondenten hij daartoe in het werk heeft gesteld.

Artikel 888

Het abandonnement mag noch gedeeltelijk, noch voorwaardelijk gedaan worden.

Indien schepen of goederen niet voor hun vol bedrag zijn verzekerd, en de verzekerde zelf alsoo voor een gedeelte gevaar heeft gelopen, strekt het abandonnement zich niet verder uit dan tot het beloop van het verzekerde, in evenredigheid van het niet-verzekerde gedeelte.

Artikel 889

Indien het abandonnement volgens de voorschriften van dit wetboek is gedaan, dan behoren de verzekerde voorwerpen aan de verzekeraar, gerekend van de dag van de betekening van het abandonnement, behoudens het aandeel van de verzekerde in het geval van het tweede lid van de vorige artikels.

Artikel 890

De verzekeraar mag, onder voorwendsel dat het verzekerde schip of goed na het abandonnement is vrijgegeven, zich niet ontslaan van de betaling van de verzekerde som.

Artikel 891

Indien de tijd van betaling niet bij de overeenkomst is bepaald, moet de verzekeraar uiterlijk zes weken nadat het abandonnement is betekend het bedrag van de verzekering benevens de kosten van het abandonnement betalen.

Na die tijd betaalt hij ook wettelijke interesten.

De geabandonneerde voorwerpen zijn voor die betaling verbonden.

ELFDE TITEL

VAN VERZEKERING TEGEN DE GEVAREN VAN HET VERVOER TE LAND, LANGS DE KUSTEN EN OP DE RIVIEREN EN BINNENWATEREN

Artikel 892

De polis moet, behalve de vereisten bij artikel 325 vermeld, uitdrukken de naam van de voerman, van de kapitein of gezagvoerder, of van de expediteur, die het vervoer op zich heeft genomen.

Artikel 893⁵⁵

De verzekeringen, welke tot voorwerp hebben de gevaren van vervoer te land, langs de kusten, of langs de rivieren en binnenwateren, worden in het algemeen en naar de omstandigheden geregeld door de voorschriften van dit wetboek omtrent de verzekeringen ter zee, behoudens de bepalingen in de volgende artikelen voorkomende.

Artikel 894

Bij verzekering van goederen begint het gevaar voor rekening van de verzekeraar te lopen, zodra de goederen gebracht of besteld zijn aan het voer- of vaartuig, het kantoor, of op zodanige andere plaats, alwaar men gewoon is het goed ter verzending te ontvangen, en eindigt, wanneer die goederen ter plaatse van hun bestemming zijn aangekomen en aldaar aan de geadresseerde zijn afgegeven of in de macht van de verzekerde of van zijn gemachtigden gesteld zijn.

Artikel 895

Bij verzekering van goederen, welke te land, of wel bij afwisseling te land of te water, moeten vervoerd worden, loopt het gevaar voor rekening van de verzekeraar voort, al ware het ook, dat de goederen, tijdens de reis, in andere voer- of vaartuigen worden overgeladen.

Artikel 896

Hetzelfde heeft plaats bij verzekering van goederen, welke langs de kusten en op de rivieren en binnenwateren moeten vervoerd worden, wanneer die goederen in andere vaartuigen worden overgeladen, tenware de verzekering op in een bepaald vaartuig geladen goederen mocht gesloten zijn.

Zelfs in dit laatste geval loopt het gevaar bij en na overlading van de goederen in andere vaartuigen, voor rekening van de verzekeraar door, indien die overlading is geschied teneinde het vaartuig bij laag water te lichten of uithoofde van andere noodzakelijke redenen.

Artikel 897

Bij verzekering van goederen, welke te land verzonden worden, is de verzekeraar ook aansprakelijk voor de schade en de verliezen, veroorzaakt door schuld of schelmerij van de met de aanneming, het vervoer en de bezorging belaste personen.

Artikel 898

De bepalingen van de vijfde Afdeling van de tiende Titel zijn insgelijks toepasselijk op de in deze Titel vermelde verzekeringen.

Artikel 899

Het staat aan partijen vrij om bij overeenkomst van de bij de artikelen 894 en volgende vermelde bepalingen af te wijken.

⁵⁵ Gew. bij G.B. 1944 no.58.

TWAALFDE TITEL
VAN AVARIJEN

EERSTE AFDELING
VAN DE AVARIJEN IN HET ALGEMEEN

Artikel 900

Alle buitengewone onkosten ten dienste van het schip en de goederen gezamenlijk of afzonderlijk gemaakt, alle schade, welke aan het schip en aan de goederen overkomt gedurende de tijd, bij de derde Afdeling van de tiende Titel ten aanzien van het beginnen en het eindigen van het gevaar bepaald, worden als avarij gerekend.

Artikel 901

Indien tussen partijen niet anders is bedongen worden de avarijen geregeld overeenkomstig de navolgende bepalingen.

Artikel 902

Er zijn twee soorten van avarijen:
avarij-grosse of algemene avarij, en
eenvoudige of bijzondere avarij.

De eerste wordt omgeslagen over het schip, de vrachtpenningen en de lading; de laatste komt ten laste van het schip of van het goed afzonderlijk, hetwelk de schade geleden of de onkosten veroorzaakt heeft.

Artikel 903

Algemene avarijen zijn:

1°. hetgeen aan de vijand of aan zeeroovers voor bevrijding of afkoop van schip en lading gegeven is. Ingeval van twijfel wordt het er steeds voor gehouden, dat de afkoop in het belang van schip en lading heeft plaats gehad;

2°. hetgeen tot algemeen behoud of ten algemene nutte van schip en lading, van het scheepstoebehoren of van de lading over boord is geworpen of is verbruikt;

3°. kabels, masten, zeilen en andere scheepsonderdelen en gereedschappen, welke men, ten zelfde einde, heeft gekapt, overboord geworpen of gebroken;

4°. ankers, touwen en andere voorwerpen, welke men almede, ten zelfde einde, is genoodzaakt geweest te laten slippen;

5°. de schade aan de in het schip gebleven goederen, door het over boord werpen veroorzaakt;

6°. de schade, welke aan het lichaam van het schip opzettelijk is toegebracht om het werpen, het lichten of het bergen van de goederen gemakkelijk te maken, of om de waterlozing te bevorderen, en de schade, welke alsdan door dat water aan de lading is toegebracht;

7°. de oppassing, de genezing, het onderhoud en de schadeloosstelling van alle zich aan boord bevindende personen, die bij het verdedigen van het schip gewond of verminkt zijn geraakt.

8°. de schadeloosstelling of het rantsoen van hen, die, ten dienste van het schip of van de lading naar zee of naar land zijn afgezonden, genomen, gevangen gehouden of slaaf gemaakt zijn;

9°. de gages en het onderhoud van het scheepsvolk gedurende de tijd, dat het schip

verplicht is geweest zich in een noodhaven op te houden;

10°. de loodsgelden en verdere havenkosten, welke bij het in- en uitvaren naar en van een noodhaven moeten betaald worden;

11°. de huren van pakhuizen en bergplaatsen, waarin de goederen, welke gedurende de reparatie in een noodhaven niet in het schip konden blijven, moesten worden opgeslagen;

12°. de reclamekosten, indien schip en lading zijn aangehouden of opgebracht en beide door de kapitein werden gereclameerd;

13°. de gages en het onderhoud van de bemanning gedurende de voormelde reclame, indien schip en lading worden vrijgegeven;

14°. de kosten van ontlading, de lichterlonen mitsgaders de kosten om het schip in een haven of rivier in te brengen, wanneer het door storm, door vervolging van vijanden of zeeroovers of uit enige andere oorzaak tot behoud van schip en lading daartoe genoodzaakt werd; benevens het verlies of de schade aan goederen overkomen door hun lossing en inlading, uit nood, in lichters of boten, en hun wederinlading in het schip;

15°. de schade aan het schip of aan de lading of aan beiden veroorzaakt, wanneer het schip, om het gevaar van neming of van vergaan te voorkomen, opzettelijk op strand is gezet, gelijk mede indien zulks in enig ander dringend gevaar, tot behoud van schip en lading, heeft plaats gehad;

16°. de kosten om het gestrande schip in het voorgaand geval weder vlot te maken en de wegens daarbij verleende hulp betaalde lonen, mitsgaders alle beloning voor hulp, verleend aan het schip en de lading, terwijl deze in gevaar verkeerden;

17°. het verlies of de schade door de goederen geleden, welke ingeval van nood in lichters of in boten zijn geladen, daaronder begrepen het aandeel in de avarij-grosse door die goederen aan de lichters of aan de boten verschuldigd, en wederkerig het verlies of de schade, aan de in het principale schip gebleven goederen en aan dat schip zelf, na de lichterling overkomen, voor zoverre die schade of dat verlies in avarij-grosse vallen;

18°. de gages en het onderhoud van de bemanning, indien het schip na het begin van de reis door een vreemde mogendheid of door het uitbarsten van een oorlog wordt opgehouden, zolang schip en lading niet van alle wederzijdse verbintenissen zijn ontslagen;

19°. de premie om de onkosten, in de avarij-grosse vallende, te doen verzekeren, of het verlies, hetwelk door het verkopen van een gedeelte van de lading in een noodhaven is geleden, teneinde die avarij-kosten te dekken;

20. de op het opmaken en bepalen van de avarij-grosse gevallen kosten;

21°. de kosten, daaronder begrepen het meer betaalde aan gages en aan onderhoud van de bemanning, veroorzaakt door een buitengewone en bij het sluiten van de bevrachting niet voorziene quarantaine, voor zoverre het schip en de ingeladen voorwerpen daaraan zijn onderworpen; en,

22°. in het algemeen, alle schaden, welke uit nood opzettelijk veroorzaakt en als onmiddellijk gevolg van dien geleden zijn, en de kosten, welke, in gelijke omstandigheden, na de vereiste raadpleging, zijn gemaakt tot behoud en algemeen welzijn van schip en lading.

Artikel 904

Wanneer inwendige gebreken van het schip, zijn ondeugdzaamheid tot het doen van de reis of schuld en nalatigheid van de kapitein of de bemanning de schade of de onkosten hebben veroorzaakt, zijn laatstgemelde, hoezeer ten nutte van schip en lading vrijwillig en na vereiste raadpleging gemaakt, geen algemene avarij.

Artikel 905

Bijzondere avariën zijn:

1°. alle schaden en verliezen aan het schip of aan de lading overkomen door storm, neming, schipbreuk of toevallige stranding;

2°. lonen en kosten van berging;

3°. het verlies van en de schade geleden aan kabels, ankers, touwen, zeilen, boegspriet, stengen, raas, boten en scheepsgereedschappen, veroorzaakt door storm of ander onheil op zee;

4°. reclame-kosten alsmede kosten van onderhoud en gages van de bemanning gedurende de reclame, indien slechts het schip of de lading is aangehouden;

5°. de kosten van bijzondere reparaties van de fustage en de kosten van beredding van de beschadigde goederen, voor zoverre dit een en ander niet het onmiddellijk gevolg is van een ramp, welke tot avarië-grosse aanleiding geeft;

6°. de onkosten, vallende op het verder vervoer van de goederen, wanneer, in het geval van artikel 690, de bevrachtingsovereenkomst is vervallen; en

7°. in het algemeen alle schade, verliezen en de gemaakte onkosten, welke niet zijn veroorzaakt of gemaakt opzettelijk en tot behoud en algemeen welzijn van schip en lading, maar welke zijn geleden door of gemaakt ten behoeve van het schip alleen, of voor de lading alleen, en welke dienvolgens, naar aanleiding van artikel 903, niet onder avarië-grosse behoren.

Artikel 906

Indien een schip, uit hoofde van steeds bestaande droogten, ondiepten of banken, met zijn volle lading noch van de plaats vanwaar het vertrekken moet, noch naar de plaats van zijn bestemming kan gevoerd worden en alzo een gedeelte van de lading met lichters aangevoerd of in lichters moet gelost worden, worden zodanige lichterlonen niet als avarië beschouwd.

Artikel 907

De bepalingen van de artikelen 902, 903, 904 en 905 nopens algemene en bijzondere avariën zijn insgelijks toepasselijk op de zoeven gemelde lichterschepen en op de daarin geladen voorwerpen.

Artikel 908

Indien gedurende de vaart hetzij aan de lichterschepen, hetzij aan de daarin geladen goederen schade overkomt, welke tot de algemene avarië behoort, wordt deze voor één derde door de lichterschepen, en voor twee derde door de zich aan boord daarvan bevindende goederen gedragen.

Deze twee derde worden vervolgens bij wijze van avarië-grosse omgeslagen over het principale schip, de vrachtpenningen en de gehele lading, die der lichterschepen daaronder begrepen.

Artikel 909

Wederkerig blijven de in de lichterschepen geladen goederen in gemeenschap met het principale schip en de overige lading; zij dragen in de algemene avariën, welke aan het schip en de lading mochten zijn overkomen tot op het ogenblik, dat de eerstgemelde ter plaatse van hun bestemming zijn gelost en aan de geconsigneerden overgeleverd.

Artikel 910

Goederen, welke nog niet zijn ingeladen hetzij in het principale schip, hetzij in de vaartuigen bestemd om die naar dat schip over te voeren, dragen niet in de rampen, overkomen aan het principale schip, waarin zij geladen moeten worden.

Artikel 911

De schade aan de goederen overkomen doordat de kapitein verzuimd heeft de luiken dicht te sluiten, het schip behoorlijk vast te maken, bekwame werktuigen tot het hijsen te bezorgen en door alle andere uit opzet of achteloosheid van de kapitein of van de bemanning voortgekomen ongevallen zijn bijzondere avariën, waarvoor de inlander zijn verhaal heeft op de kapitein, het schip en de vracht.

Artikel 912

De loods-, sleep- en andere gelden om de havens of rivieren in- of uit te lopen, de tollens en uitgaven bij het afvaren en voorbijzeilen, de tonne-, anker-, vuur- en baakgeldens en alle andere rechten, welke tot de scheepvaart betrekkelijk zijn, zijn geen avariën, maar gewone kosten voor rekening van het schip, tenzij bij het cognossement of de charterpartij anders bedongen zij.

Deze kosten komen slechts ten laste van de verzekeraars indien zij het gevolg zijn van gedurende de reis opgekomen onvoorziene en buitengewone omstandigheden.

Artikel 913

Om de bijzondere avarië te vinden, welke een verzekeraar moet betalen, die de goederen voor alle gevaar verzekerd heeft, geldens de volgende bepalingens:

Hetgeen onderweg is geroofd, vermist, of uit hoofde van beschadiging door zeeramp of uit een andere oorzaak waartegen verzekerd is, verkocht, wordt begroot volgens de factuurswaarde, of, deze ontbrekende, naar de waarde, waarvoor de goederen overeenkomstig de wettelijke voorschriften verzekerd zijn; de verzekeraar betaalt dit bedrag.

Bij behouden aankomst van het verzekerde goed, wanneer dit geheel of gedeeltelijk beschadigd is, bepalen deskundigen, hoeveel de goederen, indien deze gezond waren aangebracht, waard zouden zijn geweest en voorst hoeveel zij nu waard zijn; de verzekeraar betaalt zodanig aandeel van de getekende som, als in evenredigheid staat met het verschil tussens de beide waarden, benevens de kosten op de begroting van de schade gevallen.

Alles onverminderd de begroting van verwacht wordende winst, indien deze verzekerd is.

Artikel 914

De verzekeraar is slechts bevoegd de verzekerde te noodzaken, ter bepaling van de waarde, de verzekerde voorwerpen te verkopen, indien zulks bij de polis werd bedongen.

Artikel 915

Indien de schade buiten Suriname moet worden opgemaakt, worden daarin gevolgd de ter plaatse waar de opmaking moet geschieden bestaande wettelijke voorschriften of

plaats hebbende gebruiken.

Artikel 916

Indien de verzekerde goederen beschadigd of verminderd in Suriname aangebracht worden en de schade uiterlijk zichtbaar is, moeten de bezichtiging van de goederen en de begroting van de schade door deskundigen gedaan worden vóórdát de goederen onder het beheer van de verzekerde zijn gekomen.

Indien de schade of de vermindering bij de lossing uiterlijk niet zichtbaar is, mag de bezichtiging gedaan worden nadat de goederen onder het beheer van de verzekerde zijn gekomen, mits geschiede binnen driemaal vierentwintig uren na de lossing; onverminderd hetgeen verder van de ene of de andere zijde tot bewijs nodig zal bevonden worden.

Artikel 917

In geval van door zeeramp geleden schade aan een verzekerd schip, draagt de verzekeraar slechts twee derde van de herstelkosten, om het even of het herstel al of niet heeft plaats gehad, en zulks in evenredigheid van het verzekerde tot het onverzekerde gedeelte. Een derde blijft voor rekening van de verzekerde, wegens vooronderstelde verbetering van oud tot nieuw.

Artikel 918

Indien het herstel heeft plaats gehad, wordt het bedrag van de kosten bewezen door rekeningen en alle andere middelen van bewijs, desnoods door begroting van deskundigen.

Ingeval het herstel niet gedaan is, worden de kosten daarvan door deskundigen begroot.

Artikel 919

Indien het, desnoods na verhoor van deskundigen, blijkt, dat door het verricht herstel de waarde van het schip met meer dan één derde is vermeerderd, betaalt de verzekeraar, in evenredigheid als bij artikel 917 is vermeld, het volle beloop van de gemaakte kosten, onder aftrek van de door verbetering vermeerderde waarde.

Artikel 920

Indien daarentegen de verzekerde, desnoods na begroting als voren, bewijst, dat het herstel een verbetering of een vermeerdering van de waarde van het schip niet heeft teweeggebracht, en wel bepaaldelijk doordien het schip nieuw en op zijn eerste reis de schade heeft geleden, of doordien de schade is aangekomen aan nieuwe zeilen of nieuw scheepsgereedschap, of wel aan ankers, ijzeren kettingkabels of aan een nieuwe koperen huid, heeft de aftrek van één derde niet plaats en is de verzekeraar verplicht het gehele beloop van de herstelkosten, in evenredigheid als bij artikel 917 is vermeld, te vergoeden.

Artikel 921

Indien de herstelkosten meer dan drie vierde van de waarde van het schip zouden belopen, moet het schip ten aanzien van de verzekeraar gehouden worden als afgekeurd; de verzekeraar is alsdan, voor zoverre abandonnement niet heeft plaats gehad, verplicht

de som, waarvoor hij verzekerd heeft, aan de verzekerde te betalen, onder korting van de waarde van het beschadigde schip of wrak.

Artikel 922

Ingeval een schip in een noodhaven is aangekomen en vervolgens op enige wijze verloren gaat, is de verzekeraar niet verder gehouden dan tot de betaling van de som, welke hij verzekerd heeft.

Hetzelfde heeft plaats, wanneer een schip, door onderscheidene herstellingen, meer dan de verzekerde som voor herstel heeft uitgegeven.

Artikel 923

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 856, 857 en 858, is de verzekeraar niet gehouden enige algemene of bijzondere avarij te dragen, indien deze, behalve de kosten van bezichtiging, begroting en opmaking, minder dan één ten honderd van de waarde van het beschadigde voorwerp belooft; partijen zijn echter bevoegd te dezen andere bedingen te maken.

Artikel 924

De verzekeraars zo op het schip als op de vracht en op de lading betalen ieder zoveel wegens avarij-grosse, als die voorwerpen, voor zover daarop verzekering is gedaan, respectievelijk in de avarij-grosse moeten dragen, en zulks in evenredigheid van het verzekerde tot het niet-verzekerde gedeelte.

Artikel 925

Zodra de algemene en de bijzondere avarij geregeld zijn, moeten de schaderekening benevens de daartoe betrekkelijke bescheiden aan de verzekeraars overgegeven worden. Deze zijn verplicht het door hen verschuldigde binnen zes weken daarna te voldoen en zijn na dat tijdsverloop wettelijke interesten verschuldigd.

TWEEDE AFDELING VAN HET OMSLAAN EN DRAGEN VAN DE AVARIJ-GROSSE OF ALGEMENE AVARIJ

Artikel 926

De berekening en de verdeling van avarij-grosse geschieden ter plaatse waar de reis eindigt, tenzij partijen deswege andere bedingen hebben gemaakt.

Artikel 927

Bij het staken van een reis in Suriname, of bij stranding van schepen aldaar, worden de rekening en de verdeling opgemaakt ter plaatse, vanwaar de schepen in Suriname zijn vertrokken of hadden moeten vertrekken.

Artikel 928

De berekening en de verdeling van avarij-grosse worden gedaan ten verzoeke van de kapitein en door deskundigen.

De deskundigen worden benoemd door partijen, of door de kantonrechter van de plaats, waar de berekening en de verdeling in Suriname geschieden moet.

De deskundigen moeten worden beëdigd, vóórdat zij hun werkzaamheden beginnen.

De verdeling moet worden gehomologeerd door de kantonrechter.

Buiten Suriname maakt de aldaar daartoe bevoegde macht de avarij-grosse op.

Artikel 929

Bij een gehele staking van de reis onderweg of bij verkoop van de lading in een noodhaven, beide buiten Suriname voorvallende, worden de vordering, de berekening en de verdeling van de schade gedaan ter plaatse, alwaar zodanige staking of verkoop voorvalt.

Artikel 930

Indien de kapitein nalatig is in het doen van de bij het voorgaand artikel vermelde vordering, zijn de eigenaars van het schip, of ook die van de goederen, bevoegd die vordering zelf te doen, onverminderd hun aanspraak tot schadeloosstelling tegen de kapitein

Artikel 931

De algemene avariën worden gedragen:

door de waarde van het schip in de staat, waarin het aangekomen is, met bijvoeging van hetgeen bij vergoeding van algemene avarij wordt vestrekt;

door de vracht, onder aftrek van de gages en het onderhoud van de bemanning, en

door de waarde van de goederen, welke zich, ten tijde van het voorvallen van de schade, aan boord of in de lichters of boten hebben bevonden, of welke, vóór de ramp, uit nood zijn geworpen en vergoed worden, of wel tot dekking van avarijkosten moesten worden verkocht.

Gemunt geld draagt in de gemene avarij naar de koers ter plaatse, waar de reis eindigt.

Artikel 932

De ingeladen goederen worden begroot naar hun waarde op de plaats van de lossing, onder korting van de vracht, de inkomende rechten en de kosten van ontlading, mitsgaders van de bijzondere avarij, gedurende de reis ten laste van die goederen gevallen.

Dit lijdt uitzondering in de volgende gevallen:

indien de berekening en de verdeling opgemaakt moeten worden ter plaatse, waar de schepen in Suriname zijn vertrokken of hadden moeten vertrekken, wordt de prijs van de ingeladen goederen bepaald naar de waarde, welke deze ten tijde van de inlading hebben gehad, met de onkosten tot aan boord, de premie van assurantie niet daarbij gerekend; en, ingeval de goederen beschadigd zijn, naar hun wezenlijke waarde;

indien, buiten Suriname, de reis geheel wordt gestaakt of de goederen worden verkocht en de avarij te dier plaatse niet is kunnen worden opgemaakt, wordt de prijs, welke de goederen onderweg waard zijn of ter plaatse van de verkoop zuiver hebben opgebracht, als het dragend kapitaal berekend.

Artikel 933

De over boord geworpen goederen worden gewaardeerd volgens de marktprijs van de plaats van ontlading van het schip, na aftrek van de vracht, de inkomende rechten en de ordinaire onkosten; dezelve aard en gesteldheid worden opgemaakt uit cognossementen, facturen en andere bewijzen.

Artikel 934

Indien de aard of de hoedanigheid van de goederen bij het cognossement onjuist is opgegeven en deze een grotere waarde hebben, wordt de schade over die goederen omgeslagen op de voet van de wezenlijke waarde, indien zij behouden zijn gebleven.

Doch zo zij door werping verloren zijn geraakt, wordt de schade vergoed volgens de bij het cognossement opgegeven hoedanigheid.

Indien de opgegeven goederen van mindere hoedanigheid zijn dan bij het cognossement is aangewezen, dragen zij in de schade volgens de hoedanigheid bij het cognossement opgegeven, indien zij behouden zijn gebleven.

Zij worden betaald op de voet van haar wezenlijke waarde, indien zij over boord geworpen zijn.

Artikel 935

De mondbehoeften, de klederen van de bemanning en de dagelijkse klederen van de passagiers gelijk mede de voor de verdediging van het schip vereiste ammunitie, dragen niet in de schade van het werpen van goederen. De waarde van al hetgeen van dien aard over boord geworpen is wordt vergoed bij omslag over alle andere goederen.

Artikel 936

De goederen, waarvan een cognossement niet voorhanden is, of welke niet op het manifest der lading staan, worden niet betaald, indien zij over boord geworpen zijn; zij dragen in de schade, zo zij behouden zijn gebleven.

Artikel 937

De goederen, op de overloop van het schip geladen, dragen mede in de schade, indien zij behouden zijn gebleven.

Indien de kapitein de goederen buiten kennis of toestemming van de inlader op de overloop heeft geplaatst en deze zijn geworpen of door de werping beschadigd, dan is de inlader tot de eis van de omslag gerechtigd, behoudens het verhaal van alle belanghebbenden op het schip en de kapitein.

Artikel 938

Indien, niettegenstaande het werpen van goederen of het kappen van scheepstuigen, het schip vergaat, heeft omslag tot vergoeding niet plaats.

De behouden gebleven of geborgen goederen zijn niet gehouden tot betaling of tot vergoeding van geleden schade van de voorwerpen, welke geworpen, beschadigd of gekapt zijn.

Artikel 939

Indien het schip door het werpen of kappen behouden blijft en naderhand bij het vervolgen van zijn reis vergaat en alsdan goederen geborgen worden, dragen alleen de geborgen goederen in de werping naar de waarde, welke zij alsdan hebben, na aftrek van de berglonen.

Artikel 940

Indien het schip en de lading door kappen of andere schade aan het schip toegebracht, behouden blijven doch de goederen naderhand vergaan of geroofd worden, mag van de eigenaars, inladers of geconsigneerden van die goederen niet worden gevorderd, dat zij in de omslag van die kapping of van die schade zouden delen.

Artikel 941

Indien de goederen door schuld of toedoen van de inlader of geconsigneerde verloren gaan, dragen zij evenwel in de algemene avarij.

Artikel 942

De eigenaar van een lading behoeft echter in algemene avarij niet meer te dragen dan de waarde van die goederen, zoals deze bij hun aankomst waard zijn; onverminderd zodanige kosten als de kapitein, na het vergaan van het schip of de opbrenging en de aanhouding van de goederen te goeder trouw, zelfs zonder last, heeft gedaan om van het vergane iets te redden of om de opgebrachte goederen te reclameren, al ware zulks zonder goed gevolg.

Artikel 943

Indien de eigenaars, na de gedane omslag, de geworpen goederen hebben terugbekomen, zijn zij gehouden hetgeen zij voor die goederen in de verdeling ontvangen hebben aan de kapitein en de belanghebbenden bij de lading in te brengen, onder aftrek van schade, onkosten en berglonen.

In dat geval genieten de belanghebbenden en het schip de gemelde inbreng in dezelfde evenredigheid, als zij in de schade van de werping hebben gedragen.

Artikel 944

Indien de eigenaar van de geworpen goederen deze terugbekomt zonder enige vergoeding te vorderen, draagt hij niet in de algemene avarij, na de werping aan de behouden gebleven goederen overkomen.

Artikel 945⁵⁶

Vervallen.

DE TIENDE TITEL VAN HET TENIETGAAN VAN VERBINTENISSEN IN DE ZEEHANDEL

⁵⁶ Vervallen bij G.B. 1944 no. 58.

Artikel 946

Door tijdsverloop van één jaar verjaart elke rechtsvordering:

1°. tot betaling van het door de ontvanger ter zake van het vervoer verschuldigde;

2°. tot betaling van het door reizigers verschuldigde;

3°. tegen de vervoerder ter zake van het vervoer van reizigers en van goederen;

4°. tot uitoefening van het verhaal, bedoeld in het derde lid van artikel 777.

Deze verjaringen beginnen te lopen:

die onder 1°. en 2°. na het eindigen van de reis;

die onder 3°. na de aankomst van het schip of, indien het schip niet is aangekomen ter plaatse waar de reizigers ontscheept of de goederen uitgeleverd moesten worden, een jaar na de aanvang van het vervoer;

die onder 4°. na de betaling van de schade.

Artikel 947

Door tijdsverloop van twee jaren verjaart elke rechtsvordering:

1°. tot vergoeding van schade, toegebracht hetzij door aanvaring, hetzij op een wijze als vermeld in de artikelen 784 en 785, eerste lid;

2°. tot betaling van hulploon.

Deze verjaringen beginnen te lopen;

die onder 1°. van de dag van de aanvaring of van het toebrengen van de schade;

die onder 2°. van de dag, waarop de hulpverlening is geëindigd.

Indien de schuldeiser in Suriname woonplaats heeft of indien aldaar de hoofdzetel van zijn bedrijf is gevestigd, wordt de aanvang van de verjaring opgeschort totdat er gelegenheid bestaat tot zekerheid van zijn vordering op het schip beslag te leggen in Suriname.

Artikel 948

Door tijdsverloop van drie jaren verjaart:

elke rechtsvordering wegens leveringen en werkzaamheden ten behoeve van het uitrusten, provianderen, onderhouden en herstellen van schepen.

De verjaring begint te lopen van de dag, dat de levering is geschied of het werk is verricht.

Artikel 949

Door verloop van vijf jaren verjaart elke rechtsvordering voortspuitende uit een polis van verzekering.

Deze verjaring begint te lopen van de dag, waarop de vordering opeisbaar is geworden.

Artikel 950

Door tijdsverloop van één jaar vervalt elke rechtsvordering:

1°. voortspuitende uit arbeidsovereenkomsten van kapiteins, van scheepsofficieren en van schepelingen;

2°. tot betaling van loods- en havengelden en van andere scheepvaartrechten;

3°. tot de berekening en verdeling van avarij-grosse;

4°. tot betaling van avarij-grosse.

De gestelde termijn begint te lopen;

ten aanzien van een vordering als bedoeld onder 1°. na het eindigen van de dienstbetrekking;

ten aanzien van een vordering als bedoeld onder 2°. indien het schip, ter zake waarvan de lonen, gelden of rechten verschuldigd zijn, een Surinaams schip is, van het oogenblik van de opeisbaarheid; indien het schip een vreemd schip is, van het oogenblik dat daarop, tot zekerheid van de vordering, in Suriname beslag gelegd kon worden;

ten aanzien van een vordering als bedoeld onder 3°. na het eindigen van de reis;

ten aanzien van een vordering als bedoeld onder 4°. nadat de deskundigen hun verslag omtrent de berekening en verdeling van de avarij-grosse ter griffie van het kantongerecht hebben ingeleverd of aan partijen hebben medegedeeld.

Artikel 951

Elke aanspraak tegen de verzekeraars wegens aan ingeladen goederen overkomen schade vervalt, indien zij, zonder bezichtiging en begroting van die schade, op de wijze bij dit Wetboek voorgeschreven, zijn aangenomen, of, ingeval niet uiterlijk van de schade bleek, de bezichtiging en de begroting niet heeft plaats gehad binnen de bij dit Wetboek bepaalde tijd.

Artikel 952

De bepaling van artikel 1994 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek is toepasselijk op de in de artikelen 946, 947, 948 en 949 vermelde verjaring.

VEERTIENDE TITEL⁵⁷

VAN TENMINSTE VIJFTIG KUBIEKE METERS BRUTO-INHOUD METENDE LANGS DE KUSTEN VARENDE ZEESCHEPEN

Artikel 953⁵⁸

Ten aanzien van tenminste vijftig kubieke meters bruto-inhoud metende uitsluitend langs de kusten van Suriname, Brits- en Frans Guyana, varende zeeschepen zijn, in het algemeen en naar de omstandigheden, toepasselijk de bepalingen in de voorgaande titels van dit Boek vervat, voorzover daarvan bij de navolgende artikelen niet is afgeweken.

Artikel 954

Van de voorschriften van de Tweede Titel van dit Boek is niet van toepassing artikel 422 derde lid.

Besluiten tot aanstelling van een boekhouder, die niet is lid van de rederij, tot vrkoop van het schip anders dan in het openbaar en tot ontbinding van de rederij tijdens de duur van een ondernomen reis, vereisen bij rederijen van deze vaartuigen eenstemmigheid.

Artikel 955

Van de voorschriften van de Derde Titel van dit Boek zijn niet van toepassing artikel 444, artikel 449 en artikel 475-485.

Aan boord moeten aanwezig zijn een uittreksel uit het scheepsregister, de

⁵⁷ Ingev. bij G.B. 1944 no. 58.

⁵⁸ Gew. bij G.B. 1944 no. 58.

monsterrol, indien deze is opgemaakt, en de wettelijke regelingen op deze schepen van toepassing.

Artikel 956

Van de voorschriften van de Vierde Titel van dit Boek zijn niet van toepassing de bepalingen van de tweede paragraaf.

De verplichtingen en rechten van de schepelingen worden beoordeeld volgens de bepalingen van het Surinaams Burgerlijk Wetboek en van andere wetten.

Bij de aanmonstering behoeft geen arbeidsovereenkomsten worden overlegd. De overeengekomen gage wordt in de monsterrol aangetekend.

Artikel 957

Behoudens het bepaalde in de Vierde Titel van het Eerste Boek zijn de voorschriften van de Dertiende Titel in het algemeen en naar de omstandigheden van toepassing.

Artikel 958

De tijd van laden en lossen, mitsgaders al hetgeen daartoe betrekkelijk is, worden geregeld naar de daaromtrent vastgestelde wetten, en bij ontstentenis van deze, naar het plaatselijk gebruik.

VIJFTIENDE TITEL⁵⁹ **VAN MINDER DAN VIJFTIG KUBIEKE METERS BRUTO-INHOUD METENDE ZEESCHEPEN EN VAN DE OP DE RIVIEREN EN BINNENWATEREN VARENDE SCHEPEN**

Artikel 959

Ten aanzien van minder dan vijftig kubieke meters bruto-inhoud metende zeeschepen, en de op de rivieren en binnenwateren varende schepen, gelden de volgende bepalingen.

Artikel 960

De voorschriften van de Tweede Titel van dit Boek zijn op de reders en eigenaars van de in artikel 959 bedoelde schepen van toepassing met uitzondering van de artikelen 417, 418, 422 derde lid, 425 en 430-432.

Besluiten tot aanstelling van een boekhouder die niet is lid van de rederij, en tot verkoop van het schip, anders dan in het openbaar, vereisen eenstemmigheid.

Artikel 961

De voorschriften van de Derde Titel van dit Boek zijn op de kapiteins van de schepen, hiervoor in artikel 959 vermeld, alleen toepasselijk, voor zoveel betreft de bepalingen van de artikelen 436, 439, 440, 441, 442, 454 en 473, behoudens hetgeen bij wet deswege is bepaald.

⁵⁹ Gew. en vernummerd bij G.B. 1944 no. 58.

Artikel 962

De rechten en verplichtingen, voortvloeiende uit de arbeidsovereenkomst van kapitein, van scheepsofficieren en van andere schepelingen, uit vervrachting en bevrachting van schepen, uit het vervoer van goederen en van personen, voorts het laden en lossen, mitsgaders al hetgeen tot het voorgaande betrekkelijk is, worden, met betrekking tot de in artikel 959 vermelde schepen, geregeld naar de overeenkomst, naar de bepalingen van de Vierde Titel van het Eerste Boek van dit Wetboek, naar die van het Surinaams Burgerlijk Wetboek naar andere daaromtrent vastgestelde wetten en, bij ontstentenis van deze, naar het plaatselijk gebruik.

Artikel 963

De voorschriften van de Achtste Titel van dit Boek zijn in het algemeen en naar de omstandigheden ook op de in artikel 959 vermelde schepen toepasselijk.

Artikel 964

De voorschriften van de Negende Titel van dit Boek zijn op de in artikel 959 vermelde schepen van toepassing, voor zover uit een voorschrift niet blijkt dat het van een meer beperkte strekking is.

Artikel 965

De voorschriften van de Elfde Titel van het Tweede Boek van dit Wetboek zijn ook op de in artikel 959 vermelde zeeschepen toepasselijk.

Artikel 966

De bepalingen van de artikelen 913-923 en 925 zijn ook op de in artikel 959 vermelde schepen toepasselijk.

Artikel 967

Indien, tot behoud van schip en lading, goederen worden geworpen, heeft de omslag plaats op dezelfde wijze en naar de regelen, welke dienaangaande ten aanzien van de zeevaart zijn voorgeschreven.

Artikel 968

Dezelfde bepaling geldt, indien tot behoud van schip en lading, goederen in lichters of in boten zijn overgeladen.

De daartoe vereiste kosten, de aan de goederen overkomen schade en de wegens het gebruik van lichters of van boten verschuldigde schadeloosstelling worden op de voet van het vorig artikel door het principale schip en de lading gedragen.

Artikel 969

De overige bepalingen van de Twaalde Titel zijn niet toepasselijk op de in artikel 959 vermelde schepen.

Artikel 970

De voorschriften van de Dertiende Titel gelden behoudens het bepaalde in de Vierde Titel van het Eerste Boek van dit Wetboek, in het algemeen en naar de omstandigheden, ook op de in artikel 959 vermelde schepen.

INHOUD
SURINAAMS WETBOEK VAN KOOPHANDEL

Algemene Bepaling Art. 1

EERSTE BOEK
VAN DE KOOPHANDEL IN HET ALGEMEEN

Titel I	Van boekhouding	Artt. 2-9
Titel II	Van enige soorten van vennootschap	
1° Afdeling	Algemene Bepaling	Art. 10
2° Afdeling	Van de Vennootschappen onder een firma en van de wijze van geldschieting of en commandite genaamd	Artt. 11-32
3° Afdeling	Van de Naamloze Vennootschap	
	§1 Algemene bepalingen	Artt. 33-47
	§2 Van de aandelen	Artt. 48-58
	§3 Van het vermogen der naamloze vennootschap	Artt. 59-78
	§4 Van de algemene vergadering van aandeelhouders	Artt. 79-102
	§5 Van het bestuur der naamloze vennootschap en van het toezicht op het bestuur	Artt.103-140
	§6 Van de ontbinding der naamloze vennootschap	Artt.141-155
Titel III	Van makelaars, kassiers, handelsagenten en handelsreizigers	
1° Afdeling	Van makelaars	Artt.156-156f
2° Afdeling	Van kassiers	Artt. 156g-156h
3° Afdeling	Van handelsagenten	Artt. 157-157o
4° Afdeling	Van handelsreizigers	Artt. 157p-157s
Titel IV	Van commissionairs, van expeditieus, van voerlieden, en van kapiteins, die de kusten, rivieren en binnenwateren bevaren	
1° Afdeling	Van commissionairs	Artt. 158-167
2° Afdeling	Van expeditieus	Artt. 168-172
3° Afdeling	Van voerlieden, en van kapiteins, die de kusten, rivieren en binnenwateren bevaren	Artt. 173-179
Titel V	Van wisselbrieven en orderbriefjes	
1° Afdeling	Van de uitgifte en de vorm van de wisselbrief	Artt. 180-188
2° Afdeling	Van het endossement	Artt. 189-196
3° Afdeling	Van de acceptatie	Artt. 197-204
4° Afdeling	Van het aval	Artt. 205-207
5° Afdeling	Van de vervalddag	Artt. 208-212
6° Afdeling	Van de betaling	Artt. 213-216
7° Afdeling	Van het recht van regres in geval van non-acceptatie of non-betaling	Artt. 217-231
8° Afdeling	Van de tussenkomst	

	§1 Algemene bepaling	Artt. 232
	§2 Acceptatie bij tussenkomst	Artt. 233-234
	§3 Betaling bij tussenkomst	Artt. 235-237
9° Afdeling	Van wisselexemplaren, wisselafschriften en vermiste wisselbrieven	
	§1 Wisselexemplaren	Artt. 238-239
	§2 Wisselafschriften	Art. 240
	§3 Vermiste wisselbrieven	Art. 241
10° Afdeling	Van veranderingen	Art. 242
11° Afdeling	Van verjaring	Artt. 243-244
12° Afdeling	Algemene bepaling	Art. 245
13° Afdeling	Van orderbriefjes	Artt. 246-248

Titel VI Van cheques en van promessen en quitantien aan toonder

1° Afdeling	Van de uitgifte en de vorm van de cheque	Artt. 249-256
2° Afdeling	Van de overdracht	Artt. 257-263
3° Afdeling	Van het aval	Artt. 264-266
4° Afdeling	Van de aanbieding en van de betaling	Artt. 267-273
5° Afdeling	Van de gekruiste cheque en van de verrekeningcheque	Artt. 274-276
6° Afdeling	Van het recht van regres in geval van non-betaling	Artt. 277-285
7° Afdeling	Van cheque-exemplaren en van vermiste cheques	Artt. 286-287
8° Afdeling	Van veranderingen	Art. 288
9° Afdeling	Van verjaring	Artt. 289-291
10° Afdeling	Algemene bepalingen	Artt. 292-294
11° Afdeling	Van quitantien en promessen aan toonder	Artt. 295-298

Titel VII Van reclame of terugvordering in geval van faillissement Artt. 299-314

Titel VIII Van assurantie of verzekering in het algemeen Artt. 315-352

Titel IX Van verzekering tegen de gevaren van brand, tegen die waaraan de voortbrengselen van de landbouw te velde onderhevig zijn, en van levensverzekering

1° Afdeling	Van verzekering tegen de gevaren van brand	Artt. 353-364
2° Afdeling	Van verzekering tegen de gevaren, waaraan de voortbrengselen van de landbouw te velde onderhevig zijn	Artt. 365-367
3° Afdeling	Van levensverzekering	Artt. 368-374

**TWEEDE BOEK
VAN DE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN UIT
SCHEEPVAART VOORTSPRUITENDE**

Algemene bepaling		Art. 375
Titel I	Van zeeschepen en hun lading	Artt. 376-407
Titel II	Van reders en rederijen	Artt. 408-434

Titel III	Van de kapitein	Artt. 436-485
Titel IV	Van de schepelingen	
	§1 Algemene bepalingen	Artt. 487-489
	§2 Van de arbeidsovereenkomst tussen reder en schepelingen	Artt. 490-555
	§3 Van de monsterrrol en het monsterboekje	Artt. 556-565
Titel V	Van vervoer en bevrachting van schepen	
	§1 Algemene bepalingen	Artt. 567-573
	§2 Tijdbevrachting	Artt. 574-579
Titel VI	Van het vervoer van goederen	
	§1 Algemene bepalingen	Artt. 580-636
	§2 Vaste lijnen	Artt. 637-657
	§3 Tijdbevrachting	Artt. 658-666
	§4 Reisbevrachting	Artt. 667-719
	§5 Vervoer van stukgoederen	Artt. 720-733
Titel VII	Van het vervoer van personen	
	§1 Algemene Bepalingen	Artt. 734-750
	§2 Vaste lijnen	Artt. 751-760
	§3 Tijdbevrachting	Artt. 761-763
	§4 Reisbevrachting	Artt. 764-768
	§5 Vervoer van enkele personen	Artt. 769-773
Titel VIII	Van aanvaring	Artt. 774-785
Titel IX	Van hulp en berging	Artt. 786-812
Titel X	Tegen verzekering tegen de gevaren van de zee en tegen die van de slavernij	
1° Afdeling	Van de vorm en de inhoud van de verzekering	Artt. 813-832
2° Afdeling	Van de begroting van de verzekerde waarde	Artt. 833-837
3° Afdeling	Van het begin en het einde van het gevaar	Artt. 838-847
4° Afdeling	Van de rechten en de plichten van de verzekeraar en de verzekerde	Artt. 848-873
5° Afdeling	Van abandonnement	Artt. 874-891
Titel XI	Van verzekering tegen de gevaren van het vervoer te land, langs de kusten en op de rivieren en binnenwateren	Artt. 892-899
Titel XII	Van Averijen	
1° Afdeling	Van averijen in het algemeen	Artt. 900-925

2° Afdeling	Van het omslaan en dragen van averij-grosse of algemene averij	Artt. 926-945
Titel XIII	Van het te niet gaan van verbintenissen in de zeehandel	Artt. 946-952
Titel XIV	Van tenminste vijftig kubieke meters bruto-inhoud metende langs de kusten varende zeeschepen	Artt. 953-958
Titel XV	Van minder dan vijftig kubieke meters bruto-inhoud metende zeeschepen en van de op de rivieren en binnenwateren varende schepen	Artt. 959-970